

Programmabegroting Gemeente Almelo 2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Hoofdpijnen.....	3
1.1 Voorwoord	3
1.2 Leeswijzer.....	5
1.3 Samenvatting	6
1.4 Inleiding.....	8
1.5 Financiën	9
2. Beleidsbegroting	21
2.1 Programmaplan.....	21
2.2 Basisbegroting.....	39
2.3 Financiën	97
2.4 Paragrafen	98
3. Financiële begroting.....	144
3.1 Uiteenzetting financiële positie	144
3.2 Toelichting op de financiële positie	145
3.3 Baten en lasten	148
4. Bijlagen.....	160
4.1 Meerjareninvesteringsplan (MIP)	160
4.2 Begrotingspost subsidies	168
4.3 Wijzigingen delegatie- en mandaatregister	170
4.4 Stand van zaken moties	173

1. Hoofdlijnen

1.1 Voorwoord

De Programmabegroting 2027 markeert het begin van een nieuwe bestuursperiode. Met deze begroting geven wij uitvoering aan de ambities uit het collegeprogramma *Voor Almelo nu en morgen*. Wij bouwen voort op de positieve ontwikkeling van onze stad en zetten verdere stappen naar een aantrekkelijke stad in balans, waarin groei, leefbaarheid, veiligheid en kansengelijkheid hand in hand gaan.

Almelo heeft de afgelopen jaren een indrukwekkende ontwikkeling doorgemaakt. Waar de stad tien jaar geleden nog voor grote uitdagingen stond, zien we vandaag een stad die groeit en investeert. De economie ontwikkelt zich krachtig, bedrijven investeren in Almelo, er worden woningen gebouwd voor huidige en toekomstige inwoners en de aantrekkelijkheid van onze stad neemt verder toe. Met vastgestelde gebiedsvisies, ambitieuze plannen en concrete investeringen ligt er een stevig fundament voor de toekomst. Wij bouwen aan een stad waarin iedereen perspectief heeft en mee kan doen. Daarmee versterken we de stad en de dorpen Aadorp en Bornerbroek. Daarom richten wij ons vanuit het collegeprogramma voor deze periode op de strategische opgaven die bepalend zijn voor de toekomst van Almelo. Deze strategische opgaven vormen voor de komende vier jaar de leidraad voor de aanpak 'Aantrekkelijke stad in balans'.

In de Programmabegroting zijn voor de periode tot 2045 de opgaven verder uitgewerkt in de aanpak 'Aantrekkelijke stad in balans'.

Aantrekkelijke stad in balans

De langjarige ontwikkelingen in Almelo vragen om een koers die de economische, sociale, fysieke en veiligheidsvraagstukken in samenhang benadert. De aanpak rust op vier samenhangende langjarige opgaven: Aantrekkelijk Almelo, Ontwikkeland Almelo, Kansrijk Almelo en Verbonden Almelo. Iedere opgave kent een eigen focus, maar de grootste maatschappelijke meerwaarde ontstaat juist waar deze elkaar versterken. Groei in wonen, economie en voorzieningen zien wij daarbij niet als doel op zichzelf, maar als middel om de aantrekkelijkheid van de stad, kansengelijkheid, talentontwikkeling, leefbaarheid en veiligheid verder te vergroten.

Analyses laten zien dat maatschappelijke uitdagingen zich niet gelijkmatig over de stad verdelen. In een aantal buurten stapelen sociale, fysieke, economische en veiligheidsvraagstukken zich op. Daarom kiezen wij naast een brede inzet voor alle wijken en dorpen ook voor een gerichte gebiedsgerichte aanpak in het prioritair ontwikkelgebied bestaande uit Ossenkoppelerhoek, Nieuwstraatkwartier, Kerkelanden en De Riet. Door extra focus en investeringen te concentreren op de gebieden waar de ontwikkelkansen het grootst zijn, werken wij aan een stad waarin verschillen tussen buurten kleiner worden en kansen voor inwoners groter.

Financiële opgaven

Voor 2027 ligt er een structureel sluitende begroting. Een begroting die laat zien dat Almelo financieel solide blijft en tegelijkertijd ruimte houdt om te investeren in de toekomst van onze stad. 2027 is voor ons geen jaar van stilstand. Integendeel. In het collegeprogramma 2026-2030 hebben wij ambities benoemd die bijdragen aan de verdere ontwikkeling van Almelo. Vanaf 2027 zetten wij hier gericht stappen in. Want juist in een periode waarin gemeenten worden geconfronteerd met financiële onzekerheden, is het belangrijk om te blijven investeren in wat onze stad sterker maakt.

Wij kiezen er bewust voor om te kijken naar de kansen van morgen. Almelo heeft veel om trots op te zijn. Onze economie groeit, onze inwoners zijn betrokken en ondernemend, en de ontwikkelingen in de binnenstad laten zien dat de stad volop in beweging is. Die positieve ontwikkeling willen wij vasthouden en versterken.

Tegelijkertijd zijn wij ons bewust van de financiële opgaven die op ons afkomen. Gemeenten hebben te maken met onzekerheden rondom de financiering vanuit het Rijk, terwijl maatschappelijke opgaven toenemen. Ondanks aanvullende middelen uit het gemeentefonds laat het meerjarenperspectief vanaf 2028 substantiële structurele tekorten zien. Daarnaast zorgen inflatie, loonontwikkelingen en stijgende kosten binnen onder andere de jeugdzorg, de Wmo en de gemeentelijke bedrijfsvoering voor blijvende druk op de begroting.

Deze ontwikkelingen vragen om financiële zorgvuldigheid en het maken van scherpe keuzes. Bij het opstellen van deze begroting heeft het college daarom bewuste afwegingen gemaakt. Zoals aangekondigd in de Kaderbrief ([D/26/894100](#)) hebben wij richtinggevende voorstellen opgenomen die bijdragen aan een gezonde financiële toekomst. Wij kiezen er daarbij voor om te blijven investeren in de ontwikkeling van Almelo, maar doen dat gericht en verantwoord.

Uitwerking richtinggevende kaders

Ter voorbereiding op de Perspectiefnota 2028-2031 worden besparingsrichtingen uitgewerkt. Daarbij stellen wij de volgende richtinggevende kaders voor:

1. Structureel tekort vraagt om structurele keuzes;
2. Collegeprogramma 2026-2030 is leidend;
3. Binnen sociaal domein blijven de eerder ingezette hervormingen het uitgangspunt;
4. Focus op substantiële maatregelen in plaats van kaasschaafbezuinigingen;
5. Financiële ruimte wordt breed gezocht;
6. Besparingen moeten realistisch zijn;
7. Er worden geen extra zelfstandige besparingen op de organisatie opgelegd.

Tot slot

Wij blijven de ontwikkelingen vanuit het Rijk, de economie en de samenleving nauwlettend volgen. Wij kijken met vertrouwen en ambitie vooruit. Almelo beschikt over de ruimte, de ambitie en de kracht om verder te groeien als woon-, werk- en leefstad van betekenis. Samen met de raad, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners blijven wij werken aan een sterke, aantrekkelijke en evenwichtige stad. Deze programmabegroting vormt daarvoor een belangrijke stap.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra

R.T.A. Korteland

1.2 Leeswijzer

De begroting is opgebouwd uit een aantal onderdelen die samen laten zien wat de gemeente wil bereiken, wat daarvoor wordt gedaan en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn.

In het eerste hoofdstuk worden de hoofdlijnen van de begroting toegelicht. Hierin staan ook de belangrijkste financiële keuzes en het financieel meerjarenperspectief.

Hoofdstuk 2 bevat de beleidsbegroting. Deze bestaat uit het programmaplan, de basisbegroting, financiën en de paragrafen. In het programmaplan worden de belangrijkste opgaven uitgewerkt. De basisbegroting geeft inzicht in de reguliere gemeentelijke taken. In het onderdeel financiën worden de financiële gegevens bij de beleidsbegroting toegelicht. De paragrafen behandelen onderwerpen die voor meerdere programma's van belang zijn, zoals lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en het grondbeleid.

Hoofdstuk 3 bevat de financiële begroting. Hierin wordt de financiële positie van de gemeente nader uiteengezet en toegelicht. Ook worden de baten en lasten opgenomen. De financiële begroting vormt daarmee de onderbouwing van de beschikbare middelen en de meerjarige financiële ontwikkeling.

Hoofdstuk 4 bevat de bijlagen. Hierin zijn onder meer het Meerjaren Investeringsplan, wijzigingen in het delegatie- en mandaatregister, de stand van zaken van moties en de openbaarheidsparaagraaf opgenomen. De bijlagen bieden aanvullende informatie bij de beleidsmatige en financiële onderdelen van deze begroting.

1.3 Samenvatting

Financiën

De begroting 2027 is reëel en structureel sluitend. De structurele lasten worden volledig gedekt door structurele baten. Daarmee voldoet de begroting aan het belangrijkste criterium voor regulier provinciaal toezicht. Het begrotingssaldo bedraagt in 2027 circa 2,2 miljoen euro voordelig; het structurele saldo is ongeveer 2,4 miljoen euro voordelig.

Vanaf 2028 verslechtert het financiële beeld aanzienlijk. Het begrotingssaldo is dan circa 7,1 miljoen euro nadelig en blijft ook in 2029 en 2030 negatief, met tekorten van respectievelijk ongeveer 7,0 miljoen euro en 6,3 miljoen euro. Het structurele tekort bedraagt vanaf 2028 circa 7 miljoen euro en loopt terug naar ongeveer 6,2 miljoen euro in 2030.

Ten opzichte van de Kaderbrief 2027–2030 zijn verschillende mutaties verwerkt:

Voor de uitvoering van het collegeprogramma wordt in de periode 2027-2030 een incidenteel budget, aflopend van 2,7 miljoen euro in 2027 naar 2,2 miljoen euro in 2029 (totaal ruim 9,5 miljoen euro) gedekt vanuit de algemene reserve. Het structureel benodigde budget, oplopend van 0,5 miljoen euro in 2027 naar ruim 1,1 miljoen euro vanaf 2030 wordt gedekt uit de stelpost beleidsintensivering en een oplopende taakstelling op de ambtelijke organisatie. Het resterende benodigd budget, aflopend van ruim 0,4 miljoen euro in 2027 naar 0,1 miljoen euro vanaf 2028 wordt ten laste van het begrotingssaldo gebracht.

Autonome ontwikkelingen verbeteren het financiële beeld per saldo. Belangrijke positieve effecten komen uit de meicirculaire 2026 van het gemeentefonds, lagere kapitaallasten, treasury en oplopende opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting. Daartegenover staan nadelen, vooral binnen het sociaal domein en door loon- en prijsontwikkelingen.

Bestaande ontwikkelingen zorgen voor aanvullende structurele lasten. Het gaat onder meer om archiefbeheer, gladheidsbestrijding, en verbonden partijen.

Tot slot doet het college onder "nieuwe ontwikkelingen" een drietal voorstellen. Een incidentele investering in pro-actieve dienstverlening, de uitvoering van de motie "BOSK" en het hanteren van een zachter ingroeipad voor de verhoging van de precariobelasting.

Het financiële beeld is daarmee tweeledig: voor 2027 is sprake van een structureel sluitende en robuuste begroting, maar vanaf 2028 ontstaat een structureel tekort van ruim 6 miljoen euro. Zonder aanvullende besparingsmaatregelen is de meerjarenraming niet structureel in evenwicht. In deze begroting worden de kaders gegeven waarlangs deze maatregelen richting de Perspectiefnota 2028-2031 worden uitgewerkt.

Langjarige opgaven

Met *Aantrekkelijke stad in balans* kiest Almelo voor een langjarige ontwikkelstrategie richting 2045. De stad groeit in woningen, werkgelegenheid, voorzieningen en economische betekenis. Die groei biedt kansen, maar stelt het gemeentebestuur ook voor een duidelijke opdracht: zorgen dat ontwikkeling bijdraagt aan een aantrekkelijke, veilige, kansrijke en toekomstbestendige stad voor alle inwoners. Groei is daarmee geen doel op zichzelf, maar een bestuurlijk instrument om Almelo sterker en evenwichtiger te ontwikkelen.

De strategie vraagt om keuzes die verder reiken dan één bestuursperiode. Economische ontwikkeling, woningbouw, voorzieningen, kansengelijkheid, leefbaarheid en veiligheid kunnen niet los van elkaar worden gezien. Juist de samenhang tussen deze vraagstukken bepaalt of Almelo erin slaagt de groei van de stad ook maatschappelijk te laten renderen. Daarom wordt gestuurd vanuit vier verbonden opgaven: *Aantrekkelijk Almelo*, *Ontwikkeland Almelo*, *Kansrijk Almelo* en *Verbonden Almelo*.

De aantrekkelijkheid van Almelo wordt versterkt door te investeren in de kwaliteit van wonen, verblijven, voorzieningen en veiligheid. Een sterke binnenstad, onderscheidende stedelijke voorzieningen, aantrekkelijke woonmilieus en een kwalitatieve openbare ruimte zijn bepalend voor het vermogen van Almelo om inwoners, bezoekers, bedrijven en talent aan zich te binden. Daarmee krijgt groei betekenis voor de leefkwaliteit van de stad en voor de economische positie van Almelo in de regio. Tegelijkertijd vraagt de economische toekomst van Almelo om een stevige inzet op talent, vakmanschap en kennisontwikkeling. De positie als regionale banenmotor kan alleen worden bestendigd wanneer onderwijs, arbeidsmarkt, woningbouw en stedelijke

voorzieningen elkaar versterken. Almelo kiest daarom voor een ontwikkelkoers waarin economische groei wordt verbonden met het benutten van talent, het behalen van startkwalificaties, campusontwikkeling en een betere aansluiting tussen opleiding en werk.

De strategie vraagt ook om ongelijk investeren. In delen van de stad stapelen sociale, fysieke, economische en veiligheidsvraagstukken zich op en werken achterstanden tussen generaties door. Daarom richt Almelo extra aandacht op het prioritaire ontwikkelgebied **Ossenkoppelerhoek, Nieuwstraatkwartier, Kerkelanden en De Riet**. Door bestaanszekerheid, preventie, vroegsignalering, woningdifferentiatie, onderwijs, leefbaarheid en veiligheid in samenhang te versterken, wordt gestuurd op het verkleinen van verschillen tussen buurten en inwoners.

Veiligheid en verbondenheid vormen daarbij een noodzakelijke randvoorwaarde. Waar inwoners zich veilig voelen, elkaar kennen en vertrouwen hebben in publieke instituties, ontstaat ruimte voor ontmoeting, participatie en ontwikkeling. Almelo kiest daarom voor een aanpak waarin preventie, toezicht, handhaving, jeugd, sociale cohesie en wijkgericht werken elkaar versterken. Voor 2027 en verder betekent dit dat de gemeente inzet bundelt op de plekken en thema's waar de maatschappelijke impact het grootst is. Zo werkt Almelo stap voor stap aan een stad die aantrekkelijk en in balans is.

1.4 Inleiding

Binnen de planning- en controlcyclus vormt de programmabegroting de schakel tussen kaderstelling en uitvoering. Gedurende het jaar wordt de raad via de tussenrapportages geïnformeerd over de voortgang en eventuele bijstellingen. In de jaarverantwoording wordt vervolgens gerapporteerd over de bereikte resultaten en de inzet van middelen. Op deze wijze ondersteunt de programmabegroting een transparante en samenhangende sturing op beleid en financiën.

De programmabegroting is het instrument waarmee de gemeenteraad de beleidsmatige en financiële kaders voor het komende begrotingsjaar vaststelt. De begroting bevat de doelen die de gemeente wil realiseren, de activiteiten die daarvoor worden uitgevoerd en de middelen die daarvoor beschikbaar worden gesteld. Hiermee geeft de begroting invulling aan de kaderstellende rol van de raad en vormt zij de basis voor de verantwoording over de uitvoering van beleid.

Deze programmabegroting geeft uitvoering aan de ambities en doelstellingen uit het collegeprogramma en is opgesteld conform de uitgangspunten en financiële kaders die zijn vastgelegd in de Kaderbrief 2027-2030.

De programmabegroting is opgesteld conform de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Met de vaststelling van deze begroting autoriseert de raad de budgetten voor 2027 en neemt zij kennis van de meerjarige financiële ontwikkeling van de gemeente.

1.5 Financiën

1.5.1 Financieel Meerjarenperspectief

In onderstaande tabel is het Financieel Meerjarenperspectief (FMP) voor de periode 2027-2030 gepresenteerd.

	2027		2028		2029		2030	
Totaal lasten	395.690	N	406.536	N	410.310	N	420.537	N
Totaal baten	-397.387	V	-398.395	V	-402.449	V	-413.454	V
Saldo van baten en lasten	-1.697	V	8.141	N	7.861	N	7.083	N
Stortingen reserves	7.204	N	3.362	N	3.362	N	3.262	N
Onttrekkingen reserves	-7.730	V	-4.390	V	-4.209	V	-4.009	V
Saldo reserve mutaties	-526	V	-1.028	V	-847	V	-747	V
Begrotingssaldo	-2.222	V	7.113	N	7.014	N	6.336	N
Waarvan: incidentele baten en lasten	165	N	-150	V	-150	V	-150	V
Structureel begrotingssaldo	-2.387	V	7.263	N	7.164	N	6.486	N

Bedragen x 1.000 euro

De begroting 2027 is reëel en structureel sluitend. Dit betekent dat de structurele lasten worden afgedekt met structurele baten. Daarmee wordt voldaan aan het belangrijkste criterium voor repressief (regulier) provinciaal toezicht. De meerjarenraming vanaf 2028 laat een fors negatief begrotingssaldo zien. In 2028 en 2029 is het nadelig structureel begrotingssaldo 7,3 miljoen euro dat afloopt naar circa 6,5 miljoen euro vanaf 2030. Dit wordt vooral veroorzaakt door de lagere uitkering vanuit het gemeentefonds.

1.5.2 Mutaties Financieel Meerjarenperspectief

Onderstaande tabel geeft inzicht in de mutaties die na kaderbrief 2027-2030 zijn verwerkt in de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030.

Financieel Meerjarenperspectief (FMP)	I/S	2027	2028	2029	2030
A. Kaderbrief 2027-2030 (structureel)		1.500 N	7.670 N	9.500 N	9.510 N
Programmabegroting 2026 (incidenteel)	I	-150 V	-150 V	-150 V	-150 V
B. Kaderbrief 2027-2030 (incl. incidenteel)		1.350 N	7.520 N	9.350 N	9.360 N
Collegeprogramma 2026-2030					
Groenste stad van Twente	I	100 N			
Versterking bedrijvigheid en werkgelegenheid	I	400 N	400 N	400 N	400 N
Ondersteuning jongeren	I	125 N	125 N	125 N	125 N
Verhoging inkomstentoeslag	I	250 N	250 N	250 N	250 N
Milieu en duurzaamheid	I	200 N	200 N	200 N	200 N
Almelo Buurt Samen	I	200 N	200 N	200 N	200 N
Wijkgericht werken	I	300 N	200 N	200 N	200 N
Herstel stijlkamer Hofkeshuis	I	225 N			
Kwartiermaker cultuur	I	100 N	100 N	100 N	
Evenementen		PM	PM	PM	PM
Bereikbaarheid en transitie in binnenstad	I	600 N	600 N	600 N	600 N
Kapitaallasten groen	S	25 N	25 N	25 N	25 N
Coördinatie activiteiten binnenstad	S	250 N	250 N	250 N	250 N
Uitbreiding BOA-capaciteit	S	400 N	800 N	800 N	800 N
Lokale Inclusie Agenda	S	55 N	55 N	55 N	55 N
College B&W	S	300 N	300 N	300 N	300 N
Dekking algemene reserve	I	-2.725 V	-2.300 V	-2.300 V	-2.200 V
Dekking stelpost beleidsintensivering	S	-455 V	-855 V	-855 V	-855 V

Financieel Meerjarenperspectief (FMP)	I/S	2027	2028	2029	2030
Dekking taakstelling op ambtelijke organisatie	S	0	-100 V	-175 V	-250 V
C. Totaal collegeprogramma		350 N	250 N	175 N	100 N
Autonome ontwikkelingen					
Meicirculaire gemeentefonds	S	-3.404 V	-3.176 V	-4.275 V	-4.562 V
Kapitaallasten	S	-3.535 V	-575 V	-366 V	-38 V
Treasury	S	-520 V	-240 V	53 N	-7 V
Sociaal domein	S	3.364 N	2.553 N	1.616 N	1.616 N
Grondexploitatie	S	123 N	169 N	150 N	139 N
Onroerendezaakbelasting	S	-622 V	-1.098 V	-1.666 V	-3.377 V
Loon- en prijsontwikkelingen	S	-201 V	898 N	1.427 N	1.021 N
Toevoeging jaarschijf	S				958 N
Overig	I/S	26 N	253 N	-193 V	377 N
C. Totaal autonome ontwikkelingen		-4.769 V	-1.216 V	-3.254 V	-3.873 V
Bestaande ontwikkelingen					
Erfpacht ateliershuisjes (ZR)	S	73 N	73 N	73 N	73 N
Gladheidbestrijding (ZR)	S	70 N	70 N	70 N	70 N
Havenmeester (ZR)	S	25 N	25 N	25 N	25 N
Billboards (ZR)	S	50 N	50 N	50 N	50 N
Liquidatie XL-1 (ZR)	S	-131 V	-109 V	-106 V	-100 V
Overname exploitatie MFA 't Dok (ZR)	S	40 N	40 N	40 N	40 N
Archiefbeheer	S	250 N	300 N	300 N	300 N
Verbonden partijen	S	105 N	105 N	286 N	286 N
D. Totaal bestaande ontwikkelingen		482 N	554 N	738 N	744 N
Nieuwe ontwikkelingen					
Pro-actieve dienstverlening	I	250 N			
Motie BOSK	I/S	65 N	5 N	5 N	5 N
Fasering verhoging precariobelasting	S	50 N			
E. Totaal nieuwe ontwikkelingen		365 N	5 N	5 N	5 N
F. Geactualiseerd perspectief (B + C + D + E)		-2.222 V	7.113 N	7.014 N	6.336 N

Bedragen x 1.000 euro

Dit betreft het perspectief inclusief incidentele mutaties. Het structurele perspectief ziet er als volgt uit:

Financieel Meerjarenperspectief (FMP)	2027	2028	2029	2030
Geactualiseerd perspectief na mutatie reserves	-2.222 V	7.113 N	7.014 N	6.336 N
Waarvan: incidentele baten en lasten	165 N	-150 V	-150 V	-150 V
Financieel Meerjarenperspectief structureel	-2.387 V	7.263 N	7.164 N	6.486 N

Bedragen x 1.000 euro

Toelichting

Collegeprogramma 2026-2030

Het college heeft besloten om het coalitieakkoord "Voor Almelo nu en morgen" vast te stellen als collegeprogramma voor de bestuursperiode 2026-2030. Voorgesteld wordt om de in het collegeprogramma 2026-2030 opgenomen middelen om de ambities een extra impuls te geven en te bestendigen, in de Begroting 2027 op te nemen.

Gelet op de in 2027 nog in te vullen ombuiging op de organisatie voor datagedreven werken, stelt het college voor om de in het collegeprogramma opgenomen structurele taakstelling op de organisatie stapsgewijs in te voeren. Deze loopt op van 100.000 euro in 2028 naar 250.000 euro vanaf 2030. Voor de invulling van deze taakstelling zal in 2027 een herijking plaatsvinden van de uitvoering van taken.

Autonome ontwikkelingen

Meicirculaire 2026 gemeentefonds ([D/26/902863](#))

Het begrotingssaldo verbetert, oplopend van 3,4 miljoen euro in 2027 naar 4,6 miljoen euro vanaf 2030.

Kapitaallasten

De kapitaallasten van bestaande investeringen en de stelposten voor kapitaallasten zijn meerjarig doorgerekend. Hierbij is kritisch gekeken naar de planning ten aanzien van het gereedkomen van de investeringen. Naar aanleiding hiervan zijn de kapitaallasten meerjarig geactualiseerd, wat resulteert in een voordelig effect aflopend van 3,5 miljoen euro in 2027 naar 38.000 euro vanaf 2030.

Treasury

De leningenportefeuille van opgenomen en uitgezette gelden is voor deze begroting geactualiseerd. De gemeentelijke liquiditeitspositie is in de afgelopen jaren verbeterd. Dit maakt dat diverse leningen die in de afgelopen tijd zijn afgelost, niet opnieuw gefinancierd hoefden te worden. Ook in 2027 verwachten wij nog geen nieuwe langlopende leningen aan te hoeven trekken. In 2028 wordt herfinanciering van bestaande leningen weer noodzakelijk en zal er aanvullende financiering aangetrokken moeten worden. Wij houden daarbij rekening met een jaarlijkse renteparameter van 4,0% over de jaren 2027 tot en met 2030.

Sociaal domein

Binnen de Wmo wordt vanaf 2027 een structurele volumegroei van 0,5 miljoen euro verwacht, daarnaast zal een deel van de besparingen later worden gerealiseerd. Dit levert in 2027 een besparingsverlies op van 2,1 miljoen euro en in 2028 van 0,9 miljoen euro en wordt nader toegelicht in de paragraaf 1.5.3 Robuuste financiële positie.

In de perspectiefnota 2024-2027 is het positieve saldo op beschermd wonen ten gunste van het meerjarenperspectief geraamd. We zien echter een stijging in de lasten, met name door een toename van het aantal cliënten vanwege het terugdringen van de wachtlijsten. Hierdoor resteert er meerjarig geen positief saldo op beschermd wonen. Dit heeft daarom een nadelig effect op het begrotingssaldo van 0,6 miljoen euro in 2027, oplopend naar 1,0 miljoen euro structureel vanaf 2028.

Grondexploitaties

De grondexploitaties zijn geactualiseerd voor de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030. Dit resulteert in een aanpassing van de jaarschijven 2027 tot en met 2030.

Onroerendezaakbelasting

Voor de jaren 2027 tot en met 2030 betreft het bijstellingen in ozb-opbrengsten. Het voordeel in 2030 heeft grotendeels te maken met toevoeging van de jaarschijf.

Loon- en prijsontwikkelingen

Jaarlijks worden de prijsgevoelige budgetten geïndexeerd en worden de salarissen en sociale lasten opnieuw berekend op basis van de vastgestelde formatie en de verwachte loonontwikkeling. De uitgangspunten voor de te hanteren indexpercentages zijn vastgesteld bij de Perspectiefnota 2026-2029. Dit leidt tot een aanpassing van 0,2 miljoen euro voordelig in 2027. Vanaf 2028 is er een nadelig effect van 0,9 miljoen euro naar 1 miljoen euro vanaf 2030.

Toevoegen jaarschijf

Dit betreft de toevoeging van de jaarschijf 2030 voor een aantal posten, waaronder de jaarlijks oplopende kapitaallast voor stedelijke ontwikkeling van 300.000 euro (Perspectiefnota 2026-2029), de jaarlijkse stelpost voor nieuw beleid van 195.000 euro en een jaarlijkse reservering voor volume-ontwikkelingen van 500.000 euro.

Overig

Dit betreft diverse kleinere mutaties.

Bestaande ontwikkelingen

Indien posten met een meerjarig financieel effect, in de Zomerrapportage 2026 zijn opgenomen, worden deze beknopt toegelicht. De desbetreffende post wordt aangegeven met "ZR".

Erfpacht atelierhuisjes

De verlenging van de erfpacht van de atelierhuisjes tot en met 2030 leidt tot een aanvullend benodigd budget van 73.000 euro per jaar.

Gladheidbestrijding

Door toename van het aantal wisselvallige winters en de duur van deze winters moet er vaker gestrooid worden. Hierdoor is een structureel aanvullend budget nodig van 70.000 euro.

Havenmeester

De kosten voor de inzet van de havenmeester komen na overdracht van de bedrijfshavens aan het Havenbedrijf Twente volledig ten laste van de jachthavens. Doordat de inkomsten van de haven- en bruggelden onvoldoende zijn om deze kosten te dekken leidt dit tot een structureel nadeel van 25.000 euro.

Billboards

De opbrengsten van de billboards zijn structureel 50.000 lager.

Liquidatie XL-1

De structurele effecten van de liquidatie van de GR Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) en de overname van een aantal taken met betrekking tot XL Businesspark bedragen structureel ruim 100.000 euro.

Overname exploitatie MFA 't Dok

De overname van de exploitatie van MFA 't Dok leidt tot een structurele last van 40.000 euro.

Archiefbeheer

De afgelopen jaren is beter in beeld gebracht waar verbetering in het archiefbeheer nodig is. Daarnaast treedt per 1 januari 2027 de nieuwe Archiefwet in werking. Dit vraagt om verdere uitvoering en borging waarvoor een budget benodigd is oplopend van 250.000 euro in 2027 naar 300.000 euro structureel vanaf 2028.

Verbonden partijen

Dit betreft diverse bijstellingen in de bijdragen van verbonden partijen.

Nieuwe ontwikkelingen

Pro-actieve dienstverlening

We werken aan een nieuwe opzet en inrichting van onze dienstverlening. Deze richten we in vanuit de leefwereld van onze inwoners (zie ook paragraaf bedrijfsvoering). Het doel daarbij is dat In 2028 iedere inwoner één integrale gemeente ervaart, met eenvoudige, voorspelbare en toegankelijke ondersteuning. Om dat te bereiken trekken we in 2027 250.000 euro uit als startkapitaal dat als vliegwiel moet dienen voor de investeringen in deze ontwikkeling. We hanteren hierbij het principe dat de vereenvoudiging en verbetering van de dienstverlening goedkoper te organiseren is, waarmee dekking ontstaat voor de noodzakelijke investeringen.

Motie BOSK

Om uitvoering te geven aan de door de raad aangenomen motie BOSK, wordt voorgesteld om een krediet beschikbaar te stellen van 140.000 euro met een bijbehorende kapitaallast van 5.000 euro voor de aanschaf van de bomen en de boombakken. Daarnaast is, om het project drie jaar te laten draaien, een incidenteel budget benodigd van 65.000 euro voor onder andere de projectorganisatie, de inrichting van de openbare ruimte en de communicatie en maatschappelijke activatie.

Fasering verhoging precariobelasting

In de Perspectiefnota 2021 is een stapsgewijze verhoging van de precariobelasting vastgesteld. De geplande verhoging voor 2026 van 100% is bij de Begroting 2026 uitgesteld naar 2027. Voorgesteld wordt om deze verhoging gelijkelijk te verdelen over 2027 en 2028. Dit leidt tot een lagere opbrengst voor precario in 2027 van 50.000 euro.

1.5.3 Robuuste financiële positie

Inleiding

De financiële positie van gemeenten staat onder druk. In de Perspectiefnota 2026-2029 is aangegeven dat het financieel meerjarenperspectief onzeker blijft door geopolitieke spanningen, economische onzekerheid en ontwikkelingen in de rijksfinanciën. Voor Almelo betekent dit dat behoedzaam financieel beleid noodzakelijk blijft.

Ten opzichte van de kaderbrief 2027-2030 heeft de meicirculaire 2026 geleid tot een verbetering van het begrotingssaldo in de jaren 2027 tot en met 2030. Ondanks deze verbetering laat de meerjarenraming vanaf 2028 nog een structureel tekort zien van 7,3 miljoen euro, welke afloopt naar 6,5 miljoen euro vanaf 2030. Daarmee blijven gemeentelijke taken en gemeentelijke middelen uit balans. Dit speelt niet alleen in Almelo, maar bij het merendeel van de gemeenten.

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) wijst in het rapport “Duidelijkheid in de (dis)balans” op dezelfde kernvraag: zijn de taken die gemeenten uitvoeren nog in evenwicht met de bevoegdheden, middelen en uitvoeringskracht die daarvoor beschikbaar zijn? Volgens de ROB moet de discussie minder gaan over incidentele resultaten en reserves, en meer over de structurele uitvoerbaarheid van wettelijke en maatschappelijke opgaven.

Voor Almelo is deze discussie direct relevant. De gemeente werkt aan grote opgaven op het gebied van bestaanszekerheid, leefbaarheid, veiligheid, wonen, duurzaamheid en economische ontwikkeling. Een robuuste financiële positie vraagt daarom niet alleen om een structureel sluitende begroting, maar ook om realistische keuzes over ambities, uitvoeringskracht en risico's.

Koers houden bij besparingen

Almelo werkt aan een structureel sluitende begroting met een behoedzame en flexibele besparingsstrategie. Tekorten worden niet uitsluitend opgelost met generieke bezuinigingen, maar met een afweging tussen financiële noodzaak, maatschappelijke effecten en de langetermijnontwikkeling van de stad. In de paragraaf "Voortgang vastgestelde besparingsmaatregelen" wordt stilgestaan bij de besparingsmaatregelen waarop al besluitvorming heeft plaatsgevonden. Zoals hiervoor is aangegeven blijft er, ondanks het huidige besparingspakket, vanaf 2028 een structureel tekort. In de paragraaf "Aanpak resterend tekort" wordt de aanpak toegelicht om de begroting ook de komende jaren structureel sluitend te krijgen.

De door de raad vastgestelde besparingen kunnen in drie categorieën worden ingedeeld:

1. Dekkingsmaatregelen
2. Taakstellende maatregelen
3. Beleidsmaatregelen

Er kan onderscheid gemaakt worden in drie soorten besparingsmaatregelen. Welk soort besparingsmaatregel het betreft bepaalt op welke wijze de monitoring en verantwoording wordt opgenomen in het hoofdstuk Robuuste financiële positie.

Monitoring en verantwoording per besparingsmaatregel:

Nr.	Soort besparingsmaatregel	Implementatie	Tijdens implementatie	Na afronding
1	Dekkingsmaatregel	X	-	Taakvelden
2	Taakstellende maatregel	X	-	
3	Beleidsmaatregel	X	X	

1. Dekkingsmaatregelen

Dit betreft maatregelen die zorgen voor dekking van de lasten. Voorbeelden zijn de extra OZB-verhoging van 2,5% per jaar tot en met 2028 (Programmabegroting 2025) en de ambitie om de BUIG/bijstand binnen de financiële middelen van het Rijk uit te voeren (Perspectiefnota 2024-2027) door stapsgewijs het begrote tekort op de BUIG/bijstand terug te brengen naar nihil. Een kenmerk van dekkingsmaatregelen is dat deze na implementatie ook direct zijn afgerond. Specifieke monitoring en verantwoording van deze maatregelen na implementatie is daarom niet nodig. De maatregelen worden na implementatie via de reguliere P&C-cyclus gemonitord en verantwoord op de (hoofd)taakvelden.

2. Taakstellende maatregelen

Taakstellende maatregelen leiden tot verlaging van budgetten die in redelijke mate door de gemeente beïnvloedbaar zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de subsidiebudgetten die bij de Programmabegroting 2025 met een lagere index zijn verhoogd. Een kenmerk van taakstellende maatregelen is dat deze na implementatie ook direct zijn afgerond. Specifieke monitoring en verantwoording van deze maatregelen na implementatie is daarom niet nodig. De maatregelen worden na implementatie via de reguliere P&C-cyclus gemonitord en verantwoord op de (hoofd)taakvelden.

3. Beleidsmaatregelen

Dit betreft maatregelen die verandering van beleid vergen. Het is van tevoren niet met zekerheid te stellen of de financiële besparing volledig gehaald wordt en of de beoogde effecten ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Er spelen namelijk factoren mee waarop de gemeente geen of zeer beperkt invloed heeft. Voorbeelden hiervan zijn demografische ontwikkelingen en Rijksbeleid. Daarnaast kan er een mate van onvoorspelbaarheid zijn in hoe maatregelen op elkaar inwerken. Een voorbeeld van beleidsmaatregelen is maatregelen binnen de uitvoering van de Wmo- en Jeugdwet. Bij de invoering van beleidsmaatregelen is een goede monitoring van belang, zodat eventueel tijdig kan worden bijgestuurd. Deze monitoring vindt plaats bij en tijdens de implementatie van de maatregel. Na afronding van de implementatie vindt monitoring en verantwoording plaats via de reguliere P&C-cyclus op de (hoofd)taakvelden.

Voortgang vastgestelde besparingsmaatregelen

Uitgangspunt jaarverantwoording 2025

In de jaarverantwoording 2025 is uitvoerig gerapporteerd over de voortgang van de besparingsmaatregelen. Hieronder staan het totaaloverzicht van de besparingsmaatregelen, de geïmplementeerde en afgeronde maatregelen en het overzicht van de nog openstaande maatregelen. Uitgangspunt in deze begroting is dat maatregelen conform planning worden geïmplementeerd en gerealiseerd. Wanneer bij het opstellen van deze begroting al wordt verwacht dat een maatregel niet of niet volledig wordt gerealiseerd, wordt dit toegelicht bij de stand van zaken van de openstaande besparingsmaatregelen.

Totaaloverzicht besparingsmaatregelen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029 e.v.
Dekkingsmaatregelen	-4.620	-5.590	-6.490	-6.490
Taakstellende maatregel	-7.490	-8.090	-8.665	-8.740
Beleidsmaatregelen	-11.240	-15.200	-17.400	-18.390
Totaal besparingsmaatregelen	-23.350	-28.880	-32.555	-33.620
<i>Geïmplementeerde en afgeronde besparingsmaatregelen:</i>				
Dekkingsmaatregelen	4.620	5.590	6.490	6.490
Taakstellende maatregel	7.309	7.737	8.237	8.237
Beleidsmaatregelen	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal geïmplementeerd en afgerond	12.929	14.327	15.727	15.727
Totaal openstaand	-10.421	-14.553	-16.828	-17.893

Bedragen x 1.000 euro

Het totaal aan besparingsmaatregelen is ruim 33 miljoen euro vanaf 2029. Hiervan is een bedrag oplopend van 12,9 miljoen euro in 2026 naar 15,7 miljoen euro vanaf 2029 reeds structureel geïmplementeerd en afgerond, waardoor nog een structurele besparing openstaat, oplopend van 10,4 miljoen euro in 2026 naar 17,9 miljoen euro vanaf 2029. Hieronder volgt een overzicht van de maatregelen die na de jaarverantwoording 2025 zijn geïmplementeerd en ingevuld.

Geïmplementeerde en afgeronde maatregelen

Omschrijving	Herkomst	2026	2027	2028	2029 e.v.
<i>Dekkingsmaatregelen</i>					
Voor 2026 geïmplementeerd en afgerond		-4.620	-5.590	-6.490	-6.490
Totaal dekkingsmaatregelen		-4.620	-5.590	-6.490	-6.490
<i>Taakstellende maatregelen</i>					
Voor 2026 geïmplementeerd en afgerond		-5.550	-5.550	-5.550	-5.550
Taakstelling organisatie	ZR2026	-500	-1.000	-1.500	-1.500
Ombuiging datagedreven werken (gedeeltelijk)	B2027	-1.259	-1.187	-1.187	-1.187
Totaal taakstellende maatregelen		-7.309	-7.737	-8.237	-8.237
<i>Beleidsmaatregelen</i>					
Voor 2026 geïmplementeerd en afgerond		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal beleidsmaatregelen		-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal geïmplementeerd en afgerond		-12.929	-14.327	-15.727	-15.727

Bedragen x 1.000 euro

De openstaande structurele besparingsmaatregelen per begin 2026 lopen op van 10,4 miljoen euro in 2026 naar 17,9 miljoen euro vanaf 2029. Dit wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Openstaande besparingsmaatregelen

Omschrijving	Herkomst	2026	2027	2028	2029 e.v.
<i>Taakstellende maatregelen</i>					
Ombuiging datagedreven werken	B2023	-1.440	-1.440	-1.440	-1.440
Invulling taakstelling datagedreven werken	B2027	1.259	1.187	1.187	1.187
Taakstelling organisatie	B2027	0	-100	-175	-250
Totaal taakstellende maatregelen		-181	-353	-428	-503
<i>Beleidsmaatregelen</i>					
Sociaal domein	PN 2025-2028	-5.200	-7.620	-8.420	-8.420
Sociaal domein	PN 2026-2029	-5.040	-6.580	-7.980	-8.970
Totaal beleidsmaatregelen		-10.240	-14.200	-16.400	-17.390
Totaal openstaand		-10.421	-14.553	-16.828	-17.893

Bedragen x 1.000 euro

Stand van zaken openstaande besparingsmaatregelen

Ombuiging datagedreven werken

Van de ombuiging datagedreven werken is een bedrag oplopend naar 253.000 euro structureel vanaf 2027 nog niet ingevuld. Dit bedrag blijft daarmee onderdeel van de openstaande taakstelling. Bij de verdere uitwerking wordt beoordeeld op welke wijze de resterende besparing kan worden gerealiseerd en of aanvullende besluitvorming nodig is. Eventuele financiële gevolgen worden verwerkt in de reguliere P&C-cyclus.

Taakstelling organisatie

In het collegeprogramma 2026-2030 is een structurele taakstelling op de organisatie opgenomen. Voorgesteld wordt om deze stapsgewijs in te voeren, oplopend van 100.000 euro in 2028 naar 250.000 vanaf 2030. Voor de invulling van deze taakstelling zal in 2027 een herijking plaatsvinden van de uitvoering van taken.

Sociaal domein

In de zomerrapportage 2026 is aangegeven dat de invoering van de algemene voorziening complexer blijkt dan verwacht. Daardoor wordt de verwachte besparing op Wmo-begeleiding later gerealiseerd. Dit leidt tot een besparingsverlies van 2,1 miljoen euro in 2027 en 900.000 euro in 2028. Deze effecten zijn verwerkt in het financieel meerjarenperspectief van deze programmabegroting. Het besparingsverlies over 2026 is verwerkt in de zomerrapportage 2026.

In de jaarverantwoording 2026 wordt, in lijn met de jaarverantwoording 2025, opnieuw een overzicht opgenomen van de geïmplementeerde, afgeronde en openstaande besparingsmaatregelen. Daarmee blijft zichtbaar welke maatregelen zijn gerealiseerd, welke maatregelen nog openstaan en waar aanvullende bijsturing nodig is.

Tot slot, Almelo houdt koers op een robuuste financiële positie. Door besparingen zorgvuldig te implementeren, de voortgang te volgen en waar nodig tijdig bij te sturen, blijft de gemeente werken aan een structureel houdbare begroting met oog voor maatschappelijke effecten en uitvoeringskracht. Voor de implementatie van de besparingen kan het nodig zijn dat we incidenteel moeten investeren. Besluiten met dergelijke financiële gevolgen brengt het college ten laste van de bestemmingsreserve sociaal domein, binnen de kaders die de raad daarvoor heeft vastgesteld.

Aanpak resterend tekort

Om de begroting meerjarig structureel sluitend te krijgen worden er richting de Perspectiefnota 2028-2031 besparingsrichtingen voorbereid. Voorgesteld wordt om deze richtingen binnen de onderstaande kaders uit te werken.

1. Structureel tekort vraagt om structurele keuzes

De bezuinigingsopgave moet leiden tot een duurzaam sluitende meerjarenbegroting. Daarom ligt de nadruk op structurele maatregelen en niet op incidentele oplossingen of tijdelijke ingrepen. De algemene reserve wordt alleen gebruikt als

noodmaatregel om tijdelijke tegenvallers op te vangen en het vrij aanwendbare deel van de bestemmingsreserves is uitsluitend bedoeld om tekorten op te vangen.

2. Collegeprogramma 2026-2030 is leidend

De ambities uit het collegeprogramma vormen het vertrekpunt. Mochten maatregelen deze ambities op enigerlei wijze toch gaan raken dan wordt dat expliciet inzichtelijk gemaakt, zodat hierover een bewuste bestuurlijke afweging kan worden gemaakt.

3. Binnen sociaal domein blijven de eerder ingezette hervormingen het uitgangspunt

De eerder ingezette hervormingen en bezuinigingen binnen het sociaal domein vormen het uitgangspunt. Nieuwe maatregelen binnen dit domein zijn alleen aan de orde wanneer zij aansluiten op het ingezette herontwerp van het sociale domein. Dit in verband met realisme: verdere bezuinigingen binnen het sociaal domein zijn - gelet op de opgave die we nog moeten invullen - uiterst risicovol en daarmee vooralsnog niet reëel.

4. Focus op substantiële maatregelen in plaats van kaasschaafbezuinigingen

De opgave vraagt om duidelijke bestuurlijke keuzes met een betekenisvol financieel effect. Daarbij wordt kritisch gekeken naar activiteiten, subsidies, regelingen en investeringen die kunnen worden beëindigd, versoerd, gefaseerd of uitgesteld. Generieke kortingen zijn geen uitgangspunt.

5. Financiële ruimte wordt breed gezocht

Naast bezuinigingen wordt actief gekeken naar het vergroten en versnellen van inkomsten, het verhogen van kostendekkendheid, het inzetten van niet-geoordeelde rijksmiddelen, een toetsing van de bijdrage van verbonden partijen aan de opgave en het benutten van financiële optimalisaties door bijvoorbeeld het kritisch beoordelen van de meerjarige investeringsplanning in relatie tot de realiseerbaarheid hiervan (minimaliseren van planningsoptimisme). Ook wordt onderzocht in hoeverre investeringen getemporeerd kunnen worden.

6. Besparingen moeten realistisch zijn

Maatregelen worden integraal beoordeeld op onder andere financieel effect, uitvoerbaarheid, risico's, maatschappelijke impact en haalbaarheid. Daarbij wordt uitgegaan van realistische plannen en besparingen.

7. Er worden geen extra zelfstandige besparingen op de organisatie opgelegd

Vanwege de openstaande taakstelling en ambities in het collegeprogramma worden er ten laste van de organisatie geen extra besparingen opgelegd. Deze kunnen alleen worden ingeboekt als gevolg van een bestuurlijke keuze om een activiteit niet of soberder uit te voeren. We kijken daarom in deze fase niet naar efficiencymaatregelen, zoals slimmer werken, procesoptimalisatie en beter samenwerken. Die maatregelen (om de efficiency te verhogen) worden al ingezet om de bestaande bezuinigingen en de ambities uit het collegeprogramma te realiseren.

1.5.4 Overzicht lasten en baten per hoofdtakveld

Onderstaande tabel presenteert de begrotingssaldi voor de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. Het begrotingssaldo bestaat uit het saldo van baten en lasten en het saldo van de reservemutaties. De tabel geeft ook inzicht in de hoogte van de lasten en baten per hoofdtakveld.

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning	71.738	84.155	89.504	99.742
1 Veiligheid	10.467	10.867	10.867	10.867
2 Verkeer en vervoer	18.332	19.714	20.096	20.386
3 Economie	7.672	7.607	7.416	7.416
4 Onderwijs	13.615	14.876	15.504	15.676
5 Sport, cultuur en recreatie	21.653	21.636	21.803	21.803
6 Sociaal domein	212.308	207.392	204.643	203.885
7 Volksgezondheid en milieu	29.937	30.046	29.934	29.920
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing	9.967	10.243	10.543	10.843
Totaal lasten	395.690	406.536	410.310	420.537

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning	-303.835	-303.226	-307.291	-318.297
1 Veiligheid	-45	-45	-45	-45
2 Verkeer en vervoer	-902	-902	-902	-902
3 Economie	-4.438	-4.437	-4.437	-4.436
4 Onderwijs	-5.118	-5.252	-5.251	-5.251
5 Sport, cultuur en recreatie	-319	-297	-297	-297
6 Sociaal domein	-53.701	-53.701	-53.701	-53.701
7 Volksgezondheid en milieu	-26.084	-27.591	-27.582	-27.580
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing	-2.944	-2.944	-2.944	-2.944
Totaal baten	-397.387	-398.395	-402.449	-413.454

Saldo van baten en lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning	-232.096	-219.071	-217.786	-218.555
1 Veiligheid	10.422	10.822	10.822	10.822
2 Verkeer en vervoer	17.430	18.811	19.193	19.484
3 Economie	3.233	3.169	2.979	2.979
4 Onderwijs	8.497	9.624	10.253	10.425
5 Sport, cultuur en recreatie	21.334	21.340	21.506	21.506
6 Sociaal domein	158.607	153.691	150.942	150.184
7 Volksgezondheid en milieu	3.853	2.455	2.352	2.339
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing	7.023	7.299	7.599	7.899
Totaal saldo van baten en lasten	-1.697	8.141	7.861	7.083

Reserves	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Stortingen reserves	7.204	3.362	3.362	3.262
Onttrekkingen reserves	-7.730	-4.390	-4.209	-4.009
Totaal reserves	-526	-1.028	-847	-747

Begrotingssaldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begrotingssaldo	-2.222	7.113	7.014	6.336

Bedragen x 1.000 euro

2. Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

2.1.1 Aantrekkelijke stad in balans

De komende jaren groeit onze gemeente verder in woningen, werkgelegenheid, voorzieningen en economische betekenis. Tegelijkertijd zien we dat niet iedere inwoner, buurt of generatie in gelijke mate profiteert van deze ontwikkeling. Dat vraagt om een koers die verder kijkt dan één bestuursperiode en die economische, sociale, fysieke en veiligheidsvraagstukken in samenhang benadert. Daarmee sturen we langjarig op de Aantrekkelijke stad in balans.

Met de aanpak **Aantrekkelijke stad in balans** kiest het college voor een langjarige ontwikkelstrategie voor de periode tot 2045. Deze strategie rust op vier samenhangende opgaven: **Aantrekkelijk Almelo, Ontwikkeland Almelo, Kansrijk Almelo en Verbonden Almelo**. Iedere opgave kent een eigen focus, maar de grootste maatschappelijke effecten ontstaan juist daar waar deze opgaven elkaar versterken. Groei in wonen, economie en voorzieningen is een instrument om de aantrekkelijkheid van de stad, kansengelijkheid, talentontwikkeling, leefbaarheid en veiligheid te versterken.

Analyses laten zien dat maatschappelijke uitdagingen zich niet gelijkmatig over de stad verdelen. In een aantal buurten stapelen sociale, fysieke, economische en veiligheidsvraagstukken zich op. Daarom kiest het college, naast de reguliere inzet voor alle wijken en dorpen, voor een gerichte gebiedsgerichte aanpak in het aaneengesloten prioritair ontwikkelgebied bestaande uit **Ossenkoppelerhoek, Nieuwstraatkwartier, Kerkelanden en De Riet**. Door daar extra focus en investeringen te richten waar de ontwikkelkansen het grootst zijn, werken we aan een stad waarin verschillen tussen buurten kleiner worden en kansen voor inwoners groter.

De koersplaat: ontwikkelstrategie in één oogopslag

De onderstaande koersplaat laat zien hoe de vier opgaven en de gebiedsgerichte focus samen bijdragen aan één gezamenlijk doel: een Almelo dat in balans groeit en zich ontwikkelt tot een aantrekkelijke, veilige, kansrijke en toekomstbestendige stad voor huidige en toekomstige generaties.

Langjarige opgaven Almelo 2025-2045

Aantrekkelijke stad in balans

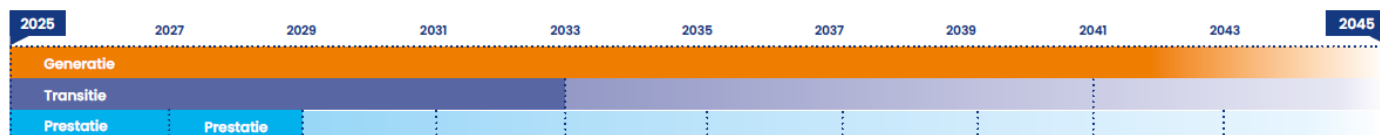

Groei in wonen, economie en voorzieningen wordt bewust ingezet om aantrekkelijkheid, kansengelijkheid, talentontwikkeling en leefbaarheid te versterken

Aantrekkelijk Almelo Een aantrekkelijke woon-, leef- en verblijfsstad Maatschappelijk effect Meer inwoners, bezoekers, bedrijven en talent kiezen bewust voor Almelo Focus ✓ Stedelijke voorzieningen ✓ Cultuur, horeca en beleving ✓ Woningbouw en woonkwaliteit ✓ Water en groen	Ontwikkeld Almelo Een stad waar talent, innovatie en economische kracht elkaar versterken Maatschappelijk effect Meer inwoners beschikken over kennis, vaardigheden en kansen om mee te groeien met de economie van morgen Focus ✓ Opleidingsniveau ✓ Startkwalificaties ✓ Onderwijs-arbeidsmarkt ✓ Woningbouwtypologie ✓ Talent binden en aantrekken	Kansrijk Almelo Een stad waarin iedere inwoner perspectief heeft Maatschappelijk effect Meer inwoners beschikken over ontwikkelkansen en perspectief en de stapeling van achterstanden neemt af Focus ✓ Energiearmoede ✓ Onderwijsachterstanden ✓ Verhouding koop-/huurwoningen ✓ Schulden ✓ Wijkeconomie ✓ Leefbaarheid	Verbonden Almelo Een veilige, betrokken en veerkrachtige gemeenschap Maatschappelijk effect Meer inwoners voelen zich veilig, zijn betrokken en ervaren vertrouwen in elkaar en in de overheid Focus ✓ Veiligheid en leefbaarheid ✓ Sociale cohesie ✓ Jeugd en preventie ✓ Vrijwilligers ✓ Vertrouwen in overheid
Collegeprogramma '26-'30 ✓ Bruisende binnenstad ✓ Cultuurkwartier Stadskade ✓ Music Dome & theater ✓ Almelo Waterstad ✓ Groenste gemeente van Twente ✓ Evenementen ✓ Ontwikkeling Spoorzone en Stadskade	Collegeprogramma '26-'30 ✓ Businesspark XL2 ✓ Campusontwikkeling ✓ Defensiecluster ✓ Versterken mbo-hbo samenwerking ✓ Onderadvisering aanpakken ✓ Verhogen startkwalificaties ✓ Talent binden en aantrekken	Collegeprogramma '26-'30 ✓ Wijkgericht werken ✓ Armoedebestrijding & schuldenaanpak ✓ Energiearmoede & verduurzaming ✓ Gezonde leefstijl & preventie ✓ Onderwijskansen & vroegsignalering	Collegeprogramma '26-'30 ✓ Veiligheidsagenda ✓ Ondermijning & jeugdcriminaliteit ✓ Wijkaccommodaties en ontmoeting ✓ Vrijwilligers & sociale basis ✓ Dienstverlening dichtbij inwoners ✓ Bestuurlijke nabijheid ✓ Inclusieve samenleving

Gebiedsgerichte focus

Ongelijk investeren Niet de wijk is de opgave, maar de opgave landt in de wijk. Ongelijk investeren om gelijke kansen te realiseren.	Prioritair ontwikkelgebied Integrale langjarige gebiedsagenda voor aaneengesloten gebied met grootste stapeling van opgaven (fysiek, sociaal, duurzaam en veilig).	✓ Ossenkoppelerhoek ✓ Nieuwstraatkwartier ✓ Kerkelanden ✓ De Riet	Wijk- en dorpsagenda's Gerichte inzet voor alle wijken en dorpen met focus op leefbaarheid, voorzieningen en ontmoeting & participatie.
--	--	--	---

Gedurende vijftien tot twintig jaar werken we eraan dat een volgende generatie opgroeit in een aantrekkelijke stad in balans. Vier opgaven vormen daarvoor het inhoudelijke fundament. Zij hebben ieder een eigen focus, maar hangen nauw met elkaar samen en vragen daarom om een domeinoverstijgende aanpak. De koersplaat geeft in één oogopslag de samenhang weer tussen de langjarige koers voor Almelo en de manier waarop daaraan uitvoering wordt gegeven.

Omdat de opgaven elkaar wederzijds beïnvloeden, moeten zij in samenhang en domeinoverstijgend worden benaderd. De aanpak omvat één prioritair aaneengesloten ontwikkelgebied. Daarbij wordt gericht geïnvesteerd waar de opgaven het sterkst samenkomen en waar de maatschappelijke impact het grootst kan zijn. Het leidende uitgangspunt is ongelijk investeren.

2.1.2 Aantrekkelijk Almelo

Aantrekkelijk Almelo

Almelo heeft de afgelopen tien jaar belangrijke vooruitgang geboekt. De economie groeide sterk, de arbeidsmarkt ontwikkelde zich positief en de arbeidsparticipatie nam toe. Tegelijkertijd zien we dat de aantrekkelijkheid van Almelo niet op alle onderdelen gelijke tred houdt met deze economische ontwikkeling. Met name het stedelijk voorzieningenniveau van Almelo blijft achter bij vergelijkbare steden. Vooral stedelijke culturele voorzieningen, horeca, culinaire voorzieningen en niet-dagelijkse winkels ontwikkelen zich minder sterk dan in benchmarksteden.

We weten dat aantrekkelijke steden zich onderscheiden door een combinatie van goede voorzieningen, bereikbaarheid van banen, cultuur, veiligheid, kwalitatieve woonmilieus en leefbaarheid. Deze factoren bepalen steeds sterker waar mensen willen wonen, werken en verblijven. Ook bedrijven, instellingen en talent kiezen niet alleen voor werkgelegenheid, maar nadrukkelijk voor de kwaliteit van de omgeving waarin zij zich vestigen.

Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de zogenoemde kleefkracht van de stad: het vermogen om inwoners, studenten, vakmensen en professionals aan Almelo te binden. We willen jong talent aantrekken, behouden en waar dit kan laten terugkomen naar Almelo. Door een divers woningaanbod, aantrekkelijke leefomgeving en goede voorzieningen te combineren met kansen op het gebied van werk en persoonlijke ontwikkeling, bieden wij jongeren en young professionals alle reden hier hun toekomst op te bouwen. Daarmee levert Aantrekkelijk Almelo niet alleen een bijdrage aan de kwaliteit van leven, maar ook aan de economische en maatschappelijke ontwikkeling van de stad.

Almelo staat de komende decennia voor een omvangrijke ontwikkeling. De ambitie om fors meer woningen te realiseren en voorzieningen te laten meegroeien biedt kansen voor de toekomst van Almelo. Groei is daarbij een instrument om de aantrekkelijkheid van Almelo voor huidige en toekomstige generaties te versterken.

Aantrekkelijk Almelo richt zich op het versterken van de aantrekkingskracht van de stad: stedelijk voorzieningenniveau, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en veiligheid. Door te investeren in een gevarieerd woningaanbod, een sterker stedelijk voorzieningenniveau, aantrekkelijke en veilige woon- en verblijfsmilieus, cultuur, horeca en een levendig stadscentrum vergroten we de aantrekkingskracht van de stad voor inwoners, bezoekers, bedrijven en talent. De groei van Almelo is daarbij een instrument om talent aan de stad te binden en de aantrekkelijkheid te vergroten.

Waarom deze opgave?

De aantrekkelijkheid van een stad wordt bepaald door het voorzieningenniveau, de kwaliteit van de woonomgeving, veiligheid en het vermogen om talent aan een stad te binden. Juist op deze punten liggen voor Almelo kansen en uitdagingen. Almelo kent een sterke economische positie, maar voldoet (nog) niet aan alle voorwaarden om talent aan de stad te binden. Steden met stedelijke voorzieningen, veel banen binnen afzienbare reisafstand en aantrekkelijke en veilige woonmilieus zijn beter in staat om inwoners, talent en bedrijven aan zich te binden. Daarmee versterken zij tegelijkertijd hun economische kracht, draagvlak voor voorzieningen en maatschappelijke ontwikkeling. Aantrekkelijkheid is daarmee een belangrijke factor voor de toekomstige ontwikkeling van Almelo.

Almelo staat op een belangrijk kruispunt. Er zijn veel 15-24-jarigen die bezig zijn met hun eerste stappen op de arbeidsmarkt of zich oriënteren op hun toekomst. Juist deze jonge mensen zijn relatief mobiel maar wanneer zij eenmaal banen, huizen en gezinnen hebben, zullen ze de plek waar ze wonen niet zo snel meer verlaten. Het beleid dat Almelo in de komende jaren voert heeft dus invloed op hoe de beroepsbevolking in Almelo er in de nabije toekomst uit gaat zien.

Een beleid dat erop gericht is om een aantrekkelijke(re) stad te worden kan helpen om deze groep mensen aan de stad te binden en de (economische) positie van Almelo op de langere termijn te versterken. Zo'n beleid bindt talent aan de stad door het woon- en leefklimaat in de stad te versterken.

Het voorzieningenniveau biedt veel aanknopingspunten voor lokaal beleid. De groei van dat stedelijke voorzieningenniveau, het aantal horecavoorzieningen en (niet-dagelijkse) winkels blijft nu nog achter bij de ontwikkelingen in benchmarksteden. En juist deze voorzieningen oefenen een grote aantrekkingskracht uit op talent en jonge mensen.

Ook veiligheid vraagt blijvende aandacht. De aantrekkelijkheid van Almelo profiteerde de afgelopen jaren van een positieve ontwikkeling op het gebied van veiligheid, maar deze ontwikkeling staat onder druk. Veiligheid is niet alleen een randvoorwaarde voor leefbaarheid, maar ook een bepalende factor voor de aantrekkelijkheid van de stad. Daarbij benaderen we veiligheid breder dan alleen veiligheidsbeleving: sociale en fysieke veiligheid worden meegewogen bij gebiedsontwikkeling, inrichting en beheer van de openbare ruimte.

Het versterken van de aantrekkelijkheid van Almelo vraagt om focus. Niet door op alle fronten tegelijk te willen excelleren, maar door gericht te investeren in die factoren die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de stad: een sterker voorzieningenniveau, een aantrekkelijke leefomgeving, een veilige (binnen)stad en een betere binding van talent aan Almelo.

Koers collegeprogramma

Het collegeprogramma legt nadrukkelijk de verbinding tussen groei en kwaliteit. Groei van woningen, werkgelegenheid en voorzieningen wordt ingezet om Almelo aantrekkelijker te maken voor inwoners, bezoekers, ondernemers en talent. Daarbij zien we vijf onderwerpen: een bruisende binnenstad en cultuur en beleving, woningbouw als ontwikkelmotor, versterken van kleeftkracht en groenblauw Almelo. We zetten actief in op de ontwikkeling van een bruisend stadscentrum met unieke winkels, cultuur, onderscheidende horeca, aantrekkelijke voorzieningen en levendige evenementen.

Speerpunten voor deze bestuursperiode

- Doorontwikkeling van Binnenstad, Stadskade en Spoorzone
- Music Dome
- Cultuurkwartier Stadskade
- Versnellen van woningbouw en aantrekkelijke woonmilieus
- Versterken van Almelo Waterstad en groenste stad van Twente
- Evenementen
- Nedersaksenlijn

Waar willen we staan in 2045?

De aantrekkingskracht van de stad is zichtbaar en meetbaar versterkt. De binnenstad vormt het **bruisende hart** van Almelo en is de plek waar cultuur, horeca, erfgoed, ontmoeting en ondernemerschap samenkomen. Inwoners ervaren Almelo als een **aantrekkelijke én veilige stad** om te wonen, werken en verblijven. Meer jongeren, studenten, vakmensen en kenniswerkers kiezen ervoor om hun toekomst in Almelo op te bouwen. De stad weet **talent beter aan zich te binden** doordat economische kansen, leefkwaliteit en voorzieningen elkaar versterken. Het stedelijk **voorzieningenniveau** van Almelo draagt sterker bij aan de aantrekkelijkheid van de stad. De binnenstad, cultuur, erfgoed, horeca, evenementen en recreatieve voorzieningen versterken samen de levendigheid, identiteit en beleving van Almelo. Inwoners en bezoekers ervaren Almelo als een veilige en prettige stad met een kwalitatieve openbare ruimte en een onderscheidend groenblauw karakter. **Veiligheid en leefbaarheid dragen zichtbaar bij aan de aantrekkelijkheid** van de woonomgeving, de binnenstad en andere verblijfsgebieden.

Generatie-effect (2045)

Een aantrekkelijke stad waarin inwoners, bezoekers, bedrijven en talent zich duurzaam aan Almelo verbinden vanwege de kwaliteit van wonen, voorzieningen, leefomgeving en veiligheid

Generatie-indicatoren

- Stedelijk voorzieningenniveau
- Tevredenheid met de woonomgeving
- Aansluitende woningvoorraad
- Waardering van binnenstad en voorzieningen
- Ontwikkeling veiligheidsindicatoren
- Bevolkingsgroei en bevolkingsontwikkeling

Welke beweging willen we zien in 2030-2034?

We zien de effecten van een **samenhangende ontwikkelstrategie** van cultuurfuncties, horeca (culinair), herinrichting van de openbare ruimte, woningbouw en veiligheidsbeleving in de binnenstad. **Cultuur** fungeert als een belangrijke motor voor een aantrekkelijke en levendige binnenstad. De **veiligheidsindicatoren** bewegen in een positieve trend, de **leegstand** vertoont een afnemende trend en de verblijfsduur van bezoekers neemt toe. Ook weten we **nieuwe doelgroepen** aan ons te binden. De tevredenheid van de **woning en de woonomgeving** op stedelijk niveau blijft op het huidige hoge niveau.

Transitie-Indicatoren

Voorzieningenniveau

- Ontwikkeling stedelijk voorzieningenniveau op cultureel, culinair en bovenstedelijke voorzieningen
- Bereik van nieuwe doelgroepen, waaronder jongeren 15-24 jaar, ook in woningbouw
- Toename binnenstad bezoek
- Terugdringen van leegstand
- Toename veiligheidsbeleving
- Ontwikkeling leefbaarheid
- Ontwikkeling (niet-dagelijkse) winkels

Welke prestaties willen we leveren in 2027 en later

Investeren in woningbouw, gebiedsontwikkeling, binnenstad, cultuur, voorzieningen, groen, water, bereikbaarheid en openbare ruimte.

Binnenstad: We werken verder aan de ontwikkeling van de binnenstad als economisch, cultureel en maatschappelijk hart van Almelo. Daarbij investeren we in verblijfskwaliteit, vergroening, ontmoetingsplekken en aantrekkelijke openbare ruimte.

Versterken van cultuur en erfgoed: We geven uitvoering aan de Cultuur- en Erfgoedvisie 2025-2035. Daarmee dragen we bij aan een sterker stedelijk voorzieningenniveau. We doen nader onderzoek naar de haalbaarheid van een nieuw theater aan de Stadskade en zetten ons in voor de komst van de Music Dome.

Uitvoeringsfase Spoorzone en Stadskade: Een deel van de herstructurering van Kerkelanden komt tot uitvoering, voor Westerdok wordt het omgevingsplan voorbereid en gaan deelplannen de komende jaren richting uitvoering. In Achter de Molen zetten we de komende jaren in op onder andere zelf- en samenbouw en realisatie van het Aapark. Erfgoed speelt hierbij een belangrijke rol. Daarnaast wordt ingezet op de stadsprojecten Intercityknoop en Kanaalpark. De Stadskade ontwikkelt zich als een levendig gebied waar cultuur, ontmoeting en een variatie aan woningbouw bijdragen aan een aantrekkelijk stedelijk woon- en leefmilieu en aan de versterking van het voorzieningenniveau van Almelo. Verder wordt de transformatie in de binnenstad naar wonen gecontinueerd en wordt ingezet op het verder verbeteren van de openbare ruimte.

Versterken van evenementen met betekenis voor de stad: We zetten evenementen in als instrument om de levendigheid, zichtbaarheid en aantrekkingskracht van Almelo te versterken. We sturen op kwaliteit boven kwantiteit en versterken evenementen die bijdragen aan ontmoeting, stedelijke beleving, economische vitaliteit en het bereiken van nieuwe doelgroepen.

Aantrekkelijke en veilige verblijfsgebieden: We verbinden investeringen in openbare ruimte, binnenstad, groen en veiligheid om de aantrekkelijkheid, leefbaarheid en verblijfskwaliteit van Almelo verder te versterken.

Prestatie-indicatoren

Voorzieningen, cultuur en evenementen

- Aantal en bereik van culturele activiteiten en evenementen
- Groei horecavoorzieningen
- Cultuurkwartier als een broedplaats voor creatief talent
- Aantal evenementen dat ruimte biedt aan talent, cultuur en creativiteit

Binnenstad

- Ontwikkeling leegstand
- Ontwikkeling bezoekersaantallen en waardering binnenstad
- Waardering verblijfskwaliteit

Veiligheid en leefbaarheid

- Ontwikkeling veiligheid(sbeleving) binnenstad en stationsomgeving

Spoorzone Almelo Centraal

- Aantal gerealiseerde woningen (ook voor 15-24 jarigen)
- Toename nieuwe woningen, werkruimtes en voorzieningen Westerdok
- Ontwikkeling gedifferentieerde woningbouw Kerkelanden
- Ontwikkeling Nedersaksenlijn

2.1.3 Ontwikkeld Almelo

Ontwikkeld Almelo

Almelo heeft zich de afgelopen tien jaar ontwikkeld tot één van de economische groeimotoren van Twente. De werkgelegenheid groeide bovengemiddeld, de hightech- en maakindustrie versterkten hun positie en Almelo ontwikkelde zich verder als regionale banenmotor. Met meer dan 50.000 banen en een hoge werkgelegenheidsquote vervult Almelo een belangrijke functie voor de regio. De economische betekenis van de stad voor Twente is toegenomen. Deze sterke uitgangspositie biedt kansen voor de toekomst. De verdere ontwikkeling van onze bedrijventerreinen (o.a. Businesspark XL I en II en de Bornsestraat), de groei van innovatieve bedrijvigheid, kansen rondom het Defensiecluster en de versterking van het regionale innovatie-ecosysteem dragen bij aan nieuwe werkgelegenheid, innovatie en economische groei.

Toekomstige economische ontwikkeling wordt steeds minder afhankelijk van ruimte alleen en steeds meer bepaald door de kwaliteit van het beschikbare human capital: de talenten, vaardigheden, kennis en ontwikkelmogelijkheden van inwoners. Talentontwikkeling wordt daarmee een bepalende succesfactor voor de toekomstige concurrentiekracht van Almelo. In Almelo wordt niet al het aanwezige talent volledig benut. Almelo kent relatief veel jongeren in de leeftijd van 15-24 jaar maar ook relatief veel jongeren zonder startkwalificatie, relatief weinig hoger opgeleiden en duidelijke verschillen in onderwijs- en arbeidsmarktkansen. Hierdoor blijft ontwikkelpotentieel onbenut dat juist nodig is voor de toekomstige ontwikkeling van de stad.

De Almelse economie van de toekomst vraagt om een stad waar talent zich kan ontwikkelen, waar vakmanschap wordt gewaardeerd, waar onderwijs en arbeidsmarkt goed op elkaar aansluiten en waar mensen ervoor kiezen om zich langdurig te verbinden aan Almelo. Economische ontwikkeling, woningbouw, stedelijke voorzieningen, onderwijs en arbeidsmarkt versterken elkaar. Aantrekkelijke woonmilieus, stedelijke voorzieningen, passende woningen en carrièremogelijkheden worden steeds belangrijker voor het behouden, binden en aantrekken van talent.

Ontwikkeld Almelo gaat over het versterken van de economische kracht van de stad door talent te ontwikkelen, te behouden en aan te trekken. Zo bouwen wij verder aan een toekomstbestendige economie die economische groei, talent en maatschappelijke ontwikkeling met elkaar verbindt. Bij economische ontwikkeling hebben we ook oog voor economische weerbaarheid zodat groei en nieuwe bedrijvigheid bijdragen aan een duurzaam en weerbaar economisch vestigingsklimaat.

De Almelse economie van de toekomst vraagt om een stad waar talent zich kan ontwikkelen, waar vakmanschap wordt gewaardeerd, waar onderwijs en arbeidsmarkt goed op elkaar aansluiten en waar mensen ervoor kiezen om zich langdurig te verbinden aan Almelo. Daarom investeren wij in innovatie, startkwalificatie, vakmanschap, kennisontwikkeling en een sterkere aansluiting tussen opleidingsniveau en arbeidsmarkt. Ontwikkeld Almelo stuurt erop dat economische ontwikkeling, woningbouw, onderwijs en arbeidsmarkt elkaar meer versterken en dat meer inwoners beschikken over kennis vaardigheden en kansen om mee te groeien met de economie van morgen.

Waarom deze opgave?

De economie van Almelo heeft zich de afgelopen tien jaar ontwikkeld. We zien een sterke groei van de werkgelegenheid, een bovengemiddelde ontwikkeling van de hightechsector en een belangrijke regionale werkgelegenheidsfunctie. Met ruim 50.000 banen en een hoge werkgelegenheidsquote vervult Almelo een belangrijke rol voor de regio. De banengroei is vooral terug te leiden op de hightech-sector, die zowel in absolute als relatieve zin flink is gegroeid. De sector was verantwoordelijk voor 40% van de totale banengroei en groeide gemiddeld bijna twee procent per jaar sneller dan in de rest van het land. Almelo was al gespecialiseerd in de sector en is dat in de afgelopen tien jaar nog meer geworden. Ook de netto participatiegraad is gestegen – van iets meer dan 60% naar iets meer dan 70%.

Het aandeel mensen met een mbo-diploma in de beroepsbevolking van Almelo is tussen 2016 en 2022 relatief hard gestegen in vergelijking met vergelijkbare gemeenten. In Almelo heeft het grootste deel van de totale beroepsbevolking een mbo-diploma, gevolgd door een aanzienlijk aandeel mensen zonder startkwalificatie. Het kleinste deel van de totale beroepsbevolking heeft een HBO- of een WO-diploma. Voor de grootste groep mensen in de beroepsbevolking van Almelo – de mensen met een MBO-diploma – is het kleinste aandeel banen van het meest bijpassende beroepsniveau – niveau 3 – beschikbaar. Dat er een

mogelijke mismatch is wordt ook bevestigd in de pendelcijfers. De inkomende pendel in Almelo is groot; meer dan zestig procent van de banen in Almelo wordt vervuld door mensen die buiten de gemeente wonen.

Een belangrijke uitdaging voor Almelo ligt op het gebied van het opleidingsniveau van de beroepsbevolking. Almelo kent relatief weinig werknemers met een HBO- of WO-diploma, en juist relatief veel jongeren zonder startkwalificatie. Daar komt bij dat naar verwachting relatief veel inwoners 'onder hun niveau' werken ten opzichte van de rest van het land. Tegelijkertijd groeit de vraag naar vakmensen, technici, zorgprofessionals en hoger opgeleiden.

Almelo kent relatief veel jongeren zonder startkwalificatie en aanzienlijke verschillen tussen buurten in termen van onderwijs- en arbeidsmarktkansen. Hierdoor blijft potentieel onbenut of gaat op termijn verloren terwijl dat potentieel van belang is voor de toekomstige ontwikkeling van onze gemeente. Het vergroten van het aantal jongeren dat een startkwalificatie behaalt, is van groot maatschappelijk en economisch belang. Een startkwalificatie vergroot de kansen op duurzame arbeidsparticipatie, financiële zelfstandigheid en maatschappelijke participatie. Voor Almelo is dit extra relevant in een periode van dubbele vergrijzing en een groeiende vraag naar goed opgeleide arbeidskrachten.

Koers collegeprogramma

Het college zet in op Almelo als economische ontwikkelstad van Twente, waarin innovatie, ondernemerschap en talentontwikkeling en hand in hand gaan. Wij versterken de positie van Almelo als banenmotor door ruimte te bieden aan economische groei, de samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid te intensiveren en te investeren in de ontwikkeling van talent op alle onderwijsniveaus. Daarbij verbinden wij economische ontwikkeling nadrukkelijk met wonen, voorzieningen en een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat, zodat meer jongeren, professionals en ondernemers ervoor kiezen zich duurzaam aan Almelo te verbinden. Via campusontwikkeling, samenwerking met kennisinstellingen en een sterke aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt werken wij aan een toekomstbestendige economie die bijdraagt aan de groei en aantrekkelijkheid van Almelo.

Speerpunten voor deze bestuursperiode

- Businesspark XL II
- Campusontwikkeling
- Defensiecluster
- Versterken MBO-HBO samenwerking
- Onderadvisering tegengaan en verminderen aantal jongeren dat hun school verlaat zonder startkwalificatie
- Talent behouden en aantrekken

Waar willen we staan in 2045?

Almelo is een **krachtige economische ontwikkelstad**, heeft een innovatieve en toekomstbestendige economie met een sterke positie in hightech, maakindustrie, logistiek, zorg en nieuwe groeisectoren.

Almelo is een **stad van talent, vakmanschap en kennis**, Almelo beschikt over sterk human capital. Inwoners ontwikkelen hun talenten gedurende hun hele loopbaan en bedrijven beschikken over voldoende vakmensen, professionals, onderzoekers en kenniswerkers om te kunnen groeien en innoveren. Onderwijs en arbeidsmarkt sluiten goed op elkaar aan.

Almelo is een **stad waar elk talent telt**: meer inwoners bereiken hun ontwikkelpotentieel. Onderadvisering in het lager onderwijs, afstroom in het voortgezet onderwijs en voortijdig schoolverlaten zijn afgenomen en meer jongeren behalen diploma's aan het HBO en WO.

Almelo is een **stad die talent behoudt en aantrekt**, meer jongeren, vakmensen, studenten, onderzoekers en professionals kiezen ervoor om in Almelo te wonen, werken en ondernemen.

Generatie-effect (2045)

Een stad met volop kansen voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Almelo is een krachtige ontwikkelstad waar talent ruimte heeft voor groei en waar dat talent wordt gekoesterd.

Generatie-indicatoren

- Groei van innovatieve en kennisintensieve werkgelegenheid
- Betere aansluiting samenstelling beroepsbevolking op aanbod arbeidsmarkt
- Aandeel jongeren met startkwalificatie ligt op het G40-gemiddelde
- Groter aandeel HBO- en WO-opgeleiden
- Talentontwikkeling ligt op het G40-gemiddelde
- Groter aandeel jongeren dat in Almelo blijft wonen en werken
- Meer talent dat zich langdurig aan Almelo verbindt
- Voldoende passende woningen voor verschillende doelgroepen

Welke beweging willen we zien in 2030-2034?

Wij bouwen voort op de **economische kracht en innovatie** van Almelo. We versterken ondernemerschap, innovatie en toekomstbestendige werkgelegenheid en benutten kansen die bijdragen aan verdere groei van de Almeloëse economie. Wij investeren in **talent, vakmanschap en human capital** op alle niveaus. Daarbij versterken wij zowel vakmanschap als kennisontwikkeling. We verbeteren de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, stimuleren Leven Lang Ontwikkelen en zorgen ervoor dat meer inwoners hun talenten kunnen benutten. Zo versterken wij het human capital van Almelo.

Wij versterken het vermogen van Almelo om **talent te behouden en aan te trekken**. Daarbij investeren wij samen met partners in campusontwikkeling, samenwerking met kennisinstellingen, aantrekkelijke woonmilieus, passende woningen en een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.

Transitie-indicatoren

- Ontwikkeling regionale werkgelegenheidsfunctie
- Ontwikkeling innovatieve bedrijvigheid
- Ontwikkeling ruimtegebruik op strategische werklocaties.
- Ontwikkeling jongeren met startkwalificatie
- Ontwikkeling aandeel MBO 3 en 4, HBO- en WO-opgeleiden
- Ontwikkeling woon-werkbinding
- Ontwikkeling beschikbaarheid passende woningen
- Ontwikkeling samenwerking met kennisinstellingen

Welke prestaties willen we leveren in 2027 en later?

Almelo levert in 2027 en de komende jaren concrete prestaties die bijdragen aan de gewenste beweging die we voor de middellange termijn in gang willen zetten. Deze prestaties sluiten aan bij de eerdergenoemde bestuurlijke keuzes uit het collegeprogramma.

Almelo blijft **investeren in onze sterke economie** door stimulering van groeisectoren, realisatie van Businesspark XL II en het defensiecluster. Bij een sterke economie hoort ook goed onderwijs en de ontwikkeling van talent. Met het bedrijfsleven en het onderwijsveld zet Almelo in op het **ontwikkelen van elk talent**, te beginnen in het primair en voortgezet onderwijs en doorlopend naar het beroeps- en hoger onderwijs.

Almelo heeft een aantal bijzondere en zelfs unieke bedrijven die een Campusontwikkeling mogelijk maken, gecombineerd met bestaande samenwerking met het hoger onderwijs liggen er grote kansen. Almelo zet vol in op de **Campusontwikkeling** en de **samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs**.

Talent ontwikkelen gaat hand in hand met talent aantrekken en behouden. Hiervoor zet Almelo in op de eerdergenoemde stimulering van de economie maar ook op de **beschikbaarheid van voldoende en gevarieerde woningen** en stedelijke voorzieningen.

Prestatie-indicatoren (2027-2030)

Economische ontwikkeling

- Voortgang Businesspark XL II
- Ontwikkeling strategische werklocaties
- Nieuwe vestigingen in groeisectoren
- Initiatieven rond Defensie en strategische industrie.

Onderwijs en talentontwikkeling

- Uitvoering onderzoek Elk Talent Telt
- Aantal samenwerkingsprojecten onderwijs-bedrijfsleven
- Initiatieven gericht op vakmanschap
- Lokale Educatieve Agenda

Hoger onderwijs en campusontwikkeling

- Voortgang campusontwikkeling
- Samenwerking met kennisinstellingen
- Initiatieven gericht op hoger onderwijs
- Onderzoeks- en innovatieprojecten

Talentbehoud

- Projecten gericht op talentbehoud;
- Initiatieven gericht op jonge professionals
- Verbinding tussen economische ontwikkeling, wonen en talent

2.1.4 Kansrijk Almelo

Kansrijk Almelo

In Almelo wordt gebouwd, geïnvesteerd en vernieuwd. Nieuwe woningen, bedrijvigheid, voorzieningen en economische ontwikkeling versterken de positie van Almelo als aantrekkelijke woon- en werkstad. Die groei bereikt niet iedere inwoner in gelijke mate. In een aantal buurten in onze gemeente zien we een hardnekkige stapeling van opgaven. Energiearmoede, eenzijdige woningvoorraad, problematische schulden, beperkte onderwijskansen, onveiligheid en een kwetsbare woonomgeving komen daar vaker voor dan elders in de gemeente. Ze versterken elkaar en werken vaak generaties lang door in het leven van inwoners. Daardoor maakt het in Almelo nog steeds uit in welke buurt je opgroeit. Tegelijkertijd zijn deze buurten veel meer dan hun uitdagingen. Het zijn buurten met betrokken inwoners, sterke netwerken, maatschappelijke initiatieven en een grote veerkracht. Juist daar ligt de kracht waarop we verder bouwen.

Analyses laten zien dat deze verschillen niet willekeurig over de stad zijn verdeeld. In dezelfde buurten komen hoge MDI-scores, energiearmoede, problematische schulden, onderwijsachterstanden en eenzijdige woningvoorraad samen. De woningmarkt werkt daarbij als een selectiemechanisme: huishoudens met beperkte financiële mogelijkheden komen relatief vaak terecht in dezelfde buurten, waardoor sociale kwetsbaarheid zich ruimtelijk concentreert.

Kansrijk Almelo richt zich op het versterken van individuele bestaanszekerheid én het versterken van buurten. Door ongelijk te investeren daar waar de uitdagingen het grootst zijn, willen we zorgen dat de plek waar iemand woont steeds minder bepalend wordt voor de kansen die iemand krijgt. De economische groei van Almelo zetten we daarbij bewust in als middel om maatschappelijke vooruitgang te realiseren. Wanneer we willen dat het voor een volgende generatie minder uitmaakt waar je in Almelo opgroeit, moeten we deze patronen doorbreken. Om deze reden investeren we niet alleen in inwoners, maar ook in buurten. We versterken bestaanszekerheid, voorkomen dat problemen zich opstapelen en werken aan meer gemengde en veerkrachtige wijken. Om dat te realiseren bundelen we de bijdragen van alle domeinen: fysiek, economisch, sociaal en duurzaam.

Dat vraagt om meer dan afzonderlijke projecten of tijdelijke interventies. Het vraagt om een langjarige integrale aanpak waarin wonen, onderwijs, bestaanszekerheid, veiligheid en leefbaarheid meer dan nu met elkaar worden verbonden. Het vraagt om ongelijk te investeren en gericht te sturen op het prioritair ontwikkelgebied bestaande uit Ossenkoppelerhoek, Nieuwstraatkwartier, Kerkelanden en De Riet.

Kansrijk Almelo draait om het versterken van de factoren die inwoners meer grip op hun leven geven. We sturen op onderwerpen waarop we samen met onze alliantiepartners daadwerkelijk invloed hebben: woningdifferentiatie, schulden, energiearmoede, onderwijsachterstanden, vroegsignalering, preventie en een sterke sociale basis. Herstructurering en economische groei benutten we als middel om verschillen tussen buurten te verkleinen. Daarmee werken we aan het verkleinen van maatschappelijke verschillen tussen inwoners, buurten en generaties en we doorbreken de ruimtelijke concentratie van achterstanden.

Waarom deze opgave

De leefbaarheid in Almelo heeft zich in de afgelopen tien jaar positief ontwikkeld, maar niet overal even sterk. Daar komt bij dat de gebieden waar de ontwikkeling van de leefbaarheid minder gunstig of zelfs negatief was, ook de gebieden zijn waar de leefbaarheid al onder druk stond.

Deze gebieden lichten ook op als gebieden met zeer hoge MDI-scores; ook op andere vlakken is er een groep mensen die minder profiteert van de ontwikkelingen in de afgelopen tien jaar. Dan gaat het met name over het grote aandeel jongeren zonder startkwalificatie, onderwijsachterstanden, het aandeel mensen met problematische schulden, het nog altijd grotere aandeel mensen dat van een uitkering afhankelijk is en/of een laag inkomen heeft, het relatief grote aandeel kinderen dat een onder advisering krijgt, de mate waarin energiearmoede voorkomt en het relatief grote aandeel mensen met gezondheidsproblemen.

Energiearmoede en onder advisering kunnen met gerichte maatregelen mogelijk relatief snel leiden tot minder energiekosten en een hogere instroom én behoud van leerlingen op het voortgezet onderwijs. De structurele verbetering van de positie van individuele inwoners en van hele buurten heeft echter een lange adem nodig. Onder andere het Sociaal en Cultureel Planbureau pleit voor meer aandacht voor het onderwijs en de woningmarkt. Zo biedt sturen op de woningmarkt richting een gemengde

woningvoorraad en daarmee een gemengde samenstelling van inwoners samen met een goed voorzieningenniveau mogelijkheden tot ontmoeting.

Het vraagstuk rond onderwijsachterstanden, onder advisering en startkwalificatie vraagt om een integrale benadering van de gehele onderwijsketen. Het vergroten van kansengelijkheid begint bij een sterke ontwikkelbasis in de voorschoolse fase, vraagt aandacht voor objectieve en passende advisering in het primair onderwijs en vereist voortdurende ondersteuning van leerlingen tijdens hun verdere schoolloopbaan. Alleen door samenhangend te kijken naar de verschillende schakels in de keten kan worden voorkomen dat talent onbenut blijft en kunnen meer jongeren hun onderwijsloopbaan succesvol afronden met een diploma dat recht doet aan hun mogelijkheden. Voor Almelo is dit van groot maatschappelijk en economisch belang en extra relevant in een periode van dubbele vergrijzing en een groeiende vraag naar goed opgeleide arbeidskrachten.

In een beperkt aantal buurten in Almelo stapelen achterstanden zich. Problemen rondom schulden, energiearmoede, gezondheid, onderwijs, veiligheid en participatie komen daar bovengemiddeld voor en de achterstanden versterken elkaar. Uit een analyse van de woningmarkt blijkt dat juist de buurten met de hoogste MDI-scores worden gekenmerkt door een groot aandeel sociale huurwoningen en een klein aandeel koopwoningen. In de meest kwetsbare buurten bestaat gemiddeld 59% van de woningvoorraad uit sociale huur en slechts een beperkt deel uit koopwoningen. Hierdoor concentreren inwoners met vergelijkbare sociale kwetsbaarheden zich in een beperkt aantal buurten.

Wetenschappelijke inzichten laten zien dat gezondheid, welzijn en zelfredzaamheid sterk samenhangen met bestaanszekerheid, problematische schulden, de kwaliteit van woningen en de leefomgeving. Gezondheid is daarmee niet alleen een afzonderlijke opgave, maar vooral het resultaat van onderliggende maatschappelijke omstandigheden.

De opgave voor Almelo is daarom tweeledig:

1. Het versterken van inwoners door schulden, energiearmoede, onderwijsachterstanden en bestaansonzekerheid terug te dringen.
2. Het versterken van buurten door de concentratie van kwetsbaarheid te doorbreken en te werken aan meer evenwichtige en veerkrachtige wijken.

Relatie met collegeprogramma

Het college kiest nadrukkelijk voor een aanpak gebaseerd op preventief handelen. Door vroegsignalering, versterking van de sociale basis en gerichte investeringen in de meest kwetsbare wijken willen we problemen eerder signaleren en voorkomen dat inwoners terechtkomen in zwaardere vormen van ondersteuning. Voor Almelo is dit niet alleen een sociale opgave, maar óók een economische en maatschappelijke noodzaak. Wanneer meer inwoners gezond, financieel stabiel en zelfredzaam zijn, neemt de druk op zorg en ondersteuning af en ontstaat meer ruimte voor ontwikkeling, participatie en brede welvaart.

Speerpunten voor deze bestuursperiode

- Vergroten woningdifferentiatie
- Wijkgericht werken en inzet Leeflab-aanpak
- Armoedebestrijding en aanpak problematische schulden
- Verkleinen energiearmoede
- Verbeteren bestaanszekerheid
- Vergroten onderwijskansen
- Inzet preventie en vroegsignalering

Waar willen we staan in 2045?

In 2045 groeien kinderen op in een gemeente waarin hun **kansen minder worden bepaald door de buurt** waarin zij wonen, het inkomen van hun ouders of de problemen waarmee zij thuis te maken krijgen. Inwoners beschikken over **voldoende bestaanszekerheid**, kunnen hun energielasten betalen, hebben minder te maken met **problematische schulden** en ervaren **meer regie** over hun eigen leven. **Preventie en vroegsignalering** vormen de norm, waardoor problemen eerder worden aangepakt en zwaardere ondersteuning minder vaak nodig is.

Onze ambitie is dat de generatie die in 2045 volwassen wordt, opgroeit met meer kansen, minder financiële problemen en een betere gezondheid dan de generatie daarvoor. Daarmee doorbreken we de overdracht van achterstanden tussen generaties.

Generatie-effect (2045)

- Energiearmoede in kwetsbare buurten ligt op het gemiddelde van de G40-steden
- Onderwijsachterstanden ligt op het gemiddelde van de G40-steden;
- Afname aantal buurten met een zeer hoge MDI-score en afname van verschil in ontwikkelsnelheid met andere buurten
- Woningdifferentiatie in prioritaire buurten ligt op het stedelijk gemiddelde
- Problematische schulden in prioritaire buurten zijn sterk afgenomen
- Significante afname van het aantal kinderen dat opgroeit in huishoudens met financiële kwetsbaarheid
- Meer inwoners ervaren regie en grip op hun eigen leven en toekomst
- Afname van jongeren die afglijden in criminaliteit

Welke beweging willen we zien in 2030-2034?

In 2030 willen we zichtbaar resultaat zien van de omslag **van curatie naar preventie**. Inwoners worden eerder bereikt, problemen worden sneller gesignaleerd en ondersteuning sluit beter aan bij de leefwereld van inwoners. De **inzet van Leeflab, vroegsignalering en wijkgerichte ondersteuning** heeft zich verbreed naar meerdere wijken. We verwachten dat meer inwoners gebruikmaken van preventieve ondersteuning voordat schulden of gezondheidsproblemen escaleren. Het aantal huishoudens met **problematische schulden daalt**, de **aanpak van energiearmoede** bereikt meer huishoudens en inwoners ervaren meer financiële stabiliteit. Daarnaast willen we zien dat **verschillen tussen buurten afnemen**. In de prioritaire buurten zien we een **toename van woningdifferentiatie** met als zichtbaar effect een **afname van ruimtelijke segregatie**.

Transitie-indicatoren

- Minder energiearmoede
- Minder onderwijsachterstanden
- Meer bereik van vroegsignalering
- Hoger bereik van preventieve voorzieningen en ondersteuning
- Minder huishoudens met problematische schulden
- Zichtbare toename van woningdifferentiatie in prioritaire buurten/wijken
- Afname ruimtelijke segregatie en positieve lijn ontwikkeling prioritaire ontwikkelgebieden

Welke prestaties willen we leveren in 2027 en later?

Almelo levert in 2027 en de komende jaren concrete prestaties die bijdragen aan de gewenste beweging die we voor de middellange termijn in gang willen zetten. Deze prestaties sluiten aan bij de eerdergenoemde bestuurlijke keuzes uit het collegeprogramma.

In 2027 zetten we stevig in op de uitvoering van de preventieve koers uit het collegeprogramma. Daarbij richten we ons op activiteiten waarvan onderzoek en praktijkervaring laten zien dat zij daadwerkelijk bijdragen aan meer bestaanszekerheid en kansengelijkheid.

- We breiden de werkwijze van Leeflab uit naar Ossenkoppelerhoek, Wierdensehoek en Nieuwstraatkwartier en versterken de inzet op vroegsignalering van financiële, sociale en gezondheidsproblemen. Daarbij investeren we nadrukkelijk in buurten waar de maatschappelijke opgaven het grootst zijn.
- We zetten de aanpak van schuldenproblematiek voort, werken samen met het Schuldenlab en onderzoeken mogelijkheden om inwoners meer rust en overzicht te bieden door schuldenproblematiek eenvoudiger en integraler aan te pakken.
- We intensiveren de aanpak van energiearmoede, onder andere via samenwerking binnen de Renovatiedeal en door verduurzaming van woningen te koppelen aan lagere woonlasten en verbeterde gezondheid.
- Jongeren met schulden helpen we om uit de geldproblemen te komen en weer perspectief op te bouwen.

Prestatie-indicatoren 2027-2028

- Uitbreiding Leeflab naar de prioritaire ontwikkelgebieden
- Aantal bereikte huishoudens via vroegsignalering
- Aantal huishoudens bereikt via aanpak energiearmoede
- Aantal inwoners ondersteund bij schuldenproblematiek
- Bereik van regelingen voor kinderen in armoede en jongeren met schulden
- Deelname aan preventieve en collectieve voorzieningen

Daar komt bij dat de gebieden waar de ontwikkeling van de leefbaarheid minder gunstig of zelfs negatief was, dat dit ook de gebieden zijn waar de leefbaarheid al onder druk stond

2.1.5 Verbonden Almelo

Verbonden Almelo

Inwoners willen wonen in een buurt waar zij zich veilig voelen, waar voorzieningen bereikbaar zijn, ruimte is voor ontmoeting en zij actief kunnen deelnemen aan de samenleving. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor leefbaarheid, verbondenheid en de aantrekkelijkheid van Almelo. De positieve ontwikkeling van de veiligheid lijkt op een kantelpunt te staan. Verbonden Almelo richt zich daarom op het voorkomen van risico's, criminaliteit en overlast én op het versterken van sociale samenhang, inclusie en vertrouwen. Zo versterken veiligheid, leefbaarheid en verbondenheid elkaar.

Veiligheid, leefbaarheid en sociale cohesie hangen nauw met elkaar samen. In buurten waar inwoners elkaar kennen, elkaar helpen en zich verbonden voelen met hun omgeving, is de leefbaarheid hoger en voelen inwoners zich veiliger. Sociale cohesie vergroot de veerkracht van buurten, versterkt vertrouwen en draagt eraan bij dat inwoners problemen samen kunnen oplossen. Omgekeerd blijkt dat gevoelens van onveiligheid, overlast, eenzaamheid en maatschappelijk wantrouwen elkaar kunnen versterken. In delen van Almelo stapelen achterstanden op het gebied van inkomen, gezondheid, onderwijs, leefbaarheid en veiligheid. Deze stapeling vermindert kansen voor inwoners en vergroot de druk op buurten en gemeenschappen.

De opgave richt zich op het versterken van veiligheid en weerbaarheid, sociale cohesie, kansen voor jeugd, vrijwillige inzet, inclusie en vertrouwen in de overheid. Zo bouwen wij aan sterke gemeenschappen, leefbare buurten en een stad waarin inwoners zich veilig, verbonden en gezien voelen. We hebben oog voor online netwerken. Digitale netwerken bieden kansen voor ontmoeting en participatie maar kunnen ook nieuwe vormen van uitsluiting en beïnvloeding met zich meebrengen. Inclusie gaat niet alleen over participatie, betrokkenheid en meedoen maar ook over de vraag wie wordt uitgesloten en aandacht voor discriminatie, ongelijke behandeling en andere mechanismen die ervoor zorgen dat inwoners niet dezelfde kansen hebben om volwaardig deel te nemen aan de samenleving.

Preventie en vroegsignalering spelen bij de opgave een belangrijke rol. Door problemen en overlast vroeg te herkennen en aan te pakken, kunnen inwoners er op vertrouwen dat signalen en meldingen zichtbaar en vroegtijdig worden opgepakt. Zo versterken leefbaarheid en veiligheid elkaar. Door preventie, handhaving en samenwerking sterker met elkaar te verbinden zetten we in op een veilige, betrokken en veerkrachtige gemeenschap.

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Almelo en voor het vertrouwen van inwoners in hun leefomgeving. De opgave kent twee samenhangende ontwikkelijnen: een veiligheidsaanpak voor gebieden waar openbare orde, criminaliteit, ondermijning en overlast centraal staan én een gebiedsgerichte aanpak voor buurten waar veiligheid samenhangt met een stapeling van sociale, economische en fysieke kwetsbaarheden. Bij Verbonden Almelo versterken veiligheid, leefbaarheid en verbondenheid elkaar. We investeren in veiligheid en weerbaarheid, sociale cohesie, jeugd en preventie, vrijwillige inzet en gemeenschapskracht, inclusie en vertrouwen in de overheid.

Waarom deze opgave

Veiligheid is één van de belangrijke factoren voor de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van een stad. Atlas Research concludeert dat Almelo op het gebied van veiligheid mogelijk op een kantelpunt staat. De verbetering van de woonaantrekkelijkheid van Almelo werd de afgelopen tien jaar voor een belangrijk deel gedragen door positieve ontwikkelingen op het gebied van veiligheid.

Analyses laten zien dat objectieve en subjectieve veiligheid niet automatisch gelijk oplopen. Criminaliteit kan afnemen terwijl inwoners zich minder veilig voelen. Sociale cohesie, een aantrekkelijke leefomgeving, zichtbaarheid van professionals en vertrouwen in instituties spelen een rol bij de veiligheidsbeleving. Sociale verbondenheid gaat over relaties, participatie, inclusie, vertrouwen en het vermogen om samen te handelen; veiligheid gaat over bescherming tegen criminaliteit, geweld, ondermijning, ernstige overlast en andere bedreigingen én over de beleving daarvan. Verbondenheid kan veiligheid onder bepaalde omstandigheden ondersteunen. Als bewoners elkaar kennen, professionals weten te vinden en vertrouwen hebben dat meldingen worden opgepakt, kan dat bijdragen aan sociale weerbaarheid.

Leefbaarheid richt zich op de totale kwaliteit van de woon- en leefomgeving; veiligheid richt zich op het voorkomen van risico's, criminaliteit en overlast en het bevorderen van een gevoel van veiligheid. De leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken verdelen

zich niet gelijkmatig over de stad. In een aantal buurten versterken problemen rond schulden, onderwijs, jeugd, leefbaarheid en veiligheid elkaar. Juist in deze buurten is een integrale aanpak nodig die verder gaat dan toezicht, handhaving en criminaliteitsbestrijding alleen. De gebieden waar de leefbaarheid en veiligheid het meest onder druk staan, overlappen bovendien vaak met de buurten waar sprake is van een stapeling van maatschappelijke opgaven.

Een specifiek aandachtspunt vormt de positie van jongeren. Onderzoek laat zien dat een gebrek aan perspectief, problematische schulden, een instabiele thuissituatie en het niet behalen van een startkwalificatie belangrijke risicofactoren zijn voor afglijden richting overlast, criminaliteit en ondermijnende netwerken. Almelo kent relatief veel jongeren zonder startkwalificatie en telt bovengemiddeld veel jongeren met een verhoogd risico om in aanraking te komen met criminaliteit.

Koers uit het collegeprogramma 2026-2030

Het collegeprogramma zet in op een veilige, leefbare en inclusieve stad, met aandacht voor preventie, sociale samenhang en gelijke kansen. De aanpak richt zich op het versterken van de leefbaarheid in wijken, het voorkomen van jeugdcriminaliteit, het bestrijden van ondermijning en zorgfraude, en het vroegtijdig verbinden van zorg, jeugd en veiligheid. Het college kiest voor een Almelo waarin veiligheid, leefbaarheid en maatschappelijke vooruitgang onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

De toenemende druk op boa's door incidenten, overlast, evenementen, jeugdproblematiek en personen met zorgwekkend gedrag laten zien dat zowel acute veiligheidsvraagstukken als onderliggende maatschappelijke problemen aandacht vragen.

Deze ontwikkeling sluit direct aan bij de gekozen dubbelstrategie van Verbonden Almelo. Enerzijds is een krachtige veiligheidsaanpak nodig voor gebieden waar openbare orde, criminaliteit, ondermijning en overlast centraal staan, met voldoende capaciteit voor toezicht, handhaving en zichtbare aanwezigheid. Anderzijds vraagt een aantal wijken om een gebiedsgerichte aanpak waarin veiligheid wordt verbonden met sociale, economische en fysieke opgaven.

De begroting voorziet in een uitbreiding van boa-capaciteit. Daarnaast is een bredere, integrale aanpak noodzakelijk waarin handhaving, preventie, fysieke verbeteringen en samenwerking met zorg- en welzijnspartijen samenkomen. Hierbij geldt dat preventie en repressie hand in hand moeten gaan om de veiligheid en leefbaarheid voor inwoners structureel te verbeteren. Voor het combineren van preventie en repressie is het college van mening dat – naast de uitbreiding van boa-capaciteit – extra inzet nodig is. Voor deze extra inzet gaat het college op zoek naar incidentele middelen. Via de reguliere P&C cyclus wordt de raad hiervan op de hoogte gehouden.

Speerpunten voor deze bestuursperiode

- Veiligheidsagenda
- Ondermijning & jeugdcriminaliteit
- Toekomstbestendig Toezicht en Handhavingsteam
- Wijkaccommodaties en ontmoeting
- Vrijwilligers & mantelzorg
- Sociale basis
- Inclusieve samenleving
- Dienstverlening dichtbij inwoners
- Bestuurlijke nabijheid
- Pilot Dichter op elkaar organiseren van bestuur, wijkregie en uitvoering

Generatie-effect (2045)

Op lange termijn streven we naar een stad waarin **veiligheid, leefbaarheid en verbondenheid elkaar versterken**. Het uiteindelijke effect moet zichtbaar en meetbaar zijn in veilige buurten, sterke gemeenschappen, meer vertrouwen en **een kleinere kloof tussen buurten**. Het verschil tussen buurten moet significant zijn afgenomen.

Indicatoren Verbonden Almelo

- Ontwikkeling van de leefbaarheid en veiligheid (objectief en subjectief) met name in buurten met een zeer hoge MDI (afname)
- Ontwikkeling van de veiligheid stationsomgeving en in de binnenstad/centrumgebied
- Ontwikkeling sociale cohesie en in het bijzonder in de prioritaire ontwikkelgebieden (afname verschillen tussen buurten)
- Afname van het aandeel jongeren in criminaliteit

- Afname van ondermijning tot gemiddeld G40 niveau
- Vertrouwen in dienstverlening van en in de Gemeente Almelo
- Toename participatie van kwetsbare groepen

Transitie-indicatoren (2030-2034)

Om het generatie-effect te bereiken zijn enkele maatschappelijke bewegingen bepalend. We sturen via de prioritaire ontwikkelgebieden op **veiligere gebieden**, **veerkrachtigere buurten**, meer **perspectief voor jongeren**, sterkere **gemeenschappen** en een **groeidend vertrouwen** van inwoners in elkaar en in de overheid. Via onder meer de buurtbarometer, veiligheidsmonitor en leefbaarometer monitoren we ontwikkeling in buurt, wijk en dorpen.

Veilige gebieden

- Ontwikkeling veiligheidsbeleving binnenstad
- Ontwikkeling geregistreerde criminaliteit
- Ontwikkeling overlastmeldingen
- Ontwikkeling meldingen jeugdoverlast
- Ontwikkeling ondermijningssignalen
- Ontwikkeling veiligheidsbeleving rondom hotspotgebieden

Veerkrachtige buurten

- Ontwikkeling leefbaarheidsscore en veiligheidsbeleving prioritaire buurten
- Ontwikkeling sociale cohesie
- Ontwikkeling MDI-score prioritaire buurten
- Ontwikkeling verschillen tussen buurten

Jeugd met perspectief

- Ontwikkeling aandeel jongeren met verhoogd veiligheidsrisico
- Ontwikkeling aandeel jongeren met een startkwalificatie

Sterkere gemeenschappen

- Ontwikkeling sociale cohesie
- Ontwikkeling vrijwilligersinzet
- Ontwikkeling bewonersinitiatieven
- Ontwikkeling gebruik van wijkvoorzieningen

Vertrouwen en meedoen

- Ontwikkeling ervaren inclusie
- Ontwikkeling waardering gemeentelijke dienstverlening

Welke prestaties willen we leveren in 2027 en later

Het college zet in op een integrale aanpak van **veiligheid, leefbaarheid, inclusiviteit en sociale cohesie**, met bijzondere aandacht voor kwetsbare wijken en inwoners. Veiligheid wordt versterkt door uitbreiding van de boa-capaciteit, een gerichte aanpak van jeugdcriminaliteit via preventie, straatcoaches en jeugdboa's, een stevige bestrijding van ondermijnende criminaliteit en zorgfraude, en een **betere verbinding tussen zorg, jeugd en veiligheid**. Voor de leefbaarheid kiest het college voor **wijkgericht werken**, versterking van wijkaccommodaties waarbij wordt ingezet op het **versterken van sociale cohesie**. Door te investeren in sterke gemeenschappen, kansengelijkheid, preventie en vertrouwen werken wij aan buurten die veerkrachtiger worden en aan een stad die beter in balans is.

Toezicht en handhaving: We werken aan een veilige en leefbare openbare ruimte, waarin overlast en normoverschrijdend gedrag tijdig worden gesignaleerd en aangepakt en jongeren waar nodig vroegtijdig in beeld komen en naar passende ondersteuning worden geleid. De begroting voorziet in een uitbreiding van boa-capaciteit. Daarnaast is een bredere, integrale aanpak noodzakelijk waarin handhaving, preventie, fysieke verbeteringen en samenwerking met zorg- en welzijnspartijen samenkomen. Hierbij geldt dat preventie en repressie hand in hand moeten gaan om de veiligheid en leefbaarheid voor inwoners structureel te verbeteren.

Jongeren: We voorkomen jeugdcriminaliteit en vergroten de weerbaarheid door beschermende factoren rond kinderen en jongeren vroeg te versterken, specifieke risicofactoren gericht te verminderen en de intensiteit van onze inzet af te stemmen op het risico.

Criminaliteit en ondermijning: Intensiveren van de aanpak van ondermijnende criminaliteit en vergroten van bewustwording binnen de organisatie en de stad. Hard optreden tegen zorgfraude en zorgcriminaliteit door scherpe screening en samenwerking met ketenpartners.

Versterken wijkgericht werken: realisatie van maatschappelijke effecten vraagt om samenhang tussen sociale, fysieke, duurzaamheids- en economische vraagstukken in wijken, buurten en dorpen. We betrekken inwoners actief en bouwen voort op wat aantoonbaar werkt in de praktijk. Door wijkgericht te werken wordt beleid zichtbaar in de stad en werken we stap voor stap aan meer vertrouwen, sociale cohesie en een betere leefomgeving.

Weerbaarheid: We werken aan een weerbare en veerkrachtige samenleving waarin inwoners beter voorbereid zijn op de uitdagingen die het leven biedt, weten hoe zij moeten handelen en naar elkaar kunnen omzien. Ook vergroten we de digitale weerbaarheid, zodat inwoners en hun gegevens beter beschermd zijn tegen digitale dreigingen en misbruik.

Prestatie-indicatoren

Veiligheid en weerbaarheid

- Realiseren toekomstbestendig toezicht en handhavingsteam
- Uitvoering aanpak ondermijnende criminaliteit
- Uitvoering integrale aanpak jeugdcriminaliteit
- Uitvoering maatregelen voor een veilige binnenstad

Sociale cohesie

- Uitvoering buurtgerichte activiteiten
- Uitvoering wijk- en dorpsopgaven
- Versterking ontmoeting in wijken, buurten en dorpen

Jeugd

- Toename bereik en inzet op vroegsignalering jeugd en preventieve jeugdprogramma's
- Versterking samenwerking tussen onderwijs, welzijn en veiligheid

Preventie

- Versterking wijkgericht werken waaronder Leeflab-aanpak

Vrijwillige inzet en gemeenschapskracht

- Groter bereik ondersteuning bewonersinitiatieven, vrijwilligers en mantelzorgers
- Meer ontmoetingen in wijkaccommodaties als ontmoetingsplek

Inclusie

- Opstellen Lokale Inclusie Agenda
- Verbeteren toegankelijkheid van voorzieningen
- Vergroten participatiemogelijkheden voor kwetsbare groepen

Dienstverlening en vertrouwen

- Versterken wijkgericht werken
- Versterken participatie van inwoners bij wijk- en gebiedsontwikkeling

2.2 Basisbegroting

2.2.1 Inleiding

De verplichte taakvelden en indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording vormen de basisbegroting. Deze opzet is stabiel voor een langere periode om zo de herkenbaarheid en herleidbaarheid in de planning en control documenten te vergroten.

De [verplichte indicatoren](#) zijn ook te vinden op [waarstaatjegemeente.nl](#) (kies bij gemeente 'Almelo' en bij vergelijken met '50.000-100.000' inwoners). Wij zijn bij de verplichte indicatoren afhankelijk van de publicatie op [waarstaatjegemeente.nl](#). Dit kan betekenen dat wij gegevens over recente jaren soms nog niet beschikbaar hebben.

Bij financieel terugkijken vergelijken we de begroting 2027 met de begroting 2026 na vaststelling van de zomerrapportage. Veel afwijkingen worden verklaard door toegepaste loon- en prijscompensatie en een gewijzigde omvang van kapitaallasten. Deze afwijkingen zullen wij niet nader toelichten, tenzij ze bepalend zijn voor het financiële beeld van het (hoofd)taakveld.

Bij financieel vooruitkijken geven we inzicht in de meerjarenraming per taakveld. Afwijkingen per jaarschijf lichten we kort toe.

2.2.2 Bestuur en ondersteuning

Het hoofdtaakveld Bestuur en ondersteuning omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Hiertoe behoren ook de algemene dekkingsmiddelen.

2.2.2.1 Vastgestelde nota's

[Nota activabeleid 2022](#)

[Nota reserves en voorzieningen 2022](#)

[Nota Vastgoedbeleid gemeente Almelo 2025](#)

[Nota Grondbeleid gemeente Almelo 2025](#)

[Kadernota governance 2015](#)

[Treasurystatuut 2023](#)

[Digitale Agenda gemeente Almelo 2028](#)

[Nota misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen 2025](#)

[Protocol geheimhouding gemeente Almelo 2025](#)

[Kadernota subsidiebeleid](#)

[Algemene subsidieverordening gemeente Almelo 2026](#)

[Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Almelo 2023](#)

2.2.2.2 Uitgelichte activiteiten

De uitgelichte activiteiten binnen het Taakveld Bestuur en ondersteuning raken in belangrijke mate thema's die binnen verschillende andere onderdelen in de begroting terugkomen. Met name in de paragrafen Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering, Bedrijfsvoering en Dienstverlening. Daarom worden de activiteiten binnen dit Taakveld niet separaat toegelicht.

2.2.2.3 Taakvelden

Taakveld	
0.1 Bestuur	Loonkosten raad, rekenkamer, griffie en college. (Internationale, landelijke en regionale) bestuurlijke samenwerking. Accountantscontrole.
0.2 Burgerzaken	Verstrekken paspoorten, rijbewijzen, uittreksels. Organisatie verkiezingen en voltrekken huwelijken.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen en gronden die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.
0.4 Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces zoals loonkosten ondersteunende organisatie en management, ICT kosten, huisvesting, bestuursondersteuning, gereedschappen en voertuigen.
0.5 Treasury	Financiering, dividenden en verhuur/pacht gronden.
0.61 OZB woningen	Belasting eigendom woningen, heffing en waardering onroerende zaken. Bijdrage Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente).
0.62 OZB niet-woningen	Belasting eigendom en gebruik bedrijven, heffing en waardering onroerende zaken.
0.63 Parkeerbelasting	Opbrengsten parkeergarage, straat parkeren, parkeervergunningen, abonnementen, etc.
0.64 Belastingen overig	Reclameopbrengsten en precariorechten.
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Algemene- integratie- en decentralisatie uitkeringen van het gemeentefonds.
0.8 Overige baten en lasten	Nog functioneel toe te rekenen stelposten en taakstellende bezuinigingen, onvoorzien.
0.90 Vennootschapsbelasting (VpB)	Het te betalen bedrag voor vennootschapsbelasting.
0.10 Mutaties reserves	Storting en onttrekkingen aan algemene - en bestemmingsreserves.
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	Overschot of tekort ten opzichte van de begroting.

2.2.2.4 Indicatoren

Indicator	2027
Formatie	12,4
Fte per 1.000 inwoners	
Bezetting	12,9
Fte per 1.000 inwoners	
Apparaatskosten	1.250
Kosten per inwoner	
Externe inhuur	0.4%
Kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen	
Overhead	12,5%
Percentage van totale lasten	

Formatie en bezetting is inclusief SW-ers

2.2.2.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
0 Bestuur en ondersteuning			
0.1 Bestuur	8.655	5.646	4.897
0.2 Burgerzaken	3.352	3.444	3.609
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	7.575	5.344	6.719
0.4 Overhead	51.634	48.098	49.578
0.5 Treasury	1.076	-843	-2.359
0.61 OZB woningen	915	964	964
0.62 OZB niet-woningen	123	114	114
0.63 Parkeerbelasting	75	-270	30
0.64 Belastingen overig	174	207	207
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	159	6.004	7.906
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	55	75	75
Totaal lasten	73.794	68.784	71.738

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
0 Bestuur en ondersteuning			
0.1 Bestuur	-48	-	-0
0.2 Burgerzaken	-1.881	-1.977	-2.116
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-8.349	-4.879	-5.497
0.4 Overhead	-9.594	-7.654	-8.247
0.5 Treasury	-3.435	-1.673	-1.091
0.61 OZB woningen	-11.894	-12.110	-12.906
0.62 OZB niet-woningen	-17.551	-18.485	-19.644
0.63 Parkeerbelasting	-2.299	-1.889	-1.989
0.64 Belastingen overig	-450	-239	-289
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-243.555	-242.321	-250.135
0.8 Overige baten en lasten	-268	-2.037	-1.920
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-
Totaal baten	-299.324	-293.264	-303.835

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
0 Bestuur en ondersteuning			
0.1 Bestuur	8.607	5.646	4.896
0.2 Burgerzaken	1.471	1.467	1.494
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-774	465	1.222
0.4 Overhead	42.040	40.444	41.331
0.5 Treasury	-2.359	-2.516	-3.450
0.61 OZB woningen	-10.979	-11.146	-11.943
0.62 OZB niet-woningen	-17.428	-18.371	-19.531
0.63 Parkeerbelasting	-2.224	-2.159	-1.959
0.64 Belastingen overig	-276	-32	-82
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-243.555	-242.321	-250.135
0.8 Overige baten en lasten	-109	3.967	5.986
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	55	75	75
Totaal saldo van lasten en baten	-225.530	-224.480	-232.096

Bedragen x 1.000 euro

Reserves	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Storting reserves	18.106	11.289	7.204
Onttrekking reserves	-46.696	-18.675	-7.730
Saldo reserves	-28.590	-7.386	-526

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

0.1 Bestuur

In de Zomerrapportage 2026 is een incidenteel bedrag opgenomen voor de afrekening van het overschot Beschermd Wonen 2025 aan de regiogemeenten. Dit verklaart het verschil tussen de begroting 2026 en 2027. De daling in 2027 wordt getemperd doordat vanuit het collegeprogramma 2026-2030 een structureel budget is opgenomen van 300.000 euro voor de kosten die gepaard gaan met de uitbreiding van het College van B&W.

0.2 Burgerzaken

Op 18 maart 2026 zijn gemeenteraadsverkiezingen gehouden, wat resulteert in extra uitgaven in 2026.

De verwachte opbrengsten leges burgerzaken en de verwachte Rijksafdrachten zijn geactualiseerd. Vanwege de stijging van de aantallen uit te geven documenten zien we aan de lastenkant eveneens een stijging.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

In de Zomerrapportage 2026 is een deel van de kapitaallasten van de nieuwbouw van het Sportpark ingezet ter dekking van een aanvullende bijdrage aan het Sportbedrijf (hoofdtakveld 5). Hierdoor zijn de kapitaallasten in 2026 lager dan in 2027. Vanaf 2027 worden de kapitaallasten van het inmiddels afgeronde project volledig geraamd op taakveld 0.3. Daarnaast is de doorbelasting vanuit overhead (taakveld 0.4) naar taakveld 0.3 verhoogd. Beide ontwikkelingen verklaren de stijging van de lasten op taakveld 0.3 ten opzichte van 2026.

Aan de batenkant is eveneens een stijging zichtbaar. Dit komt doordat de begrote huurinkomsten voor het Sportpark in 2026 voor acht maanden zijn opgenomen, terwijl deze vanaf 2027 voor een volledig jaar worden geraamd.

0.4 Overhead

De bijgestelde salaris- en sociale lasten, gebaseerd op de verwachte premieontwikkeling en de cao Gemeenten, dragen bij aan de hogere lasten.

0.5 Treasury

De leningenportefeuille van opgenomen en uitgezette gelden is voor deze begroting geactualiseerd. Dit maakt dat diverse leningen die in de afgelopen tijd zijn afgelost, niet opnieuw gefinancierd hoefden te worden.

0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet-woningen

De OZB-opbrengsten worden jaarlijks aangepast aan de areaaluitbreiding en inflatie, waarbij rekening wordt gehouden met de waardestijging of -daling van het onroerend goed.

0.63 Parkeren

In 2026 was er een negatieve stelpost opgenomen voor gratis parkeren van 300.000 euro. Op basis van het collegeprogramma 2027-2030 is de incidentele stelpost voor de bereikbaarheid en transitie binnenstad opgenomen onder taakveld 2.2 Parkeren.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De algemene uitkering en de overige uitkeringen uit het gemeentefonds zijn verwerkt conform de meicirculaire 2026 van het gemeentefonds. De effecten van de meicirculaire 2026 zijn opgenomen in de Zomerrapportage 2026.

0.8 Overige baten en lasten

Op dit taakveld zijn de reserveringen voor loon- en prijscompensatie en de reserveringen uit de meicirculaire 2026 van het gemeentefonds verwerkt. Daarnaast is de vrijval van kapitaallasten vanwege de actualisatie van de investeringskredieten op dit taakveld geraamd.

Reserves

Zie 6.2.4 Overzicht reserves en voorzieningen.

2.2.2.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	4.897	4.897	4.897	4.897
0.2 Burgerzaken	3.609	3.348	3.609	3.585
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	6.719	8.248	8.367	8.992
0.4 Overhead	49.578	52.026	52.285	51.561
0.5 Treasury	-2.359	-2.323	-2.095	-1.970
0.61 OZB woningen	964	964	964	964
0.62 OZB niet-woningen	114	114	114	114
0.63 Parkeerbelasting	30	30	30	30
0.64 Belastingen overig	207	207	207	207
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	7.906	16.569	21.053	31.288
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	75	75	75
0 Bestuur en ondersteuning	71.738	84.155	89.504	99.742

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-0	-0	-0	-0
0.2 Burgerzaken	-2.116	-2.116	-2.116	-2.116
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-5.497	-5.751	-5.750	-5.750
0.4 Overhead	-8.247	-8.520	-8.821	-9.040
0.5 Treasury	-1.091	-507	-523	-519
0.61 OZB woningen	-12.906	-13.881	-14.675	-15.645
0.62 OZB niet-woningen	-19.644	-20.873	-21.591	-22.332
0.63 Parkeerbelasting	-1.989	-1.989	-1.989	-1.989
0.64 Belastingen overig	-289	-339	-439	-439
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-250.135	-245.939	-248.068	-257.165
0.8 Overige baten en lasten	-1.920	-3.310	-3.318	-3.302
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-
0 Bestuur en ondersteuning	-303.835	-303.226	-307.291	-318.297

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	4.896	4.896	4.896	4.896
0.2 Burgerzaken	1.494	1.233	1.494	1.469
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.222	2.497	2.616	3.242
0.4 Overhead	41.331	43.507	43.464	42.521
0.5 Treasury	-3.450	-2.830	-2.618	-2.489
0.61 OZB woningen	-11.943	-12.917	-13.711	-14.681
0.62 OZB niet-woningen	-19.531	-20.759	-21.477	-22.218
0.63 Parkeerbelasting	-1.959	-1.959	-1.959	-1.959
0.64 Belastingen overig	-82	-132	-232	-232
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-250.135	-245.939	-248.068	-257.165
0.8 Overige baten en lasten	5.986	13.259	17.734	27.986
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	75	75	75
0 Bestuur en ondersteuning	-232.096	-219.071	-217.786	-218.555

Reserves	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Stortingen reserves	7.204	3.362	3.362	3.262
Onttrekkingen reserves	-7.730	-4.390	-4.209	-4.009
Totaal reserves	-526	-1.028	-847	-747

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

0.2 Burgerzaken

In de jaren 2027, 2029 en 2030 zullen verkiezingen plaatsvinden. In 2027 zullen de Provinciale Staten en waterschapsverkiezingen plaatsvinden, in 2029 de Europese- en Tweede Kamer en in 2030 de gemeenteraadsverkiezingen.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

De geraamde kapitaallasten voor 2026 zijn opnieuw beoordeeld. Omdat een aantal investeringsprojecten later uitvalt of later tot uitvoering komt, zijn de begrote kapitaallasten voor 2026 incidenteel naar beneden bijgesteld. Dit verklaart het verschil tussen 2026 en 2027.

Vanaf 2028 is aan de batenkant een stijging zichtbaar door extra huurinkomsten van Twente Milieu. Deze hogere huur houdt verband met de reconstructie en renovatie van de brengpuntlocatie van Twente Milieu, die naar verwachting in 2027 wordt afgerond.

0.4 Overhead

De stijging aan de lastenkant wordt met name veroorzaakt door loonontwikkelingen. De stijging wordt vanaf 2028 enigszins getemperd door de in deze begroting opgenomen oplopende structurele taakstelling op de organisatie van 100.000 euro in 2028 naar 250.000 euro vanaf 2030.

0.5 Treasury

De leningenportefeuille van opgenomen en uitgezette gelden is voor deze begroting geactualiseerd. Voor nadere informatie zie paragraaf Financiering 2.4.4.3.

0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet-woningen

Voor alle jaarschijven worden de OZB-opbrengsten geïndexeerd. Daarnaast is conform besluitvorming bij de Perspectiefnota 2025-2028 de OZB aanvullend met 2,5% per jaar verhoogd.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De algemene uitkering en de overige uitkeringen uit het gemeentefonds zijn in de meerjarenraming aangepast conform de meicirculaire 2026 van het gemeentefonds.

0.8 Overige baten en lasten

Het verschil bij de lasten wordt hoofdzakelijk verklaard door reserveringen voor loon- en prijscompensatie.

Reserves

Zie 6.2.4 Overzicht reserves en voorzieningen

2.2.3 Veiligheid

Het hoofdtakveld Veiligheid omvat de (regie)rol en taken van de gemeente op het gebied van openbare orde en veiligheid

2.2.3.1 Vastgestelde nota's

[Beleid externe veiligheid gemeente Almelo](#)

[Integraal veiligheidsbeleid 2022-2025](#)

2.2.3.2 Uitgelichte activiteiten

Aanpak van ondermijnende criminaliteit

In 2027 werken we verder aan de integrale- en informatiegestuurde aanpak van ondermijnende criminaliteit. Daarbij richten we ons onder andere op kwetsbare branches zoals vastgoed, wonen en zorg. We versterken de samenwerking met ketenpartners en vergroten de weerbaarheid en kennis van inwoners, ondernemers en medewerkers tegen criminele beïnvloeding en uitbuiting. Daarbij zetten we ook de aanpak van fraude en ondermijning binnen het zorgdomein voort en versterken we deze verder. Hierbij trekken we samen op met zorg- en veiligheidspartners om misbruik van zorggelden te voorkomen en signalen van fraude vroegtijdig te herkennen.

Jeugd en veiligheid

In 2027 zetten we de inzet op het voorkomen en tegengaan van (ondermijnende) jeugdcriminaliteit en ernstige jeugdoverlast voort. We richten ons op jongeren die risico lopen om in de criminaliteit terecht te komen en/of die ernstige overlast veroorzaken.

In dat kader zijn boa's zichtbaar aanwezig in wijken en rond scholen, onderhouden ze contact met jeugdgroepen en signaleren daarbij vroegtijdig spanningen en overlast. In samenwerking met Halt, onderwijs, jeugd- en welzijnswerk en overige (zorg)partners leveren zij een preventieve bijdrage aan het voorkomen van escalatie.

Naast versterking van de samenwerking tussen ketenpartners zetten we ook nadrukkelijk in op het tijdig begrenzen van ongewenst en normoverschrijdend gedrag, zodat escalatie en verder afglijden beter kunnen worden voorkomen. Ook hierbij spelen onze boa's een belangrijke rol.

Zorg en veiligheid

In 2027 gaan we door met de gezamenlijke aanpak van complexe problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid. Daarbij richten we ons op het voorkomen en beheersen van escalaties door effectief samen te werken met zorg-, veiligheids- en andere maatschappelijke partners. Ook werken we verder aan oplossingen voor inwoners met complexe problematiek die een grote impact hebben op hun omgeving en de leefbaarheid in buurten en wijken.

Veel veiligheidsvraagstukken hangen samen met sociale, psychische en verslavingsproblematiek. Zorg en veiligheid zijn daarbij onlosmakelijk met elkaar verbonden. De problematiek op dit snijvlak is complex en vraagt om een integrale en langdurige aanpak. Door problemen eerder te herkennen en adequaat te anticiperen kunnen escalaties worden voorkomen of beter beheersbaar blijven en kunnen inwoners sneller passende ondersteuning ontvangen. Tegelijkertijd kunnen gemeenten deze problematiek niet alleen oplossen. In de praktijk lopen we tegen fundamentele knelpunten aan als het gaat om de organisatie van de zorg in Nederland. Het gaat daarbij onder meer om de schotten tussen verschillende domeinen, problemen met informatie-uitwisseling en de verschillende financieringsstromen binnen de zorg. Hierdoor kunnen inwoners met complexe problematiek tussen systemen in terechtkomen en is het niet altijd mogelijk om tijdig de juiste ondersteuning te bieden of passende maatregelen in te zetten.

Deze knelpunten overstijgen de gemeentelijke mogelijkheden. Een duurzame oplossing vraagt daarom ook om structurele veranderingen op landelijk niveau. De Rijksoverheid is aan zet om deze fundamentele knelpunten in het stelsel weg te nemen. Als gemeente blijven we doen wat binnen onze mogelijkheden ligt en blijven we, samen met onze partners, aandringen op de noodzakelijke landelijke verbeteringen.

Leefbaarheid en veiligheid

In 2027 versterken we de gebiedsgerichte aanpak van leefbaarheid en veiligheid in wijken en buurten. Daarbij werken we wijkgericht en benaderen we veiligheid en leefbaarheid nadrukkelijk als onderdeel van bredere maatschappelijke opgaven. We richten ons vooral op locaties waar de stapeling van sociale, fysieke en veiligheidsvraagstukken het grootst is. In dat kader richten we ons ook nadrukkelijk op een integrale aanpak van complexe woonoverlast. Daarbij brengen we meer coördinatie aan en voeren we regie op complexe casuïstiek, waarbij nadrukkelijk samenhang wordt aangebracht tussen preventie, zorg, toezicht en handhaving.

Bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid spelen de boa's van de gemeente Almelo een belangrijke rol. Zij hebben daarbij een signalerende, preventieve en handhavende taak. De inzet van boa's is gericht op een respectvolle en rechtvaardige benadering van situaties in de publieke ruimte, waarbij stevig wordt opgetreden waar nodig, met oog voor de menselijke maat en maatschappelijke context. Om dit verder te bevorderen wordt de boa-capaciteit de komende bestuursperiode uitgebreid. Verder blijven we inzetten op innovatieve bestuurlijke maatregelen om verstoringen van de openbare orde te voorkomen en tegen te gaan. Voorbeelden hiervan zijn het structureel inzetten van bestuurlijke waarschuwingen voor first offenders, het opleggen van een last onder dwangsom aan personen die de openbare orde ernstig verstoren en/of een wapen voorhanden hadden in de openbare ruimte, het toepassen van gebiedsgerichte maatregelen zoals de kortdurende gebiedsontzegging en de inzet van cameratoezicht.

Veilige en mooie evenementen

De gemeente heeft een wettelijke taak als het gaat om het verlenen van evenementenvergunningen en het houden van toezicht op evenementen. Ook in 2027 zet Almelo volop in op veilige én mooie evenementen die bijdragen aan de levendigheid, aantrekkelijkheid en saamhorigheid in de stad. Daarbij wordt een aanzet gegeven voor het optimaliseren van het vergunningverleningsproces, passend bij de uitgangspunten van de nieuwe evenementenvisie.

Weerbare samenleving en crisisbeheersing

In 2027 blijven we investeren in de weerbaarheid van de gemeente, maatschappelijke organisaties en inwoners. Samen met de Veiligheidsregio Twente werken we aan crisisvoorbereiding, continuïteit van gemeentelijke processen en het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners bij langdurige verstoringen of crises. Daarbij besteden we nadrukkelijk aandacht aan risico's die voortkomen uit geopolitieke ontwikkelingen, digitale dreigingen, klimaatverandering en maatschappelijke ontwrichting.

2.2.3.3 Taakvelden

Taakveld	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	
Brandweertzorg, voorbereiding op en beheersing van crises, risicobeheersing en versterking van de fysieke veiligheid.	
1.2 Openbare orde en veiligheid	
Taken op het gebied van openbare orde en veiligheid, waaronder het opstellen en uitvoeren van veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving (onder andere op grond van de APV en de Gemeentewet) en het bevorderen van een sociaal veilige en fysiek veilige leefomgeving.	

2.2.3.4 Indicatoren

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners leeftijd 12-17 jaar	Almelo	90,0	110,0	110,0	100,0	190,0
	Grootteklasse	80,0	70,0	80,0	90,0	100,0
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Almelo	2,6	3,1	2,8	2,5	2,7
	Grootteklasse	1,6	2,1	2,3	2,0	2,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Almelo	5,5	6,1	5,5	5,9	4,8
	Grootteklasse	4,1	4,2	3,9	4,0	4,6
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Almelo	1,2	1,5	1,1	1,5	1,4
	Grootteklasse	1,4	1,4	1,3	1,2	1,2
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Almelo	6,4	8,4	9,1	8,3	7,6
	Grootteklasse	5,8	5,8	5,7	5,5	5,7

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.2.3.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.545	6.795	7.179
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.194	3.118	3.289
Totaal lasten	9.739	9.913	10.467

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-351	-45	-45
Totaal baten	-351	-45	-45

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.545	6.795	7.179
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.843	3.073	3.243
Totaal saldo van lasten en baten	9.388	9.868	10.422

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

De bijdrage aan Veiligheidsregio Twente (VRT) wordt in 2027 verhoogd met 286.000 euro ten opzichte van 2026. Deze verhoging bestaat uit de reguliere loon- en prijsbijstellingen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

De structurele extra personele inzet op veiligheid resulteert in 2026 in hogere lasten. Conform het collegeprogramma 2026-2030 wordt de boa-capaciteit vanaf 2027 gefaseerd uitgebreid. Hiervoor is een extra budget van 400.000 euro in 2027 opgenomen.

2.2.3.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	7.179	7.179	7.179	7.179
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.289	3.689	3.688	3.688
1 Veiligheid	10.467	10.867	10.867	10.867

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-45	-45	-45	-45
1 Veiligheid	-45	-45	-45	-45

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	7.179	7.179	7.179	7.179
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.243	3.643	3.643	3.643
1 Veiligheid	10.422	10.822	10.822	10.822

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

1.2 Openbare orde en veiligheid

Conform het collegeprogramma 2026-2030 wordt de boa-capaciteit de komende jaren uitgebreid. Voor deze uitbreiding wordt in 2027 400.000 euro beschikbaar gesteld en vanaf 2028 structureel 800.000 euro per jaar.

2.2.4 Verkeer, vervoer en waterstaat

Het hoofdtakveld Verkeer, vervoer en waterstaat omvat het gemeentelijk verkeer- en vervoersbeleid, het parkeerbeleid en de zorg voor het beheer en de aanleg van wegen en waterwegen.

2.2.4.1 Vastgestelde nota's

[Mobiliteitsvisie: Almelo op weg naar 2030](#)

[Beleidsregel parkeernormen Almelo 2025](#)

[Beleidsplan Gladheidsbestrijding gemeente Almelo 2022](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2026-2029](#)

[Binnenhavenvisie Twentekanalen 2017-2030](#)

[Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)

[Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)

[Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)

2.2.4.2 Uitgelichte activiteiten

Verkeer en vervoer

In 2026 wordt de Mobiliteitsvisie gemeente Almelo vastgesteld. Dit wordt verder uitgewerkt in een Mobiliteitsplan, met daarin concrete acties en projecten inclusief prioritering en benodigde investeringen. Hierin wordt ook aandacht besteed aan de verkeersveiligheid rond scholen.

Projecten die in 2027 tot uitvoering komen zijn onder andere de F35 Wierdensestraat, verbeteren verkeerssituatie Vriezebrug (brug wordt vervangen) en de aansluiting Henriëtte Roland Holstlaan op de A35 (afrit A35 Almelo Zuid). De reconstructie van het kruispunt Henriëtte Roland Holstlaan/Kleine Bunder/ Broekerheide wordt afgerond.

Openbaar vervoer

De versterking van het NS-station blijkt een punt van aandacht (lobby en onderzoek), onder andere met de Nedersaksenlijn en de Goederencorridor NO-Europa. De toegankelijkheid van de stationsomgeving wordt aangepast en we doen onderzoek naar het verbeteren van de toegankelijkheid van bushaltes. Daarnaast komt er een verbeterde busverbinding met Noordoost-Twente en een hogere frequentie op de bus-as tussen Station Almelo en Mariaparochie.

Verhardingen

We zetten in op een gestructureerde, wijkgerichte en integrale aanpak van onderhoud en vervanging. Hiertoe worden langjarige planningen opgesteld. Groot onderhoud en vervangingen leiden via het IGOP (Integraal Groot Onderhouds- en investerings Programma) tot integrale projecten.

Een groot project voor 2027 is het vervangen van de weg en de VRI op de kruising Weezebeeksingel-Soeteman.

Civieltechnische kunstwerken

Voor de civieltechnische kunstwerken is er een onderhoud- en vervangingsprogramma. Een in het oog springend project is de vervanging van de Vriezebrug. Dit project is voorbereid en komt tot uitvoering in 2027.

Havens en waterwegen

De technische staat van de insteekhavens, zowel de havenbedrijf als de kades zal worden beoordeeld in samenhang met de landelijke visie op watergebonden industrie.' Daarbij speelt tevens de vraag over de geschiktheid van de insteekhavens voor klasse Va-schepen. Vanwege de functie van deze havens voor de bedrijvigheid wordt dit integraal bekeken. Zie verder paragraaf 2.2.5 Economie.

Openbare verlichting

Het enkele jaren geleden ingezette beleid voor de vervanging van verlichting door LED-verlichting wordt voortgezet. In 2027 vindt vervanging in een deel van Schelfhorst plaats, waarna ruim 90% van de verlichting is omgezet naar LED.

2.2.4.3 Taakvelden

Taakveld
2.1 Verkeer en vervoer Verkeersbeleid, gladheidsbestrijding, beheer en onderhoud wegen.
2.2 Parkeren Uitvoering parkeerbeleid.
2.3 Recreatieve havens Beheer en onderhoud jachthaven en ontvangen pachtgelden.
2.4 Economische havens en waterwegen Beheer bedrijfshaven en brugbediening.
2.5 Openbaar vervoer Vervoersbeleid maken in regionaal verband.

2.2.4.4 Indicatoren

De [Regeling beleidsindicatoren gemeenten](#) is aangepast. De indicatoren die voorheen onder dit taakveld werden opgenomen zijn daarbij komen te vervallen. De benodigde gegevens worden niet langer aan gemeenten verstrekt. Het gaat om de indicatoren 'ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig' en 'overige vervoersongevallen met een gewonde fietser'.

2.2.4.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
2 Verkeer en vervoer			
2.1 Verkeer en vervoer	12.248	13.426	14.782
2.2 Parkeren	3.136	3.305	3.095
2.3 Recreatieve havens	121	92	91
2.4 Economische havens en waterwegen	190	360	365
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-
Totaal lasten	15.694	17.183	18.332

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
2 Verkeer en vervoer			
2.1 Verkeer en vervoer	-868	-638	-670
2.2 Parkeren	-58	-48	-48
2.3 Recreatieve havens	-15	-15	-15
2.4 Economische havens en waterwegen	-199	-169	-169
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-
Totaal baten	-1.140	-870	-902

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
2 Verkeer en vervoer			
2.1 Verkeer en vervoer	11.380	12.788	14.112
2.2 Parkeren	3.078	3.257	3.047
2.3 Recreatieve havens	106	77	75
2.4 Economische havens en waterwegen	-9	191	196
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-
Totaal saldo van lasten en baten	14.554	16.313	17.430

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

2.1 Verkeer en vervoer

Het hogere lastenniveau van 2027 ten opzichte van 2026 wordt met name veroorzaakt door de onderuitputting op de kapitaallast in 2026 van 778.000 euro en de in 2027 gereserveerde middelen voor de Stadskade van 600.000 euro.

2.2 Parkeren

De lasten dalen met ruim 200.000 euro in 2027 ten opzichte van 2026. Deze daling bestaat hoofdzakelijk uit twee delen. In de begroting 2026 heeft 900.000 euro betrekking op diverse incidentele projecten, wat in 2026 zal leiden tot hogere lasten, anderzijds is er conform het collegeprogramma voor de periode 2027-2030 600.000 euro opgenomen voor de bereikbaarheid en transitie binnenstad. Het overige verschil wordt veroorzaakt door hogere kapitaallasten als gevolg van investeringen in parkeergarages en aanschaf van een straatparkeerautomaat.

2.2.4.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	14.782	15.781	16.165	16.459
2.2 Parkeren	3.095	3.280	3.279	3.278
2.3 Recreatieve havens	91	91	91	91
2.4 Economische havens en waterwegen	365	563	561	558
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	18.332	19.714	20.096	20.386

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	-670	-670	-670	-670
2.2 Parkeren	-48	-48	-48	-48
2.3 Recreatieve havens	-15	-15	-15	-15
2.4 Economische havens en waterwegen	-169	-169	-169	-169
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	-902	-902	-902	-902

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	14.112	15.110	15.495	15.789
2.2 Parkeren	3.047	3.232	3.232	3.230
2.3 Recreatieve havens	75	75	75	75
2.4 Economische havens en waterwegen	196	394	391	389
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	17.430	18.811	19.193	19.484

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

2.1 Verkeer en vervoer

Het lastenniveau van verkeer en vervoer neemt toe door de kapitaallasten van nieuwe investeringen.

2.2 parkeren

In de meerjarenraming worden de kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen parkeren op een stelpost geraamd. Deze stelpost is oplopend omdat jaarlijks een investeringsbedrag beschikbaar zal worden gesteld voor noodzakelijke vervangingsinvesteringen.

2.2.5 Economie

Het hoofdtakveld Economie omvat alle activiteiten die bijdragen aan de economische ontwikkeling van Almelo en heeft o.a. betrekking op bedrijfsterreinen, bedrijfsvestigingen en ambulante handel.

2.2.5.1 Vastgestelde nota's

[Verordening Starterslening Almelo](#)

[Verordening Toekomstbestendig wonen Almelo](#)

[Binnenhavenvisie 2017-2030](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2026-2029](#)

[Verordening bedrijveninvesteringszone \(BIZ\) ondernemers Binnenstad Almelo 2022-2026](#)

[Verordening bedrijveninvesteringszone \(BIZ\) bedrijventerrein Bornsestraat 2022-2026](#)

[Verordening stimuleringsfonds binnenstad Almelo 2023-2027](#)

[Economisch Ruimtelijke Visie Almelo](#)

[Arbeidsmarktstrategie](#)

[Detailhandelsvisie gemeente Almelo](#)

2.2.5.2 Uitgelichte activiteiten

Uitgelichte activiteiten en indicatoren Programmabegroting 2027

Inleiding

Met de Economisch Ruimtelijke Visie, in samenhang met de Lokale Arbeidsmarktstrategie, heeft Almelo de koers voor de komende jaren bepaald. In 2027 zetten we deze koers voort langs vijf economische speerpunten. Deze speerpunten dragen bij aan een sterke economische structuur, voldoende en passende werkgelegenheid, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een gezonde balans tussen wonen, werken en recreëren. De focus ligt op uitvoering, samenwerking en het benutten van kansen voor ondernemers, inwoners, bezoekers en regionale partners.

Uitgelichte activiteiten

Ruimte voor economische groei

In 2027 werken we aan voldoende ruimte voor bestaande en nieuwe bedrijven door inbreiding op bedrijventerreinen, voorbereiding van nieuwe werklocaties en een strategisch gronduitgiftebeleid. Daarnaast versterken we de economische positionering van Almelo als hightech maakstad en stimuleren we investeringen die aansluiten bij het economisch profiel van de stad.

Daarnaast zetten we in op het borgen van de economische functie van de havens en beroepsscheepvaart, passend bij de landelijk visie op bereikbaarheid via het Twentekanaal.

Vrijtijdseconomie en recreatie

We versterken het recreatieve profiel van Almelo door in te zetten op water, evenementen en samenwerking tussen ondernemers. Daarbij ondersteunen we initiatieven die bijdragen aan een aantrekkelijk verblijfsklimaat voor inwoners, bedrijven en bezoekers en vergroten we de economische betekenis van recreatie en toerisme voor de stad.

Vitale binnenstad

In 2027 ondersteunen we de samenwerking tussen ondernemers, vastgoedeigenaren en andere centrumpartners en sturen we op een aantrekkelijk voorzieningenaanbod. Daarmee versterken we de economische functie van de binnenstad als plek voor ontmoeting, winkelen, ondernemen en verblijven.

Arbeidsmarkt en talentontwikkeling

Samen met onderwijsinstellingen, ondernemers en regionale partners voeren we de Lokale Arbeidsmarktstrategie uit. De focus ligt op het vergroten van arbeidsparticipatie, het ontwikkelen van talent voor techniek, zorg en logistiek en het aantrekken en behouden van werknemers die bijdragen aan een toekomstbestendige economie.

Samenwerking

Almelo werkt actief samen aan economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en innovatie. Samenwerkingen vinden plaats binnen de regio Twente, maar ook provinciaal, landelijk en in Europees verband.

Economische profilering

Met een economische groei (+9.000 arbeidsplaatsen tussen 2016 en 2025) met de aanwezigheid van internationale marktleiders die in Almelo uitvinden en produceren heeft Almelo een dominante economische positie in Twente, Overijssel en eigenlijk heel Nederland. Dit gaan we zodanig uitdragen dat onze stad een serieuze optie als woon – en werkstad is voor talent.

2.2.5.3 Taakvelden

Taakveld
3.1 Economische ontwikkeling Algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur Exploitatie van bedrijventerreinen.
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen Voorlichting, advies en dienstverlening aan lokale bedrijven, startersondersteuning, bijdrage aan regio Twente voor samenwerking op gebied van arbeidsmarktontwikkeling.
3.4 Economische promotie Ondernemersfonds centrummanagement, evenementen stichting Almelo promotie, recreatieve voorzieningen Regio Twente en opbrengsten toeristenbelasting.

2.2.5.4 Indicatoren

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Functiemenging van bedrijven en wonen	Almelo	56,3%	57,4%	58,2%	58,8%	59,4%
Deze index weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	Grootteklasse	51,9%	52,4%	52,7%	53,2%	53,3%
Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	134,5	141,4	151,2	158,1	157,8
	Grootteklasse	152,6	161,5	170,2	180,0	184,4

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.2.5.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
3 Economie			
3.1 Economische ontwikkeling	2.264	2.319	2.289
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.278	10.158	3.625
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	331	348	353
3.4 Economische promotie	992	1.029	1.404
Totaal lasten	12.865	13.854	7.672

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
3 Economie			
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.276	-8.854	-3.672
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-199	-212	-212
3.4 Economische promotie	-626	-554	-554
Totaal baten	-2.100	-9.620	-4.438

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
3 Economie			
3.1 Economische ontwikkeling	2.264	2.319	2.289
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	8.002	1.304	-47
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	132	136	141
3.4 Economische promotie	366	475	850
Totaal saldo van lasten en baten	10.765	4.234	3.233

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

3.1. Economische ontwikkeling

In het collegeprogramma is voor de periode 2027-2030 een bedrag van 400.000 euro per jaar beschikbaar gesteld voor het versterken van de lokale en regionale bedrijvigheid en de werkgelegenheid in de stad. Het bedrag van 400.000 euro komt overeen met het budget voor het programma Economie en arbeidsmarkt. Hierdoor is het totale beschikbare budget in 2027 ongeveer gelijk aan 2026.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De begroting van de grondexploitatie is gebaseerd op de uitgangspunten zoals gehanteerd bij de jaarverantwoording 2025. Dit leidt tot een (saldo neutrale) aanpassing van de baten en de lasten. In 2026 is de grondexploitatie XL Businesspark I overgenomen. Daarnaast is de begroting van de grondbank, per saldo neutraal, aangepast op basis van de werkelijke baten en lasten van de afgelopen jaren.

3.4 Economische promotie

De jaarlijkse stelpost van 100.000 euro voor Citymarketing op dit taakveld wordt later in het jaar overgeheveld naar het project Citymarketing. In het collegeprogramma is met ingang van het jaar 2027 structureel 250.000 euro opgenomen voor het coördineren van activiteiten en werkzaamheden in de binnenstad.

2.2.5.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	2.289	2.289	2.289	2.289
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.625	3.561	3.370	3.369
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	353	353	353	353
3.4 Economische promotie	1.404	1.404	1.404	1.404
3 Economie	7.672	7.607	7.416	7.416

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.672	-3.671	-3.671	-3.671
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-212	-212	-212	-212
3.4 Economische promotie	-554	-554	-554	-554
3 Economie	-4.438	-4.437	-4.437	-4.436

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	2.289	2.289	2.289	2.289
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-47	-111	-301	-301
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	141	141	141	141
3.4 Economische promotie	850	850	850	850
3 Economie	3.233	3.169	2.979	2.979

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

3.1 Economische ontwikkeling

In het collegeprogramma is voor de periode 2027 tot en met 2030 een bedrag van 400.000 euro opgenomen voor het versterken van de lokale en regionale bedrijvigheid en de werkgelegenheid in de stad.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De begroting van de grondexploitatie is gebaseerd op de uitgangspunten zoals gehanteerd bij de jaarverantwoording 2025 en bij de grondexploitatie XL Businesspark I.

3.4 Economische promotie

In het collegeprogramma is een bedrag van structureel 250.000 euro opgenomen voor het coördineren van activiteiten en werkzaamheden in de binnenstad.

2.2.6 Onderwijs

Het hoofdtaakveld Onderwijs omvat het lokaal onderwijsbeleid waarbinnen aandacht wordt besteed aan de zorg voor onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, schoolbegeleiding, achterstandenbeleid en volwasseneneducatie.

2.2.6.1 Vastgestelde nota's

[Strategisch beleidsplan sociaal domein 2022](#)

[Integraal Huisvesting Plan Onderwijs 2025-2028](#)

[Verordening leerlingenvervoer gemeente Almelo 2025](#)

2.2.6.2 Uitgelichte activiteiten

Lokale Educatieve Agenda (LEA)

In de stuurgroep voert de gemeente het wettelijk verplichte overleg met diverse partners over het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) in Almelo. In 2027 geven gemeente, onderwijs, kinderopvang en maatschappelijke partners uitvoering aan de nieuw vastgestelde Lokale Educatieve Agenda Almelo 2026-2030. De LEAA richt zich voor het eerst op de gehele ontwikkelingslijn van kinderen en jongeren van -10 maanden tot 27 jaar en vormt het gezamenlijke kader voor het versterken van ontwikkelkansen, het verkleinen van kansenverschillen en het bieden van tijdige ondersteuning. De gezamenlijke ambities worden uitgewerkt in separate uitvoeringsagenda's (het jonge kind, 12-18 jaar en 18-27 jaar) en gemonitord op voortgang en resultaten.

Pilot ouder kind (0 tot 2jarigen) activiteiten

In Q4 van 2026 wordt gestart met de driejarige pilot 'Speelstart' op vier kinderopvanglocaties in de Ossenkoppelerhoek, Windmolenbroek en Schelfhorst. Door een laagdrempelige wekelijkse activiteit voor ouders van 0- tot 2-jarigen, waarin het spelen centraal staat, krijgen ouders instrumenten aangereikt om de ontwikkeling van hun kind te bevorderen. Daarbij staan de cognitieve, motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling van de 0- tot 2-jarigen centraal. Het vertrouwen van ouders in de eigen opvoedvaardigheden groeit en deelname aan de groep versterkt hun sociale netwerk. De ontwikkelingsgebieden van het kind staan ook centraal binnen VVE en het onderwijs. Daarmee is de ouder-kindactiviteit een goede manier om ouders toe te leiden naar de peuteropvang en VVE. In 2030 vindt de eindevaluatie plaats.

Expertise team taal het jonge kind

In 2026 is het Expertise Team Taal (ETT) gestart ter ondersteuning van basisscholen bij vraagstukken rondom taalontwikkeling, meertaligheid en onderwijsachterstanden. Het ETT stelt specialistische kennis en expertise beschikbaar aan scholen, zodat leerlingen zo vroeg mogelijk passende ondersteuning krijgen binnen hun eigen onderwijsomgeving. Hierdoor wordt de kwaliteit van het onderwijs versterkt, de deskundigheid van professionals vergroot en bijgedragen aan het voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden. Het ETT sluit aan bij de doelstellingen van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) en levert een bijdrage aan het vergroten van kansengelijkheid voor kinderen in Almelo.

Bevorderen van passend onderwijs

De samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs zijn er om passend onderwijs te bieden aan leerlingen die dit nodig hebben. Goede samenwerking met jeugdhulp en het zo preventief en tijdig mogelijk inzetten van jeugdhulp zijn hierbij belangrijk. We voeren regie over twee pilots die zich richten op zorg in het onderwijs. In 2027 zetten we de pilots om naar een vaste samenwerking. Daarnaast zetten we ons ervoor in dat, ongeacht uit welke gemeente een kind komt, gebruik kan worden gemaakt van de onderwijs-jeugdhulparrangementen die op school worden aangeboden. In 2027 willen we het onderwijs en de jeugdhulp verder verbinden en onderzoeken hoe we deze samenwerking op meerdere scholen kunnen vormgeven.

Regionaal en lokaal nieuwkomersbeleid VO

In 2027 versterken we samen met Twentse gemeenten, onderwijsinstellingen en ISK-partners de ondersteuning van nieuwkomersleerlingen. Hierbij sluiten we aan bij de regionale agenda van de Twentse Belofte, waarin taalontwikkeling en een succesvolle doorstroom van leerlingen vanuit de Internationale Schakelklas (ISK) naar passend vervolgonderwijs belangrijke aandachtspunten zijn. Door samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en maatschappelijke partners werken we aan een sterke taalbasis, passende begeleiding en een soepele overgang naar vervolgonderwijs. Met actieve regie zorgen we voor een goede afstemming tussen betrokken partijen, continuïteit in de ondersteuning van leerlingen en het vergroten van kansengelijkheid. Zo dragen we bij aan een succesvolle schoolloopbaan en duurzame participatie van nieuwkomers in Almelo en de regio Twente.

Wet van school naar duurzaam werk

Almelo kent op het gebied van voortijdig schoolverlaten (vsv) en schoolverzuim een minder gunstige ontwikkeling dan het landelijk gemiddelde. In schooljaar 2024-2025 bedroeg het percentage voortijdig schoolverlaters 2,8%. Om deze ontwikkeling te keren, nam de gemeenteraad op 6 november 2025 de motie 'Aanvalsplan schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten' aan. Het aanvalsplan sluit aan bij de Wet van school naar duurzaam werk, die sinds 2026 van kracht is. Waar voorheen de nadruk lag op het behalen van een startkwalificatie, richt deze wet zich nadrukkelijk op het begeleiden van jongeren naar een duurzame positie op de arbeidsmarkt. Daarnaast treedt naar verwachting op 1 januari 2027 de Wet terugdringen schoolverzuim in werking, met als doel langdurig schoolverzuim, schooluitval en thuiszitten eerder te signaleren en te voorkomen.

In 2027 geven wij uitvoering aan de Wet van school naar duurzaam werk en het regionale programma De Twentse Belofte 2026-2029. Samen met onderwijs- en ketenpartners versterken wij de ondersteuning van jongeren tot 27 jaar bij de overgang van onderwijs naar arbeid. De Twentse Belofte richt zich op het terugdringen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten en het vergroten van de kansen op duurzame arbeidsparticipatie. In lijn met deze ontwikkelingen verschuift de aandacht steeds meer van verzuimregistratie naar het bevorderen van schoolaanwezigheid. Begin 2027 informeren wij u over het lokale Aanvalsplan Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten met aanvullende maatregelen

Huisvestingsprogramma 2027

Op 18 juni 2024 heeft de raad het IHP voor de planperiode 2025-2028 vastgesteld. Op dit IHP staan 11 projecten die de komende jaren worden gerealiseerd. Daarnaast worden twee onderzoeken uitgevoerd naar de centrale huisvesting van Pius X/Canisius en het verduurzamen van het schoolgebouw van de havo/vwo-locatie van OSG Erasmus aan de Sluiskade NZ 68a. De gemeente is op basis van de wettelijke zorgplicht verantwoordelijk voor adequate huisvesting van de scholen voor primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. De uitvoering van de in het IHP 2025-2028 opgenomen projecten valt onder deze zorgplicht. Jaarlijks wordt voor de financiering van de projecten een Huisvestingsprogramma (HVP) opgesteld.

In het HVP voor het jaar 2027 zijn onderstaande projecten opgenomen:

1. Nieuwbouw Kindcentrum (KC) Windmolenbroek-West. Dit KC bestaat uit basisschool De Pionier en een voorziening voor kinderopvang;
2. Renovatie/levensduurverlenging St. Egbertus, Arendsboerweg. Het schoolgebouw aan de Arendsboerweg wordt volledig gerenoveerd, verduurzaamd en onderwijskundig aangepast;
3. Renovatie/levensduurverlenging Kindcentrum Montessori, Jan Janslaan 4. Het schoolgebouw wordt volledig gerenoveerd, verduurzaamd en onderwijskundig aangepast;
4. Nieuwbouw gymzaal SBO De Welle, Winkelsteeg 6;
5. Inrichting van twee gymzalen KC Noorderkwartier.

De financiering van deze projecten vindt gefaseerd plaats. Een deel is reeds opgenomen in de begroting 2025 en 2026 en een deel wordt opgenomen in de begroting 2027.

2.2.6.3 Taakvelden

Taakveld
4.1 Openbaar basisonderwijs Materiële instandhouding en gebruiksvergoeding sporthallen.
4.2 Onderwijshuisvesting Nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding schoolgebouwen. Kapitaallasten bestaande schoolgebouwen.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken Onderwijsbeleid, uitvoering projecten onderwijsachterstanden, leerlingenvervoer, peuterspeelzalen en regionaal meldpunt en coördinatie voor voortijdig schoolverlaters.

2.2.6.4 Indicatoren

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Absoluut school verzuim	Almelo	-	-	-	-	-
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen.	Grootteklasse	2,1	4,5	5,9	5,7	6,7
Relatief verzuim	Almelo	63,0	95,0	122,0	35,0	39,0
Het aantal leerlingen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen.	Grootteklasse	21,0	25,0	26,0	26,0	27,0
Voortijdig schoolverlaters VO en MBO	Almelo	2,1%	2,8%	3,0%	2,6%	2,8%
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	Grootteklasse	1,8%	2,3%	2,4%	2,3%	2,3%

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.2.6.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
4 Onderwijs			
4.1 Openbaar basisonderwijs	589	714	521
4.2 Onderwijshuisvesting	3.845	4.477	4.675
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.392	8.289	8.419
Totaal lasten	11.825	13.480	13.615

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
4 Onderwijs			
4.1 Openbaar basisonderwijs	-26	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	71	-	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.801	-5.116	-5.118
Totaal baten	-4.756	-5.116	-5.118

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
4 Onderwijs			
4.1 Openbaar basisonderwijs	562	714	521
4.2 Onderwijshuisvesting	3.916	4.477	4.675
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.591	3.173	3.301
Totaal saldo van lasten en baten	7.069	8.364	8.497

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

4.1 Openbaar basisonderwijs

De daling van de lasten wordt verklaard door mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

4.2 Onderwijshuisvesting

De stijging heeft met name te maken met een stijging van de kapitaallasten, die voortvloeien uit het vastgestelde [Integraal Huisvestingsplan](#).

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De stijging van de lasten wordt met name verklaard door mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

2.2.6.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	521	521	521	521
4.2 Onderwijshuisvesting	4.675	5.936	6.564	6.736
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	8.419	8.419	8.419	8.419
4 Onderwijs	13.615	14.876	15.504	15.676

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	-	-134	-133	-133
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-5.118	-5.118	-5.118	-5.118
4 Onderwijs	-5.118	-5.252	-5.251	-5.251

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	521	521	521	521
4.2 Onderwijshuisvesting	4.675	5.802	6.431	6.603
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.301	3.301	3.301	3.301
4 Onderwijs	8.497	9.624	10.253	10.425

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

4.2 Onderwijshuisvesting

De stijging heeft met name te maken met een stijging van de kapitaallasten, welke voortvloeien uit het vastgestelde [Integraal Huisvestingsplan](#).

2.2.7 Sport, cultuur en recreatie

Het hoofdtakveld Sport, cultuur en recreatie omvat het sportbeleid en de sportaccommodaties, cultuurfaciliteiten en musea, cultureel erfgoed, media en openbaar groen en openluchtrecreatie.

2.2.7.1 Vastgestelde nota's

[Beleidskader buitensportaccommodaties 2015](#)

[Visie op sport en bewegen 2020](#)

[Actief Almelo - Sport en Bewegen in de openbare ruimte 2021](#)

[Twentse visie op Sport en bewegen 2024-2027](#)

Speelruimtebeleid 2008-2018

[Cultuur- en erfgoedvisie Almelo 2025](#)

[Subsidieregeling amateurkunst gemeente Almelo 2027](#)

[Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2023-2028](#)

[Hondenbeleid 2009](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2026-2029](#)

[Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)

[Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)

[Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)

Bomenstructuurplan gemeente Almelo 2008

Bomenverordening 2011 gemeente Almelo

[Strategisch Citymarketingplan 2025-2029](#)

2.2.7.2 Uitgelichte activiteiten

Doorontwikkeling en monitoring Sportbedrijf Almelo BV

In 2027 werken wij samen met Sportbedrijf Almelo BV verder aan een financieel gezonde exploitatie, toekomstbestendige bedrijfsvoering en maatschappelijke impact. De uitvoering van verbetermaatregelen en de financiële ontwikkeling worden gevolgd via de reguliere overlegstructuur en periodieke rapportages. Daarnaast versterken wij de maatschappelijke inzet van het Sportbedrijf door sport en bewegen nadrukkelijk te verbinden aan gezondheid, kansengelijkheid, leefbaarheid en participatie.

Monitoring exploitatie en maatschappelijke waarde Sportpark Almelo

Na de opening van Sportpark Almelo staat 2027 in het teken van het werken aan een stabiele en toekomstbestendige exploitatie. Wij monitoren de financiële ontwikkeling, het gebruik van de sportaccommodaties en de gerealiseerde maatschappelijke waarde. Daarbij toetsen wij de praktijk aan de vooraf opgestelde exploitatie- en bezoekersprognoses en sturen wij waar nodig bij.

Nieuwe visie Sport, Bewegen, Spelen, Mentale- en Fysieke gezondheid afronden

De huidige sport- en beweegvisie vraagt om actualisatie, omdat sport, bewegen en spelen steeds nadrukkelijker bijdragen aan bredere maatschappelijke opgaven. De nieuwe visie moet richting geven aan de ontwikkeling van sportaccommodaties, sportstimulering, beweegvriendelijke wijken, vitale verenigingen, gezondheid, inclusie en kansengelijkheid. Daarmee ontstaat een integraal beleidskader voor de periode na 2027. De vervanging van speelplekken blijft daarnaast de komende jaren doorgaan. Continu krijgen we vragen en verzoeken uit de samenleving over de speelvoorzieningen. Merendeels kunnen we deze inpassen bij de vervanging. Een mooie samenwerking met onze inwoners

In 2027 ronden we de nieuwe visie Sport, Bewegen, Spelen, Mentale- en Fysieke gezondheid af en leggen we deze ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. De visie wordt ontwikkeld in samenhang met aanpalende beleidsvelden zoals gezondheid, preventie, onderwijs, sociaal domein, openbare ruimte, wijkontwikkeling en stedelijke ontwikkeling. In het proces betrekken we onder andere Sportbedrijf Almelo, sportverenigingen, sportaanbieders, maatschappelijke partners en inwoners.

Uitvoering Cultuur- en Erfgoedvisie versterken

In 2027 geven we verder invulling aan de Cultuur- en Erfgoedvisie Almelo 2025-2035, *Ruimte voor Reuring!*. De in 2026 uitgewerkte lijn richting een uitvoeringsprogramma wordt verder geconcretiseerd in projecten, prioriteiten en samenwerkingen. Daarbij werken we aan de vijf ambities uit de visie: samenwerking en zichtbaarheid verstevigen, erfgoed verbinden met verleden, heden en toekomst, cultuur en erfgoed toegankelijk maken voor iedereen, de openbare ruimte verrijken en cultuur- en erfgoededucatie doorontwikkelen. Daarnaast bereiden wij ons samen met de Openbare Bibliotheek Almelo voor op de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (WSOB), waaronder de ontwikkeling van een gemeentelijk meerjarenplan voor het bibliotheekwerk.

Ontwikkeling erfgoedvoorziening en cultureel erfgoed

In 2027 werken wij verder aan de ontwikkeling van het Hofkeshuis als plek waar het erfgoed van Almelo zichtbaar en beleefbaar wordt gemaakt. Samen met het Stedelijk Museum werken wij aan een passende organisatie en exploitatie die aansluit bij de gekozen gefaseerde ontwikkeling. Daarnaast blijven wij investeren in het zichtbaar maken en ontsluiten van het Almelse erfgoed voor inwoners en bezoekers.

Cultuureducatie, talentontwikkeling en regionale samenwerking

In 2027 blijven we inzetten op cultuureducatie, talentontwikkeling, amateurkunst en regionale samenwerking. Via het Kunst- en Educatie Platform Almelo wordt gewerkt aan structurele cultuureducatie voor leerlingen in het primair en speciaal onderwijs. Daarnaast blijven we samenwerken binnen de Cultuurregio Twente en benutten we regionale programma's en netwerken om cultuurparticipatie, creatieve broedplaatsen, jonge makers en erfgoedontwikkeling te versterken. Ook verkennen we, in het kader van de regionale ontwikkelstrategie *Trek in Twente*, de kansen en mogelijkheden voor verdere ontwikkeling van een Music Dome in Twente. Daarnaast verstevigen we onze samenwerking binnen Europese netwerken, waaronder Eurocities, om kennisuitwisseling, innovatie en internationale samenwerking op het gebied van cultuur en erfgoed te bevorderen.

Openbaar groen

Het openbaar groen is een belangrijke pijler van de stad. Het zorgt voor ontspanning, schaduw, biodiversiteit, klimaatbeheersing en een prettige leefomgeving. Het draagt bij aan bewegen, ontmoeten en gewoon "fijn zijn". Dat betekent dat we investeren in kwaliteitsverbetering van het groen en zorg dragen voor bestendig beheer van het groen. Het meeste groen laat de afgesproken

kwaliteit zien. Een relatief klein deel moet op korte termijn vervangen worden en er zijn logischerwijs ieder jaar weer plantvakken of bomen die vervangen moeten worden. Dit geeft gelijk goede mogelijkheden om groen te laten bijdragen aan andere doelstellingen.

Voor het verzorgend onderhoud aan groen en bomen blijft het uitgangspunt kwaliteitsgestuurd beheer. Met het nieuwe beheerssysteem kunnen de vervangingen steeds meer plan- en projectmatig worden geprioriteerd. Maximale aandacht voor vergroenen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid binnen de financiële kaders blijft een spanningsveld. Meer en kwalitatief hoogwaardiger groen tegen zo laag mogelijke (onderhouds)kosten blijft een speerpunt, ook voor 2027. Zeker ook het dilemma van het ruimtebeslag vormt een uitdaging.

2.2.7.3 Taakvelden

Taakveld
5.1 Sportbeleid en activering Stimuleren van topsport en breedtesport, gericht op de sportactiviteiten.
5.2 Sportaccommodaties Beheer, exploitatie en onderhoud sportaccommodaties voor sportbeoefening.
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Faciliteiten (gebouwen en inventaris) om cultuur bij het publiek te brengen. Amateurkunst-beoefening en cultuureducatie.
5.4 Musea Subsidies aan musea.
5.5 Cultureel erfgoed Historische gebouwen, beschermde stads-en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
5.6 Media Bibliotheken, lokale omroep.
5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie Beheer en onderhoud parken, plantsoenen en overig openbaar groen. Aanleg en onderhoud van kleine watergangen, speelvoorzieningen en overige recreatieve voorzieningen.

2.2.7.4 Indicatoren

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Percentage niet-sporters	Almelo	-	54,9%	-	50,9%	
Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder	Grootteklasse	-	48,7%	-	44,9%	

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.2.7.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
5 Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Sportbeleid en activering	4.932	5.289	4.967
5.2 Sportaccommodaties	1.226	1.402	1.482
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.227	2.799	2.994
5.4 Musea	81	56	46
5.5 Cultureel erfgoed	52	124	363
5.6 Media	2.853	2.678	2.505
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.115	9.364	9.297
Totaal lasten	21.485	21.713	21.653

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
5 Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Sportbeleid en activering	-303	-446	-24
5.2 Sportaccommodaties	-249	-286	-295
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-174	-	-
5.4 Musea	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-
5.6 Media	-511	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-285	-30	-
Totaal baten	-1.522	-762	-319

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
5 Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Sportbeleid en activering	4.629	4.843	4.943
5.2 Sportaccommodaties	976	1.116	1.187
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.053	2.799	2.994
5.4 Musea	81	56	46
5.5 Cultureel erfgoed	52	124	363
5.6 Media	2.341	2.678	2.505
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.830	9.334	9.297
Totaal saldo van lasten en baten	19.963	20.951	21.334

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Vanuit het collegeprogramma zijn voor de periode 2027-2030 middelen opgenomen voor de kwartiermaker cultuur (100.000 euro per jaar).

5.5 Cultureel erfgoed

De lasten voor cultureel erfgoed nemen in 2027 toe door het in het collegeprogramma 2026-2030 opgenomen incidentele budget van 225.000 euro voor het herstellen van de stijkkamer in het Hofkeshuis.

2.2.7.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	4.967	4.932	4.932	4.932
5.2 Sportaccommodaties	1.482	1.557	1.642	1.653
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.994	2.994	2.994	2.894
5.4 Musea	46	46	46	46
5.5 Cultureel erfgoed	363	138	138	138
5.6 Media	2.505	2.370	2.370	2.370
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.297	9.600	9.682	9.771
5 Sport, cultuur en recreatie	21.653	21.636	21.803	21.803

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-24	-2	-2	-2
5.2 Sportaccommodaties	-295	-295	-295	-295
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-
5.4 Musea	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6 Media	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-
5 Sport, cultuur en recreatie	-319	-297	-297	-297

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	4.943	4.930	4.930	4.930
5.2 Sportaccommodaties	1.187	1.262	1.347	1.358
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.994	2.994	2.994	2.894
5.4 Musea	46	46	46	46
5.5 Cultureel erfgoed	363	138	138	138
5.6 Media	2.505	2.370	2.370	2.370
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.297	9.600	9.682	9.771
5 Sport, cultuur en recreatie	21.334	21.340	21.506	21.506

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

5.5 Cultureel erfgoed

De lasten voor cultureel erfgoed zijn in 2027 hoger door het in het collegeprogramma opgenomen incidentele budget van 225.000 euro voor het herstellen van de stijlkamer in het Hofkeshuis.

5.6 Media

Tot de vorming naar de nieuwe streekomroep zal aan de huidige omroep een extra bijdrage van 135.000 euro per jaar beschikbaar worden gesteld. De verwachting was dat deze nieuwe streekomroep vanaf 2027 gerealiseerd zou zijn. De ingangsdatum van de wijzigingen van de wet is echter met een jaar vertraagd en gaat naar verwachting in per 2028. Dit betekent dat aan de huidige omroep ook voor het jaar 2027 de extra bijdrage van 135.000 euro beschikbaar wordt gesteld.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De lasten voortkomend uit openbaar groen en recreatie nemen toe door een combinatie van de onderuitputting van kapitaallasten in 2026 en het opnemen van een aantal posten vanuit het collegeprogramma 2026-2030; in 2027 is 100.000 euro beschikbaar gesteld voor de planvorming om de groenste stad van Twente te worden, daarnaast is er structureel 25.000 euro beschikbaar gesteld voor de jaarlijkse kapitaallasten die voortvloeien uit de hiervoor benodigde investeringen.

2.2.8 Sociaal domein

Het hoofdtaakveld Sociaal domein omvat alle gemeentelijke taken die genoemd worden in de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet en hieraan gerelateerde zaken gericht op het bieden van een sociale basis.

2.2.8.1 Vastgestelde nota's

[Strategisch beleidsplan sociaal domein 2022](#)

[Actieplan beleid sociaal domein](#)

[Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Almelo 2025](#)

[Verordening jeugdhulp gemeente Almelo 2025](#)

[Verordening afstemming Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Almelo 2025](#)

2.2.8.2 Uitgelichte activiteiten

Inleiding

De opgave in het sociaal domein voor 2027 wordt gevormd door drie elementen tegelijk: de uitvoering van onze wettelijke taken op grond van de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdwet en van wat voortvloeit uit landelijke kaders, de uitvoering van de vastgestelde besparingsmaatregelen, en de uitwerking van de opdrachten uit het collegeprogramma 2026-2030 "voor Almelo nu en morgen". We houden vast aan het versterken van eigen kracht, zelfredzaamheid en de sociale basis, met vangnetten voor wie dat nodig heeft. Dat sluit aan bij de verschuiving die het collegeprogramma voorstaat: van reactief en probleemgericht handelen naar preventief ondersteunen, vroegtijdig signaleren en het versterken van wat goed gaat, met stevige lokale teams die signalen herkennen en daarop inspelen.

Het onderzoek van Het PON & Telos laat zien dat de stapeling van achterstanden zich concentreert in 32 van de 60 Almelse buurten, waar samen 56 procent van de bevolking woont. In die buurten dragen alle domeinen bij aan de stapeling, met inkomen, opleiding en gezondheid als zwaarste factoren, en is bovendien veel energiearmoede en ongezonde leefstijl. Leeftijd speelt daarin geen rol van betekenis: de verhouding tussen 65-plussers en de bevolking van 20 tot 65 jaar ligt in Almelo met 36,4 procent juist onder het gemiddelde van 39,0 procent bij vergelijkbare gemeenten (CBS, [waarstaatjegemeente.nl](#)). De opgave in het sociaal domein wordt hier dus niet gedreven door demografie maar door sociaaleconomische positie, en dat is ook in de kosten terug te zien: in de tien zwaarste buurten liggen de gemiddelde kosten van het sociaal domein op ruim 10.000 euro per inwoner, tegenover een Almelo-breed gemiddelde van 5.701 euro (Het PON & Telos, 2025). Dat vraagt om gebiedsgerichte keuzes. Een van de vastgestelde kaders uit de Perspectiefnota 2026-2029 luidt dan ook: investeer ongelijk op basis van de onderzoeksresultaten, waardoor gelijkheid wordt bevorderd. Daarom zetten we in op bijvoorbeeld de uitbreiding van de leeflab-aanpak (en het maatschappelijk en schoolmaatschappelijk werk).

Voor de uitwerking van de opgaven hanteren we de volgende lijn: voorop staat de realisatie van de besparingsmaatregelen, gevolgd door de uitwerking van de ambities uit het collegeprogramma; bij de invulling daarvan sluiten we zoveel mogelijk aan bij good practices en bewezen interventies. Waar de besparingsmaatregelen tot nu toe goeddeels een kwestie van uitvoering waren, wordt in 2027 het complexere deel van de besparingsmaatregelen opgepakt. Voor de realisatie van besparingen en het invullen van de collegeprogramma-ambities, waaronder de beweging 'toekomstbestendig sociaal domein', kan het nodig zijn dat we incidenteel moeten investeren. Besluiten met dergelijke financiële gevolgen brengt het college ten laste van de bestemmingsreserve sociaal domein, binnen de kaders die de raad daarvoor heeft vastgesteld.

Participatiewet

Landelijk stijgt het aantal bijstandsgerechtigden inmiddels voor het derde jaar op rij, eind maart 2026 stonden 411.000 mensen in de bijstand (CBS), met de sterkste toename onder jongeren tot 27 jaar. Almelo beweegt tegen die trend in: het aantal bijstandsgerechtigden daalde van 46 naar 43 per 1.000 inwoners tussen begin 2023 en medio 2025 ([waarstaatjegemeente.nl](#)), terwijl vergelijkbare gemeenten (50.000-100.000 inwoners) in dezelfde periode vrijwel stabiel bleven op 24 à 25 per duizend inwoners. Tegelijk blijft de afstand tot die referentiegroep aanzienlijk. De belangrijkste cijfers op een rij:

- Bijstandsgerechtigden: gedaald van 46 naar 43 per 1.000 inwoners (2023–medio 2025), tegenover een stabiele 24 à 25 bij vergelijkbare gemeenten
- Aandeel huishoudens in de bijstand: 7,4% (Almelo) tegenover 4,3% (vergelijkbare gemeenten), eind 2025
- Re-integratie-inzet: 26,9 voorzieningen per 1.000 inwoners (15-74 jr), tegenover 19,6 bij vergelijkbare gemeenten
- Onderadvisering: 38% in Almelo tegenover 32% landelijk

Deze sociaaleconomische samenstelling wordt via het landelijke verdeelmodel overigens meegewogen in de omvang van het BUIG-budget.

Naast de ontwikkeling van het bijstandsbestand kent Almelo een bredere sociaaleconomische opgave. De aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt vraagt daarbij aandacht: voor banen op beroepsniveau 1 en 2 (ruim de helft van de banen in 2022) en op het hoogste beroepsniveau 4 (bijna 30 procent) zijn in de regio relatief weinig potentiële werknemers beschikbaar. Ruim 26 procent heeft geen startkwalificatie en 23 procent een hbo- of wo-diploma (Atlas Research, 2025). De mismatch knelt daardoor aan twee kanten: er is te weinig aanbod voor de banen op het hoogste niveau, terwijl mbo-gediplomeerden banen bezetten waarvoor een lager niveau of geen startkwalificatie volstaat, wat de kansen verkleint voor juist de groep die het verst van de arbeidsmarkt staat. Ook kansenongelijkheid begint vroeg: het aandeel onder advisering in Almelo ligt boven het landelijke gemiddelde, en is in de buurten met de hoogste stapeling van achterstanden nog hoger (Het PON & Telos, 2025).

In lijn met de landelijke hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur zetten we de (verplichte) doorontwikkeling van Werkcentrum Twente voort als herkenbare regionale toegang tot dienstverlening op het gebied van werk, scholing, ontwikkeling en personeel. De dienstverlening van onder meer Werkplein Twente, het Leerwerkloket, Pluspunt Twente en het Twents Fonds voor Vakmanschap wordt hierin herkenbaar en samenhangend ontsloten. De veertien Twentse gemeenten, UWV, onderwijs en sociale partners werken daarbij volgens het principe *'no wrong door'*: inwoners, werkenden en werkgevers worden vanuit iedere ingang naar de juiste dienstverlening geleid. Binnen deze regionale samenwerking behouden we ruimte voor een lokale invulling, zodat de dienstverlening aansluit bij de behoeften van onze inwoners en werkgevers en bij de bestaande lokale infrastructuur.

De implementatie van Participatiewet in Balans loopt door in 2027. De wet beoogt de balans tussen bestaanszekerheid, re-integratie en handhaving te verbeteren en geeft gemeenten meer ruimte om vanuit vertrouwen en maatwerk te werken, wat aansluit bij het uitgangspunt van het collegeprogramma. Voor de professionalisering van Ontplooi, waarvoor het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld om sociaal ontwikkelbedrijven toekomstbestendig te maken, blijven we langjarig samenwerken met onze buurgemeenten.

Schuldhulpverlening en armoedebestrijding

Landelijk groeit de aandacht voor bestaanszekerheid, armoede en schulden. Financiële problemen hangen vaak samen met gezondheid, onderwijs, participatie en het gebruik van zorg en ondersteuning. Daarom zetten gemeenten steeds meer in op vroegsignalering, preventie en integrale ondersteuning.

Ook in Almelo is deze opgave zichtbaar. Volgens CBS-cijfers uit 2025 heeft bijna 12 procent van de huishoudens te maken met geregistreerde problematische schulden, tegenover 8,5 procent bij vergelijkbare gemeenten. Daarnaast leeft 4,2 procent van de inwoners en 3,7 procent van de kinderen in armoede. De problematiek concentreert zich vooral in buurten waar ook achterstanden op inkomen, gezondheid en participatie samenkomen. Armoede en schulden zijn daarmee onderdeel van een bredere sociaaleconomische opgave die doorwerkt binnen het gehele sociaal domein. We verzachten de gevolgen van armoede door bijvoorbeeld in te zetten op extra inkomenstoeslag, de aanpak van energiearmoede en de ondersteuning van jongeren in kwetsbare situaties.

Almelo geeft uitvoering aan de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en aan armoedebestrijding. Schuldhulpverlening heeft een eigen wettelijke grondslag en richt zich op het voorkomen, vroegsignaleren en oplossen van financiële problematiek. Binnen de begroting worden deze activiteiten, net als armoedebestrijding, verantwoord onder het taakveld Inkomensregelingen. In 2027 zetten we de bestaande aanpak van inkomensondersteuning, schuldenpreventie, vroegsignalering en schuldhulpverlening voort en scherpen we die op onderdelen aan. Vanuit het collegeprogramma werken we aan duurzame oplossingen voor jongeren met schulden, waarvoor extra middelen beschikbaar komen, en aan de individuele inkomenstoeslag. Samen met de Stadsbank Oost Nederland verkennen we de mogelijkheid om schulden van inwoners over te nemen en we kijken kritisch naar ons eigen incassobeleid. Voor jongeren met schulden zetten we het Jongerenperspectieffonds in. Via coaches Financiën, de Stadsbank Oost Nederland, het Schuldenlab Almelo en maatschappelijke partners ondersteunen we inwoners bij het voorkomen en oplossen van financiële problemen, waarbij de verbinding wordt gelegd met werk, wonen, gezondheid, opvoeding en participatie.

Jeugdwet en Wmo

Landelijk is het aandeel jongeren met jeugdhulp sinds de invoering van de Jeugdwet in 2015 gestegen van ongeveer één op de tien naar één op de zeven, met landelijke kosten van 7,5 miljard euro in 2025 en een prognose van 10,4 miljard euro in 2028. In

Almelo ontving 15,9 procent van de jongeren tot 18 jaar in de loop van 2024 jeugdhulp, tegenover ongeveer 14 procent landelijk. Het onderscheidende kenmerk zit in de zwaarte: 2,7 procent van alle jongeren tot 18 jaar kreeg in 2025 jeugdhulp met verblijf, ruim het dubbele van het landelijke cijfer van 1,2 procent (CBS, [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl); cijfers over 2025 zijn voorlopig).

Voor 2027 liggen er twee opgaven die aansluiten bij de landelijke koers uit de Hervormingsagenda en bij de aanbevelingen van de deskundigencommissie onder leiding van Van Ark. We richten ons op het verder inrichten van het stevige lokale team en op het verminderen van het aantal jeugdigen met verblijf. De koers om jeugdhulp met verblijf af te bouwen en om te bouwen naar kleinschalige voorzieningen, en om in te zetten op ambulante jeugdhulp, is regionaal verankerd in de Prioritaire Agenda Jeugdzorg. Die ombouw is in Almelo zichtbaar in de kosten per jeugdige, maar het aantal jeugdigen met verblijf ligt met 2,7 procent van alle jongeren tot 18 jaar nog altijd ruim boven het landelijke cijfer van 1,2 procent. Van een structurele afname is dus nog geen sprake.

Met het verder inrichten van het stevige lokale team loopt Almelo vooruit op de verwachte verplichting uit het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet, dat begin 2026 in consultatie is geweest en sluiten we aan bij het richtinggevend kader toegang, lokale teams en integrale dienstverlening (2024) en het convenant stevige lokale teams (2026). In het stevige lokale team komen signalen vanuit inwoners en partners samen en wordt laagdrempelige ondersteuning geboden. Doordat vragen eerder en dichterbij worden opgepakt, kan een deel van de ondersteuning lichter en korter blijven en is minder vaak specialistische jeugdhulp nodig. Die winst is beperkt beïnvloedbaar: de gemeente is niet de enige toeleider. Ook huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en de rechter kunnen verwijzen, en op dat deel van de instroom heeft het lokale team geen directe grip. Eigen kracht, informele steunfiguren en het eigen netwerk zijn daarbij belangrijke aangrijpingspunten voor beide opgaven. Dat maakt ondersteuning niet alleen eerder beschikbaar, het leidt ook tot minder zware inzet van Jeugdhulp met lagere kosten tot gevolg. Dit is een complexe opgave, omdat de toegang tot de Jeugdhulp ook via andere verwijzers verloopt en onze directe invloed dus beperkt is.

De vraag naar Wmo-voorzieningen zal de komende jaren vermoedelijk toenemen. De vergrijzing concentreert zich in de oudste groep: het aantal 65- tot 75-jarigen blijft tussen 2022 en 2026 nagenoeg gelijk, terwijl het aantal 75-plussers in diezelfde periode groeit van 6.635 naar 7.641 (CBS, [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)). Dat is de groep die het zwaarst op de Wmo leunt. Tegelijk komt problematiek rond een licht verstandelijke beperking in Almelo veel voor en krijgen sociale wijkteams en huisartsen daar steeds meer mee te maken.

De besparingslijn in het Wmo-cluster berust op de aanname dat een deel van de zorgvraag kan verschuiven van individueel maatwerk naar algemene voorzieningen zoals dagbesteding en de sociale basis. Daarnaast lopen twee Rijksmaatregelen die het Wmo-beeld voor de komende jaren bepalen. De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage is met een jaar uitgesteld naar op zijn vroegst 1 januari 2028; het gemeentefonds is voor 2027 eenmalig gecompenseerd met 266 miljoen euro, waarna de uitname vanaf 2028 weer is ingeboekt. Daarnaast wil het kabinet de huishoudelijke hulp per 1 januari 2029 schrappen als Wmo-maatwerkvoorziening. Vanaf dat jaar gaat 1,4 miljard euro uit het gemeentefonds, waarvan 430 miljoen euro terugkomt voor een vangnet, netto een korting van ruim 1 miljard euro. Voor inwoners die de hulp niet zelf kunnen regelen blijft de gemeente verantwoordelijk, maar de vorm van dat vangnet is nog niet uitgewerkt en een Kamermeerderheid heeft het kabinet gevraagd alternatieven te verkennen. Wij bereiden ons in 2027 en 2028 op beide maatregelen voor en nemen voor de huishoudelijke hulp vanaf 2029 een stelpost op, conform het VNG-begrotingsadvies 2027-2030.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Almelo voert deze taak als centrumgemeente uit voor de bredere regio. Voor 2027 is het bijbehorende saldo geraamd op ruim 18 miljoen euro, in lijn met 2026. Drie financieringsstromen komen samen: rijksmiddelen op grond van het historische verdeelmodel, bijdragen van de regiogemeenten en verwerking van jaarresultaten via de bestemmingsreserve BW/MO die fluctuaties tussen begrotingsjaren dempt. De landelijke doordecentralisatie van beschermd wonen, is inmiddels meerdere keren uitgesteld. Een nieuwe streefdatum is nog niet vastgesteld.

In 2027 herijken we samen met de regiogemeenten, woningcorporaties, zorgaanbieders en hun cliënten de Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Ook binnen dit onderdeel is de inzet op preventie en innovatie leidend.

2.2.8.3 Taakvelden

Taakveld
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie Een breed palet aan voorzieningen, diensten, activiteiten en initiatieven gericht op het bieden van een sociale basis zoals algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Bijvoorbeeld wijkaccommodaties, subsidies voor ouderen- en jeugdbeleid, sociaal cultureel werk, activiteiten vanuit de Wet Inburgering en vrijwilligersbeleid.
6.21 t/m 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo, Jeugd en integraal Voorzieningen gericht op het bieden van vrij toegankelijke hulp en het geleiden naar de juiste maatwerkvoorziening Wmo of Jeugd (of integraal). Voorlichting, advisering, (cliënt)ondersteuning.
6.3 Inkomensregelingen Verstrekken bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies en minimabeleid uitvoeren.
6.4 Wsw en beschut werk Bevorderen van maatschappelijke participatie die niet gericht is op doorstromen naar arbeid, dagbesteding en begeleiding, beschut en begeleid werken en de sociale werkvoorziening vanuit Ontplooi.
6.5 Arbeidsparticipatie Participatie- en re-integratievoorzieningen gericht op toeleiding naar arbeid, zoals beroepsgerichte scholing, werkgeversbenadering, jobcoaching etc.
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo) Hulpmiddelen en diensten om zelfstandig te kunnen functioneren voor inwoners met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking worden verstrekt.
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo) Dienstverlening in de vorm van huishoudelijke hulp voor inwoners met een fysieke, psychische of psychosociale beperking.
6.712 Begeleiding (Wmo) Dienstverlening in de vorm van begeleiding, persoonlijke verzorging en overige ondersteuning voor individu/huishouden.
6.713 Dagbesteding (Wmo) Voorzieningen in de vorm van dagbesteding, waaronder vervoer naar (niet-arbeidsmatige)dagbesteding.
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo) Maatwerk dat niet onder de overige dienstverlening valt van de taakvelden 6.711 t/m 6.713.
6.751 t/m 6.753 Jeugdhulp ambulant lokaal, regionaal of landelijk Lokaal, regionaal of landelijk ingekochte jeugdhulp en subregionaal ingekochte jeugdhulp. Ambulante zorg in natura betreft vormen van jeugdhulp waarbij een jongere thuis woont.
6.761 t/m 6.763 Jeugdhulp met verblijf lokaal, regionaal of landelijk Op lokaal, regionaal of landelijk niveau ingekochte jeugdhulp met verblijf: de jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin, maar overnacht ergens anders (in pleeggezin, gezinsgericht verblijf, residentiële instelling of andere vorm van verblijf, waaronder crisisverblijf). Deeltijdverblijf valt hier ook onder, bijvoorbeeld alleen tijdens weekenden of juist door de week.
6.791 PGB Wmo Alle persoonsgebonden budgetten (PGB) die worden verstrekt op grond van de Wmo 2015.
6.792 PGB Jeugd Alle persoonsgebonden budgetten (PGB) die worden verstrekt op grond van de Jeugdwet.
6.811 Beschermd wonen (Wmo) Beschermd wonen met begeleiding voor inwoners die niet zelfstandig kunnen wonen bijvoorbeeld vanwege psychische of psychosociale problemen.
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo) Vrouwenopvang en maatschappelijke opvang voor cliënten met meervoudige problematiek. Dagbesteding voor inwoners die in maatschappelijke opvang verblijven; zorg in het kader van de Wet verplichte GGZ, de Wet zorg en dwang en Veilig Thuis Twente.
6.821 Jeugdbescherming Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt door de rechter dwingend opgelegd. Het doel van de

Taakveld
jeugdbeschermingsmaatregel is het opheffen van de bedreiging voor de ontwikkeling van het kind, door een ondertoezichtstelling of voogdij.
6.822 Jeugdreclassering Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.
6.91 en 6.92 Coördinatie en beleid Wmo / Jeugd Maatwerkvoorzieningen voor Wmo en Jeugd, maar die niet zijn toe te rekenen aan één of enkele maatwerkvoorzieningen zoals beleidscapaciteit en gemeentelijke backoffice.

2.2.8.4 Indicatoren

Sociaal Domein

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	924,6	964,4	995,9	1.029,1	1.051,6
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Grootteklasse	774,2	786,6	799,4	850,2	824,8
Jongeren met een delict voor de rechter	Almelo	1,0%	1,0%	1,0%	-	-
Percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	Grootteklasse	1,0%	1,0%	1,0%	-	-
Kinderen in uitkeringsgezin	Almelo	8,0%	7,0%	7,0%	6,0%	-
Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	Grootteklasse	5,0%	5,0%	5,0%	6,0%	-
Werkloze jongeren	Almelo	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	-
Percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	Grootteklasse	2,0%	1,0%	2,0%	2,0%	-
Netto arbeidsparticipatie	Almelo	67,3%	69,6%	70,7%	70,5%	70,7%
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	Grootteklasse	70,6%	72,1%	73,0%	73,2%	73,2%
Aantal mensen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners in de leeftijd van 18 jaar en ouder	Almelo	68,9	60,3	56,3	54,8	43,2
	Grootteklasse	38,8	31,7	30,3	30,3	28,1
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Almelo	30,0	30,8	33,0	34,2	29,9
Een re-integratievoorziening wordt ingezet nadat er is vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen.	Grootteklasse	19,2	19,2	19,8	20,3	21,0
Jongeren met jeugdhulp	Almelo	12,1%	12,5%	12,9%	13,7%	15,0%
Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	10,7%	10,9%	11,3%	11,4%	13,9%
Jongeren met jeugdbescherming	Almelo	1,9%	2,3%	2,0%	1,7%	2,0%
Percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	1,2%	1,2%	1,0%	1,0%	1,0%
Jongeren met jeugdreclassering	Almelo	0,5%	0,4%	0,5%	0,5%	0,5%
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	Grootteklasse	0,4%	-	-	0,3%	0,4%
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 1.000 inwoners	Almelo	70,0	70,0	77,0	71,0	79,0
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo, zoals hulp bij het huishouden, ondersteuning thuis en hulpmiddelen.	Grootteklasse	65,7	65,1	71,0	66,4	68,0

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.2.8.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
6 Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	19.937	19.749	12.077
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.336	2.213	2.403
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	3.466	3.920	4.482
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.099	2.712	3.430
6.3 Inkomensregelingen	60.681	61.270	63.692
6.4 WSW en beschut werk	13.069	13.193	12.653
6.5 Arbeidsparticipatie	5.379	6.023	5.473
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.353	4.750	5.077
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	9.521	10.089	10.664
6.712 Begeleiding (Wmo)	10.818	9.771	7.631
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.677	3.907	3.934
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-18	317	229
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	2.134	2.832	2.933
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	22.115	21.552	21.451
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	1.169	1.029	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	20.151	23.968	25.707
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	2.155	2.278	1.209
6.791 PGB Wmo	399	540	579
6.792 PGB Jeugd	267	300	311
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	13.150	14.472	15.383
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	6.661	6.730	5.773
6.821 Jeugdbescherming	3.411	3.523	3.649
6.822 Jeugdreclassering	535	581	602
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.737	1.366	1.625
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.655	1.520	1.339
Totaal lasten	211.856	218.606	212.308

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
6 Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-10.657	-9.056	-44
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-	-	-
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-	-	-
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	-50.467	-52.268	-52.198
6.4 WSW en beschut werk	-543	-468	-92
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-2	-	-
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-921	-995	-995
6.712 Begeleiding (Wmo)	-	-	-
6.713 Dagbesteding (Wmo)	-	-	-
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	-	-
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-268	-	-
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-	3	-
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	-	-
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	-
6.791 PGB Wmo	-15	-	-
6.792 PGB Jeugd	-	-	-
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-170	-75	-75
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	-	-172	-297
6.821 Jeugdbescherming	-	-	-
6.822 Jeugdreclassering	-	-	-
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	-	-	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-	-	-
Totaal baten	-63.045	-63.031	-53.701

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
6 Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.280	10.693	12.033
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.336	2.213	2.403
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	3.466	3.920	4.482
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.099	2.712	3.430
6.3 Inkomensregelingen	10.214	9.002	11.494
6.4 WSW en beschut werk	12.526	12.725	12.561
6.5 Arbeidsparticipatie	5.379	6.023	5.473
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.351	4.750	5.077
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	8.599	9.094	9.669
6.712 Begeleiding (Wmo)	10.818	9.771	7.631
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.677	3.907	3.934
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-18	317	229
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	1.866	2.832	2.933
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	22.115	21.555	21.451
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	1.169	1.029	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	20.151	23.968	25.707
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	2.155	2.278	1.209
6.791 PGB Wmo	384	540	579
6.792 PGB Jeugd	267	300	311
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	12.980	14.397	15.308
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	6.661	6.558	5.476
6.821 Jeugdbescherming	3.411	3.523	3.649
6.822 Jeugdreclassering	535	581	602
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.737	1.366	1.625
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.655	1.520	1.339
Totaal saldo van lasten en baten	148.811	155.575	158.607

Bedragen x 1.000 euro

De indeling van de taakvelden onder Sociaal Domein is omvangrijk. Omwille van de leesbaarheid- en vergelijkingsdoeleinden is onderstaande tabel opgenomen.

Saldo per Onderdeel	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Samenkracht en burgerparticipatie	9.280	10.693	12.033
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	7.901	8.845	10.315
Participatie	28.119	27.750	29.528
Wmo	28.811	28.379	27.120
Jeugd	51.669	56.066	55.862
Beschermd wonen / Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	19.641	20.955	20.784
Coördinatie en beleid Wmo / Jeugd	3.392	2.886	2.964
Totaal saldo	148.811	155.575	158.607

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

Samenkracht en burgerparticipatie

De stijging van het saldo vanaf 2027 wordt enerzijds verklaard door de budgetten die in het collegeprogramma voor de periode 2027-2030 zijn opgenomen voor het continueren van Almelo Buurt Samen (200.000 euro per jaar), onderzoek naar een effectievere aanpak in de wijken (100.000 euro in 2027) en het wijkgericht werken (200.000 euro per jaar). en mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

De stijging van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de bijdrage aan Veilig Thuis via SamenTwente van 1,4 miljoen euro met ingang van 2027, conform de Rijksvoorschriften, op dit taakveld wordt verantwoord. Tot en met 2026 werd deze bijdrage verantwoord op Maatschappelijke- en vrouwenopvang. Dit betreft een verschuiving tussen taakvelden en leidt niet tot hogere lasten. Daarnaast is sprake van wijzigingen in de toerekening van apparaatskosten aan dit taakveld.

Participatie

Inkomensregelingen - BUIG (Gebundelde uitkering)

We verwachten voor de inkomensregeling in 2027 hogere lasten door reguliere prijs- en loonontwikkelingen en meer loonkostensubsidies. De lasten worden in de begroting volledig gedekt door de Rijksbijdrage. In 2026 is een incidenteel voordeel begroot, wat het verschil tussen 2026 en 2027 verklaart.

Minimamiddelen

De lasten bij de minimamiddelen zijn 375.000 euro hoger door de in het collegeprogramma opgenomen investeringen voor de ondersteuning van jeugd (125.000 euro) en de verhoging van de inkomensvoet (250.000 euro).

Arbeidsparticipatie

Het verschil bij de lasten wordt verklaard door incidentele projecten voor inburgering in 2026.

Begeleide participatie

Het budget voor begeleide participatie is geactualiseerd met onder andere de verwachte salarislasten van de sw-medewerkers en de dienstverleningsovereenkomst met Ontplooi.

Wmo

De begroting is geactualiseerd. Daarbij is rekening gehouden met een verwachte volumegroei van 3,5% als gevolg van demografische ontwikkelingen. De prijsindexatie is toegepast conform contractuele afspraken. Per saldo zijn de begrote lasten 1,3 miljoen euro lager dan in de begroting 2026. Deze ontwikkeling wordt als volgt verklaard:

- Loon- en prijsontwikkelingen en demografische ontwikkelingen: 1,8 miljoen euro hogere lasten;
- Toename van de eerder vastgestelde besparingsopgave: 2,0 miljoen euro lagere lasten;
- Bijstelling voor het deel van de besparingsmaatregel ' individuele begeleiding aanbieden als algemene voorziening' dat in 2027 naar verwachting niet wordt gerealiseerd: 2,1 miljoen euro;
- Het vervallen van de in 2026 opgenomen bijstelling van 3 miljoen euro voor het niet-realiseerbare deel van deze maatregel; 3 miljoen euro lagere lasten.
- Gewijzigde interne toerekeningen en overige kleinere bijstellingen; 200.000 euro lagere lasten.

De daling van de begrote lasten in 2027 hangt voornamelijk samen met de besparingsmaatregelen uit de begroting 2025 en de Perspectiefnota 2026–2029. Binnen de Wmo wordt gestuurd op een gerichtere en doelmatigere inzet van ondersteuning. Daarbij worden voorzieningen waar mogelijk anders georganiseerd, onder meer door meer gebruik te maken van algemene voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen. Voor zover besparingen naar verwachting niet tijdig of niet volledig kunnen worden gerealiseerd, is hiermee in de begroting rekening gehouden.

Jeugd

De begroting voor Jeugd is geactualiseerd. Per saldo zijn de begrote lasten in 2027 237.000 euro lager dan in de begroting 2026. Deze ontwikkeling wordt als volgt verklaard:

- Loon- en prijsontwikkelingen: 1,9 miljoen euro hogere lasten;
- Toename van de eerder vastgestelde besparingsopgave: 2,0 miljoen euro lagere lasten;
- Overheveling budget Steunouders naar het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie; 100.000 euro lagere lasten.
- Overige kleinere bijstellingen; 37.000 euro lagere lasten.

In 2027 wordt verder uitvoering gegeven aan de besparingsmaatregelen uit de begroting 2025 en de Perspectiefnota 2026–2029. Deze maatregelen zijn gericht op het beheersen van de uitgaven aan jeugdhulp. Binnen de landelijke, regionale en lokale aanpak wordt ingezet op het voorkomen en verminderen van de instroom in jeugdhulp en op passende ondersteuning, zo licht en dichtbij mogelijk.

Beschermd Wonen / Maatschappelijke- en vrouwenopvang

De begroting is geactualiseerd op basis van de actuele lasten en de verwachte ontwikkelingen in 2027. Voor de regionale taken Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang wordt als financieel kader uitgegaan van de beschikbare rijksbijdragen. Omdat de loon- en prijsindexatie voor maatschappelijke opvang niet afzonderlijk in de rijksbijdrage wordt ontvangen, wordt deze door Almelo en de regiogemeenten aanvullend bekostigd. Bij Beschermd Wonen is de loon- en prijsontwikkeling in de rijksbijdrage verwerkt.

Voor de vergelijkbaarheid met eerdere jaren wordt opgemerkt dat de bijdrage aan Veilig Thuis via de verbonden partij SamenTwente met ingang van 2027, conform de Rijksvoorschriften, wordt verantwoord op het taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen. Tot en met 2026 werd deze bijdrage verantwoord op het taakveld Maatschappelijke- en vrouwenopvang. Dit betreft een administratieve verschuiving tussen taakvelden en geen inhoudelijke wijziging van de lasten.

Coördinatie en beleid Wmo en Jeugd

De stijging van de lasten wordt verklaard door mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

2.2.8.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.077	11.976	11.975	11.964
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.403	2.403	2.403	2.403
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	4.482	4.482	4.482	4.482
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	3.430	3.430	3.430	3.430
6.3 Inkomensregelingen	63.692	63.662	63.622	63.622
6.4 WSW en beschut werk	12.653	12.017	11.241	10.408
6.5 Arbeidsparticipatie	5.473	5.452	5.403	5.489
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.077	5.052	5.052	5.052
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	10.664	10.663	10.663	10.663
6.712 Begeleiding (Wmo)	7.631	5.576	4.626	4.626
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.934	3.932	3.932	3.932
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	229	229	229	229
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	2.933	2.888	2.888	2.888
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	21.451	20.178	19.755	19.755
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	25.707	24.981	24.472	24.472
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.209	1.209	1.209	1.209
6.791 PGB Wmo	579	579	579	579
6.792 PGB Jeugd	311	311	311	311
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	15.383	15.383	15.383	15.383
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	5.773	5.773	5.773	5.773
6.821 Jeugdbescherming	3.649	3.649	3.649	3.649
6.822 Jeugdreclassering	602	602	602	602
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.625	1.625	1.625	1.625
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.339	1.339	1.339	1.339
6 Sociaal domein	212.308	207.392	204.643	203.885

Bedragen x 1.000 euro

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-44	-44	-44	-44
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-	-	-	-
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-	-	-	-
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	-52.198	-52.198	-52.198	-52.198
6.4 WSW en beschut werk	-92	-92	-92	-92
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-	-
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-	-	-	-
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-995	-995	-995	-995
6.712 Begeleiding (Wmo)	-	-	-	-
6.713 Dagbesteding (Wmo)	-	-	-	-
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	-	-	-
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-	-	-	-
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-	-	-	-
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	-	-	-
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	-	-
6.791 PGB Wmo	-	-	-	-
6.792 PGB Jeugd	-	-	-	-
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-75	-75	-75	-75
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	-297	-297	-297	-297
6.821 Jeugdbescherming	-	-	-	-
6.822 Jeugdreclassering	-	-	-	-
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-	-	-	-
6 Sociaal domein	-53.701	-53.701	-53.701	-53.701

Bedragen x 1.000 euro

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.033	11.933	11.931	11.920
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.403	2.403	2.403	2.403
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	4.482	4.482	4.482	4.482
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	3.430	3.430	3.430	3.430
6.3 Inkomensregelingen	11.494	11.464	11.424	11.424
6.4 WSW en beschut werk	12.561	11.925	11.149	10.316
6.5 Arbeidsparticipatie	5.473	5.452	5.403	5.489
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.077	5.052	5.052	5.052
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	9.669	9.668	9.668	9.668
6.712 Begeleiding (Wmo)	7.631	5.576	4.626	4.626
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.934	3.932	3.932	3.932
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	229	229	229	229
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	2.933	2.888	2.888	2.888
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	21.451	20.178	19.755	19.755
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	25.707	24.981	24.472	24.472
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.209	1.209	1.209	1.209
6.791 PGB Wmo	579	579	579	579
6.792 PGB Jeugd	311	311	311	311
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	15.308	15.308	15.308	15.308
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	5.476	5.476	5.476	5.476
6.821 Jeugdbescherming	3.649	3.649	3.649	3.649
6.822 Jeugdreclassering	602	602	602	602
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.625	1.625	1.625	1.625
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.339	1.339	1.339	1.339
6 Sociaal domein	158.607	153.691	150.942	150.184

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

De indeling van de taakvelden onder Sociaal Domein is omvangrijk. Omwille van de leesbaarheid- en vergelijkingsdoeleinden is onderstaande tabel opgenomen.

Saldo per onderdeel	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Samenkracht en burgerparticipatie	12.033	11.933	11.931	11.920
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.315	10.315	10.315	10.315
Participatie	29.528	28.841	27.975	27.229
Wmo	27.120	25.036	24.086	24.086
Jeugd	55.862	53.818	52.886	52.886
Beschermd wonen / Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	20.784	20.784	20.784	20.784
Coördinatie en beleid Wmo / Jeugd	2.964	2.964	2.964	2.964
Totaal saldo	158.607	153.691	150.942	150.184

Bedragen x 1.000 euro

Samenkracht en burgerparticipatie

De lasten dalen in 2028 door een incidenteel budget in 2027 vanuit het collegeprogramma.

Participatie

Begeleide participatie

De lagere lasten in de meerjarenraming zijn het gevolg van de afbouw van de Wet sociale werkvoorziening.

Wmo

De daling van de begrote lasten in het meerjarenperspectief hangt voornamelijk samen met de oploep van de eerder vastgestelde besparingsopgave, zoals verwerkt in het financieel meerjarenperspectief.

Jeugd

De daling van de begrote lasten in het meerjarenperspectief hangt voornamelijk samen met de oploep van de eerder vastgestelde besparingsopgave, zoals verwerkt in het financieel meerjarenperspectief.

2.2.9 Volksgezondheid en milieu

Het hoofdtakveld Volksgezondheid en milieu omvat alle gemeentelijke activiteiten op het gebied van volksgezondheid, riolering en waterzuivering, afvalverwijdering en -verwerking, milieubeheer en begraafplaatsen en crematoria.

2.2.9.1 Vastgestelde nota's

[Gebiedsgericht geluidbeleid 2015](#)

[Een Nieuwe aanpak voor bodemverontreinigingen - gebiedsgericht grondwaterbeheer](#)

[Afvalbeleid Almelo 2025-2029](#)

[Programma Water en Riolering 2022-2026](#)

[Nota bodembeheer regio Twente 'Twents beleid veur oale grond 2.0'](#)

[Visie op de bodem en ondergrond](#)

[Verordening afvoer hemel- en grondwater gemeente Almelo](#)

2.2.9.2 Uitgelichte activiteiten

Water en riolering

Voor dit taakveld wordt uitvoering gegeven aan het Programma Water en Riolering 2022-2026, welke nog steeds actueel is. Dit thema wordt eveneens opgenomen in de nieuwe Omgevingsvisie. Het resultaat dat we met dit programma willen bereiken, is een toekomstgerichte, klimaat robuuste inrichting van de openbare ruimte, die doelmatig en betaalbaar is. Water is daarbij de verbindende kracht. Wij zien gebiedsgericht, datagedreven werken en samenwerken met de stad als essentieel om deze verbinding te bereiken.

Afval en circulariteit

Voor dit taakveld wordt uitvoering gegeven aan het Afvalbeleid Almelo 2025-2029 en aan Almelo Circulair 2050. Met dit beleid werkt Almelo aan de ambitie om een meer circulaire gemeente te worden, waarbij afval zoveel mogelijk wordt beperkt en het afval dat toch ontstaat zoveel mogelijk wordt hergebruikt als grondstof voor nieuwe producten. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat nascheiding wordt ingevoerd als inzamelstrategie voor PMD. In de programmabegroting voor de afvalstoffenheffing zijn de financiële effecten van de aanbesteding per 1 juli 2027 voor de verwerking van restafval/PMD, grof huishoudelijk afval en GFT meegenomen. Ook is door het invoeren van de nascheiding rekening gehouden met een aangepaste wijze van berekening van de PMD-vergoeding. In combinatie met de jaarlijkse stijging van de Wet belastingen op milieugrondslag en de CO₂-heffing leidt dit tot hogere lasten.

De beschikbare middelen voor zwerfafval worden aangewend om het huidige beleid en de bestaande uitvoeringspraktijk voort te zetten. Hiermee blijft de inzet op preventie, beheer, opruiming en bewustwording gewaarborgd. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze vermindering van zwerfafval kan bijdragen aan het genereren van nieuwe grondstoffen en waardevolle reststromen. In dat kader wordt onder meer gekeken naar circulaire toepassingen, zoals bokashi, waarbij organisch materiaal wordt verwerkt tot een bruikbaar product.

Afvaldumping willen we aanpakken door onder meer per bekende dumplocatie een beeldbank op te bouwen en deze te analyseren, zodat trends, patronen en terugkerende problemen tijdig kunnen worden gesignaleerd. Door richter en locatie specifiek te werken, beogen we dumping verder terug te dringen.

Milieubeheer

In 2027 geven we verder uitvoering aan de milieutaken binnen de kaders van de Omgevingswet. We blijven inzetten op een zorgvuldige uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving en op een goede borging van milieubelangen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij werken we samen met de ketenpartners zoals de Omgevingsdienst Twente, de Veiligheidsregio Twente, de GGD en Twente Milieu NV.

Duurzaamheid

In 2027 zetten we verder in op het verduurzamen van woningen en gebouwen en het verminderen van het energieverbruik. We ondersteunen inwoners hierbij met onder meer verduurzamingsadvies. Daarnaast blijft het tegengaan van energiearmoede een belangrijk aandachtspunt.

Energietransitie

Voor 2027 ligt de gemeentelijke inzet op de uitvoering van de energietransitie en specifiek op de warmtetransitie. Vanaf 1 januari 2027 krijgt de gemeente, naast de uitvoerende rol, een wettelijke regierol in de warmtetransitie. Samen met inwoners, woningcorporaties, netbeheerder en andere partners werken we aan duurzame warmteoplossingen zoals een warmtenet en zo de overgang naar een aardgasvrije gebouwde omgeving.

Netcongestie vraagt om afstemming met netbeheerders om samen te zoeken naar oplossingen voor de beschikbare netcapaciteit. Daarnaast wordt gekeken naar mogelijkheden voor energieopslag.

De ontwikkeling en toepassing van waterstof als duurzame energiedrager ondersteunen we actief.

2.2.9.3 Taakvelden

Taakveld
7.1 Volksgezondheid Jeugdgezondheidszorg (bijdrage aan GGD).
7.2 Riolering Beheer en onderhoud, vervanging en uitbreiding riolering. Opstellen beleid Programma Water en Riolering. Kosten invordering van rioolheffing.
7.3 Afval Afvalscheiding en recycling, vuilophaal en afvoer, vuilstort en verwerking. Opstellen beleid met betrekking tot inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De kosten van de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing.
7.4 Milieubeheer Zorg voor de kwaliteit van bodem, lucht, geluid en externe veiligheid
7.5 Begraafplaatsen en crematoria Beheer en onderhoud begraafplaatsen.

2.2.9.4 Indicatoren

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Huishoudelijk restafval	Almelo	168	179	177	185	-
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar in kilo's.	Grootteklasse	158	152	143	142	-
Hernieuwbare elektriciteit	Almelo	11,7%	17,3%	17,0%	20,5%	-
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	Grootteklasse	22,0%	30,3%	-	-	-

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.2.9.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
7 Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid	4.384	4.589	4.201
7.2 Riolering	10.179	10.771	11.238
7.3 Afval	8.695	8.117	9.213
7.4 Milieubeheer	5.998	6.455	4.704
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	626	611	581
Totaal lasten	29.881	30.542	29.937

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
7 Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid	-524	-637	-
7.2 Riolering	-12.793	-13.407	-13.769
7.3 Afval	-10.955	-10.434	-
7.4 Milieubeheer	-2.908	-76	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-456	-488	-488
Totaal baten	-27.636	-25.042	-26.084

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
7 Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid	3.860	3.952	4.201
7.2 Riolering	-2.614	-2.636	-2.531
7.3 Afval	-2.260	-2.317	-2.614
7.4 Milieubeheer	3.090	6.379	4.704
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	170	123	93
Totaal saldo van lasten en baten	2.245	5.500	3.853

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

7.1 Volksgezondheid

De baten en lasten dalen door het vervallen van de brede specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026. Het overige verschil bij de lasten wordt verklaard door gewijzigde bijdrage aan SamenTwente en mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan het taakveld.

7.2 Riolering

De begroting 2027 is gewijzigd in lijn met het Programma Water en Riolering 2022-2026. De afwijkingen kunnen verklaard worden door indexatie van kosten en tarieven. De in taakveld 7.2 weergegeven lasten betreffen echter niet alle lasten gelinkt aan ons rioolstelsel. Kwijtschelding en de toerekenbare overheadkosten staan op taakvelden 6.3 en 0.4. Zie de paragraaf lokale heffingen voor een taaloverzicht van de baten en lasten voortkomend uit riolering.

7.3 Afval

In de programmabegroting voor de afvalstoffenheffing zijn de effecten van de aanbesteding voor de verwerking van restafval, verpakkingen (PMD), grof huishoudelijk afval (GHA) en groente- fruit en tuinafval (GFT) meegenomen per 1 juli 2027. Tevens is de indexering van Twente Milieu verwerkt, evenals een aangepaste wijze van berekenen van de PMD-vergoeding.

In combinatie met de jaarlijkse stijging van de afvalstoffenbelasting (WBM) en de CO₂-heffing leidt dit tot hogere lasten.

Hierdoor zal de afvalstoffenheffing in het komende jaar naar verwachting toenemen.

De begroting van afval wordt niet alleen verantwoord op taakveld 7.3. Zo moeten de lasten voor kwijschelding op grond van het BBV bijvoorbeeld verantwoord worden op taakveld 6.3 Inkomensregelingen en worden de toerekenbare overheadkosten verantwoord op taakveld 0.4. In de paragraaf lokale heffingen is een totaaloverzicht van de afvalbegroting opgenomen.

7.4 Milieubeheer

In het collegeprogramma is voor de periode 2027-2030, 200.000 euro beschikbaar gesteld voor milieu en duurzaamheid. De overige verschillen worden voornamelijk veroorzaakt door incidentele projecten in 2026.

2.2.9.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	4.201	4.201	4.201	4.201
7.2 Riolering	11.238	11.226	11.214	11.202
7.3 Afval	9.213	9.344	9.266	9.265
7.4 Milieubeheer	4.704	4.708	4.705	4.704
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	581	566	548	548
7 Volksgezondheid en milieu	29.937	30.046	29.934	29.920

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-	-	-	-
7.2 Riolering	-13.769	-13.838	-13.907	-13.907
7.3 Afval	-11.827	-11.959	-11.880	-11.879
7.4 Milieubeheer	-	-1.306	-1.306	-1.306
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-488	-488	-488	-488
7 Volksgezondheid en milieu	-26.084	-27.591	-27.582	-27.580

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	4.201	4.201	4.201	4.201
7.2 Riolering	-2.531	-2.612	-2.693	-2.705
7.3 Afval	-2.614	-2.614	-2.614	-2.614
7.4 Milieubeheer	4.704	3.402	3.399	3.398
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	93	78	60	60
7 Volksgezondheid en milieu	3.853	2.455	2.352	2.339

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

7.4 Milieu beheer

De structureel geraamde bijdrage rijk voor regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid is in 2027 al gerealiseerd doordat deze gelden voor 2027 incidenteel uitgekeerd zijn via de algemene uitkering.

2.2.10 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Het hoofdtakveld Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing omvat alle gemeentelijke activiteiten op het gebied van ruimtelijke ordening, grondexploitaties en wonen & bouwen.

2.2.10.1 Vastgestelde nota's

[Welstandsnota 2017](#)

[Woonvisie Almelo 2020](#)

[Nota Vastgoedbeleid gemeente Almelo 2025](#)

[Nota Grondbeleid gemeente Almelo 2025](#)

[Woningbouwplanning en -programmering 2021-2030](#)

[Investeringsagenda stedelijke ontwikkeling Almelo 2025](#)

[Contourennotitie nieuwe Omgevingsvisie 2050](#)

[Verordening Subsidie isolatie koopwoningen](#)

2.2.10.2 Uitgelichte activiteiten

Inleiding

Binnen de taakvelden Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Grondexploitaties en Wonen & Bouwen wordt invulling gegeven aan onze Stedelijke Ontwikkelingsambities. Almelo heeft de ambitie om samen met de markt nieuw te bouwen en woningen toe te voegen aan de woningvoorraad. Met marktpartijen heeft de gemeente binnen het Platform Stedelijke Ontwikkeling (PSA) een gezamenlijk dynamisch planningsprogramma opgesteld om sturing te geven aan de opgave. Vanuit de Investeringsagenda Stedelijke Ontwikkeling neemt de gemeente actieve regie op een aantal prioritaire opgaven. Daarnaast worden woningen ontwikkeld via particuliere locatieontwikkeling.

De grote uitdagingen en de variabelen binnen de opgaven betreffen onder meer:

- De tijdigheid van de planvorming (onder andere het onherroepelijk zijn van omgevingsplannen en vergunningen);
- Het marktopnamevermogen;
- De financiële haalbaarheid.

De speerpunten per taakveld volgen hieronder;

Volkshuisvesting & Ruimtelijke Ordening

Veel onderwerpen in dit taakveld vallen samen met de overige taakvelden met betrekking tot Stedelijke Ontwikkeling, waaronder de woningbouwprogrammering(afspraken) en de woondeals gesloten met Provincie en Rijk. In aanvulling daarop worden daarbij onderstaande speerpunten geaccentueerd.

Wet Versterking regie op de volkshuisvesting

Het aangepaste voorstel voor de Wet versterking regie volkshuisvesting is door de Tweede Kamer (24 maart 2026) en de Eerste kamer (23 juni 2026) vastgesteld. De wet trad op 1 juli 2026 in werking. Deze wet verplicht gemeenten om een volkshuisvestingsprogramma en een urgentieregeling als onderdeel van een Huisvestingsverordening vast te stellen. Daarnaast is een visie op wonen en zorg nodig en moet het Wmo-beleidsplan op dat thema een koppeling bevatten met het Volkshuisvestingsprogramma.

De urgentieregeling regelt voorrang op huisvesting voor de in de Huisvestingswet aangewezen aandachtsgroepen en hoe dat wordt geregeld. De urgentieregeling wordt regionaal afgestemd met daarin afspraken voor een evenwichtige verdeling van die wettelijke urgenten en andere aandachtsgroepen. In de Rijksprogramma's 'Een thuis voor iedereen' en 'Wonen en Zorg voor ouderen' is opgenomen dat alle gemeenten een start maken met integrale regionaal afgestemde woonzorgvisies voor alle aandachtsgroepen en ouderen. Hiermee worden de fysieke en sociale opgaven van de gemeente met elkaar verbonden.

Begin 2024 is de Regionale woonzorgvisie Twente 2024-2026 vastgesteld. De regionale woonzorgvisie betreft een algemene visie, die een basis biedt voor de regionale urgentieregeling en afspraken voor een evenwichtige verdeling en een kapstok vormt voor een nog op te stellen lokale woonzorgvisie.

Die lokale visie op wonen en zorg wordt onderdeel van de Omgevingsvisie Almelo die in 2025/2026 wordt geactualiseerd. Dit is een belangrijke bouwsteen voor het volkshuisvestingsprogramma dat in afstemming daarmee is opgesteld. Een volkshuisvestingsprogramma is een van de instrumenten onder de Omgevingswet en bevat het plan van de gemeente voor het

bouwen van nieuwe woningen, het betaalbaar houden van wonen, het verbeteren van bestaande woningen en het bevorderen van de leefbaarheid. Ook wordt er verkend in welke mate schaarste invloed heeft op de slaagkans van woningzoekenden met een economische en/of maatschappelijke binding. Indien noodzakelijk kan de huisvestingsverordening worden uitgebreid met deze doelgroepen.

Actualiseren Omgevingsvisie

In de Omgevingswet neemt het gemeentelijke instrument omgevingsvisie inhoudelijk een centrale positie in. Het is een strategisch en richtinggevend document voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving die de basis vormt voor de uitwerking van de diverse beleidsvelden. Dat maakt het noodzakelijk de omgevingsvisie frequent te actualiseren en daarvoor een cyclisch proces op te zetten.

Als start van deze cyclus is vanuit het programma Stedelijke Ontwikkeling in 2025 en 2026 gewerkt aan een fundamentele actualisatie van de omgevingsvisie 2022. Het ontwerp daarvan wordt in de eerste helft van 2027 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Dat is een activiteit van het taakveld Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

De context voor het opstellen van de omgevingsvisie Almelo is evenwel dynamisch. Binnen Twente wordt gewerkt aan de verstedelijkingsopgave (ROS), inhakende op de aanwijzing van Twente als initieerregio in de Nota Ruimte. Het collegeprogramma 2026 – 2030 zet in op een substantiële bijdrage in de Twentse opgave vanuit Almelo. De komende periode krijgen de feitelijke afspraken meer concrete vorm en is een doorvertaling in het gemeentelijk ruimtelijke beleid nodig.

Dat geldt ook voor het verwerken van de nieuwste inzichten in de langjarige opgaven voor Almelo. Vertaling daarvan in het ruimtelijke beleid en in het verlengde daarvan in de prioritaire gebiedsontwikkelingen is logisch. De omgevingsvisie vormt daarin een belangrijke schakel.

Het cyclisch herzien van de omgevingsvisie vraagt extra inzet van middelen en ambtelijke capaciteit. Maar het leidt er wel toe dat thematische en gebiedsgerichte uitwerkingen (visies, programma's) efficiënter tot stand kunnen worden gebracht. De basis blijft immers actueel. Om die reden wordt er nu nog van uitgegaan dat het cyclisch actualiseren kan worden opgevangen binnen de huidige organisatie en de beschikbare middelen. De komende jaren wordt dit gemonitord.

Voor het in 2027 afronden van eerste actualisatie zijn nog middelen voorhanden. Het betreft werkzaamheden die oorspronkelijk in 2026 waren voorzien binnen het Programma stedelijke Ontwikkeling.

Uitvoerings- en Investeringsagenda stedelijke ontwikkeling

Gebaseerd op de Omgevingsvisie zijn in de Uitvoeringsagenda Stadsontwikkeling (2022) en de Investeringsagenda Stedelijke Ontwikkeling (2025) de opgaven benoemd die voor de ontwikkeling van Almelo van groot belang zijn. Dit zijn de prioritaire gebiedsontwikkelingen waarin de gemeente Almelo zelf een actieve regierol oppakt en het volledige grondbeleidsinstrumentarium kan inzetten, inclusief het actief zelf ontwikkelen van locaties (grondexploitatie, zie paragraaf 4.2.7). De reserve Stadsontwikkelingsfonds kan ook uitsluitend voor de ontwikkeling van deze gebieden worden ingezet.

De raad heeft de volgende prioritaire ontwikkelingen aangewezen:

- Binnenstad
- Spoorzone
- Herstructureringswijken
- Uitbreiding woningbouw
- Uitbreiding bedrijventerreinen

Binnen deze ontwikkelingen vallen diverse projecten, waaronder grondexploitaties. Hieronder wordt een korte beschrijving gegeven van deze prioritaire ontwikkelingen. Onder de taakvelden Grondexploitaties en Bouwen en wonen wordt ingegaan op de onderliggende projecten.

Binnenstad

In 2027 wordt er invulling gegeven aan diverse gemeentelijke opgaven in de binnenstad, zoals woningbouw, (fiets)parkeren, openbare ruimte en betere samenwerking met de stakeholders.

De focus ligt op de projecten in het Groot Gravenkwartier (waar diverse subsidies voor zijn ontvangen), Oude Veemarkt en Stadskade. Bij het project Stadskade wordt verder gewerkt aan een gefaseerde en plot gerichte aanpak. De aanpak zal per plot verschillen, naargelang eigendom en type ontwikkeling.

Het nieuwe omgevingsplan voor de binnenstad wordt in 2027 ter besluitvorming voorgelegd. Hierin wordt al het actuele beleid en regelgeving voor de binnenstad in samen genomen.

In 2027 wordt verder gewerkt aan de ontwerpen voor herinrichting van de openbare ruimte in de binnenstad op basis van de Visie openbare ruimte binnenstad Almelo. Hiervoor staan Hagengracht, Grotestraat Zuid en Doelenstraat/Molenstraat op de planning.

In 2027 zal verder onderzoek verricht worden naar een nieuwe overlegstructuur van het binnenstadmanagement als onderdeel van de Koers Binnenstad. Onderdeel hiervan is de verlenging van de Bedrijven Investerings Zone Ondernemers Binnenstad (BIZ).

Bereikbaarheid en transitie binnenstad

De pilot fietsparkeren is in 2026 het tweede en laatste jaar ingegaan. De raad heeft hiervoor eind 2024 1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Inmiddels zijn diverse maatregelen gerealiseerd waaronder een nieuw fietsdepot met een verdrievoudiging van de capaciteit, een pop-up fietsparkeervoorziening nabij het busstation tijdens marktdagen en aanpassingen in de openbare ruimte die de fietsparkeercapaciteit verder hebben uitgebreid. Ook is de bekendheid met de mogelijkheid om fietsen onder toezicht te stallen in P2 vergroot. Tijdens uitgaansavonden en -nachten is hier fysiek toezicht aanwezig. In 2027 worden de mogelijkheden voor extra fietsparkeervoorzieningen onderzocht en waar mogelijk geïmplementeerd.

De binnenstad zal de komende jaren in transitie zijn door investeringen in de openbare ruimte. Om de binnenstad aantrekkelijk en bereikbaar te houden wordt onderzocht welke tijdelijke investeringen noodzakelijk zijn.

Stimuleringsfonds

Het budget van het Stimuleringsfonds voor gevel-, transformatie-, vestigings-, verplaatsings- en startsubsidies is volledig benut.

De eindrapportages van de voorlopig toegekende subsidies worden momenteel ontvangen, beoordeeld en afgerond.

Tegelijkertijd blijft behoefte bestaan aan een nieuwe, aangepaste stimuleringsregeling voor de komende jaren.

Spoorzone

In 2027 wordt er invulling gegeven aan de gemeentelijke woningbouw- en gebiedsontwikkelingopgaven.

De focus ligt op het creëren van de ruimtelijke, juridische en financiële randvoorwaarden die nodig zijn om de verschillende woningbouwlocaties tot ontwikkeling te brengen en de woningproductie te versnellen.

De Spoorzone Almelo Centraal wordt verder herontwikkeld tot gebied waar stedelijke dynamiek, mobiliteit en groene verbindingen elkaar versterken. Dit gebeurt in drie gebiedsontwikkelingen (Westerdok, Kerkelanden en Achter de Molen) en drie stadsprojecten (IC Knoop, Kanaalpark en de Laan van de Hoop). In 2027 gaat o.a. voor eerste fase Kanaalpark de schop de grond in, wordt de nieuwe rechtbank opgeleverd evenals ca. 100 nieuwe woningen in Kerkelanden. Ook worden diverse deelprojecten met in totaal ca. 2.000 woningen en stedelijke voorzieningen verder voorbereid.

Herstructureringswijken

Dit betreft de prioritaire wijken Kerkelanden, Ossenkoppelerhoek, Nieuwstraatkwartier en De Riet. Voor al deze wijken is een wijkscan opgesteld op basis waarvan programmatische wijkaanpak op meerdere thema's waaronder herstructurering is opgesteld. In het kader van de langjarige opgaven onderzoeken we eventuele verbreding van het aantal prioritaire wijken.

Voor Kerkelanden en een groot deel van Nieuwstraatkwartier geldt dat deze gebieden deel uitmaken van de Spoorzone en er een streefbeeld is ontwikkeld binnen de visie Almelo Centraal. Voor Ossenkoppelerhoek wordt het ontwerp van het streefbeeld eind 2026 afgerond en ter vaststelling aangeboden.

Uitbreiding woningbouw

Binnen Aalanderveld wordt gewerkt aan het versterken van de grondpositie door het continueren van de gesprekken met grondeigenaren en het aankopen ervan, met bijzondere aandacht voor strategisch gelegen percelen. Voor Buitenplaats 't Hag wordt de planvoorbereidende fase afgerond met het sluiten van een overeenkomst met de geselecteerde ontwikkelaar, de vaststelling van de grondexploitatie en de verdere besluitvorming over het omgevingsplan. Hiermee wordt de basis gelegd voor de start van de uitvoering zodra de locatie beschikbaar komt.

Tegelijkertijd wordt voortgang geboekt binnen de bestaande woningbouwprojecten. In Parkbuurt ligt de nadruk op de verdere verkoop van woningen en het bouw- en woonrijp maken van de eerste deelgebieden. Voor Schelfhorstdwarsweg wordt toegewerkt naar de realisatie van woningen, afhankelijk van de afronding van eventuele bezwaar- en beroepsprocedures.

Voor Aadorp Noord, Aadorp Molenhoek en Bornerbroek Oost staat het afronden en vaststellen van de stedenbouwkundige en omgevingsplannen centraal. Hiermee worden de voorwaarden gecreëerd voor de start van verkooptrajecten en de verdere uitvoering van deze ontwikkelingen.

Daarnaast wordt binnen Aalanderveld onderzoek gedaan naar de toekomstige sport- en voorzieningencluster die zal gaan bijdragen aan de kwaliteit en leefbaarheid van het gebied.

De uitkomsten hiervan vormen de basis voor toekomstige investerings- en ontwikkelbesluiten.

In 2027 wordt ook verder gewerkt aan de ontwikkeling van Rumerslanden, dat deel dat toeziet op de sloop en nieuwbouw van woningen en de renovatie van de woningen door woningstichting St. Joseph aan de Westeres.

Uitbreiding bedrijventerreinen

Businesspark XL2 is aangewezen als een prioritaire ontwikkeling. Dat betreft een actieve grondexploitatie.

Realisatiestimulans

De realisatiestimulans is een subsidieregeling van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) die gemeenten ondersteunt bij het realiseren van betaalbare woningen.

Gemeenten ontvangen een vaste bijdrage van 7.000 euro (incl. btw) per betaalbare woning waarvan de bouw in het voorgaande kalenderjaar is gestart. Het gaat om sociale huurwoningen, middenhuur en betaalbare koopwoningen onder de 405.000 euro (2025). Er is in totaal ongeveer 2,5 miljard euro beschikbaar tot en met 2030.

Gemeenten moeten zelf de start van de bouw registreren. De definities van "start bouw" en "betaalbaarheid" moeten juridisch onderbouwd kunnen worden, bijvoorbeeld via anterieure overeenkomsten of bestemmingsplannen.

De regeling is niet projectgebonden; de gemeente ontvangt het geld. De bijdrage is vrij besteedbaar en bedoeld om toekomstige woningbouw te bekostigen.

De inkomsten uit de realisatiesubsidie (VRO) zijn geoormerkt en worden toegevoegd aan de reserve Stadsontwikkelingsfonds, meerjarig incidenteel project realisatiestimulans. Op die wijze zijn de middelen beschikbaar om het realiseren van betaalbare woningen te stimuleren.

Particuliere locatieontwikkeling

Alle particuliere initiatieven die bij de gemeente worden ingediend, worden beoordeeld op kansrijkheid via de intaketafel. Bij kansrijke plannen wordt de ruimtelijke procedure voorbereid via een Bopa of het wijzigen van het omgevingsplan. Voor de initiatieven waarvoor leges worden geheven op basis van de legesverordening, wordt in voorkomend geval het kostenverhaalsregime gehanteerd en wordt eventuele nadeelcompensatie verhaald op de initiatiefnemer via een overeenkomst.

In 2023 zijn 177 particuliere initiatieven (grote en kleine) beoordeeld. Dit niveau is in 2024 gehandhaafd. Ook in 2025 en 2026 blijft de instroom van particuliere initiatieven hoog. Uit de wekelijkse behandeling aan de intaketafel blijkt dat er sprake is van een blijvende vraag naar woningbouw-, transformatie- en andere ruimtelijke ontwikkelinitiatieven. De verwachting is dat deze ontwikkeling de komende jaren aanhoudt, mede door de woningbouwopgave en de ingezette versnellingsmaatregelen.

Woonwagenstandplaatsen

In het woonwagenbeleid Almelo (2021) is besloten twaalf standplaatsen te realiseren verdeeld over meerdere locaties. Hierbij wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties in het kader van Uitvoeringsagenda Stadsontwikkeling. De uitbreiding van het aantal standplaatsen vindt plaats in Aalanderveld. Ook zien wij mogelijkheden om standplaatsen toe te voegen op bestaande locaties. Onderzocht wordt om hoeveel standplaatsen dit gaat. De eerste concrete locatie wordt gerealiseerd in de Parkbuurt. Momenteel wordt uitgegaan van vier standplaatsen per locatie. De inrichting en exploitatie van de standplaatsen worden uitgevoerd door de woningcorporaties. Er zijn afspraken gemaakt over de kostenverdeling. Het gemeentelijk aandeel maakt onderdeel uit van het financiële resultaat van de Parkbuurt. De kosten van de nog te ontwikkelen locaties maken onderdeel uit van de nog op te stellen grondexploitatie.

Skaeve Huse

We werken binnen onze centrumgemeenteregio aan het realiseren van Skaeve Huse, een specifieke woonvorm voor mensen die niet in staat zijn te wonen in een reguliere woonomgeving. Het gaat om het bouwen en exploiteren van ca. 10-15 woningen. Hiervoor zijn onder andere de samenwerking met een zorgverlener, een geschikte locatie en een partij om de woningen te bouwen nodig. In dit proces heeft de gemeenteraad op 24 juni 2025 kaders vastgesteld voor de locatiekeuze en op basis daarvan heet het college op 12 augustus 2026 de beoogde locatie aan de Zuidbroeksweg aangewezen. Het participatietraject met de omgeving is nu opgestart, net als het onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid. Begin 2027 zal de gemeenteraad een besluit nemen over het integrale voorstel voor deze ontwikkeling.

Nieuwe woonlocaties en woningbouw op ontwikkellocaties

De gebiedsvisies voor Aalanderveld, Aadorp en Bornerbroek zijn in 2025 afgerond en vastgesteld. Bij de vaststelling is voorbereidingskrediet verkregen voor de integrale begeleiding van de uitwerking van de gebiedsvisies. Afhankelijk van de gemeentelijke grondpositie(s) worden stedenbouwkundige (deel)-plannen binnen de gebiedsvisies in eigen beheer of door grondeigenaren uitgewerkt. In dit laatste geval zullen overeenkomsten worden opgesteld waarin afspraken worden vastgelegd over onder andere kostenverhaal en eisen aan de openbare ruimte.

Aalanderveld

In het kader van het door de gemeente gevestigde voorkeursrecht heeft de gemeente reeds de eerste grondaankopen gedaan voor de gebiedsontwikkeling Aalanderveld. Het uitgevoerde verkeersonderzoek in 2026 zal inzicht en aanbevelingen opleveren over de impact van de gebiedsontwikkeling op de infrastructuur.

Water- en bodemgestuurd ontwerpen

In de gebieden Aalanderveld en Aadorp wordt water- en bodemgestuurd ontwerpen als leidend principe gehanteerd voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit houdt in dat het natuurlijke systeem – bestaande uit bodem, water en ecologie – richtinggevend is bij de planvorming, inrichting en het beheer. Door deze integrale aanpak wordt gewerkt aan een duurzame, klimaatadaptieve en toekomstbestendige leefomgeving.

In dit kader wordt in samenwerking met het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs (CRa) en andere relevante kennis- en uitvoeringspartners een ontwerpend onderzoek uitgevoerd. Deze samenwerking is gericht op het ontwikkelen van integrale en innovatieve oplossingsrichtingen waarbij water en bodem sturend zijn voor de ruimtelijke inrichting. Hiermee wordt bijgedragen aan een robuuste en klimaatbestendige ontwikkeling van Aalanderveld en Aadorp. Bij de verdere planvormingen zal hiermee rekening worden gehouden en de impact op de bestaande waterstructuren zal besproken worden met Waterschap en Provincie.

Buitenplaats 't Hag

Buitenplaats 't Hag is een nieuwe woningbouwontwikkeling aan de noordzijde van Almelo, op de locatie waar zich momenteel onder andere Huize Alexandra bevindt. Deze plek, met een rijke historie als meisjesinternaat, vormt een bijzondere overgangszone tussen de bestaande wijk Haghoek en de Groene Long. Op deze circa 3,5 hectare grote locatie komen ca. 90 grondgebonden woningen in het midden- en hogere segment, met een gedifferentieerd woningaanbod voor diverse doelgroepen. De ontwikkeling richt zich nadrukkelijk op het creëren van een kwalitatief hoogwaardige, duurzame en toekomstbestendige woonomgeving met een dorps en groen karakter, waarin aandacht is voor energiezuinig bouwen, klimaatadaptatie en sociale samenhang. Met deze opzet beoogt de gemeente een nieuwe woonbuurt te realiseren die zorgvuldig aansluit op de omgeving, bijdraagt aan de woonvisie en ruimte biedt voor verschillende huishoudens om te wonen, werken en recreëren.

In 2026 is de openbare selectieprocedure (tender) doorlopen en een ontwikkelaar geselecteerd voor de realisatie van buitenplaats 't Hag. In 2027 zal deze ontwikkeling verder vorm krijgen en gestart worden met de eerste voorbereidende werkzaamheden.

Parkbuurt

In 2025 is gestart met het bouwrijp maken van de eerste fase (woonvelden) en de ontsluitingsweg. De eerste woningen (zuidelijke woonvelden) zijn gebouwd en in 2026 zijn de eerste bewoners hier komen te wonen. De verschillende typologieën woningen in de (noordelijke) woonvelden zijn medio 2026 in de verkoop gegaan zodat een continue bouwstroom plaatsvindt van de verschillende woningen. In het zuidelijkste woonveld zijn de woonwagenstandplaatsen gereed en zijn de 4 woonwagens eind 2026 geplaatst.

Schelfhorstdwarsweg

Het project Schelfhorstdwarsweg maakt onderdeel uit van het uitleggegebied Aalanderveld. In september 2024 heeft de gemeenteraad de locatie Schelfhorstdwarsweg aangewezen als locatie voor de tijdelijke huisvesting van Oekraïense ontheemden. In december 2025 heeft de gemeenteraad vervolgens ingestemd met de realisatie van een wijkje met 57 woningen, dat voor rekening van de gemeente wordt gebouwd. In 2026 is de vergunningsprocedure doorlopen en in 2027 zullen de verschillende (bouw)werkzaamheden worden uitgevoerd.

De woningen zijn in eerste instantie bedoeld voor opvang. Na afloop van deze periode worden de woningen ingezet voor reguliere bewoning binnen de gebiedsontwikkeling Aalanderveld. Hiermee levert het project ook een structurele bijdrage aan de woningbouwopgave in Almelo.

Aadorp

In het kader van het gevestigde voorkeursrecht heeft de gemeente reeds de eerste grondaankopen verricht voor de gebiedsontwikkeling Aadorp. In 2026 is een breed verkeersonderzoek uitgevoerd, dat inzicht en aanbevelingen heeft gegeven over de impact van de gebiedsontwikkeling op de infrastructuur.

Aadorp Noord

De ontwikkeling van Aadorp Noord vormt een belangrijke uitwerking van de Gebiedsvisie Aadorp. De gemeente heeft op basis van het voorkeursrecht deze gronden inmiddels grotendeels in haar bezit. Het plangebied omvat circa 16 hectare en biedt ruimte voor de realisatie van ongeveer 250 woningen.

In het stedenbouwkundig plan wordt de toekomstige inrichting van het gebied nader uitgewerkt. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan het woningprogramma, de inrichting van de openbare ruimte, groen- en waterstructuren en de verkeerskundige ontsluiting. Het concept-stedenbouwkundig plan is in het najaar van 2026 tijdens een tweede participatiebijeenkomst aan de omgeving voorgelegd. In 2027 zal worden gestart met de procedure voor de benodigde wijziging van het omgevingsplan en de uitvoering van de bijbehorende onderzoeken en vaststelling van het stedenbouwkundig plan. Op basis van het vastgestelde stedenbouwkundig plan zal de locatie via een openbare selectieprocedure aan marktpartijen worden aangeboden. Marktpartijen krijgen daarbij de mogelijkheid een voorstel in te dienen voor de ontwikkeling van (een deel van) het plangebied, passend binnen de vastgestelde kaders.

Aadorp-Molenhoek

De Molenhoek in Aadorp is een toekomstige uitbreidingslocatie voor woningbouw, waar naar circa 90–100 woningen kunnen worden gerealiseerd. De ontwikkeling levert een belangrijke bijdrage aan de woningbehoefte in Aadorp. In 2026 hebben de gemeente en de ontwikkelaar op basis van vastgelegde samenwerkingsafspraken, inclusief een geregeld kostenverhaal, een Nota van Uitgangspunten (NvU) voor de deze gebiedsontwikkeling uitgewerkt. Belangrijke uitgangspunten zijn onder andere het behoud van het dorps karakter, het versterken van de groene open structuur en een integrale gebiedsontwikkeling, waarbij woningbouw, leefbaarheid, mobiliteit, voorzieningen en landschap in samenhang worden beschouwd. In september 2026 is de NvU door het college vastgesteld. Deze NvU vormt het kader voor de verdere planvorming en de vervolgstappen in het proces die in 2027 zullen worden doorlopen.

Bornerbroek-Oost

Bornerbroek-Oost is aangewezen als belangrijkste uitbreidingslocatie voor Bornerbroek. De ontwikkeling sluit aan bij de Gebiedsvisie Bornerbroek 2025, waarin wordt uitgegaan van een groeiende woningbehoefte en de wens om een nieuwe woonwijk te realiseren die logisch aansluit op de bestaande kern en het dorps, hechte karakter van Bornerbroek versterkt. In totaal gaat het om een ontwikkeling van circa 250 woningen, die gefaseerd wordt gerealiseerd. In mei 2026 heeft het college de Nota van Uitgangspunten (NvU) vastgesteld en is het voorkeursrecht opgeheven, waardoor de gebiedsontwikkeling formeel kan worden voortgezet. De NvU bevat de belangrijkste kaders voor de verdere uitwerking, waaronder het behoud van de groene, open landschappelijke structuur, het versterken van de dorpsidentiteit, en het realiseren van een zorgvuldig ingepaste woonwijk die aansluit op de bestaande linten en het landschap. De komende periode werkt de ontwikkelaar, in nauwe afstemming met de gemeente en de omgeving, de plannen verder uit richting een stedenbouwkundige opzet en participatieproces. In 2027 wordt het stedenbouwkundig en omgevingsplan ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

Overige opgaven

Almelo Noordoost

Het project Almelo Noordoost is een uitleggegebied voor woningbouw en bevindt zich grotendeels in de uitvoeringsfase. Het betreft voornamelijk een project met vrijstaande woningen op relatief grote kavels. Binnen dit gebied bevindt zich ook een woningbouwproject voor collectief particulier opdrachtgeverschap “CPO Hof Markgraven”. Het geldende omgevingsplan is op 14 april 2010 onherroepelijk geworden. De grondexploitatie is sindsdien ook geactiveerd. De verkoop van de bouw kavels verloopt volgens de planning van de grondexploitatie.

2.2.10.3 Taakvelden

Taakveld
8.1 Ruimtelijke Ordening Omgevingsvisie, beleid ruimtelijke ordening en omgevingsplan.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) Grondwerving, bouw- en woonrijp maken, verkoop van bouwrijpe gronden van niet-bedrijventerreinen (zie hiervoor 3.2).
8.3 Wonen en bouwen Omgevingsvergunningen, volkshuisvesting, stads- en dorpsvernieuwing, wijkaanpak, geo-informatie.

2.2.10.4 Indicatoren

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde WOZ waarde	Almelo	199	225	272	284	295
Bedrag x 1.000 euro.	Grootteklasse	268	299	348	361	398
Nieuw gebouwde woningen	Almelo	4,8	5,2	9,7	5,1	
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties	Grootteklasse	8,5	8,7	8,6	8,4	
Demografische druk	Almelo	72,3%	72,2%	72,0%	71,1%	70,9%
De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65.	Grootteklasse	74,4%	75,1%	75,1%	75,3%	70,7%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens	Almelo	845	943	967	996	1.022
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	Grootteklasse	745	828	855	897	957
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	Almelo	886	986	1.011	1.041	1.069
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	Grootteklasse	814	903	931	978	1.050

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.2.10.5 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing			
8.1 Ruimtelijke ordening	2.025	1.737	2.043
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	20.581	10.482	856
8.3 Wonen en bouwen	8.073	7.067	7.068
Totaal lasten	30.679	19.286	9.967

Baten per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing			
8.1 Ruimtelijke ordening	-166	-221	-228
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-213	-10.203	-184
8.3 Wonen en bouwen	-3.966	-2.092	-2.532
Totaal baten	-4.345	-12.516	-2.944

Saldo per taakveld	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing			
8.1 Ruimtelijke ordening	1.858	1.516	1.816
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	20368	279	672
8.3 Wonen en bouwen	4.107	4.975	4.536
Totaal saldo van lasten en baten	26.334	6.770	7.023

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

De begroting van de grondexploitatie is gebaseerd op de uitgangspunten zoals gehanteerd bij de jaarverantwoording 2025. Dit leidt tot een (saldo neutrale) aanpassing van de baten en de lasten. In 2026 is de grondexploitatie Stadskade ingesteld, met een verwacht verlies van 6,8 miljoen euro.

8.3 Wonen en bouwen

In de perspectiefnota 2026-2029 is jaarlijks, gedurende zes jaar, 300.000 euro beschikbaar gesteld voor de dekking van de structureel oplopende kapitaallasten van de investeringen van de investeringsagenda stedelijke ontwikkeling.

De daling van de lasten tussen 2026 en 2025 wordt voor het grootste deel verklaard door de middelen en projecten voor stedelijke ontwikkeling. Verder is de kostenonderbouwing voor de leges omgevingsvergunningen geactualiseerd en zijn de tarieven voor de omgevingsvergunningen hierop aangepast.

2.2.10.6 Financieel vooruitkijken

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke ordening	2.043	2.043	2.043	2.043
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	856	832	832	832
8.3 Wonen en bouwen	7.068	7.368	7.668	7.968
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	9.967	10.243	10.543	10.843

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke ordening	-228	-228	-228	-228
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-184	-184	-184	-184
8.3 Wonen en bouwen	-2.532	-2.532	-2.532	-2.532
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	-2.944	-2.944	-2.944	-2.944

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke ordening	1.816	1.816	1.816	1.816
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	672	647	647	647
8.3 Wonen en bouwen	4.536	4.836	5.136	5.436
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	7.023	7.299	7.599	7.899

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

De begroting van de grondexploitatie is gebaseerd op de uitgangspunten zoals gehanteerd bij de jaarverantwoording 2025 en bij de grondexploitatie Stadskade.

8.3 Wonen en bouwen

In de perspectiefnota 2026-2029 is jaarlijks, gedurende zes jaar, 300.000 euro beschikbaar gesteld voor de dekking van de structureel oplopende kapitaallasten van de investeringen van de investeringsagenda stedelijke ontwikkeling.

2.3 Financiën

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

2.3.1 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
0.5 Treasury	-2.359	-2.516	-3.450
0.61 OZB woningen	-10.979	-11.146	-11.943
0.62 OZB niet-woningen	-17.428	-18.371	-19.531
0.63 Parkeerbelasting	-2.224	-2.159	-1.959
0.64 Belastingen overig	-276	-32	-82
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-243.555	-242.321	-250.135
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-280.055	-267.777	-274.915

Bedragen x 1.000 euro

Voor de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen wordt verwezen naar de verschilverklaring bij het overzicht financieel terugkijken.

2.3.2 Overhead

Overzicht overhead	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Overhead lasten	51.634	48.098	49.578
Overhead baten	-9.594	-7.654	-8.247
Totaal saldo overhead	42.057	36.795	40.416

Bedragen x 1.000 euro

2.3.3 Vennootschapsbelasting

Overzicht vennootschapsbelasting	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
VPB lasten	55	75	75
VPB baten	-	-	-
Totaal saldo vennootschapsbelasting	68	75	75

Bedragen x 1.000 euro

2.3.4 Onvoorzien

Onvoorzien	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Onvoorzien (incidenteel)	0	111	111

Bedragen x 1.000 euro

2.4 Paragrafen

2.4.1 Lokale heffingen

2.4.1.1 Beleid lokale heffingen

Lokale heffingen zijn gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de uitvoering van gemeentelijke taken. De gemeenteraad kan met het vaststellen van een verordening lokale heffingen invoeren, wijzigingen of intrekken. In de verordeningen zijn de tarieven opgenomen. De verordeningen worden via een separaat voorstel door de gemeenteraad vastgesteld.

Lokale heffingen worden onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. De besteding ervan is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Deze middelen zijn wel gebonden aan een bepaalde taak.

Voor de gemeentelijke dienstverlening worden leges, rechten en retributies geheven. Leges zijn gebonden heffingen. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zo laag mogelijk te houden.

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Onroerendezaakbelastingen	Afvalstoffenheffing
Parkeerbelastingen	Leges en rechten
Precariobelasting	Begraafrechten
Reclamebelasting	Havengeld
Toeristenbelasting	Rioolheffing
	Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

Beleid ten aanzien van de tarieven 2027

De tarieven in de begroting 2027 zijn met 3,5% geïndexeerd. Dit percentage is een gewogen index op basis van de loon- en prijsindices uit het Centraal Economisch Plan 2026 (CEP2026) van het Centraal Planbureau (CPB). Net als in voorgaande jaren hanteren wij daarbij een combinatie van 2/3e looncompensatie en 1/3e prijscompensatie.

Uitzonderingen hierop betreffen:

- de tarieven voor de onroerendezaakbelasting (6,0%)
- de toeristenbelasting (2,63%) en precariobelasting (53,55%)
- de legesverordening en de tarieven die het Rijk heeft vastgesteld of gemaximeerd, zoals paspoorten of rijbewijzen.

Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelasting (OZB) wordt naast de jaarlijkse reguliere indexatie (2027: 3,5%), aanvullend met 2,5% verhoogd, conform de vastgestelde uitgangspunten bij de Perspectiefnota 2025-2028. Voor 2027 zijn de OZB-opbrengsten daarom met 6,0% geïndexeerd.

Toeristenbelasting en precariobelasting

Conform de besluitvorming bij de perspectiefnota 2021 worden de tarieven voor de toeristen- en precariobelasting, naast de gebruikelijke indexatie, in de komende jaren stapsgewijs verhoogd. De verhoging van de precario met 100% in 2026 is bij de Begroting 2026 uitgesteld naar 2027. Voorgesteld wordt om deze verhoging van 100% gelijkelijk te verdelen over 2027 en 2028.

Legesverordening en gemaximeerde tarieven

De leges tarieven worden berekend op basis van een kostendeckendheidsberekening. Voor paspoorten en rijbewijzen geldt dat, conform bestendige gedragslijn, het maximaal toegestane (Rijks)tarief in rekening wordt gebracht.

2.4.1.2 Actuele ontwikkelingen

2.4.1.3 Ontwikkeling lokale lasten

De voorgestelde tariefaanpassingen voor de OZB, afval- en rioolheffing leiden voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) tot de volgende woonlastenontwikkeling in 2027.

Uit de tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) in 2027 ten opzichte van 2026 stijgen met afgerond 86 euro (8,6%). Voor een (eenpersoons) huurder stijgen de woonlasten ten opzichte van 2026 met afgerond 62 euro (10,1%). Dit bedrag wijkt af omdat een huurder geen OZB en geen rioolheffing-eigenarendeel betaalt.

Ontwikkeling lokale lasten	2024	2025	2026	2027
OZB	328	343	350	371
Afvalstoffenheffing				
Afvalstoffenheffing - éénpersoons	264	269	274	319
Afvalstoffenheffing - meerpersoons	287	293	299	347
Rioolheffing				
Rioolheffing - éénpersoons	311	322	333	350
Rioolheffing - meerpersoons	332	344	356	374
Totaal*	947	980	1.005	1.092
Mutatie t.o.v. vorig jaar in euro	23	33	25	86
Mutatie t.o.v. vorig jaar in %	2,4%	3,5%	2,5%	8,6%

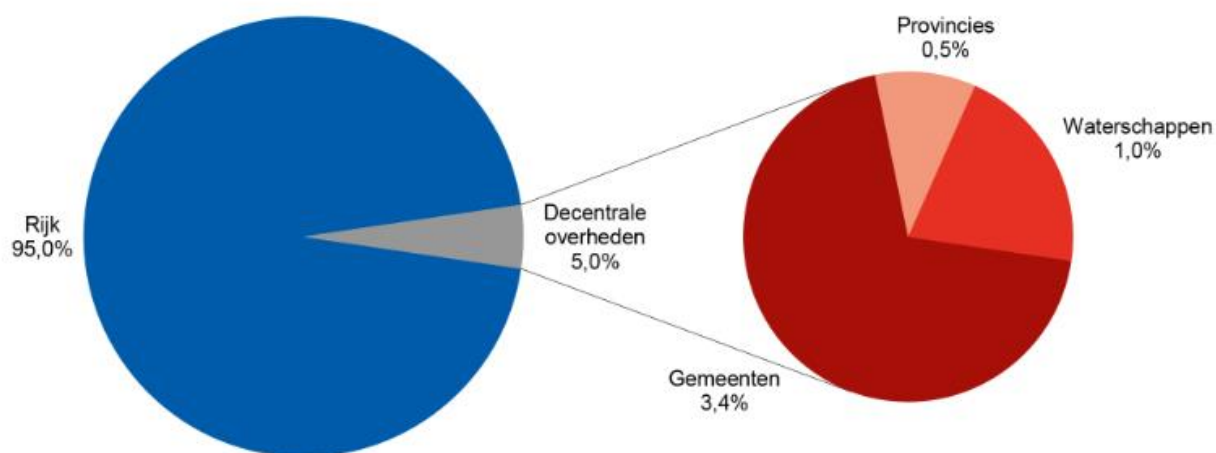
Bedragen x 1 euro

* 2024 e.v. op basis van meerpersoonstarief

2.4.1.4 Overzicht lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat in 2025 3,4% naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5,0% voor hun rekening, de Rijksoverheid 95,0%.

De verwachte opbrengst lokale heffingen voor Almelo in 2027 wordt begroot op ruim 65 miljoen euro.

Grafiek: uit Coelo-atlas overzicht van de lokale lasten 2026

Opbrengst lokale heffingen	Werkelijk 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027	Mutatie	V/N
Onroerendezaakbelasting	-29.404	-30.595	-32.551	-1.956	V
Afvalstoffenheffing	-9.348	-9.552	-11.154	-1.602	V
Rioolheffing	-12.543	-12.997	-13.713	-716	V
Parkeerbelasting	-2.231	-2.178	-1.978	200	N
Omgevingsvergunning	-1.692	-1.472	-2.526	-1.054	V
Leges publiekszaken en overig	-1.675	-1.753	-1.977	-224	V
Begraafrechten	-449	-488	-488	-	
Toeristenbelasting	-595	-523	-523	-	
Bedrijveninvesteringszone (BIZ)	-186	-194	-194	-	
Havengeld	-215	-184	-184	-	
Precariobelasting	-152	-100	-200	-100	V
Totaal	-58.490	-60.036	-65.488	-5.452	V

Bedragen x 1.000 euro

2.4.1.5 Kwijtschelding lokale heffingen

Voor de toepassing van kwijtschelding gelden landelijke regels. De gemeente Almelo hanteert de volgende beleidsregels voor kwijtschelding in het kader van het minimale beleid:

- Voor de ozb en de riool- en afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing bij een grondslag > 250 m³;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privébelastingen gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit en;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

In 2026 wordt uitgegaan van een totaalbedrag van 1,49 miljoen euro aan kwijtschelding.

Kwijtschelding per belasting	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Afvalstoffenheffing	727	735	899
Rioolheffing	514	527	586
Totaal	1.241	1.262	1.485

Bedragen x 1.000 euro

2.4.1.6 Kostendekkendheid lokale heffingen

Taakveld	Leges Titel 1: publiekszaken	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
0.2	Burgerzaken	1.636		1.636	-1.913		-1.913	
0.4	Overhead	277		277			0	
Totaal		1.913	0	1.913	-1.913	0	-1.913	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Leges Titel 2: omgevingsvergunning	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
8.3	Wonen en bouwen	1.761		1.761	-2.526		-2.526	
0.4	Overhead	881		881			0	
0.64	Belastingen overig	7		7			0	
8.1	Ruimtelijke ordening	0		0	0		0	
Totaal		2.649	0	2.649	-2.526	0	-2.526	95%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Leges Titel 3: bijzondere wetten	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
1.2	Openbare orde en veiligheid	36		36	-64		-64	
0.4	Overhead	28		28			0	
Totaal		64	0	64	-64	0	-64	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Afvalstoffenheffing	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Heffing	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.3	Afval	9.213	1.560	10.773	-11.171	-656	-11.827	
0.4	Overhead	155		155			0	
6.3	Inkomensregelingen	899		899			0	
Totaal		10.267	1.560	11.827	-11.171	-656	-11.827	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Rioolheffing	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.2	Riolering	11.228	1.245	12.473	-13.785		-13.785	
0.4	Overhead	318		318			0	
2.1	Verkeer en vervoer	198		198			0	
5.7	Openbaar groen en openlucht recreatie	150		150			0	
6.3	Inkomensregelingen	586		586			0	
Totaal		12.480	1.245	13.725	-13.785	0	-13.785	100%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Begraafrechten	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	482		482	-488		-488	
0.4	Overhead	0		0			0	
0.64	Belastingen overig	19		19			0	
Totaal		501	0	501	-488	0	-488	97%

Bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Havengeld	Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
2.3	Recreatieve havens	91		91	-15		-15	
2.4	Economische havens en waterwegen	365		365	-169		-169	
0.4	Overhead	0		0			0	
0.64	Belastingen overig	41		41			0	
Totaal		497	0	497	-184	0	-184	37%

Bedragen x 1.000 euro

2.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.4.2.1 Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelt de risico's die uitvoering van het gemeentelijk beleid met zich meebrengt. De Kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2020 - 2024 is het beleidskader voor deze paragraaf. Hierin liggen de te hanteren uitgangspunten bij het opstellen van de risico-inventarisatie en de kaders voor het beoordelen van het weerstandsvermogen vast.

Om vast te stellen dat een gemeente voldoende in staat is om risico's op te vangen, maken we een inschatting van het zogenoemde benodigde weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de gezondheid van de financiële positie van de gemeente op langere termijn. De gemeente Almelo streeft naar een ratio weerstandsvermogen van 1,2. Dit getal geeft aan hoe solide het weerstandsvermogen is. Een ratio van 1,2 is bijvoorbeeld voldoende. Boven de 2,0 is uitstekend.

2.4.2.2 Actuele ontwikkelingen

Ontwikkeling risicoprofiel

Met de invoering van de [Kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2024](#) is de systematiek om risico's in beeld te brengen doorontwikkeld. Door een integrale samenwerking met alle betrokkenen worden de risico's organisatiebreed in beeld gebracht. Risicomanagement is een dynamisch proces, waarbij de inzichten van risico's kunnen veranderen.

Wendbaarheid en weerbaarheid

Bij de inventarisatie van risico's wordt onderscheid gemaakt in risico's met betrekking tot wendbaarheid en weerbaarheid. Wendbaarheid (flexibiliteit) is het vermogen om zodra een onverwachte gebeurtenis zich aandient, daarop te anticiperen en er omheen te bewegen. De gevolgen hebben niet zozeer een directe financiële impact op de begroting, maar vragen flexibiliteit in sturing om de doelen te bereiken. Weerbaarheid betreft het vermogen om 'schokken', onverwachte gebeurtenissen met een directe financiële impact, op te kunnen vangen. Daarvoor is een zogenoemd weerstandsvermogen (buffer) nodig.

Top 15 risico's

In onderstaande tabel is de top 15 van risico's met financiële effecten weergegeven waarvoor een buffer noodzakelijk is. Alleen risico's met een minimale impact vanaf 150.000 euro worden meegewogen in het risicoprofiel. Onder de tabel lichten we eventuele wijzigingen toe. De genoemde bedragen betreffen de mogelijke impact voor één jaar of indien van toepassing, de projectduur.

Nr	Risico-omschrijving	Kans	Maximaal gevolg
1	Geen continuïteit dienstverlening door het voordoen van beveiligingsincident	60%	5,0
2	Onzekerheid over de prijsontwikkeling van de zorg	50%	1,0
3	Onzekerheid over de vraagkant van de zorg	50%	1,0
4	Onzekerheid over de verzilveringsgraad van de zorg	50%	1,0
5	Ondermijning neemt toe	70%	0,5
6	Claims van ontwikkelaars en derden door het niet nakomen van verplichtingen	30%	1,0
7	Afname waarde vastgoed	20%	1,5
8	Onjuistheden bij inkopen, aanbesteden, contractbeheer of subsidieverlening	20%	1,0
9	Noodzakelijke (veiligheids)voorzieningen parkeerdek Havenblok binnenstad	25%	1,0
10	Noodzakelijke (veiligheids)voorzieningen gevels binnenstad Stadsbaken	25%	1,0
11	Hoog verloop personeel en niet kunnen invullen van cruciale functies	50%	0,3
12	Bewust incident met kwade opzet in panden	30%	0,5
13	Aanvullende bijdrage verbonden partijen	20%	0,8
14	Projectkosten overschrijding fysiek domein	30%	0,5
15	Ongeoorloofde toegang tot (persoons)gegevens	30%	0,5

Bedragen x 1 miljoen euro

2.4.2.3 Benodigde weerstandscapaciteit

Twee keer per jaar wordt het bedrag berekend dat nodig is om risico's in financiële zin af te dekken.

De benodigde weerstandscapaciteit voor de reguliere begroting is 5,9 miljoen euro.

De benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitatie per medio 2026 bedraagt 16,2 miljoen euro. De totaal benodigde capaciteit komt uit op 22,1 miljoen euro. Niet-financiële risico's zijn in de berekening niet meegenomen. Deze bestaan voornamelijk uit risico's ten aanzien van imago en reputatie. Zij worden onderkend en waar mogelijk met maatregelen beheerst om de onderliggende risico's te reduceren of te vermijden.

2.4.2.4 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen of mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote substantiële kosten te dekken. De structurele capaciteit is nodig om onverwachte tegenvallers in de begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van gemeentelijke taken. De incidentele capaciteit is nodig om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit 2027	
Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	-
Post onvoorzien in de begroting: structureel deel	25
Incidenteel	
Algemene reserve	50.873
Stille reserves vastgoed	1.000
Post onvoorzien in de begroting: incidenteel deel	111
Totaal beschikbaar	52.009

Bedragen x 1.000 euro

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt eind 2026 begroot op 52,0 miljoen euro.

2.4.2.5 Weerstandsratio

In onderstaand overzicht wordt de benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit resulteert in een weerstandsratio. De weerstandsratio is een indicator in hoeverre de gemeente Almelo in staat is risico's op te vangen.

Uit deze berekening blijkt dat deze afneemt van 2,86 in de jaarverantwoording 2025 naar 2,36 in deze begroting. Dit wordt verklaard door een hogere benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitatie en een lagere beschikbare weerstandscapaciteit door de inzet van de algemene reserves als dekkingsmiddel voor de ambities uit het collegeprogramma.

Berekening weerstandsratio		Streefratio = 1,2	
		BEGR 2026	BEGR 2027
	JVW 2025		
Grondexploitatie (benodigd)	15.600	16.600	16.200
Overige exploitatie (benodigd)	5.867	6.360	5.867
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	21.467	22.960	22.067
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	61.466	46.027	52.009
Weerstandsratio	2,86	2,00	2,36

Bedragen x 1.000 euro

2.4.2.6 Financiële kengetallen

Onderstaand zijn zes financiële kengetallen opgenomen. De kengetallen zeggen iets over de weerbaarheid en wendbaarheid van de begroting. Bij weerbaarheid gaat het om de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen. Daarbij is het van belang te weten hoe groot het eigen vermogen is, hoeveel schulden de gemeente heeft en waarvoor deze schulden zijn aangegaan. De kengetallen daarvoor zijn de netto (gecorrigeerde) schuldquote, de solvabiliteit en grondexploitatie.

Wendbaarheid geeft aan hoe snel de begroting kan worden aangepast als zich tegenvallers voordoen. Het is dan van belang te weten of inkomsten op korte termijn kunnen worden verhoogd en of de baten structureel hoger zijn dan de structurele lasten. De kengetallen daarvoor zijn belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte.

Eén afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de gemeente. De kengetallen dienen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding te worden gezien. Hierna worden de kengetallen nader toegelicht:

Netto schuldquote: De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Voor de quote geldt hoe lager, hoe beter.

Netto schuldquote (gecorrigeerd): De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft aan of de gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij volledig zelf aan de lat staat. Voor deze quote geldt hoe lager, hoe beter.

Solvabiliteitsratio: Solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente. Voor deze ratio geldt hoe hoger, hoe beter.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten. Hiervoor geldt hoe hoger, hoe beter.

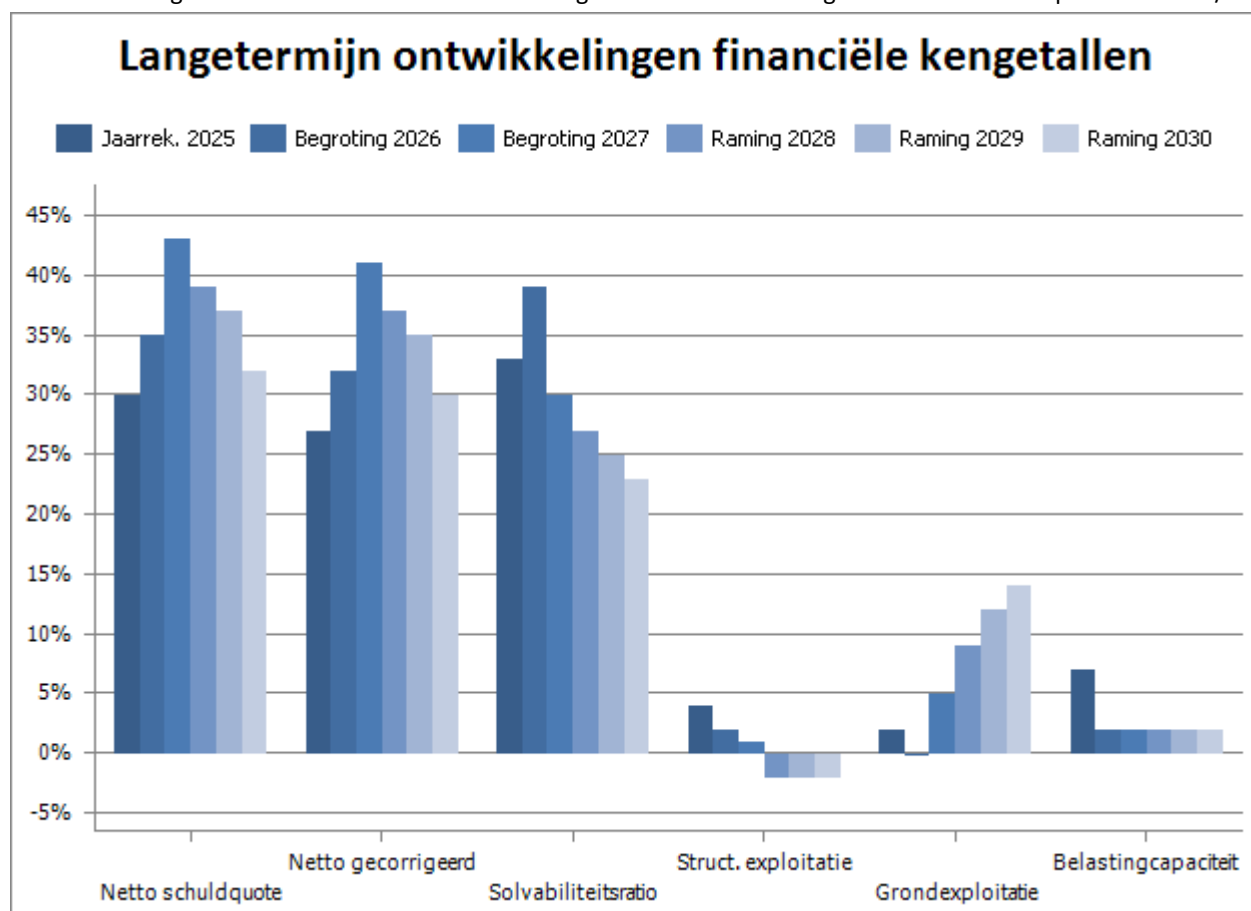
Grondexploitatie: Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen en of er ruimte is voor nieuw beleid. Het maakt daarbij inzichtelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Voor dit kengetal geldt hoe lager, hoe beter.

Financiële kengetallen	JVW 2025	BEGR 2026	BEGR 2027	RAMING 2028	RAMING 2029	RAMING 2030
Netto schuldquote	30%	35%	43%	39%	37%	32%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	27%	32%	41%	37%	35%	30%
Solvabiliteitsratio	33%	39%	30%	27%	25%	23%
Structurele exploitatieruimte	4%	2%	1%	-2%	-2%	-2%
Grondexploitatie	2%	0%	5%	9%	12%	14%
Belastingcapaciteit	107%	102%	102%	102%	102%	102%

Langetermijnontwikkelingen financiële kengetallen

Onderstaande grafiek laat de verwachte ontwikkeling van de financiële kengetallen zien voor de periode 2026 t/m 2030.

- De komende jaren dienen bestaande geldleningen geherfinancierd te worden en is de verwachting dat nieuwe leningen benodigd zijn gezien het investeringsvolume.
- De solvabiliteitsratio verslechterd de komende jaren door negatieve begrotingssaldi vanaf 2028
- Vanaf 2028 is er sprake van een negatieve structurele exploitatieruimte.
- De boekwaarde van de huidige grondexploitaties stijgt de komende jaren doordat de nog te maken kosten hoger zijn dan de nog te realiseren opbrengsten uit grondverkoop.

2.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

2.4.3.1 Beleid onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen als wegen, groen, riolering en gebouwen vragen aanzienlijke investeringen waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Deze objecten zijn van groot maatschappelijk belang en hebben gezamenlijk een omvang van bijna een miljard euro. Adequaat beheer en onderhoud is belangrijk om aan de gestelde eisen te kunnen blijven voldoen en om zo lang mogelijk een bijdrage te kunnen leveren aan de waarden van deze kapitaalgoederen.

Deze paragraaf bouwt voort op de Nota Kapitaalgoederen (NKG) 2026 – 2029 (vaststelling sept. 2025).

De benodigde budgetten voor dagelijks en groot onderhoud en vervangingen zijn voor de NKG 2026-2029 berekend. Hierbij is rekening gehouden met de druk op de financiële middelen en bekeken hoe (aan de hand van inspectieresultaten) de inspanningen op onderhoud en vervanging geminimaliseerd kunnen worden. Efficiënt gebruik van middelen blijft hierbij een belangrijk uitgangspunt.

2.4.3.2 Actuele ontwikkelingen

Een groene, verzorgde en prettige leefomgeving is een belangrijk doel in het collegeprogramma “voor Almelo nu en morgen”.

We hebben de ambitie om de openbare ruimte op een passend niveau te onderhouden, klimaatadaptief te zijn en te zorgen voor voldoende goede speel- en sportvoorzieningen. Daarnaast willen we gevaarlijke verkeerssituaties aanpakken en streven we naar een bruisende binnenstad en naar leefbare wijken en dorpen.

De stad ontwikkelt zich. Dit heeft ook gevolgen voor het beheer en onderhoud: de omvang van het areaal ontwikkelt navenant mee. De actuele ontwikkelingen per taakveld worden hieronder beschreven. Regelmatig wordt daarbij gewezen op een integrale aanpak. Integraal betekent kansen op een hogere eindkwaliteit, maar betekent vaak ook extra tijd en capaciteit: alleen ga je sneller, samen kom je verder. Wij blijven kiezen voor samen.

2.4.3.3 Taakveld verkeer en vervoer (grijs)

Een groene, verzorgde en prettige leefomgeving is een belangrijk doel in het collegeprogramma “voor Almelo nu en morgen”.

We hebben de ambitie om de openbare ruimte op een passend niveau te onderhouden, klimaatadaptief te zijn en te zorgen voor voldoende goede speel- en sportvoorzieningen. Daarnaast willen we gevaarlijke verkeerssituaties aanpakken en streven we naar een bruisende binnenstad en naar leefbare wijken en dorpen.

De stad ontwikkelt zich. Dit heeft ook gevolgen voor het beheer en onderhoud: de omvang van het areaal ontwikkelt navenant mee. De actuele ontwikkelingen per taakveld worden hieronder beschreven. Regelmatig wordt daarbij gewezen op een integrale aanpak. Integraal betekent kansen op een hogere eindkwaliteit, maar betekent vaak ook extra tijd en capaciteit: alleen ga je sneller, samen kom je verder. Wij blijven kiezen voor samen.

Taakveld verkeer en vervoer (grijs)

Verharding

Areaal

Het areaal verharding is bijna 5 miljoen m² groot. De helft (50%) van het areaal bestaat uit elementenverharding en iets meer dan 49% bestaat uit asfaltverharding. Betonverharding betreft circa 1% van het totale areaal. Almelo beschikt daarmee over een relatief hoog percentage asfaltverharding.

Beleidskaders

- [Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)
- [Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)

Voor het technisch onderhoud (heel en veilig) is geen beleidskader vastgesteld, wel hanteren we vanaf 2023 een werkwijze voor wegen waarin we ons blijven verbeteren en aanpassen aan actualiteit (onderhoudswijzen, kosten per eenheid, standaardisering en dergelijke). Het wettelijk minimum is leidend, op basis van de landelijke systematiek van het CROW. De aanpak van de gemeente is gericht op: minimale inzet en kosten, om veiligheid en functionaliteit te borgen, kapitaalvernietiging te voorkomen en hergebruik te optimaliseren; kortom kwaliteitsniveau Basis.

In 2026 is een groot onderhoudscontract in de markt gezet waarin de gemeente samen met de marktpartijen zorgt voor een zo effectief en efficiënt mogelijk onderhoud van het areaal, op basis van de landelijke systematiek voor assetmanagement.

Deze aanpak is vastgelegd in het beheerplan dat eind 2019 is opgesteld en in 2026/2027 geactualiseerd wordt.

Kwaliteit

De kwaliteit van de wegen wordt iedere 2 jaar gemeten. De inspecties en de resultaten vormen de basis voor actuele planningen en areaalinzichten. De integrale aanpak blijft de basis om de opgave aan te pakken. Het kwaliteitsniveau Basis blijft het uitgangspunt.

Speerpunten

De achterstand in groot onderhoud en vervanging is ingelopen. Datagestuurd assetmanagement werpt zijn vruchten af. In 2026 zijn we bezig met het opzetten van een langetermijnplanning in GIS. Hiermee wordt veel inzicht verkregen op de opgave de komende jaren en werken we naar een buurtgerichte integrale aanpak voor beheer en onderhoud van wegen.

We steken veel energie in een verbeterde strategie rondom onderhoud van het areaal. Hiermee kunnen we deze beter in stand houden, waarbij kostenbeheersing een uitdaging blijft. We zien dat de opgave steeds complexer wordt o.a. op het gebied van integraliteit, duurzaamheid en participatie. Dit vraagt ten dele ook soms andere prestaties van onze objecten. We bereiken doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, participatie of integraliteit, wat soms nadelig uitpakt qua kosten.

We zetten daarnaast de gestructureerde, wijkgerichte, aanpak van het klein onderhoud aan de verhardingen voort. Kleine onderhoudsopgaven worden wijk voor wijk verholpen. Klein onderhoud, dat zich richt op het wegwerken van plaatselijke schades, levert directe verbetering van de kwaliteit op en kan groot onderhoud uitstellen. Tegelijk worden planmatige werkzaamheden als aanpak boomwortelschade en bermonderhoud meegenomen.

Financiële consequenties in de begroting

Verharding	2027	2028	2029	2030
Vervangingsinvestering	3.535	3.535	3.535	3.535
Exploatiebegroting				
Kapitaallasten	-	126	253	379
Groot onderhoud	1.800	1.800	1.800	1.800
Klein onderhoud	1.596	1.596	1.596	1.596
Schoonhouden	959	959	959	959
Totaal exploitatie	4.355	4.481	4.608	4.734

Bedragen x 1.000 euro

Civiltechnische kunstwerken en waterbouwkundige constructies

Areaal

Er zijn ruim 450 civiltechnische kunstwerken (bruggen, tunnels, oeverconstructies en kademuren). Het gehele areaal kunstwerken en waterbouwkundige constructies is in 2025 onderworpen aan een inspectie en inventarisatie conform de daarvoor geldende richtlijn (NEN2767).

Beleidskaders

- [Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)
- [Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)

Er is geen apart beleidskader voor het technisch beheer van civiltechnische kunstwerken. Veel van de kunstwerken maken deel uit van het wegennet, waardoor ook hier de wettelijke zorgplicht geldt. Om vast te stellen welk onderhoud minimaal nodig is, maakt Almelo gebruik van de landelijk gehanteerde normen voor conditiemetingen (NEN 2767-4 5). Voor de invulling van het beheer zijn beheerplannen opgesteld. Het huidige Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplan geeft een doorkijk tot 2040. We stemmen af met de stedelijke ontwikkelingsplannen.

Kwaliteit

Sinds 2015 wordt gewerkt aan de verbetering van het planmatig beheer van civieltechnische kunstwerken en waterbouwkundige constructies. Hierbij wordt een risicogestuurde aanpak gehanteerd, die in eerste instantie is gericht op de grote kunstwerken met bijbehorende grote risico's. Mede door die aanpak verkeren de kunstwerken in goede of uitstekende staat.

Speerpunten

We blijven inzetten op het planmatig onderhoud en beheersing van de objecten.

Momenteel is vervanging van de Vriezebrug in voorbereiding. In 2027 zal de vervanging van de brug het grootste project zijn. Daarnaast richten we ons op het in stand houden of vervangen van meerdere minder omvangrijke objecten, zodat deze objecten de verwachte prestaties kunnen blijven leveren.

Voor kunstwerken werken we met een cyclus van vijfjaarlijkse inspecties. In 2025 zijn de kunstwerken geïnspecteerd en worden deze uitgewerkt in een nieuwe meerjarenplanning. De voorlopige inzichten bieden geen aanleiding tot budgetwijzigingen.

Financiële consequenties in de begroting

Civieltechnische kunstwerken	2027	2028	2029	2030
Vervangingsinvestering	750	830	819	798
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	27	56	86
Onderhoud	704	704	704	704
Pompen en fontein		-	-	-
Totaal exploitatie	704	731	760	790

Bedragen x 1.000 euro

Openbare verlichting

Areaal

De belangrijkste onderdelen van de openbare verlichting zijn de lichtmast, armatuur en de lamp. De gemeente Almelo kent in totaal 16.459 masten en 16.592 armaturen.

Beleidskaders

- [Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)
- [Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)

Kwaliteit

De grootschalige overgang naar LED-verlichting geeft de kwaliteit van het areaal een flinke impuls.

Op dit moment is ca 85% van de verlichting LED en met de vervanging in de komende 2-3 jaar komen we op 95% LED.

Speerpunten

We zetten het ingezette beleid van de overgang naar LED-verlichting, de planmatige aanpak van het onderhoud en de vervanging van lichtmasten voort.

Financiële consequenties in de begroting

Openbare verlichting	2027	2028	2029	2030
Vervangingsinvestering	470	470	470	470
Exploitantiebegroting				
Kapitaallasten	-	21	42	62
Onderhoud	199	199	199	199
Schades	22	22	22	22
Totaal exploitatie	221	242	263	283

Bedragen x 1.000 euro

Verkeersregelininstallaties (VRI)

Areaal

De gemeente Almelo heeft op dit moment 46 VRI's. Daarnaast bezit de gemeente Almelo een dynamisch busstation, acht Dynamische Route Informatie Panelen (DRIP's) en twee parkeerwijssystemen (binnenstad en stadion).

Beleidskader

- [Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)
- [Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)

Kwaliteit

Voor het borgen van de bedrijfszekerheid en verkeersveiligheid worden ook in 2027 diverse VRI's vervangen om de kwaliteit van de doorstroming te waarborgen en uitval te minimaliseren. Deze vervangingen worden zoveel mogelijk gelijktijdig opgepakt met de uitvoering van groot onderhoud wegen en de integrale projecten, zodat we de middelen zo efficiënt mogelijk inzetten.

De projecten in 2027 lopen mogelijk door in 2028, dit is afhankelijk van de planning van projecten en leveranciers. Hierbij heeft het vanzelfsprekend de nadrukkelijke voorkeur om projecten slim in te plannen en uit te voeren voor de einddatum van de subsidie. (november 2028).

Speerpunten

We continueren en intensiveren de samenwerking met partners. We streven naar het handhaven van het huidige onderhoudsniveau van de VRI's om de bedrijfszekerheid te waarborgen.

In 2027 worden naar verwachting 8 VRI's vervangen. Daarvan worden verschillende gelijktijdig met een reconstructie vervangen.

Financiële consequenties in de begroting

Verkeersregelininstallaties	2027	2028	2029	2030
Vervangingsinvestering	816	948	820	511
Exploitantiebegroting				
Kapitaallasten	-	63	135	198
Onderhoud	689	689	689	689
Totaal exploitatie	689	752	824	887

Bedragen x 1.000 euro

2.4.3.4 Taakveld openbaar groen en openlucht recreatie (groen)

Groen en bomen

Areaal type	Aantal	Eenheid
Bomen	38.968	stuks
Cultuurlijke beplanting	2.268	are
Natuurlijke beplanting	6.010	are
Intensief gras	14.479	are
Extensief gras	15.383	are

Beleidskaders

- [Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)
- [Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)
- [Bomenbeleidsplan gemeente Almelo 2008](#)
- [Bomenverordening 2011 gemeente Almelo](#)
- [Hondenbeleid 2009](#)

Kwaliteit

Het openbaar groen is een belangrijke pijler van de stad. Het zorgt voor ontspanning, schaduw, biodiversiteit, klimaatbeheersing en een prettige leefomgeving. Het draagt bij aan bewegen, ontmoeten en gewoon “fijn zijn”. Dat betekent dat we investeren in kwaliteitsverbetering van het groen en zorg dragen voor bestendig beheer van het groen. Het meeste groen laat de afgesproken kwaliteit zien. Een relatief klein deel moet op korte termijn vervangen worden en er zijn logischerwijs ieder jaar weer plantvakken of bomen die vervangen moeten worden. Dit geeft gelijk goede mogelijkheden om groen te laten bijdragen aan andere doelstellingen. Bij de vervanging van bomen wordt expliciet gekeken naar de opbouw van ons huidige bomenbestand, rekening houdend met de soortendiversiteit en het vergroten van de biodiversiteit.

Speerpunten

Voor het verzorgend onderhoud aan groen en bomen blijft het uitgangspunt kwaliteitsgestuurd beheer. Met het nieuwe beheerssysteem kunnen de vervangingen steeds meer plan- en projectmatig worden geprioriteerd. Maximale aandacht voor vergroenen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid binnen de financiële kaders blijft een spanningsveld. Zeker ook het dilemma van het ruimtebeslag vormt een uitdaging. In het collegeprogramma is de ambitie uitgesproken om de groenste stad van Twente te worden. In 2027 wordt hiervoor een plan opgesteld.

Financiële consequenties in de begroting

Groen	2027	2028	2029	2030
Vervangingsinvestering	1.195	1.445	1.445	1.220
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	43	94	146
Onderhoud	5.755	5.755	5.755	5.755
Totaal exploitatie	5.755	5.798	5.849	5.901

Bedragen x 1.000 euro

Speelvoorzieningen

Areaal

Het huidige areaal omvat bijna 1.000 speeltoestellen en ruim 30.000 m² aan speelondergronden.

Beleidskader

- [Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)
- [Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)
- [Bomenbeleidsplan gemeente Almelo 2008](#)
- [Visie op sport en bewegen 2020](#)
- [Actief Almelo - Sport en Bewegen in de openbare ruimte 2021](#)
- [Speelruimtebeleid 2008-2018 en evaluatie 2025](#)

Speerpunten

In 2027 ronden we de nieuwe visie Sport, Bewegen en Spelen af en leggen we deze ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. De vervanging van speelplekken blijft daarnaast de komende jaren doorgaan. Continu krijgen we vragen en verzoeken uit de samenleving over de speelvoorzieningen. Merendeels kunnen we deze inpassen bij de vervanging, waarbij we aandacht hebben voor inclusief spelen. Dit blijft een mooie samenwerking met onze inwoners.

Financiële consequenties in de begroting

Speelvoorzieningen	2027	2028	2029	2030
Vervangingsinvestering	438	438	563	438
Exploitantiebegroting				
Kapitaallasten	-	49	98	162
Onderhoud	120	120	120	120
Totaal exploitatie	120	169	218	282

Bedragen x 1.000 euro

2.4.3.5 Taakveld riolering (blauw)

Areaal

Het gehele rioolstelsel en de watergangen met alle objecten en voorzieningen is een enorm kapitaalgoed. De gemeente Almelo is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van circa 505 km vrijverval riolering, 130 km drukriolering, 465 gemalen en pompunits en bijna 40.000 straatkolken.

Beleidskaders

- [Programma Water en Riolering 2022-2026](#)
- [Beleidsnota integraal beheer openbare ruimte \(IBOR\) \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)
- [Actualisatie IBOR: verbeteren kwaliteit openbare ruimte \(2022\)](#)

Kwaliteit

De gemengde riolen worden langzamerhand vervangen door gescheiden systemen voor vuilwater en hemelwater. Binnen de integrale opgave in de openbare ruimte is aandacht voor een klimaatrobuuste inrichting, waarbij hemelwater wordt afgekoppeld. We blijven hier mooie stappen zetten. Momenteel worden de data van riolering geactualiseerd en zijn er nieuwe putfoto- en video inspecties uitgevoerd.

De operationele inspectie-, reparatie- en vervangingsplanning wordt op basis van de nieuwe data geactualiseerd en integraal afgestemd. Op basis van de leeftijd van riolen én vertaling van het kwaliteitsbeeld worden de maatregelen voor reiniging, reparatie of vervanging bepaald.

Speerpunten

Voor de onderhoudsopgave van riolering wordt op gebiedsniveau gekeken en worden de maatregelen integraal afgestemd met andere disciplines, om zoveel mogelijk werk met werk te kunnen maken. Speerpunten voor de opgaven is het in stand houden van het inzamelen en transport van afvalwater en het voorkomen van wateroverlast. Duurzaamheid, leefbaarheid en klimaat krijgen in de vorm van meer groen en blauw een prominenter plek. Een klimaatrobuuste en duurzame inrichting is een blijvend speerpunt waarbij naast wateroverlast ook verdroging een groeiend thema is.

Financiële consequenties in de begroting

Riolering	2027	2028	2029	2030
Investering verbetermaatregelen	1.594	1.594	1.594	1.594
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	69	138	207
Vervangingen	6.127	6.127	6.127	6.127
Onderhoud	985	985	985	985
Totaal exploitatie	7.112	7.181	7.250	7.319

Bedragen x 1.000 euro

2.4.3.6 Taakveld havens

Areaal

Almelo beschikt over 6 binnenhavens: vier insteechhavens en twee langshavens (Buitenhaven en XL park) welke voor diverse economische doeleinden gebruikt worden. De totale lengte van de kade- en oeverconstructies in deze havens bedraagt bijna 4 km.

Naast de bedrijfshavens heeft Almelo ook 1 jachthaven in beheer.

Beleidskader

- [Havenvisie](#)
- [Samenwerkingsovereenkomst Gemeenschappelijk Havenbedrijf Twente](#)

Kwaliteit

Vanwege de ontwikkelingen rondom het Twentekanaal (verruiming Va) sluiten niet alle havenassets meer aan op het beoogde gebruik. Met het project 'opwaardering havens Va' is een deel van de assets weer functioneel op orde gebracht. Qua instandhouding (= gebruik zoals aangelegd) zijn er geen grote opgaven. Echter voor het gewenste gebruik is er wel een opgave: de haveninfrastructuur is veelal (nog) niet toereikend voor de grotere schepen.

Speerpunten

Binnen het havenbedrijf Twente wordt onderzoek gedaan naar verdere digitalisering van de havengelden. Ook het administratief stroomlijnen van de verschillende havengebieden van de betrokken gemeenten krijgt de komende jaren zijn beslag.

Samen met o.a. provincie en Rijkswaterstaat bereiden we ons voor op vaker voorkomende perioden van droogte. Als speerpunt loopt het thema door rond de geschiktheid van de insteechhavens voor klasse Va schepen.

Het havenbedrijf Twente heeft een nieuw Strategisch Bedrijfsplan, voor de perioden 2026 tot en met 2029.

Financiële consequenties in de begroting

Havens	2027	2028	2029	2030
Vervangingsinvestering	-	-	-	-
Exploatiebegroting				
Kapitaallasten	-	-	-	-
Groot onderhoud	20	20	20	20
Klein onderhoud	41	41	41	41
Schoonhouden	-	-	-	-
Totaal exploitatie	61	61	61	61

Bedragen x 1.000 euro

2.4.3.7 Taakveld gebouwen (rood)

Areaal

De vastgoedportefeuille van de gemeente Almelo bestaat uit 158 objecten. Deze objecten zijn onderverdeeld in drie categorieën:

- Kernportefeuille – 76 objecten
- Niet-kernportefeuille – 32 objecten
- Ontwikkelvastgoed – 50 objecten

Beleidskader

Op 3 maart 2026 heeft de gemeenteraad het Vastgoedbeleid 2025 vastgesteld. Hiermee is het eerdere Grond- en Vastgoedbeleid 2020 vervangen en zijn het grondbeleid en vastgoedbeleid als afzonderlijke beleidskaders vastgesteld.

- [Nota Vastgoedbeleid 2025 \(2026\)](#)

Speerpunten

Het Vastgoedbeleid 2025 vormt het kader voor het beheren, exploiteren en inzetten van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Vastgoedbezit is daarbij geen doel op zich, maar een strategisch middel om gemeentelijke beleidsdoelen te ondersteunen en maatschappelijk rendement te realiseren. De gemeente streeft naar een doelmatige, toekomstbestendige en kwalitatief sterke vastgoedportefeuille. De vastgoedportefeuille wordt jaarlijks herijkt aan de hand van het strategisch voorraadbeleid. Voor beheer en onderhoud wordt gewerkt met vastgestelde kwaliteitsniveaus en conditiemetingen volgens de NEN 2767. Het planmatig onderhoud wordt vastgelegd in meerjarenonderhoudsplannen (MJOP), waarbij duurzaamheidsmaatregelen steeds meer integraal worden meegenomen.

Financiële consequenties in de begroting

Vastgoed	2027	2028	2029	2030
Vervangingsinvestering	2.400	2.400	2.400	2.400
Exploatiebegroting				
Kapitaallast	-	162	324	486
Groot onderhoud	650	650	650	650
Klein onderhoud	1.176	1.176	1.176	1.176
Schoonhouden	-	-	-	-
Totaal exploitatie	1.826	1.988	2.150	2.312

Bedragen x 1.000 euro

2.4.4 Financiering

2.4.4.1 Beleid financiering

[Treasurystatuut](#)

[Beleidsregels publieke taak leningen en garanties](#)

[Nota activabeleid 2022](#)

De doelstellingen van het treasurybeleid van de gemeente zijn:

- Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van het beleid binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting;
- Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen en de financiële resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het optimaliseren van renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, aanvullende regelgeving en de voorschriften die in dit statuut zijn opgenomen;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

2.4.4.2 Rente

Renteontwikkelingen/-visie

Om onderbouwde financieringsbeslissingen te kunnen nemen, is het belangrijk om een inschatting te maken van toekomstige renteontwikkelingen. De ontwikkeling van de korte rente is vooral afhankelijk van de inflatie. De hoogte van de lange rente wordt vooral bepaald door de economische groei.

In juni 2026 heeft de ECB de rente verhoogd naar 2,25%. Voor 2027 wordt uitgegaan van een stabiele rente. De ECB verwacht dat de inflatie zich op middellange termijn rond haar doelstelling van 2% zal bewegen. Hierdoor lijkt de noodzaak voor sterke renteaanpassingen beperkt. Wel blijft de renteontwikkeling gevoelig voor economische groei, geopolitieke ontwikkelingen en inflatieontwikkelingen, waardoor onzekerheid over het exacte renteniveau blijft bestaan.

Rentetoerekening en renteresultaat

In het onderstaande schema wordt uiteengezet hoe de rentetoerekening in de begroting 2027 plaatsvindt. Eerst wordt het saldo van de daadwerkelijke rentelasten en rentebaten bepaald. Vervolgens wordt de specifieke rentetoerekening daarop in mindering gebracht. Het deel dat overblijft wordt toegerekend aan de diverse taakvelden in de begroting. Dit gebeurt via de rente-omslag. De rente die niet aan de taakvelden wordt toegerekend staat als renteresultaat op het taakveld 0.5 Treasury.

Rentetoerekening	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Externe rentelasten	2.071	2.035	2.035
Externe rentebaten	-2.032	-268	-261
Saldo rentelasten en rentebaten	39	1.767	1.774
Toerekening aan grondexploitaties	-	-228	-389
Toerekening aan projectfinanciering	-615	-511	-478
Toerekening rente over eigen vermogen	-	-	-
Toerekening rente over voorzieningen	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen rente	-576	1.028	907
Toegerekende rente volgens begrote renteomslag	-36	3.427	3.458
Correctie rente-omslag	-2.268	-	-
Renteresultaat op taakveld 0.5 Treasury	-1.728	2.399	2.551

Bedragen x 1.000 euro

2.4.4.3 Financiering

Financieringspositie

Financiering is het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. De financieringsbehoefte wordt daarbij bepaald door diverse factoren, zoals het investeringsniveau en -tempo, de baten en lasten van de grondexploitatie, en mutaties in de leningenportefeuille. Zodra de financieringsmiddelen (reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen) lager zijn dan het totaal van de boekwaarde van de investeringen, dan is dit een signaal dat de gemeente een langlopende geldlening moet gaan aantrekken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5 procent van het begrotingstotaal. Voor 2026 is dat 8,5% van 397,4 miljoen euro, zijnde 35,9 miljoen euro.

Renterisiconorm

Voor de renterisico's op de lange termijn wordt gekeken naar de jaarlijks verplichte aflossingen van langlopende leningen. Dit mag in totaal niet meer dan 20 procent zijn van de totale begroting. Dat betekent voor Almelo dat op een begroting van 397,4 miljoen euro deze maximaal uit 79,5 miljoen euro aan aflossingen mag bestaan op langlopende leningen. Onderstaande tabel laat zien dat de gemeente Almelo ruimschoots aan de renterisiconorm voldoet.

Financieringspositie	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Geïnvesteed kapitaal</i>					
Boekwaarde geactiveerde investeringen	364.155	377.465	376.418	371.920	368.175
Boekwaarde geactiveerde investeringen	364.155	377.465	376.418	371.920	368.175
<i>Beschikbare financieringsmiddelen</i>					
Opgenomen langlopende geldleningen	173.435	142.353	126.215	121.198	101.146
Eigen financieringsmiddelen	130.616	132.313	124.172	116.311	109.228
Voorzieningen	40.613	41.991	43.168	44.354	45.542
Totaal financieringsmiddelen	344.664	316.657	293.555	281.863	255.916
Financieringspositie (-/- = overschot)	19.491	60.808	82.863	90.057	112.259

Bedragen x 1.000 euro

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt ontstaat er in de komende jaren een financieringsbehoefte. De boekwaarde van de geactiveerde investeringen neemt toe, terwijl op de bestaande leningportefeuille wordt afgelost.

Kasgeldlimiet	Werkelijk 2025	Begroting 2027
<i>Berekening kasgeldlimiet</i>		
Begrotingstotaal	372.944	397.387
Percentage regeling	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	31.700	33.778
<i>Berekening ruimte onder kasgeldlimiet</i>		
Vlottende schuld	343	13.962
Vlottende middelen	59.565	16.122
Totaal netto vlottende schuld	-59.222	-2.160
Ruimte onder kasgeldlimiet	90.922	35.938

Bedragen x 1.000 euro

Renterisiconorm	Werkelijk 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begrotingstotaal	463.550	391.933	397.387	399.924	402.813	413.817
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	92.710	78.387	79.477	79.985	80.563	82.763
<i>Berekening ruimte onder renterisiconorm</i>						
Renteherzieningen	-	-	-	-	-	-
Aflossingen	17.474	26.027	31.082	16.138	5.018	20.052
Renterisico	17.474	26.027	31.082	16.138	5.018	20.052
Ruimte onder renterisiconorm	75.236	52.360	48.395	63.847	75.545	62.711

Bedragen x 1.000 euro

2.4.5 Bedrijfsvoering

2.4.5.1 Beleid bedrijfsvoering

Onderstaande documenten zijn door de gemeenteraad vastgestelde stukken op het vlak van bedrijfsvoering

- [Nota activabeleid 2022](#)
- [Strategisch informatiebeveiligingsbeleid 2021-2026](#)
- Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Almelo 2023
- Mandaatregister gemeente Almelo 2026
- Archiefverordening Almelo 2020

2.4.5.2 Organisatieontwikkeling

Er wordt onder de titel 'Samen slimmer werken aan een aantrekkelijke stad in balans' gewerkt aan de ontwikkeling van de organisatie.

Hiermee wordt er op een organische en samenhangende manier gewerkt aan een moderne organisatie die zo goed als mogelijk in staat is om de inhoudelijke opgaven die eerder in deze programmabegroting beschreven zijn te realiseren.

Elke eenheid werkt binnen de eigen opdracht aan haar professionele ontwikkeling. Daarbij is een dragend principe proactieve dienstverlening. Dat is dienstverlening die georganiseerd is vanuit de leefwereld van inwoners. Het doel daarbij is dat in 2028 iedere inwoner één integrale gemeente ervaart, met eenvoudige, voorspelbare en toegankelijke ondersteuning. Inwoners hebben regie over hun eigen situatie en de gemeente handelt waar mogelijk proactief en vroegtijdig. Deze dienstverlening verhoogt en herstelt het vertrouwen van inwoners in onze gemeente.

In 2027 worden de eerste geoptimaliseerde en proactieve producten en diensten richting onze inwoners opgeleverd. Dit traject van proactieve dienstverlening is een vervolg op en verbreding van het ontwikkeltraject 'Plan de Campagne', dat vooral gericht was op de digitale transformatie van het Sociaal Domein.

Deze ontwikkeling vraagt ook om goed geïntegreerde en samenwerkende eenheden. Daarom wordt er ook intensief gewerkt aan versterking van de samenwerking met elkaar en met de partners van de gemeente.

2.4.5.3 Personeel

Personeel

Arbeidsmarktkrapte, digitalisering en kunstmatige intelligentie veranderen het werk en de manier waarop we onze organisatie inrichten. Tegelijkertijd vragen maatschappelijke opgaven om samenwerking over vakgebieden heen en dwingt de financiële context ons om scherpe keuzes te maken. In 2027 bouwen we daarom verder aan een wendbare en professionele organisatie, waarin medewerkers duurzaam inzetbaar zijn en beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk wordt benut.

Vooruitkijken naar wat het werk van ons vraagt

De samenstelling van ons personeelsbestand, schaarste op de arbeidsmarkt en veranderingen in het werk vragen om meer vooruitkijken. We brengen daarom gericht in beeld waar kwetsbaarheden ontstaan, welke kennis en vaardigheden nodig zijn en welke gevolgen ontwikkelingen als digitalisering, AI en uitstroom hebben voor teams en functies. Dit helpt leidinggevend om tijdig keuzes te maken over werving, ontwikkeling, interne mobiliteit, samenwerking en externe inzet.

Structureel werk beleggen we bij voorkeur duurzaam binnen de eigen organisatie. Tegelijkertijd is een flexibele schil waardevol en belangrijk, omdat die de organisatie wendbaar houdt bij tijdelijke piekbelasting, tijdelijk beschikbare financiering of wanneer specifieke expertise nog ontbreekt. Daarbij blijven rechtmatigheid, doelmatigheid en financiële beheersbaarheid leidende uitgangspunten.

Aantrekkelijk werkgeverschap en duurzame inzetbaarheid

In een krappe arbeidsmarkt gaat aantrekkelijk werkgeverschap niet alleen over het aantrekken van nieuwe medewerkers, maar vooral ook over het behouden en ontwikkelen van de mensen die al bij ons werken. We blijven daarom investeren in ontwikkelmogelijkheden, werkplezier, flexibiliteit en een gezonde werk-privébalans.

De uitkomsten van het Arbeidsbelevingsonderzoek uit 2026 benutten we in 2027 om gerichte verbeteringen door te voeren. Daarbij is aandacht voor onder meer werkdruk, verzuim, sociale veiligheid, samenwerking en leiderschap. Duurzame inzetbaarheid vraagt daarbij niet alleen iets van medewerkers, maar ook van de manier waarop we het werk organiseren en prioriteiten stellen.

Ook in 2027 houden we aandacht voor vitaliteit en gezond werken. De Fitweken worden twee keer per jaar voortgezet. Daarnaast blijven we werken aan onze zichtbaarheid als aantrekkelijke werkgever en aan het versterken van ons werkgeversmerk.

Leren, ontwikkelen en leiderschap

We blijven investeren in de ontwikkeling van medewerkers en in een organisatie waarin leren onderdeel is van het dagelijks werk. Daarbij kijken we naar manieren om leren en ontwikkelen beter te ondersteunen en toegankelijker te maken. In 2026 is binnen een organisatieonderdeel gestart met het gebruik van een leerportaal. De ervaringen hiermee benutten we om te bepalen hoe we leren en ontwikkelen verder kunnen versterken. Ook in 2027 blijven digitale ontwikkeling, veranderende competenties en toekomstgericht leiderschap belangrijke aandachtspunten.

De verdere digitalisering van het werk vraagt ook om aandacht voor de digitale vaardigheden van medewerkers. Binnen één van de organisatieonderdelen wordt via het leerportaal al een training digitale vaardigheden aangeboden. De ervaringen hiermee benutten we bij de verdere ontwikkeling van leren en ontwikkelen. Ook kijken we naar wat de toepassing van kunstmatige intelligentie van medewerkers vraagt. Daarbij ligt de nadruk op het ontwikkelen van de benodigde kennis en vaardigheden en op bewust en verantwoord gebruik van nieuwe digitale toepassingen.

In 2026 wordt de vernieuwde HR-gesprekscyclus voorbereid en geïmplementeerd. Vanaf 2027 biedt de gesprekscyclus een organisatiebreed kader voor betekenisvolle gesprekken tussen leidinggevend en medewerkers. Door structureel in gesprek te zijn over ontwikkeling, samenwerking, werkplezier en duurzame inzetbaarheid versterken we het eigenaarschap van medewerkers, ondersteunen we de ontwikkeling van teams en bouwen we aan een wendbare en toekomstbestendige organisatie.

Slimmer organiseren en professionele HR-dienstverlening

Arbeidsmarktkrapte en beperkte financiële ruimte hebben consequenties voor de beschikbare capaciteit. Daarom blijven we kritisch kijken naar de inrichting van processen, rollen en werkzaamheden. Digitalisering, vereenvoudiging en betere samenwerking moeten helpen om administratieve belasting te verminderen en beschikbare capaciteit gericht in te zetten.

HR ondersteunt deze ontwikkeling met professionele dienstverlening en advies en werkt daarnaast aan het beter en makkelijk beschikbaar stellen van kennis en (stuur)informatie. Door ontwikkelingen in onder meer bezetting, verzuim, uitstroom, externe inzet en ontwikkeling beter inzichtelijk te maken, kunnen management en organisatie eerder en gericht bijsturen. Zo draagt HR bij aan een toekomstbestendige organisatie die haar maatschappelijke opgaven professioneel en financieel verantwoord kan blijven uitvoeren.

2.4.5.4 Informatiebeveiliging

De gemeente Almelo is een organisatie waarin de belangen van de inwoners, ondernemers, ketenpartners en medewerkers van de gemeente Almelo behartigd worden. Zij mogen verwachten dat de gemeente Almelo hun gegevens op een betrouwbare, integere en vertrouwelijke wijze verwerkt. Door ontwikkelingen op allerlei terreinen doen zich hierbij steeds nieuwe bedreigingen voor. Bedreigingen die niet alleen met technische hulpmiddelen afgeweerd kunnen worden, maar waarin menselijk gedrag een belangrijke rol speelt.

Op veel terreinen zijn in lijn daarmee maatregelen genomen om de betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie te waarborgen. Alle risico's uitsluiten is daarbij niet mogelijk, wel kunnen ze tot aanvaardbare proporties teruggebracht worden.

Gezien de ontwikkelingen en vanwege vernieuwde wetgevingen wordt ingezet op het versterken van de informatiebeveiligingscultuur. Een risico gestuurde aanpak en het borgen van informatiebeveiliging in de processen gelden daarbij als uitgangspunt.

Informatiebeveiligingsbeleid

Het huidige strategisch informatiebeveiligingsbeleid wordt geactualiseerd zodat het (weer) aansluit bij de visie van de organisatie en als kapstok kan dienen voor de verschillende tactische beleidsdocumenten, die bijvoorbeeld ingaan op toegangsbeveiliging en cryptografie.

Kaderstelling

De Cyberbeveiligingswet (Cbw) vloeit voort uit de Europese NIS2-richtlijn die de Europese richtlijn voor netwerk- en informatiebeveiliging is. Het doel van de wet is de digitale weerbaarheid en samenwerking op het gebied van cyberveiligheid te verhogen. De Cyberbeveiligingswet is op 15 augustus 2026 in werking getreden. Sinds september 2025 was al de nieuwe versie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2) van kracht.

2.4.5.5 Privacy

Inleiding

Het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens blijft ook in 2027 een belangrijk aandachtspunt. De toenemende dreiging van cyberincidenten vraagt om een blijvende investering in informatiebeveiliging en gegevensbescherming. De gemeente werkt daarom verder aan het versterken van het privacymanagement en het vergroten van de weerbaarheid van de organisatie op dat terrein.

Ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen en veranderende wet- en regelgeving hebben invloed op de verwerking van persoonsgegevens binnen gemeenten. Het gebruik van AI-toepassingen, verdere digitalisering van dienstverlening en de groeiende samenwerking met ketenpartners bieden kansen, maar brengen ook nieuwe privacyrisico's met zich mee. Tegelijkertijd nemen cyberdreigingen toe en worden organisaties nadrukkelijker aangesproken op het aantoonbaar beheersen van privacy- en informatiebeveiligingsrisico's. Hierdoor wordt het steeds belangrijker om privacy vanaf het ontwerp van processen, systemen en projecten structureel mee te nemen.

Aandachtspunten

In 2027 ligt de nadruk op het verder versterken van deze borging van privacy in de dagelijkse werkzaamheden. De manier waarop de gemeente zorg draagt voor het beheer van persoonsgegevens, bijvoorbeeld in dossiers en systemen, kan nog verbeterd worden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het actueel houden van het verwerkingenregister en het structureel monitoren van risicoanalyses (DPIA's) voor zowel de AVG als de Wet politiegegevens. Verder wordt geïnvesteerd in kennis en bewustwording van medewerkers, zodat privacyregels niet alleen zijn vastgelegd in beleid, maar ook zichtbaar worden toegepast in de praktijk.

Conclusie

De komende jaren zullen privacy en gegevensbescherming een steeds belangrijker randvoorwaarde vormen voor betrouwbare gemeentelijke dienstverlening. Door verder te investeren in governance, bewustwording, privacy by design en risicobeheersing werkt de gemeente aan een organisatie waarin gegevens van inwoners, ketenpartners en medewerkers op een rechtmatige en veilige manier worden verwerkt. Daarmee wordt niet alleen voldaan aan wettelijke verplichtingen, maar het versterkt ook het vertrouwen in de gemeentelijke dienstverlening.

2.4.5.6 Strategische huisvesting

Verduurzaming

In 2027 zetten we de eerste stappen in de uitvoering van het in 2026 vastgestelde vastgoedbeleid op het gebied van verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Doel is om uiterlijk in 2050 te voldoen aan de ambitie uit het Klimaatakkoord: een CO₂-neutrale en gebouwgebonden energieneutrale vastgoedportefeuille. De gemeente blijft hierin haar voorbeeldrol vervullen door bij de verdere ontwikkeling van het vastgoedbeheer nadrukkelijk in te zetten op duurzame maatregelen voor de panden die ook na 2050 onderdeel uitmaken van de gemeentelijke portefeuille.

De doorontwikkeling van het vastgoedbeheer wordt in 2026 afgerond. Vanaf 2027 krijgt de ingezette professionalisering van het asset- en portefeuillemanagement verder vorm en inhoud. Op basis van de actuele portefeuillestrategie en de uitgewerkte assetmanagementplannen wordt per object inzichtelijk gemaakt welke verduurzamingsmaatregelen noodzakelijk, wenselijk en haalbaar zijn. Daarbij worden de actuele en toekomstige wensen van de beleidsvelden als uitgangspunt genomen, zodat het vastgoed optimaal blijft bijdragen aan de maatschappelijke opgaven van de gemeente.

Voor gebouwen die naar verwachting op termijn worden afgestoten, worden verduurzamingsmaatregelen afgewogen binnen de geldende wettelijke kaders en in relatie tot de verhouding tussen investeringen en maatschappelijk rendement. Op basis van de in 2024 uitgevoerde analyse van de energetische staat van de gebouwen en de in 2025 uitgewerkte maatregelen, wordt vanaf 2027 gestart met de gefaseerde uitvoering en implementatie van de meest kansrijke verduurzamingsmaatregelen.

2.4.5.7 Archiefbeheer

Inleiding

De gemeente werkt in 2027 verder aan beter informatie- en archiefbeheer. Goed informatiebeheer is nodig voor dienstverlening, besluitvorming en verantwoording. De afgelopen jaren is beter in beeld gebracht waar verbetering nodig is en zijn eerste stappen gezet. In 2027 vraagt dit om verdere uitvoering en borging, mede door de implementatie van de nieuwe Archiefwet.

Ontwikkelingen

Op 1 januari 2027 treedt de Archiefwet 2026 in werking. Met deze wet wordt de overbrengingstermijn voor documenten teruggebracht van 20 naar 10 jaar. Daarnaast stelt de wet eisen aan de manier waarop wij onze informatie vanaf het moment van ontstaan duurzaam toegankelijk moeten beheren en bewaren voor de toekomst.

Voor het historisch archief wordt steeds meer verwacht op het gebied van dienstverlening. Het historisch archief heeft daarmee niet alleen een bewaarfunctie, maar ook een publieksfunctie en ontwikkelt zich tot een voorziening waarmee de geschiedenis van de stad toegankelijk wordt gemaakt.

Aandachtspunten

Met de nieuwe Archiefwet komt ook een nieuw selectiebesluit waarin bewaartermijnen voor alle soorten informatie worden vastgelegd. Deze termijnen moeten in veel applicaties en systemen nog ingericht worden. Ook moet ervoor worden gezorgd dat bij het inrichten van nieuwe systemen altijd aandacht wordt besteed aan het informatiebeheer. Daarnaast zijn er op het gebied van vernietiging grote achterstanden weg te werken. Dit zijn voor 2027 dan ook belangrijke aandachtspunten.

Ook werkt de gemeente in 2027 verder aan de aansluiting op het e-depot, de voorziening waarin digitale informatie blijvend kan worden beheerd en bewaard. Daarnaast wordt het project om de bouwvergunningen te digitaliseren in 2027 afgerond, waardoor deze digitaal beschikbaar kunnen worden gesteld aan inwoners en andere betrokkenen.

Conclusie

2027 is een jaar van verdere uitwerking en borging van ons archiefbeheer. De nieuwe Archiefwet zal hier een extra impuls aan geven. Zo bouwen we aan duurzaam toegankelijke overheidsinformatie, voor nu en in de toekomst.

2.4.6 Verbonden partijen

2.4.6.1 Beleid verbonden partijen

- Kadernota governance 2015
- Situationeel toezicht verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Er is een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

De paragraaf 'verbonden partijen' is een verplichte paragraaf en kent een aantal vaste onderdelen. De paragraaf moet tenminste informatie bevatten over de omvang van het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat aan het begin en het einde van het rapportagejaar. Hiervoor gebruiken we de meest recente gegevens. Voor de leesbaarheid nemen wij deze financiële gegevens op in de bijlage behorende bij deze begroting.

2.4.6.2 Actuele ontwikkelingen

Nieuwe Kadernota governance

De Kadernota governance uit 2015 ging uit van een terugtrekkende overheid en een grotere rol voor de samenleving, passend bij de visie van de gemeente als regisseur die alleen uitvoert wanneer anderen dat niet zelf kunnen. In de praktijk is deze rol echter veranderd: bepaalde taken, zoals Stadstoezicht en het beheer van wijkcentra, zijn door de gemeente zelf uitgevoerd of gebleven, evenals taken op het gebied van bedrijfsvoering en beheer van de openbare ruimte. Tegen deze achtergrond werkt het college aan een actualisatie van het beleidskader in de vorm van de Kadernota samenwerkingsverbanden. Waar de Kadernota governance uit 2015 zich vooral richtte op samenwerkingsrelaties via verbonden partijen, kent de nieuwe kadernota een bredere reikwijdte. Dit komt onder meer tot uiting in de terminologie: in plaats van primair te spreken over verbonden partijen, wordt de term samenwerkingsverbanden gebruikt. De kaders en uitgangspunten zijn daarbij zo geformuleerd dat zij toepasbaar zijn op en ondersteuning bieden bij het vormgeven, besturen en onderhouden van uiteenlopende vormen van samenwerking.

2.4.6.3 Risicoanalyse verbonden partijen

De risicoanalyse van de verbonden partijen is wederom uitgevoerd in samenwerking met de gemeenten Enschede, Almelo, Dinkelland, Losser, Hengelo en Tubbergen. De risico's voor de verbonden partijen worden geïnventariseerd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst. De vragen worden samengevat in acht indicatoren, die gezamenlijk een beeld geven van het risicoprofiel. De indicatoren zijn: directie/bestuur, eigenaarsbelang, marktomgeving, flexibiliteit, contracten, opdrachtgeversrelatie, governance, control en kwaliteit. Het financieel belang is gebaseerd op een brede definitie. Dat betekent dat er onder meer rekening wordt gehouden met de exploitatiebijdrage, de boekwaarde van aandelen, dividenden, subsidies en verstrekte leningen en garanties.

Ten opzichte van de jaarverantwoording is een aantal wijzigingen in de risicoscores aangebracht. Cogas en Recreatieschap Twente gaan van midden naar laag.

Situationele sturing en toezicht

Op basis van de classificatie van het risico van de verbonden partij passen wij maatwerk toe in het toezicht op de externe relaties. Hierbij onderscheiden wij de volgende drie toezichtregimes: minimaal toezicht, basis toezicht en verhoogd of intensief toezicht.

Verbonden partij	Risico score organisatie	Financieel belang	Risico score totaal	Mutatie risico score	Toezicht regime
Sportbedrijf Almelo	Hoog	Groot	Hoog	—	Intensief
SamenTwente	Hoog	Gemiddeld	Midden	—	Basis
Omgevingsdienst Twente	Midden	Groot	Midden	—	Basis
Recreatieschap Twente	Hoog	Gemiddeld	Laag	↓	Basis
Cogas	Midden	Gemiddeld	Laag	↓	Basis
Veiligheidsregio Twente	Midden	Gemiddeld	Laag	—	Basis
Ontplooi	Midden	Gemiddeld	Laag	—	Basis
Stadsbank Oost Nederland	Midden	Klein	Laag	—	Basis
Twente Milieu	Laag	Gemiddeld	Laag	—	Basis
Euregio	Laag	Klein	Laag	—	Minimaal
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Laag	Klein	Laag	—	Minimaal
Industriegebouw Maatschappij	Laag	Klein	Laag	—	Minimaal
Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Klein	Laag	—	Minimaal
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	Midden	Klein	Laag	—	Minimaal

Toelichting

Wij geven hier een toelichting op de verbonden partijen met een risico score hoog:

Sportbedrijf Almelo.

De liquiditeitspositie van het Sportbedrijf Almelo staat al enige tijd onder druk. Dit heeft onze bijzondere aandacht en daarmee een intensief toezicht.

In 2027 wordt samen met Sportbedrijf Almelo gewerkt aan een financieel gezonde exploitatie, toekomstbestendige bedrijfsvoering en maatschappelijke impact. De uitvoering van verbetermaatregelen en de financiële ontwikkeling worden gevolgd via de reguliere overlegstructuur en periodieke rapportages.

2.4.6.4 Gemeenschappelijke regelingen

2.4.6.4.1. Euregio

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-136	V
Eigen vermogen	2.540	2.676	
Vreemd vermogen	39.553	55.256	
Solvabiliteit (EV/TV)	6,0%	4,6%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Voor de EUREGIO is het Duitse recht van toepassing. Dit betekent dat voor EUREGIO niet dezelfde plichten gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de verzending van de begroting aan de deelnemende gemeenten.

Voor de begroting 2027 betekent dit, dat deze pas wordt vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van EUREGIO in januari 2027. De lidmaatschapsbijdrage van Almelo bedraagt voor 2027 22.000 euro. De ledenbijdrage is uniform vastgesteld op 0,29 euro per inwoner.

2.4.6.4.2 Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-2.356	V
Eigen vermogen	2.886	3.517	
Vreemd vermogen	9.028	8.511	
Solvabiliteit (EV/TV)	24,2%	29,2%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Het GBTwente voert de gemeentelijke belastingen voor ons uit. De hoofdtaken zijn het waarderen van vastgoed conform de Wet WOZ en heffen, bezwaarafhandeling en invorderen van belastingen. In de dagelijkse uitvoering van deze kerntaken steunt het GBTwente op het bestuurlijk vastgestelde Strategieplan 2027-2030.

Na een omvangrijk bestuurlijk besluitvormingstraject is de toetreding van de gemeenten Berkelland en Bronckhorst als deelnemer van de gemeenschappelijke regeling geformaliseerd. Vanaf 1 januari 2026 bestaat de gemeenschappelijke regeling uit 10 gemeenten. Voor de borging van de continuïteit van GBTwente op de langere termijn worden mogelijkheden verkend met andere Twentse gemeenten die nog niet zijn aangesloten.

De totale begrote lasten voor 2027 (voor toevoeging aan de reserve) bedragen 17,1 miljoen euro en de begrote baten bedragen 17,1 miljoen euro. De begroting is daarmee in evenwicht. De begrote lasten en baten laten in 2027 een stijging van 520.000 euro zien.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten in 2027 bedraagt totaal 17,1 miljoen euro.

Voor Almelo bedraagt de bijdrage voor 2027 2,365 miljoen euro. Een stijging van 118.000 euro ten opzichte van 2026.

De bijdragen voor de gemeenten laten slecht een lichte stijging zien als gevolg van de loon- en prijsindexatie.

Voor 2027 is het GBTwente voornemens een kostenbesparing te realiseren van 64.000 euro.

2.4.6.4.3. Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-413	V
Eigen vermogen	2.563	2.976	
Vreemd vermogen	12	7	
Solvabiliteit (EV/TV)	99,5%	99,8%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De begroting van het OLCT bevat slechts de verrekening van het dividendresultaat uit de dochteronderneming Crematoria Twente B.V. (CT). De beheerskosten van de gemeenschappelijke regeling worden in mindering gebracht op het uit te keren dividend.

Voor de periode 2027 – 2031 wordt er een vast bedrag van 350.000 euro aan jaarlijkse winstuitkering vanuit de GR OLCT aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd. De deelnemende gemeenten zijn gebaat bij een structurele winstuitkering vanuit de GR OLCT, die voor een periode van minimaal 5 jaar wordt toegezegd. Daarmee kan de winstuitkering van GR OLCT in de gemeentebegrotingen van de deelnemende gemeente worden aangemerkt als een structurele bate.

Het berekenen van de winstuitkering per gemeente vindt plaats op basis van het gemiddeld aantal crematies per gemeente over de voorgaande 4 jaar.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico van OLCT beperkt zich tot het risico van de dochteronderneming CT. De risico's van CT zijn van invloed op de hoogte van het dividend dat het OLCT ontvangt. Voor de komende vier jaar is een vast bedrag vastgesteld. De meeste bedrijfsrisico's van CT zijn afgedekt door procedures, verzekeringen en tarieven.

2.4.6.4.4. SamenTwente

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-1.439	V
Eigen vermogen	5.119	6.558	
Vreemd vermogen	20.347	12.789	
Solvabiliteit (EV/TV)	20,1%	33,9%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

SamenTwente is één GR voor alle 14 gemeenten, onderverdeeld in de organisaties GGD Twente, OZJT (Organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente) en VTT (Veilig Thuis Twente). De samenwerking is bijna geheel wettelijk verplicht. Samen met de gemeenten en de ketenpartners zet SamenTwente zich in voor gezonde, veilige en vitale leefomgeving voor 634.000 inwoners van Twente. Kennispunt Twente, Samen14 en Twentse Koers zijn als gast in de organisatie ondergebracht.

De begroting van SamenTwente heeft in 2027 een omvang van 64,7 miljoen euro, en stijgt daarmee in totaal met 3,6 miljoen euro t.o.v. de begroting 2026. Het aandeel van de gemeentelijke bijdragen is geraamd op 47,8 miljoen euro. Deze bijdrage is gestegen met 3,8 miljoen euro t.o.v. de begroting 2026. De gemeentelijke baten maken 74 % van de totale baten uit.

De gemeentelijke bijdrage 2027 voor Almelo bedraagt 5,546 miljoen euro. In 2026 bedroeg de bijdrage 5,089 miljoen euro en stijgt daarmee met 457.000 euro. De stijging wordt grotendeels veroorzaakt door “grote posten” zoals informatieveiligheid en forensische artsen.

In de begroting van 2026 is opgenomen dat er 119.000 euro aan taakstellingen ingevuld moest worden. Inmiddels is daar 49.000 euro van gerealiseerd. De resterende 70.000 euro heeft voor 2027 betrekking op de energiekosten van het Twentehuis. Er wordt onderzocht welke maatregelen bijdragen tot verlaging van de energiekosten. De bedrijfsmatige keuzes en taakstellingen uit de kerntakendiscussie van circa 525.000 euro zijn in de begroting van 2027 volledig en structureel ingevuld.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De jeugdzorg in Twente staat onder druk. Ondanks eerdere verbeteringen en regionale samenwerking is de opgave nog steeds groot. Twente kent relatief veel specialistische jeugdzorg met verblijf, jeugdbescherming, een hoge instroom via crisis en langere zorgtrajecten dan landelijk gemiddeld.

Tegelijkertijd vragen landelijke ontwikkelingen om intensievere regionale samenwerking. Daardoor is een gezamenlijke koers noodzakelijk en kan leiden tot hogere bijdrage van de deelnemende gemeenten.

2.4.6.4.5. Recreatieschap Twente

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-852	V
Eigen vermogen	1.566	2.418	
Vreemd vermogen	3.642	3.636	
Solvabiliteit (EV/TV)	30,1%	39,9%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Het aandeel van de gemeentelijk bijdrage voor 2027 is geraamd op 4,416 miljoen euro. Deze bijdrage is ten opzichte van de begroting 2026 gestegen met 123.000 euro. De grootste stijging wordt veroorzaakt door aanpassingen binnen de cao SGO en het toepassen van de loon- en prijscompensatie-spielregels van de Twentse gemeenten voor verbonden partijen

Recreatieschap Twente beheert namens de Twentse gemeenten de recreatieparken: Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden). Daarnaast beheert en onderhoud Recreatieschap Twente namens de Twentse gemeenten ook 380 km recreatieve fietspaden in Twente en 10.000 km aan routes.

De bedrijfsvoering van het recreatieschap wordt uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling (GR) SamenTwente waarmee een dienstverleningsovereenkomst (DVO) is gesloten. Door de duidelijke DVO met de GR SamenTwente, en een separate administratie, blijft er een heldere en transparante scheiding tussen de financiën van het Recreatieschap Twente en de GR SamenTwente.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeentelijke bijdrage 2027 wordt verdeeld over de gemeenten op basis van de inwoneraantallen (in % van totaal) per 1 januari 2026 (eigen opgave gemeenten) Voor Almelo is dit een bedrag van 514.000 euro.

Een stijging van 20.000 euro t.o.v. 2026. Per inwoner bedraagt dit 6,83 euro.

2.4.6.4.6. Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-3.182	V
Eigen vermogen	18.254	21.835	
Vreemd vermogen	55.209	53.000	
Solvabiliteit (EV/TV)	24,8%	29,2%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Als gevolg van de liquidatie van de GR Regionaal Bedrijventerrein (RBT) heeft de gemeente Almelo bij notariële akte van overdracht, per 1 januari 2026 de activa van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente overgenomen. De GR Regionaal Bedrijventerrein is per 1 januari 2026 geliquideerd.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

2.4.6.4.7. Ontplooi

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-124	V
Eigen vermogen	306	430	
Vreemd vermogen	1.589	1.939	
Solvabiliteit (EV/TV)	16,1%	18,2%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Ontplooi heeft geen winstoogmerk en beperkt zich tot het uitvoeren van werkzaamheden van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), de Participatiewet en overige wettelijke taken op het gebied van de (sociale) werkvoorziening. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd voor de gemeenten Almelo, Twenterand, Wierden, Tubbergen en Dinkelland op basis van dienstverleningsovereenkomsten. Commerciële dienstverlening aan derden wordt alleen uitgevoerd wanneer dit bijdraagt aan de doelen van Ontplooi. Met de vier gemeenten zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Voor de meerjarenbegroting is uitgegaan van dezelfde berekeningssystematiek zoals die op dit moment wordt gehanteerd. Doel van deze methode is een eerlijke verdeling tussen gemeenten op basis van diensten die ze afnemen en aantal medewerkers per dienst. Het resultaat van Ontplooi is na bijdrage gemeenten 0 euro.

Ontplooi ontvangt een tarief per medewerker nominaal voor de uitvoering van HR werkgeverstaken en/of verloning. Dit tarief is gebaseerd op de directe kosten en een deel van de indirecte kosten.

De gemeenten die bijdragen betreffen: Almelo, Dinkelland, Tubbergen, Twenterand en Wierden.

De gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Twenterand en Wierden betalen 15% opslag over de totale bijdrage ten behoeve van potentiële frictiekosten.

2.4.6.4.8. Stadsbank Oost Nederland (SON)

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-270	V
Eigen vermogen	2.236	2.186	
Vreemd vermogen	9.983	8.953	
Solvabiliteit (EV/TV)	18,3%	19,6%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De Stadsbank Oost Nederland voert de bancaire schuldhelpverlening uit voor onze gemeente, 'de echte bankzaken'. De gemeente is regievoerder in deze samenwerking, conform de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening, en de Stadsbank is de uitvoerende partij.

Het dienstverleningsmodel en bekostigingsmodel is aangepast om beter aan te sluiten bij de integrale toegang en regie van de 21 gemeenten. De Stadsbank heeft de beweging gemaakt van proces- en productgericht werken naar klant- en resultaatgericht werken.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het gemeentelijk aandeel in de begrote kosten wordt voor 75% naar rato verdeeld op basis van de afgenomen dienstverlening en de overige 25% naar rato op basis van het aantal huishoudens per gemeente. De bijdrage Almelo gaat van 1,39 miljoen euro in 2026, naar 1,42 miljoen euro in 2027.

2.4.6.4.9. Omgevingsdienst Twente (ODT)

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-1.750	V
Eigen vermogen	3.070	3.377	
Vreemd vermogen	4.622	4.560	
Solvabiliteit (EV/TV)	39,9%	42,5%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

In de begroting 2027 is uitsluitend een overzicht opgenomen van de reguliere uren per gemeente en de daarmee samenhangende kosten. Overige werkzaamheden die ODT voor de deelnemende gemeenten uitvoert, worden afzonderlijk in rekening gebracht. Afgelopen jaren is gebleken dat jaarlijks 12.000 uren aanvullend gevraagd zijn door de deelnemers. Voor deze uren is het afgelopen jaar dekking gevonden in vacaturruimte van (nog) niet ingevulde functies. De verwachting is dat deze de komende jaren wordt ingevuld, waardoor er geen ruimte meer is binnen de begroting om deze extra lasten op te vangen. Omdat deze 12.000 advies-uren niet in de begroting zijn opgenomen is er sprake van daadwerkelijke toename ten opzichte van de begroting. De ODT dient hiervoor dekking op te nemen in de begroting 2027. De begroting van de ODT biedt voor de deelnemende gemeente geen realistisch inzicht in de daadwerkelijk te verwachten bijdrage. De definitieve afrekening volgt pas aan het einde van het jaar. Deelnemende gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het dekken van de kosten van deze adviezen in hun begroting 2027 of gedurende het boekjaar 2027.

Voor Almelo betekent dit 1.500 uren extra.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Bij de oprichting van de ODT heeft de gemeente Almelo robuust ingebracht, in tegenstelling tot een aantal andere gemeenten. De inbreng van Almelo is 20.787 uur. Niet afgenomen uren door ODT worden aan het eind van boekjaar terugbetaald. Over 2025 is er voor 20.132 uur gerealiseerd. Almelo ontvangt over de niet afgenomen een bedrag van 76.000 euro retour. De deelname voor Almelo bedraagt voor 2027 2,467 miljoen euro. In 2026 bedroeg de bijdrage 2,377 miljoen euro.

2.4.6.4.10. Veiligheidsregio Twente (VRT)

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-3.360	V
Eigen vermogen	3.389	5.904	
Vreemd vermogen	58.184	55.896	
Solvabiliteit (EV/TV)	5,5%	9,6%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De Veiligheidsregio Twente (VRT) is de regionale samenwerkingsorganisatie op het gebied van de brandweer, incidentenbestrijding en crisisbeheersing. De VRT kenmerkt zich doordat ze kapitaalintensief en tegelijk arbeidsintensief is. Beide leveren momenteel risico's op. Materialen en prijzen voor inkoop in het algemeen zijn sterk gestegen en de schaarste op de arbeidsmarkt is een risico voor het invullen van vacant gekomen functies. Het is al een opgave om de crisisbeheersing stabiel en paraat te houden.

De begroting 2027 heeft een omvang van 79,5 miljoen euro. De gemeentelijke bijdrage hierin bedraagt 60,4 miljoen euro, een stijging van 2,65 miljoen euro t.o.v. vorig jaar.

De bijdrage van de gemeente Almelo laat een stijging zien van 285.000 euro naar 7,08 miljoen euro. De maatstaven uit het relevante cluster van het gemeentefonds vormen de basis voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. Het gaat hierbij om het cluster "Openbare orde en veiligheid, subcluster Crisisbeheersing en Brandweezorg". Cebeon is het bureau dat in opdracht van het Rijk zorg draagt voor het periodieke onderhoud van het Gemeentefonds.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Er is sprake van een hoog eigenaarsbelang, 82% van de lasten wordt door de bijdrage van gemeenten gedekt. Dit is inherent aan een verplichte samenwerking zoals VRT is. Flexibiliteit is een achilleshiel; kapitaallasten (veel gebouwen, voertuigen en machines) en veel vast personeel beslaan een groot deel van de begroting. Lichte zorgen zijn er verder ook op het gebied van opdrachtgeversrelatie. Er ontbreekt een DVO, waarin de wederzijdse verplichtingen en rechten zijn vastgelegd. Dit is verklaarbaar, omdat VRT bijna uitsluitend wettelijke taken uitvoert, waarvoor niet een overeenkomst, maar de wet bepalend is.

2.4.6.5 Vennootschappen en coöperaties

2.4.6.5.1. Cogas NV

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-11.390	V
Eigen vermogen	150.342	156.643	
Vreemd vermogen	160.944	159.045	
Solvabiliteit (EV/TV)	48,3%	49,6%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Cogas voert het beheer uit van het gas- en elektriciteitsnetwerk in Almelo. Cogas werkt volop aan de warmte- en energietransitie en de veranderingen die daarmee optreden. Cogas werkt op dit moment op meerdere plekken in het verzorgingsgebied aan het verzwaren van het elektriciteitsnet. Cogas werkt mee aan haalbaarheidsonderzoeken van eventuele aanleg van lokale en/of regionale warmtenetten. Hierbij legt Cogas zich in eerste instantie toe op lokale initiatieven en schaaft eventueel op naar regionale warmte-initiatieven. Deze transitie heeft grote impact op de bedrijfsvoering en zorgt voor grote veranderingen in de investeringsbehoefte en financiële resultaten van Cogas. Cogas oriënteert zich daarom op deze toekomst en bekijkt welke bedrijfsactiviteiten hierbij passen c.q. noodzakelijk zijn. Het college wenst zicht te blijven houden op de huidige en toekomstige taken die Cogas uitvoert waarbij moet worden vermeden dat Cogas taken gaat uitvoeren waarvan het college en de gemeenteraad vinden dat deze niet tot de kerntaken van Cogas behoren.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Volgens de directie wordt Cogas geconfronteerd met enorme fluctuaties in het bedrijfsresultaat, waaraan niet-beïnvloedbare factoren ten grondslag liggen. Er is sprake van een neerwaartse liquiditeitsprognose. Hierdoor is een vast bedrag aan dividenduitkering niet langer passend, een dividenduitkering die is gebaseerd op een percentage van de winst is redelijker. Met ingang van het dividenduitkeringsjaar 2028 (gebaseerd op het nettoresultaat van het boekjaar 2027) zal het jaarlijks dividend een resultaatafhankelijke vorm krijgen.

2.4.6.5.2. BNG Bank N.V.

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-172.000	V
Eigen vermogen	4.777.000	4.863.000	
Vreemd vermogen	123.164.000	110.701.000	
Solvabiliteit (EV/TV)	3,7%	4,2%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

BNG Bank is de bankier van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank ziet zichzelf als publieke bank met dezelfde maatschappelijke doelen als haar klanten. Met de strategie "Ons kompas naar impact" ligt de focus op maatschappelijke impact, meer dan op winst. Kernwaarden: duurzaam, betrouwbaar en professioneel. BNG Bank is financieel zeer solide. Dit wordt onderstreept met een triple A-rating, de beste rating in de markt. BNG Bank geeft zelf over het resultaat in het halfjaarbericht aan: "Een goed resultaat ondanks toenemende concurrentie en druk op de marges." BNG Bank staat onder intensief toezicht van De Nederlandsche Bank en De Europese Centrale Bank. Wij kunnen volstaan met het volgen van de bank.

Voor banken is de solvabiliteit per definitie zeer laag. Daarom wordt bij banken naar de Tier 1 ratio gekeken. Deze geeft de verhouding van de vrije reserves ten opzichte van de (risico gewogen) verstrekte leningen aan. Voor BNG Bank is de Tier 1 medio 2025 44%, ruim boven het door de ECB vereiste niveau.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De BNG bank is, naast dat ze onze huisbankier is, een solide belegging. BNG behoort tot de gezondste banken van West-Europa. Er is slechts een gering financieel risico, dat alleen optreedt als de bank omvalt. In dat geval moeten we de boekwaarde van de aandelen t.b.v. 436.000 euro afboeken. Die kans is nihil. De marktwaarde van de aandelen is een veelvoud daarvan.

2.4.6.5.3. NV Industriegebouw Maatschappij (IGM)

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		134	N
Eigen vermogen	1.763	1.628	
Vreemd vermogen	1.750	-	
Solvabiliteit (EV/TV)	50,2%	100,0%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

IGM is bezig met de laatste fase van de afbouwfase. IGM heeft geen vastgoed meer in portefeuille, alle panden zijn reeds verkocht. De leningportefeuille bestaat op dit moment nog uit een tweetal hypothecaire leningen. De gemeente is als enig aandeelhouder voornemens de resterende leningenportefeuille van IGM over te nemen. Dit dient via een collegevoorstel nog wel bekrachtigd te worden. Overname kan echter pas plaats vinden na afhandeling en afsluiting van een vastgoedtransactie die in het verleden heeft plaatsgevonden.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeente Almelo is enig aandeelhouder, waardoor de gemeente risico loopt wanneer klanten van de IGM niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

2.4.6.5.4. Sportbedrijf Almelo BV

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-130	V
Eigen vermogen	325	455	
Vreemd vermogen	120	105	
Solvabiliteit (EV/TV)	73,0%	81,3%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

In het voorjaar van 2026 is het nieuwe Sportpark geopend. De exploitatie van het nieuwe Sportpark laat positieve bezoekersaantallen zien, maar kent nog onzekerheden over personele inzet, huur, onderhoud, demarcatie, opbrengsten en structurele exploitatiekosten.

Het Sportbedrijf stelt dat de feitelijke exploitatie van Het Sportpark meer personele inzet vereist dan oorspronkelijk voorzien. De extra inzet wordt momenteel grotendeels opgevangen doordat medewerkers structureel meer uren werken. Als redenen worden onder meer AquaFit, het buitenbad en de gelijktijdige openstelling van binnen- en buitenvoorzieningen genoemd. Hier staat tegenover dat eerdere uitgangspunten bij de opening uitgingen van 20% bezoekersgroei en de mogelijkheid om deze groei met de bestaande formatie op te vangen door effectiever en efficiënter gebruik van het nieuwe complex.

De maatschappelijke opgave staat onder druk door onzekerheid over de Brede Regeling Combinatiefuncties, tijdelijke middelen en de verhouding tussen ambities, personele capaciteit en projectmiddelen. De gemeentelijke lijn is dat eerst de opdracht en prioriteiten worden bepaald en daarna pas functies, FTE en middelen.

In 2027 wordt samen met Sportbedrijf Almelo gewerkt aan een financieel gezonde exploitatie, toekomstbestendige bedrijfsvoering en maatschappelijke impact. De uitvoering van verbetermaatregelen en de financiële ontwikkeling worden gevolgd via de reguliere overlegstructuur en periodieke rapportages.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeente heeft een dubbelrol richting het sportbedrijf. Dit kan de relatie tussen eigenaar en opdrachtgever/subsidieverstrekker op gespannen voet zetten. Door een zuivere rollenscheiding op zowel bestuurs- als ambtelijk niveau wordt rolvermenging zoveel mogelijk voorkomen. De jaarlijkse bijdrage aan het Sportbedrijf bedraagt circa 3,4 miljoen

euro. Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 18.000 euro). Voor 2026 is er door het college een structurele extra bijdrage van 300.000 euro toegekend. Het Sportbedrijf moet hiermee in staat een sluitende begroting aan te leveren.

2.4.6.5.5. Twente Milieu NV

Financiële kengetallen	1-1-2025	31-12-2025	V/N
Financieel resultaat		-495	V
Eigen vermogen	13.518	14.013	
Vreemd vermogen	20.050	21.230	
Solvabiliteit (EV/TV)	40,3%	49,0%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Twente Milieu levert aan 9 gemeenten diensten op het gebied van afvalinzameling. In 2024 is een positief besluit genomen over de toetreding van Berkelland als aandeelhouder per 1-1-2026. Voor een deel van de gemeenten voert ze tevens beheer van de openbare ruimte en/of overige taken uit, zoals b.v. gladheids- of ongediertebestrijding. Twente Milieu wil samen met gemeenten innovatief werken aan een afvalloos Twente. De bedrijfstaken afvalinzameling en beheer openbare ruimte worden goed gescheiden. Door het kostprijs-plus-systeem kunnen gemeenten rekenen op goede tarieven. Winsten zijn daarom niet te verwachten, tenzij bijzondere omstandigheden de bedrijfsvoering positief beïnvloeden. In die gevallen is nu afgesproken, dat er geen winst wordt uitgekeerd, maar dat de voordelen via tariefverlaging aan de aandeelhoudende gemeenten worden teruggegeven.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap, inclusief de 10 extra aangekochte aandelen voor een totaalbedrag van 191.000 euro. Het risico van Twente Milieu lijkt stabiel. Twente Milieu heeft zich in de afgelopen jaren financieel goed ontwikkeld.

2.4.7 Grondbeleid

2.4.7.1 Beleid grondexploitaties

Een van de middelen van een gemeente om haar ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken bij het uitvoeren van het omgevingsbeleid van de overheid is het grondbeleid. In het kader van het omgevingsbeleid wordt de maatschappelijke gewenste bestemming van de grond, middels een plan of besluit op basis van de Omgevingswet, bepaald. Onder de huidige Omgevingswet (die de oude Wet ruimtelijke ordening heeft vervangen) legt de gemeente deze bestemmingen en regels vast in een omgevingsplan.

De raad heeft een kaderstellende en controlerende functie ten aanzien van het gehanteerde grondbeleid en de daarbij behorende begrotingen en verantwoordingen. Grondbeleid gaat in belangrijke mate over de productie van bouwgrond, de wijze waarop die tot stand komt en hoe de bouwgrond verkocht en gebruikt wordt.

Actief en faciliterend grondbeleid

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om actief grondbeleid te voeren (waarbij je zelf als gemeente gronden koopt, bouw- en woonrijp maakt en bouwgrond als eindproduct verkoopt) of faciliterend grondbeleid (waarbij de bouwgrondproductie aan ontwikkelaars wordt overgelaten).

Met faciliterend grondbeleid loopt de gemeente minder financiële risico's. Deze liggen bij marktpartijen.

Daar staat tegenover dat de gemeente minder sturingsmogelijkheden heeft (alleen publiekrechtelijke en geen privaatrechtelijke sturingsmogelijkheden.) Daarnaast kan de gemeente bij faciliterend grondbeleid geen winst maken, omdat ze alleen kosten kan verhalen. Daardoor komen verlieslatende ruimtelijke ontwikkelingen niet of moeizaam van de grond, omdat de markt deze om bedrijfseconomische redenen niet oppakt.

Bij actief grondbeleid kunnen met de baten uit winstgevende grondexploitaties tekorten op verlieslatende grondexploitaties worden bekostigd, waardoor er feitelijk financiële verevening tussen verschillende ruimtelijke ontwikkelingen plaats kan vinden.

De gemeente Almelo voert om bovengenoemde redenen een situationeel grondbeleid, waarbij per project bekeken wordt welk beleid het beste gevoerd kan worden. Nieuwe grondexploitaties worden in beginsel uitsluitend gestart binnen de door de raad aangewezen prioritaire gebiedsontwikkelingen.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De grondexploitaties zijn ingedeeld conform de voorschriften van het BBV. Er is een onderscheid gemaakt in:

- Bouwgrond In Exploitatie (BIE);
- Gronden die onder de rubriek Materieel Vast Activa (MVA) op de balans worden verantwoord.

Bouwgrond in exploitatie (BIE) heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitaties die zich (bijna) in de uitvoeringsfase bevinden. Onder BIE vallen gronden die in eigendom zijn van de gemeente en waarvoor de gemeenteraad een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld. Het startpunt van BIE is het raadsbesluit van de vaststelling. Vanaf dat moment kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (BIE) op de balans.

De gronden die onder MVA (Materiële Vaste Activa) worden geschaard zijn meestal in het verleden anticiperend of strategisch aangekocht. Er is voor deze (bouw)gronden (nog) geen grondexploitatie vastgesteld door de raad. Deze (bouw)grond kunnen in de toekomst alsnog worden overgeheveld naar BIE.

Strategische grondverwerving

Met de Omgevingsvisie als basis zijn de uitvoeringsagenda en de investeringsagenda voor stadsontwikkeling opgesteld. Deze agenda's geven houvast en kader voor de ontwikkeling van wijken, gebieden en locaties. Daarin zijn een aantal gebieden benoemd of bekrachtigd als prioritaire ontwikkelopgaven voor de komende jaren. We willen de ontwikkeling van deze gebieden samen met partners oppakken, zodat Almelo haar krachtige positie behoudt als centrumgemeente in Noordwest Twente. Binnen deze gebieden kunnen alle instrumenten van het grondbeleid (inclusief grondexploitaties) worden ingezet.

Om de ambities uit de uitvoeringsagenda te realiseren is het juiste instrumentarium benodigd, waaronder het gemeentelijk voorkeursrecht dat op diverse grondposities in Almelo is gevestigd. Met het voorkeursrecht kan de gemeente regie voeren op de gewenste ontwikkeling, kan de bouw van woningen en bijbehorende faciliteiten versneld worden en wordt prijsopdrijving voorkomen. De afgelopen periode heeft de gemeente diverse percelen in eigendom verkregen, zo wordt het versnipperde eigendom teruggebracht en kan de focus worden gelegd op de vertaalslag van visie naar planvorming.

Monitoring grondexploitaties in de P&C documenten

Naast de actualisatie van de grondexploitaties in de jaarverantwoording, zal in lijn met de motie "Grip op grond XL2", vanaf 2026 de grondexploitaties bij de begroting herijkt worden en waar nodig worden bijgesteld. Eventuele bijstellingen, die effect hebben op het resultaat van de grondexploitaties, zullen worden betrokken bij de slotrapportage (jaar t) van het desbetreffende boekjaar. Daarnaast informeert het college de raad bij de zomerrapportage over de algehele voortgang van de grondexploitaties.

2.4.7.2 Actuele ontwikkelingen

Per 1-1-2026 kende het Grondbedrijf 14 lopende grondexploitaties. In de eerste helft van 2026 zijn er 2 nieuwe grondexploitaties vastgesteld; het project Stadskade is in exploitatie genomen en de grondexploitatie XL1 is geopend.

Aanbod vanuit lopende grondexploitaties

Werklocaties (hectares)	Prognose			e.v.
	Totaal	2026	2027	
Rhijnbeek	4,3	4,3	-	-
Bedrijvenpark Twente Noord	5,3	3,1	2,2	-
Weggeler	0,6	-	0,2	0,4
XL Businesspark 2	76,2	-	-	76,2
Totaal werklocaties	86,5	7,4	2,4	76,6

Woninglocaties (aantallen)	Totaal	2026	2027	e.v.
Almelo Noordoost	49	20	10	19
Ary Schefferstraat	10	10	-	-
Weggeler	37	-	37	-
Parkbuurt	94	32	31	31
Schelhorstdwarsweg	57	57	-	-
Hagengracht	7	7	-	-
Achter de Molen	258	-	33	225
Westerdok	555	-	68	487
Totaal woninglocaties	1.067	126	179	762

2.4.7.3 Huidige financiële posities

Huidige financiële positie grondexploitaties

Per 1-1-2026 zijn er 14 lopende grondexploitaties. In de eerste helft van 2026 zijn er twee nieuwe grondexploitaties vastgesteld.

In het onderstaande overzicht wordt, m.b.t. de nu lopende grondexploitaties, de financiële stand van zaken per 1-1-2027 weergegeven. Ten opzichte van de JR25 zijn de nieuw geopende grondexploitaties Stadskade en XL1 toegevoegd. Ten opzichte van de Jaarverantwoording 2025 zijn twee nieuwe projecten toegevoegd, de overige projecten geven met de huidige inzichten geen aanleiding tot financiële aanpassing.

Voor verlieslatende grondexploitaties zijn voorzieningen getroffen ter dekking van het begrote tekort.

Bij winstgevende grondexploitaties moet, na rato van de voortgang, geleidelijk winst worden genomen. Daarmee mag niet worden gewacht tot het moment waarbij het project (bijna) geheel is gerealiseerd.

Grondexploitaties	Boekwaarde	nog te maken		eind	geraamd eindresultaat		
	1-1-2027	kosten	opbrengsten	jaar	eindwaarde	op CW (2%)	N/V
Werklocaties							
Rhijnbeek	6.400	2.197	0	2028	8.598	8.264	N
Bedrijvenpark Twente Noord	1.474	2.043	1.377	2028	2.140	2.057	N
XL1	5.594	1.082	6.658	2027	18	18	N
XL2	11.344	189.180	188.671	2041	11.853	8.807	N
Subtotaal werklocaties	24.812	194.502	196.706		22.609	19.146	
Woningbouw							
Almelo Noordoost	-11.968	9.100	9.827	2031	-12.696	-11.499	V
Heetveldsweg	5	0	0	2026	5	5	N
Ary Schefferstraat	327	225	0	2027	552	541	N
Rietveldstraat	182	0	0	2026	182	182	N
Gravenstraat	480	0	0	2026	480	480	N
Parkbuurt	-2.250	5.129	5.935	2029	-3.056	-2.880	V
Schelfhorstdwarsweg	97	1.202	1.299	2027			V
Hagengracht	-248	244	0	2028	-4	-4	V
Westerdok	10.717	32.438	27.562	2035	15.593	13.047	N
Achter de Molen fase 1	4.571	13.112	9.265	2035	8.418	7.044	N
Stadskade	4.533	10.682	6.938	2035	8.277	6.926	N
Weggeler	7.596	1.873	2.710	2030	6.759	6.244	N
Subtotaal woningen	14.042	74.005	63.536		24.510	20.086	
Totaal	38.854	268.507	260.242		47.119	39.232	N

Bedragen x 1.000 euro

In onderstaande tabel zijn de grondexploitaties vertaald naar de begroting. Weergegeven in de tijd zijn: de kasstroom en de rente, de rentebijbeschrijving op genomen winst en verlies en de geprognosticeerde (tussentijdse) winstneming.

vertaling grex --> programmabegroting	Totaal	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
uitgaven + rente grex	144.771	28.882	24.914	34.924	31.630	24.423	22.691	21.779
rentekosten genomen winst	0	0	0	0	0	0	0	0
winstneming	4.740	1.371	1.734	931	319	385	0	0
verlaging balanswaarde onderhanden werk grex	0	0	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	149.512	30.252	26.647	35.855	31.949	24.808	22.691	21.779
(grond)opbrengsten grex	-95.014	-21.736	-10.933	-21.106	-20.741	-20.498	-19.310	-19.085
rentebaten verliesvoorziening	-4.672	-1.059	-1.069	-875	-893	-776	-791	-807
verhoging balanswaarde onderhanden werk grex	-49.827	-7.458	-14.646	-13.873	-10.315	-3.534	-2.590	-1.887
Totale baten	-149.512	-30.252	-26.647	-35.855	-31.949	-24.808	-22.691	-21.779

Bedragen x 1.000 euro

vertaling grex --> programmabegroting	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
uitgaven + rente grex	23.170	22.330	7.158	6.559	6.088	6.011	5.320	2.631
rentekosten genomen winst	0	0	0	0	0	0	0	0
winstneming	0	0	0	0	0	0	0	0
verlaging balanswaarde onderhanden werk grex	0	0	8.024	8.628	9.103	9.184	9.880	12.574
Totale lasten	23.170	22.330	15.183	15.187	15.191	15.196	15.200	15.205
(grond)opbrengsten grex	-18.347	-18.655	-14.972	-14.972	-14.972	-14.972	-14.972	-14.972
rentebaten verliesvoorziening	-823	-839	-211	-215	-219	-223	-228	-232
verhoging balanswaarde onderhanden werk grex	-4.000	-2.835	0	0	0	0	0	0
Totale baten	-23.170	-22.330	-15.183	-15.187	-15.191	-15.196	-15.200	-15.205

Bedragen x 1.000 euro

2.4.8 Dienstverlening

2.4.8.1 Wat willen we bereiken?

De samenleving verandert in hoog tempo. Inwoners, ondernemers & instellingen verwachten dienstverlening die eenvoudig, toegankelijk en begrijpelijk is. Tegelijkertijd worden maatschappelijke vraagstukken complexer en neemt de druk op gemeentelijke voorzieningen toe. Veel inwoners ervaren drempels in contact met de overheid: processen zijn ingewikkeld, informatie is versnipperd en ondersteuning komt soms pas in beeld wanneer problemen al zijn opgelopen.

Dienstverlening is het geheel van alle contacten en interacties tussen de gemeente en inwoners, ondernemers en instellingen inclusief maatschappelijke partners

Voor Almelo is dienstverlening daarom niet langer alleen een uitvoeringsvraagstuk, maar een brede ontwikkelopgave voor de hele organisatie. Digitale dienstverlening, gegevensgebruik, samenwerking, vakmanschap en cultuur hangen onlosmakelijk met elkaar samen. Alleen in samenhang kunnen wij dienstverlening realiseren die aansluit bij de leefwereld van inwoners. Goede dienstverlening is de basis voor vertrouwen in de overheid.

Wij kiezen bovendien voor een beweging naar proactieve dienstverlening: dienstverlening die eerder signaleert, eenvoudiger organiseert en inwoners vroegtijdig ondersteunt. Niet door alles over te nemen, maar door inwoners beter te begeleiden, onnodige complexiteit weg te nemen en ondersteuning begrijpelijk en toegankelijk te maken. Door digitalisering van processen en selfservice realiseren we ruimte, zodat persoonlijke dienstverlening betaalbaar en mogelijk blijft.

Via een tweejarig project dat loopt tot eind 2028 willen wij bereiken, dat onze inwoners, ondernemers en instellingen de gemeente zo ervaren:

- **Eén integrale gemeente**
 - Zij hoeven niet zelf de weg te vinden binnen de gemeentelijke organisatie en worden niet van loket naar loket gestuurd.
- **Regie over hun eigen zaken**
 - Zij kunnen hun zaken zoveel mogelijk zelfstandig regelen, hebben inzicht in hun dienstverlening en weten waar zij terecht kunnen wanneer ondersteuning nodig is.
- **Begrijpelijke dienstverlening**
 - Informatie is duidelijk, processen zijn overzichtelijk en inwoners begrijpen wat er van hen wordt verwacht.
- **Proactieve ondersteuning waar dat kan**
 - De gemeente signaleert eerder, informeert tijdig en ondersteunt hen waar mogelijk zonder dat zij daar zelf om hoeven te vragen.
- **Persoonlijke ondersteuning waar dat nodig is**
 - Digitale dienstverlening is het uitgangspunt, maar persoonlijk contact blijft beschikbaar voor diegenen die dat nodig hebben.

2.4.8.2 Wat gaan we doen?

- We organiseren de Provinciale Staten en waterschapsverkiezingen die op woensdag 17 maart plaatsvinden.
- Wij bouwen onze oude digitale formulieren om naar onze nieuwe digitale formulieren applicatie open formulieren. Open formulieren is volgens Common Ground ontwikkeld voor en door gemeenten en biedt meer functionaliteit en zorgt voor een betere klantervaring. Wij breiden dit daarnaast voor ongeveer 150-200 nieuwe producten/diensten uit.
- Inwoners, ondernemers en instellingen kunnen via mijn.almelo.nl actief de status van hun aanvragen volgen, tussentijds informatie aanleveren en de documenten en het eindresultaat van hun aanvraag (meestal een beschikking) digitaal inzien via deze omgeving. Wij informeren hen hierover actief tijdens de het doorlopen van de aanvraag.
- Wij standaardiseren onze diensten door het toepassen van landelijke gedefinieerde klantreizen en service blueprints. Een service blueprint is een visueel schema dat een dienst van begin tot eind in kaart brengt. Het laat zien wat de inwoner idealiter wil ervaren én welke interne processen en medewerkers nodig zijn om die ervaring te kunnen leveren.
- Wij werken er actief aan om stapsgewijs proactieve dienstverlening in te voeren. Het doel is om inwoners, ondernemers en instellingen te geven waar ze recht op hebben en te ontzorgen, zonder dat zij daar zelf moeite voor hoeven te doen. Dit betekent dat wij:
 - o hen proactief informeren over mogelijke diensten waarvan zij gebruik kunnen maken
 - o onnodige stappen, bv jaarlijkse verlengingen, wegnemen indien die niet strikt noodzakelijk zijn
 - o ambtshalve regelingen toepassen als wij weten dat zij hierop recht hebben (bv mogelijke energietoeslag en wij de gegevens die hiervoor nodig hebben met voldoende kwaliteit op orde hebben)
- Voeren wij een standaard applicatie voor het notificeren van inwoners in. Dit is een gestandaardiseerde manier van het op de hoogte brengen van inwoners, ondernemers en instellingen over de voortgang en resultaten van hun aanvraag. Deze applicatie regelt bovendien de zorgplicht die wij als gemeente hebben op basis van de wet Wmebv (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer). De wet regelt het recht van inwoners om op digitale wijze met de overheid te kunnen communiceren en welke spelregels die hierbij gelden. De applicatie kan zien of een e-mail bericht bv niet is afgeleverd en regelt dat op dat moment er een nieuwe poging tot verzenden wordt gedaan of dat er een alternatieve manier van contact met de aanvrager wordt geregeld.
 - Bij meervoudige en complexe vragen helpen wij met één centraal aanspreekpunt, door bij deze vragen centrale regie op de dienstverlening uit te voeren.
 - Wij bewaken de voortgang en garanderen dat onze inwoners, bedrijven en instellingen hun antwoorden van ons ontvangen.

2.4.8.3 Wat mag het kosten?

Zie paragraaf 2.2.2 Bestuur en ondersteuning' bij taakveld '0.2 Burgerzaken' voor een overzicht van baten en lasten.

2.4.8.4 Indicatoren

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Waardering inwoners algehele dienstverlening	Almelo	6,7		*1	6,9	*1
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente.		Grootteklasse 6,8				
Waardering inwoners digitale dienstverlening	Almelo	7,0		*1	7,0	*1
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente.		Grootteklasse 7,0				
Waardering ondernemers algehele dienstverlening	Almelo	6,7		*2	*2	*2
Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers geven voor de dienstverlening van de gemeente.		Grootteklasse 6,5				
Waardering ondernemers digitale dienstverlening	Almelo	7,2		*2	*2	*2
Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente.		Grootteklasse 6,2				

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Toelichting:

*1: Wij hebben begin 2024 afscheid genomen van de burgerpeiling methodiek vanuit waarstaatjegemeente.nl. Dit omdat er te weinig gemeenten met dezelfde grootte als Almelo deelnamen. In 2023 is deze vanwege gebrek aan deelname en daardoor onvoldoende kwaliteit ook niet uitgevoerd. Rondom de zomer 2024 is er een eigen burgerpeiling gehouden waarmee de indicatoren waardering algemene dienstverlening en digitale dienstverlening weer kunnen worden gevuld. We zijn van plan deze peiling in vervolg jaarlijks te herhalen.

*2: De VNG is gestopt met de ondernemerspeiling en Almelo heeft daarom in 2023 geen ondernemerspeiling laten uitvoeren. Almelo gaat over op de MKB peiling MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland. Vanwege vernieuwing was deze peiling in 2023 niet ter beschikking. Ook in 2024 is deze niet uitgevoerd.

Indicator		2021	2022	2023	2024	2025
Waardering gemeentelijke klantfeedback alle gemeten producten en kanalen	Almelo	*	9,2	9,1	9,1	9,4

Toelichting:

* = Door de coronapandemie waren er voor de jaren 2020 en 2021 geen statistisch verantwoorde cijfers te produceren. Een groot deel van de klantfeedback wordt verzameld via apparatuur met een aanraakscherm. Deze apparatuur is gedurende de coronapandemie vanwege mogelijk besmettingsgevaar buiten werking gesteld. Eind september 2022 is de apparatuur weer in gebruik genomen. De cijfers over 2022 gaan daarmee over de maanden oktober t/m december.

De eigen indicator wordt gemeten na een baliebezoek. Een inwoner kan de dienstverlening met een groene (goed, =10 punten), een oranje (matig, = 5 punten) of een rode smiley (slecht, = 0 punten) waarderen.

Het getal geeft de gemiddelde waardering aan van alle binnengekomen reacties.

2.4.9 Wet open overheid

2.4.9.1 Wat willen we bereiken?

De Wet open overheid (hierna: Woo) regelt het recht van burgers op toegang tot publieke informatie. Iedereen heeft recht op informatie van de overheid. Het doel van de Woo is om de overheid en haar informatie transparanter te maken door gegevens sneller, breder en vaker actief openbaar te maken. Informatie wordt openbaar gemaakt uit eigen beweging of op basis van een verzoek. Openbare overheidsinformatie is essentieel voor een democratie en voor het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid. Overheidsinformatie moet vindbaar, beschikbaar en bruikbaar zijn. Het op orde brengen van de informatiehuishouding is een verplichting op basis van de Woo en essentieel voor openbaarheid.

2.4.9.2 Wat gaan we doen?

Vanuit het 'VNG Meerjarenplan Digitale informatiehuishouding 2026-2030' is de Woo onderverdeeld in:

- Actieve openbaarmaking
- Openbaarmaking op verzoek (passieve openbaarmaking)
- Informatiehuishouding
- Organisatie

Actieve openbaarmaking

De Woo kent 17 wettelijk verplichte informatiecategorieën (artikel 3.3 Woo). Bestuursorganen moeten documenten die binnen deze categorieën vallen op termijn verplicht uit eigen beweging (actief) openbaar maken. Voor gemeenten zijn 15 categorieën relevant. De verplichting voor deze actieve openbaarmaking treedt via vier tranches in werking. Op 1 november 2024 is de eerste fase van verplichte actieve openbaarmaking ingegaan met de inwerkingtreding van de eerste tranche. De gemeente Almelo maakt de informatie uit deze tranche actief openbaar.

De tranches twee tot en met 4 bevatten meer complexe informatiecategorieën zoals adviezen en convenanten. Deze tranches moeten nog in werking treden. De inwerkingtreding van de tweede tranche Woo is uitgesteld tot op zijn vroegst 1 september 2027. Dit wordt veroorzaakt door een vertraging in de oplevering van de digitale infrastructuur die noodzakelijk is voor de Generieke Woo-voorziening (GWV). Deze GWV moet overheidsorganisaties gaan ondersteunen bij het actief openbaar maken van informatie. Via deze voorziening kunnen bestuursorganen documenten en bijbehorende metadata op een gestandaardiseerde manier aanleveren, waarna ze worden verwerkt en centraal beschikbaar komen voor burgers op het zoekportaal open.overheid.nl. De GWV vormt de technische en functionele kern van wat in artikel 3.3b van de Wet open overheid (Woo) wordt aangeduid als de "door Onze minister in standgehouden infrastructuur".

Vooruitlopend op inwerkingtreding van de tweede tranche heeft de gemeente Almelo al het initiatief genomen om een deel van de informatiecategorieën uit de tweede tranche actief openbaar te maken. In het kader van de tweede tranche moeten ook adviezen openbaar worden gemaakt. In 2027 willen wij tot een structurele invulling komen van onze wettelijke inspanningsverplichtingen op grond van deze tweede tranche.

Openbaarmaking op verzoek

In 2027 worden zoveel mogelijk Woo-verzoeken binnen de wettelijke en/of afgesproken termijn afgehandeld. Sommige Woo-verzoeken zijn zo complex of omvangrijk, dat de wettelijke beslistermijn niet wordt gehaald. Voor dit soort verzoeken worden er goede afspraken met de verzoeker gemaakt.

Om ervoor te zorgen dat iedereen gebruik kan maken van hun recht op informatie is er een Woo-contactpersoon aangewezen. De Woo-contactpersoon is het eerste aanspreekpunt voor burgers, journalisten en andere partijen die op zoek zijn naar publieke informatie. De Woo-contactpersoon draagt bij aan een laagdrempelige, toegankelijke en begrijpelijke communicatie over de Woo.

Woo-verzoeken kunnen schriftelijk worden ingediend per post en per e-mail. Daarnaast is het mogelijk om via de website een Woo-verzoek in te dienen door gebruik te maken van het daarvoor bestemde e-formulier. Bij Woo-verzoeken wordt er in beginsel contact opgenomen met de verzoeker, bijvoorbeeld over precisering van het verzoek.

In 2027 wordt constant geïnvesteerd in het verbeteren van de kwaliteit van de afhandeling van Woo-verzoeken. De gemeente Almelo voldoet al aan de wettelijke verplichting tot openbaarmaking van ingediende Woo-verzoeken, inclusief besluiten en

documenten. De betreffende documenten zijn te vinden op de website van de gemeente Almelo onder “Woo-verzoeken”. Voor publicatie van de besluiten wordt het platform iBabs gebruikt.

Het aantal Woo-verzoeken is moeilijk te voorspellen en kan onder andere beïnvloed worden door actuele maatschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Almelo. We verwachten dat we in 2027, net als in voorgaande jaren een stijging zien in het aantal Woo-verzoeken.

Informatiehuishouding

Een gemeente die haar informatiehuishouding op orde heeft, is transparanter en kan betere dienstverlening bieden aan inwoners. Wanneer gemeenten hun informatiehuishouding op orde hebben is er een gecontroleerd proces waarmee documenten actief openbaar worden gemaakt, een proces waarbinnen ze worden vernietigd op basis van de voorgeschreven bewaartermijnen en tijdig worden over gedragen aan een archiefbewaarplaats. Het op orde brengen van de informatiehuishouding is geen onderdeel van het project Woo binnen de gemeente Almelo, al zorgen onderdelen van het project Woo er wel voor dat de informatiehuishouding verbetert. Het op een juiste manier kunnen uitvoeren van de Woo (passieve en actieve openbaarmaking van documenten) vereist dat de informatiehuishouding van de gemeente op orde is. Deze onderdelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Organisatie

De implementatie van de Woo is een concernproject. Er wordt ook in 2027 structureel gewerkt aan communicatie, kennisdeling, samenwerking en facilitering op het gebied van de Woo. Dit alles om de actieve en passieve openbaarmaking zo snel en goed mogelijk te laten verlopen. De gemeente Almelo heeft een verantwoordelijke aangewezen voor de implementatie van de Woo. Daarnaast heeft de gemeente Almelo een projectplan om de Woo te implementeren.

2.4.9.3 Wat mag het kosten?

Het Rijk levert een financiële bijdrage in zowel de incidentele als de structurele kosten van de Woo. Incidenteel is tot en met 2026 in totaal 426.000 euro voor Almelo beschikbaar en structureel 70.000 euro in 2022 oplopend naar 149.000 euro vanaf 2026. Over de jaren 2024 tot en met 2029 is in totaal 1,091 miljoen euro beschikbaar.

De Woo-middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld voor de invoering in vijf à acht jaar tijd, zijn medio 2024 structureel ingezet voor onder andere projectleiding, de cultuuromslag en scholing naar 'alles is openbaar tenzij', het opstellen van werkwijzen in het kader van de Woo, aansluiting op het platform voor actieve openbaarmaking van overheidsinformatie, de aanpassing van werkprocessen (inclusief digitale processen) met betrekking tot de actieve en passieve openbaarmaking van documenten en de nieuwe vereisten voor duurzaam digitaal archiveren. De structurele kosten betreffen onder andere ook het beheer en onderhoud van de systemen met licenties, toenemende variabele kosten voor het platform voor het openbaar maken van documenten en eventuele kosten voor de aangewezen contactpersoon. Vanaf 2026 zullen de structurele kosten voor het platform stijgen. De waarde van de publieke dienstverlening is toegenomen, mede door de extra aandacht voor de openbaarheid van informatie met ondersteuning van de contactpersoon.

3. Financiële begroting

3.1 Uiteenzetting financiële positie

3.1.1 Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
ACTIVA						
Immateriële vaste activa	2.173	1.941	1.713	1.482	1.251	1.018
Materiële vaste activa	272.678	347.651	362.594	362.683	359.499	357.069
Financiële vaste activa	15.461	14.561	13.158	12.252	11.170	10.088
Totaal vaste activa	290.312	364.154	377.464	376.417	371.920	368.174
Voorraden (ohw)	7.408	14.521	21.786	35.885	49.928	61.114
Uitzettingen < 1 jaar	73.419	15.981	15.981	15.981	15.981	15.981
Liquide middelen	140	140	140	140	140	140
Overlopende activa	28.947	28.947	28.947	28.947	28.947	28.947
Totaal vlottende activa	109.915	59.590	66.855	80.953	94.997	106.183
Totaal generaal activa	400.227	423.744	444.319	457.371	466.917	474.357

Bedragen x 1.000 euro

Geprognosticeerde balans	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
PASSIVA						
Eigen vermogen	133.531	130.617	132.313	124.172	116.312	109.228
Voorzieningen	41.196	40.613	41.990	43.168	44.354	45.542
Vaste schulden	146.420	173.435	142.353	126.215	121.198	101.146
Totaal vaste passiva	321.147	344.664	316.657	293.555	281.864	255.916
Vlottende schulden	13.962	13.962	62.544	98.698	119.936	153.323
Overlopende passiva	65.118	65.118	65.118	65.118	65.118	65.118
Totaal vlottende passiva	79.080	79.080	127.662	163.816	185.054	218.441
Totaal generaal passiva	400.227	423.744	444.319	457.371	466.917	474.357

Bedragen x 1.000 euro

De balansprognose is gebaseerd op de voorliggende meerjarenbegroting, het meerjareninvesteringsplan (MIP), en het meerjarenperspectief grondbedrijf (MPG) zoals die zijn vastgesteld door de raad (of zoals die worden voorgesteld aan de raad ter vaststelling). Investerings- en grondexploitaties die nog niet door de raad zijn vastgesteld zijn niet opgenomen in de balansprognose.

Overlopende activa en passiva kennen een minimale ontwikkeling in de tijd en hebben over het algemeen weinig invloed op de ontwikkeling van de financiële positie. Daarom bevriezen we deze posten in de balansprognose. Voor wat betreft de ontwikkeling van de schulden gaan we uit van het aflossingsschema zoals we die kennen op de bestaande leningenportefeuille van langlopende leningen. We gaan er in de prognose vanuit dat de sluitpost de financieringsbehoefte is en dat we die invullen door inzet van uitzettingen < 1 jaar en vervolgens door korte schulden. In de prognose houden we geen rekening met het aantrekken of herfinancieren van lang vreemd vermogen. Voor het inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie is het niet van belang of dit financiering op korte- of lange termijn is. Ook houden we geen rekening met eventuele extra rentelasten voor eventuele aanvullende financiering in de toekomst. Deze rentelasten zien we als verwaarloosbaar en niet van belang voor het inzicht in de financiële positie op hoofdlijnen.

3.2 Toelichting op de financiële positie

3.2.1 Eigen vermogen

Het verloopoverzicht reserves geeft inzicht in de verwachte saldi aan het einde van een begrotingsjaar. Het mutatieoverzicht reserves laat de verwachte jaarlijkse stortingen en onttrekkingen zien.

Verloopoverzicht reserves	Saldo per 31-12- 2026	Saldo per 31-12- 2027	Saldo per 31-12- 2028	Saldo per 31-12- 2029	Saldo per 31-12- 2030	Doel van reserve
Algemene reserve						
Algemene reserve	60.398	57.741	55.509	53.277	51.144	Buffer om mogelijke (toekomstige) verliezen te kunnen dekken.
Subtotaal algemene reserve	60.398	57.741	55.509	53.277	51.144	
Bestemmingsreserves						
Overlopende werken	12.218	13.545	13.691	13.836	13.981	Dekking van meerjarige incidentele projecten.
Gebiedsgerichte aanpak	3.963	3.963	3.963	3.963	3.963	Dekking voor gebiedsgerichte aanpak grondwater-verontreinigingen.
Co-financiering	425	425	425	425	425	Dekking van de gemeentelijke co-financiering bij projecten.
Centrumgemeente MO+ BW	3.658	3.258	3.258	3.258	3.258	Dekking voor toekomstige uitgaven beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
Stadsontwikkelingsfonds	12.067	12.613	12.998	13.383	13.768	Dekking voor uitgaven t.b.v. stadsontwikkeling.
Sociaal domein	19.182	19.001	18.820	18.820	18.820	Dekking voor toekomstige tekorten binnen sociaal domein.
Opvang vluchtelingen	7.037	7.037	7.037	7.037	7.037	Dekking voor toekomstige kosten opvang vluchtelingen.
Afschrijvingslasten investering	4.381	4.170	3.975	3.780	3.585	Dekking van toekomstige afschrijvingslasten.
Theaterfunctie	2.997	4.047	5.097	6.147	7.197	Dekking voor toekomstige kosten theaterfunctie.
Subtotaal bestemmingsreserves	65.927	68.058	69.263	70.648	72.033	
Nog te bestemmen resultaat						
Begrotingssaldo	4.292	6.514	-599	-7.612	-13.949	Begrotingssaldo (gecumuleerd)
Subtotaal nog te bestemmen resultaat	4.292	6.514	-599	-7.612	-13.949	
Totaal reserves	130.617	132.314	124.173	116.312	109.229	

Bedragen x 1.000 euro

Mutatieoverzicht reserves	Storting 2027	Ont- trekking 2027	Storting 2028	Ont- trekking 2028	Storting 2029	Ont- trekking 2029	Storting 2030	Ont- trekking 2030
Reserves								
Algemene reserve	68	2.725	68	2.300	68	2.300	68	2.200
Overlopende werken	1.345	18	163	18	163	18	163	18
Centrumgemeente MO+ BW	1.596	1.996	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596
Stadsontwikkelingsfonds	546		385		385		385	
Sociaal domein		181		181				
Afschrijvingslasten investering	2.599	2.810		195		195		195
Theaterfunctie	1.050		1.050		1.050		1.050	
Subtotaal reserves	7.204	7.730	3.262	4.290	3.262	4.109	3.262	4.009
Nog te bestemmen resultaat								
Begrotingssaldo	2.222			7.113		7.014		6.336
Subtotaal nog te bestemmen resultaat	2.222	0	0	7.113	0	7.014	0	6.336
Totaal reserves	9.426	7.730	3.262	11.403	3.262	11.122	3.262	10.345

Bedragen x 1.000 euro

3.2.2 Voorzieningen

Het verloopoverzicht voorzieningen geeft inzicht in de verwachte saldi aan het einde van een begrotingsjaar.

Verloopoverzicht voorzieningen	Saldo per 31-12- 2026	Saldo per 31-12- 2027	Saldo per 31-12- 2028	Saldo per 31-12- 2029	Saldo per 31-12- 2030	Doel van voorziening
Verplichtingen						
Nog uit te voeren werken grondexploitaties	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250	Dekking van nakomende kosten van afgesloten grondexploitaties.
Verwacht verlies grondexploitatie	11.624	11.624	11.624	11.624	11.624	Dekking van verwachte verliezen grondexploitatie.
Wethouderspensioenen	3.703	3.703	3.703	3.703	3.703	Dekking voor toekomstige pensioenverplichtingen wethouders.
Bovenwettelijk verlof/verlofsparen	2.249	2.249	2.249	2.249	2.249	Dekking voor eventuele toekomstige verplichtingen uit hoofde van bovenwettelijk verlof/verlofsparen
Subtotaal verplichtingen	18.826	18.826	18.826	18.826	18.826	
Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is						
Riolering egalisatie	4.930	6.309	7.619	8.859	10.100	Dekking voor egalisatie van rioleringskosten.
Afval egalisatie	2.865	2.864	2.731	2.677	2.624	Dekking voor egalisatie van kosten afvalinzameling.
Subtotaal middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.795	9.173	10.350	11.536	12.724	
Toekomstige vervangingsinvesteringen						
Riolering vervanging	13.992	13.992	13.992	13.992	13.992	Dekking voor toekomstige vervangingsinvesteringen.
Subtotaal toekomstige vervangingsinvesteringen	13.992	13.992	13.992	13.992	13.992	
Totaal voorzieningen	40.613	41.990	43.168	44.354	45.542	

Bedragen x 1.000 euro

3.2.3 EMU-saldo

Het overzicht EMU-saldo laat zien wat het verwachte saldo is van de inkomsten en uitgaven van de gemeente volgens de Europese EMU-systematiek, die uitgaat van feitelijke geldstromen in plaats van baten en lasten. Hiermee wordt inzicht gegeven in de bijdrage van de gemeente aan het gezamenlijke overheidstekort of -overschot binnen de Europese begrotingsregels.

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	1.697	-8.141	-7.861	-7.083
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	14.714	-141	-3.416	-2.663
3 Mutatie voorzieningen	1.378	1.177	1.186	1.188
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	7.265	14.099	14.044	11.185
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-18.904	-20.922	-17.303	-14.417

Bedragen x 1.000 euro

3.3 Baten en lasten

3.3.1 Incidentele baten en lasten

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de begroting en meerjarenraming bevat.

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief.

In het algemeen geldt, dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten zijn de regel, incidentele lasten zijn de uitzondering. Dit betekent dat de soort of de eigenschap van een begrotingspost binnen een taakveld in eerste instantie bepalend is of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt.

Structurele baten en lasten zijn baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Dit noemt men ook wel structureel bestaand beleid. Dit laat onverlet, dat de hoogte van de structurele baten en lasten jaarlijks kan fluctueren.

Van structurele baten en lasten is ook sprake indien de ramingen bijvoorbeeld om het jaar opgenomen zijn. Zolang deze posten maar periodiek terug blijven komen en er geen eindtijd bepaald is. Deze fluctuaties blijken uit de meerjarenraming. Ook door nieuw beleid of door bezuinigingen kunnen de hoogte van structurele lasten en baten worden beïnvloed.

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken bevatten.

Incidentele baten en lasten	Herkomst	Begroting 2027	N/V	Raming 2028	N/V	Raming 2029	N/V	Raming 2030	N/V
0. Bestuur en ondersteuning									
Dekking algemene reserve	BEGR2027	-2.725	V	-2.300	V	-2.300	V	-2.200	V
Pro-actieve dienstverlening	BEGR2027	250	N						
Overig	Doorlopend	75	N	75	N	75	N	75	N
2. Verkeer, vervoer en waterstaat									
Bereikbaarheid en transitie binnenstad *	BEGR2027	600	N	600	N	600	N	600	N
3. Economie									
Versterking bedrijvigheid en werkgelegenheid *	BEGR2027	400	N	400	N	400	N	400	N
5. Sport, cultuur en recreatie									
Groenste stad van Twente *	BEGR2027	100	N						
Herstel stijlkamer Hofkeshuis *	BEGR2027	225	N						
Kwartiermaker cultuur *	BEGR2027	100	N	100	N	100	N		
Motie BOSK	BEGR2027	65	N						
6. Sociaal domein									
Ondersteuning jongeren *	BEGR2027	125	N	125	N	125	N	125	N
Verhoging inkomstentoeslag *	BEGR2027	250	N	250	N	250	N	250	N
Almelo Buurt Samen *	BEGR2027	200	N	200	N	200	N	200	N
Wijkgericht werken *	BEGR2027	300	N	200	N	200	N	200	N
7. Volksgezondheid en milieu									
Milieu en duurzaamheid *	BEGR2027	200	N	200	N	200	N	200	N
Totaal incidentele baten en lasten		165	N	-150	V	-150	V	-150	V

Bedragen x 1.000 euro

Toelichting:

Posten in bovenstaande tabel met * hebben betrekking op het collegeprogramma 2026-2030 "Voor Almelo nu en morgen".

0. Bestuur en ondersteuning

Dekking algemene reserve

De incidentele lasten van het collegeprogramma worden gedekt uit de algemene reserve, deze onttrekking is incidenteel van aard.

Pro-actieve dienstverlening

Er wordt gewerkt aan een nieuwe opzet en inrichting van onze dienstverlening. Deze wordt ingericht vanuit de leefwereld van onze inwoners (zie ook paragraaf bedrijfsvoering). Het doel daarbij is dat In 2028 iedere inwoner één integrale gemeente ervaart, met eenvoudige, voorspelbare en toegankelijke ondersteuning. Om dat te bereiken wordt in 2027 250.000 euro beschikbaar gesteld als startkapitaal, dat als vliegwiel moet dienen voor de investeringen in deze ontwikkeling. Hierbij wordt het principe gehanteerd dat de vereenvoudiging en verbetering van de dienstverlening goedkoper te organiseren is, waarmee dekking ontstaat voor de noodzakelijke investeringen.

Overig

Dit betreffen diverse kleine mutaties.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Bereikbaarheid en transitie binnenstad

Om de binnenstad aantrekkelijk te houden wordt in de periode 2027-2030 600.000 euro per jaar beschikbaar gesteld voor de bereikbaarheid en transitie van de binnenstad.

3. Economie

Versterking bedrijvigheid en werkgelegenheid

Voor de versterking van de lokale en regionale bedrijvigheid, evenals de werkgelegenheid in de stad wordt er in de periode 2027-2030 400.000 euro per jaar beschikbaar gesteld.

5. Sport, cultuur en recreatie

Groenste stad van Twente

Voor 2027 wordt eenmalig 100.000 euro beschikbaar gesteld om een plan uit te werken om de groenste stad van Twente te worden.

Herstel stijlkamer Hofkeshuis

Voor 2027 wordt eenmalig 225.000 euro beschikbaar gesteld om de stijlkamer in het Hofkeshuis te herstellen.

Kwartiermaker cultuur

Om het culturele landschap van Almelo een impuls te geven wordt voor de periode 2027-2029 jaarlijks 100.000 euro beschikbaar gesteld voor een Kwartiermaker cultuur.

Motie BOSK

Om uitvoering te geven aan de door de raad aangenomen motie BOSK, wordt voorgesteld om, naast een krediet van 140.000 euro voor de aanschaf van de bomen en de boombakken, eenmalig 65.000 euro beschikbaar te stellen voor onder andere de projectorganisatie, de inrichting van de openbare ruimte en de communicatie en maatschappelijke activatie.

6. Sociaal domein

Ondersteuning jongeren

Voor de periode 2027-2030 wordt jaarlijks 125.000 euro beschikbaar gesteld voor het ondersteunen van onze jeugd en het vergroten van hun kansen om mee te doen in de Almelse samenleving.

Verhoging inkomstentoeslag

Met 250.000 euro per jaar wordt voor de periode 2027-2030 de inkomstentoeslag voor inwoners met langdurig lage inkomens verhoogt, zodat zij extra ondersteuning krijgen en beter kunnen rondkomen.

Almelo Buurt Samen

Voor het continueren van Almelo Buurt Samen wordt voor de periode 2027-2030 200.000 euro per jaar beschikbaar gesteld.

Wijkgericht werken

Voor het opstellen van een plan van aanpak voor het meer wijkgericht werken en sterkere wijkregie en het versterken van het wijkgericht werken wordt voor 2027 300.00 euro en voor de periode 2028-2030 jaarlijks 200.000 euro beschikbaar gesteld.

7. Volksgezondheid en milieu

Milieu en duurzaamheid

In de periode 2027-2030 wordt jaarlijks 200.000 euro beschikbaar gesteld voor investeringen in milieu en duurzaamheid.

3.3.2 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen

Verloopoverzicht voorzieningen	Saldo per 31-12- 2026	Saldo per 31-12- 2027	Saldo per 31-12- 2028	Saldo per 31-12- 2029	Saldo per 31-12- 2030	Doel van voorziening
Verplichtingen						
Nog uit te voeren werken grondexploitaties	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250	Dekking van nakomende kosten van afgesloten grondexploitaties.
Verwacht verlies grondexploitatie	11.624	11.624	11.624	11.624	11.624	Dekking van verwachte verliezen grondexploitatie.
Wethouderspensioen	3.703	3.703	3.703	3.703	3.703	Dekking voor toekomstige pensioenverplichtingen wethouders.
Bovenwettelijk verlof/verlofsparen	2.249	2.249	2.249	2.249	2.249	Dekking voor eventuele toekomstige verplichtingen uit hoofde van bovenwettelijk verlof/verlofsparen
Subtotaal verplichtingen	18.826	18.826	18.826	18.826	18.826	
Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is						
Riolering egalisatie	4.930	6.309	7.619	8.859	10.100	Dekking voor egalisatie van rioleringskosten.
Afval egalisatie	2.865	2.864	2.731	2.677	2.624	Dekking voor egalisatie van kosten afvalinzameling.
Subtotaal middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.795	9.173	10.350	11.536	12.724	
Toekomstige vervangingsinvesteringen						
Riolering vervanging	13.992	13.992	13.992	13.992	13.992	Dekking voor toekomstige vervangingsinvesteringen.
Subtotaal toekomstige vervangingsinvesteringen	13.992	13.992	13.992	13.992	13.992	
Totaal voorzieningen	40.613	41.990	43.168	44.354	45.542	

Bedragen x 1.000 euro

3.3.3 Overzicht van baten en lasten

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	4.897	4.897	4.897	4.897
0.2 Burgerzaken	3.609	3.348	3.609	3.585
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	6.719	8.248	8.367	8.992
0.4 Overhead	49.578	52.026	52.285	51.561
0.5 Treasury	-2.359	-2.323	-2.095	-1.970
0.61 OZB woningen	964	964	964	964
0.62 OZB niet-woningen	114	114	114	114
0.63 Parkeerbelasting	30	30	30	30
0.64 Belastingen overig	207	207	207	207
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	7.906	16.569	21.053	31.288
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	75	75	75
0 Bestuur en ondersteuning	71.738	84.155	89.504	99.742
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	7.179	7.179	7.179	7.179
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.289	3.689	3.688	3.688
1 Veiligheid	10.467	10.867	10.867	10.867
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	14.782	15.781	16.165	16.459
2.2 Parkeren	3.095	3.280	3.279	3.278
2.3 Recreatieve havens	91	91	91	91
2.4 Economische havens en waterwegen	365	563	561	558
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	18.332	19.714	20.096	20.386
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	2.289	2.289	2.289	2.289
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.625	3.561	3.370	3.369
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	353	353	353	353
3.4 Economische promotie	1.404	1.404	1.404	1.404
3 Economie	7.672	7.607	7.416	7.416
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	521	521	521	521
4.2 Onderwijshuisvesting	4.675	5.936	6.564	6.736
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	8.419	8.419	8.419	8.419
4 Onderwijs	13.615	14.876	15.504	15.676
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	4.967	4.932	4.932	4.932
5.2 Sportaccommodaties	1.482	1.557	1.642	1.653
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.994	2.994	2.994	2.894
5.4 Musea	46	46	46	46
5.5 Cultureel erfgoed	363	138	138	138

Lasten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
5.6 Media	2.505	2.370	2.370	2.370
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.297	9.600	9.682	9.771
5 Sport, cultuur en recreatie	21.653	21.636	21.803	21.803
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.077	11.976	11.975	11.964
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.403	2.403	2.403	2.403
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	4.482	4.482	4.482	4.482
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	3.430	3.430	3.430	3.430
6.3 Inkomensregelingen	63.692	63.662	63.622	63.622
6.4 WSW en beschut werk	12.653	12.017	11.241	10.408
6.5 Arbeidsparticipatie	5.473	5.452	5.403	5.489
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.077	5.052	5.052	5.052
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	10.664	10.663	10.663	10.663
6.712 Begeleiding (Wmo)	7.631	5.576	4.626	4.626
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.934	3.932	3.932	3.932
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	229	229	229	229
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	2.933	2.888	2.888	2.888
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	21.451	20.178	19.755	19.755
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	25.707	24.981	24.472	24.472
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.209	1.209	1.209	1.209
6.791 PGB Wmo	579	579	579	579
6.792 PGB Jeugd	311	311	311	311
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	15.383	15.383	15.383	15.383
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	5.773	5.773	5.773	5.773
6.821 Jeugdbescherming	3.649	3.649	3.649	3.649
6.822 Jeugdreclassering	602	602	602	602
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.625	1.625	1.625	1.625
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.339	1.339	1.339	1.339
6 Sociaal domein	212.308	207.392	204.643	203.885
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	4.201	4.201	4.201	4.201
7.2 Riolering	11.238	11.226	11.214	11.202
7.3 Afval	9.213	9.344	9.266	9.265
7.4 Milieubeheer	4.704	4.708	4.705	4.704
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	581	566	548	548
7 Volksgezondheid en milieu	29.937	30.046	29.934	29.920
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuw				
8.1 Ruimtelijke ordening	2.043	2.043	2.043	2.043
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	856	832	832	832
8.3 Wonen en bouwen	7.068	7.368	7.668	7.968
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuw	9.967	10.243	10.543	10.843
Totaal lasten	395.690	406.536	410.310	420.537

Bedragen x 1.000 euro

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-0	-0	-0	-0
0.2 Burgerzaken	-2.116	-2.116	-2.116	-2.116
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-5.497	-5.751	-5.750	-5.750
0.4 Overhead	-8.247	-8.520	-8.821	-9.040
0.5 Treasury	-1.091	-507	-523	-519
0.61 OZB woningen	-12.906	-13.881	-14.675	-15.645
0.62 OZB niet-woningen	-19.644	-20.873	-21.591	-22.332
0.63 Parkeerbelasting	-1.989	-1.989	-1.989	-1.989
0.64 Belastingen overig	-289	-339	-439	-439
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-250.135	-245.939	-248.068	-257.165
0.8 Overige baten en lasten	-1.920	-3.310	-3.318	-3.302
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-
0 Bestuur en ondersteuning	-303.835	-303.226	-307.291	-318.297
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-45	-45	-45	-45
1 Veiligheid	-45	-45	-45	-45
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	-670	-670	-670	-670
2.2 Parkeren	-48	-48	-48	-48
2.3 Recreatieve havens	-15	-15	-15	-15
2.4 Economische havens en waterwegen	-169	-169	-169	-169
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	-902	-902	-902	-902
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.672	-3.671	-3.671	-3.671
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-212	-212	-212	-212
3.4 Economische promotie	-554	-554	-554	-554
3 Economie	-4.438	-4.437	-4.437	-4.436
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	-	-134	-133	-133
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-5.118	-5.118	-5.118	-5.118
4 Onderwijs	-5.118	-5.252	-5.251	-5.251
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-24	-2	-2	-2
5.2 Sportaccommodaties	-295	-295	-295	-295
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-
5.4 Musea	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-

Baten	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
5.6 Media	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-
5 Sport, cultuur en recreatie	-319	-297	-297	-297
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-44	-44	-44	-44
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-	-	-	-
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-	-	-	-
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	-52.198	-52.198	-52.198	-52.198
6.4 WSW en beschut werk	-92	-92	-92	-92
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-	-
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-	-	-	-
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-995	-995	-995	-995
6.712 Begeleiding (Wmo)	-	-	-	-
6.713 Dagbesteding (Wmo)	-	-	-	-
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	-	-	-
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-	-	-	-
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-	-	-	-
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	-	-	-
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	-	-
6.791 PGB Wmo	-	-	-	-
6.792 PGB Jeugd	-	-	-	-
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-75	-75	-75	-75
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	-297	-297	-297	-297
6.821 Jeugdbescherming	-	-	-	-
6.822 Jeugdreclassering	-	-	-	-
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-	-	-	-
6 Sociaal domein	-53.701	-53.701	-53.701	-53.701
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-	-	-	-
7.2 Riolerings	-13.769	-13.838	-13.907	-13.907
7.3 Afval	-11.827	-11.959	-11.880	-11.879
7.4 Milieubeheer	-	-1.306	-1.306	-1.306
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-488	-488	-488	-488
7 Volksgezondheid en milieu	-26.084	-27.591	-27.582	-27.580
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuw				
8.1 Ruimtelijke ordening	-228	-228	-228	-228
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-184	-184	-184	-184
8.3 Wonen en bouwen	-2.532	-2.532	-2.532	-2.532
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuw	-2.944	-2.944	-2.944	-2.944
Totaal baten	-397.387	-398.395	-402.449	-413.454

Bedragen x 1.000 euro

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	4.896	4.896	4.896	4.896
0.2 Burgerzaken	1.494	1.233	1.494	1.469
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.222	2.497	2.616	3.242
0.4 Overhead	41.331	43.507	43.464	42.521
0.5 Treasury	-3.450	-2.830	-2.618	-2.489
0.61 OZB woningen	-11.943	-12.917	-13.711	-14.681
0.62 OZB niet-woningen	-19.531	-20.759	-21.477	-22.218
0.63 Parkeerbelasting	-1.959	-1.959	-1.959	-1.959
0.64 Belastingen overig	-82	-132	-232	-232
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-250.135	-245.939	-248.068	-257.165
0.8 Overige baten en lasten	5.986	13.259	17.734	27.986
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	75	75	75
0 Bestuur en ondersteuning	-232.096	-219.071	-217.786	-218.555
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	7.179	7.179	7.179	7.179
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.243	3.643	3.643	3.643
1 Veiligheid	10.422	10.822	10.822	10.822
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	14.112	15.110	15.495	15.789
2.2 Parkeren	3.047	3.232	3.232	3.230
2.3 Recreatieve havens	75	75	75	75
2.4 Economische havens en waterwegen	196	394	391	389
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	17.430	18.811	19.193	19.484
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	2.289	2.289	2.289	2.289
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-47	-111	-301	-301
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	141	141	141	141
3.4 Economische promotie	850	850	850	850
3 Economie	3.233	3.169	2.979	2.979
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	521	521	521	521
4.2 Onderwijshuisvesting	4.675	5.802	6.431	6.603
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.301	3.301	3.301	3.301
4 Onderwijs	8.497	9.624	10.253	10.425
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	4.943	4.930	4.930	4.930
5.2 Sportaccommodaties	1.187	1.262	1.347	1.358
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.994	2.994	2.994	2.894
5.4 Musea	46	46	46	46
5.5 Cultureel erfgoed	363	138	138	138

Saldo	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
5.6 Media	2.505	2.370	2.370	2.370
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.297	9.600	9.682	9.771
5 Sport, cultuur en recreatie	21.334	21.340	21.506	21.506
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.033	11.933	11.931	11.920
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	2.403	2.403	2.403	2.403
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	4.482	4.482	4.482	4.482
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	3.430	3.430	3.430	3.430
6.3 Inkomensregelingen	11.494	11.464	11.424	11.424
6.4 WSW en beschut werk	12.561	11.925	11.149	10.316
6.5 Arbeidsparticipatie	5.473	5.452	5.403	5.489
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	5.077	5.052	5.052	5.052
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	9.669	9.668	9.668	9.668
6.712 Begeleiding (Wmo)	7.631	5.576	4.626	4.626
6.713 Dagbesteding (Wmo)	3.934	3.932	3.932	3.932
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	229	229	229	229
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	2.933	2.888	2.888	2.888
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	21.451	20.178	19.755	19.755
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	25.707	24.981	24.472	24.472
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.209	1.209	1.209	1.209
6.791 PGB Wmo	579	579	579	579
6.792 PGB Jeugd	311	311	311	311
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	15.308	15.308	15.308	15.308
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	5.476	5.476	5.476	5.476
6.821 Jeugdbescherming	3.649	3.649	3.649	3.649
6.822 Jeugdreclassering	602	602	602	602
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	1.625	1.625	1.625	1.625
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.339	1.339	1.339	1.339
6 Sociaal domein	158.607	153.691	150.942	150.184
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	4.201	4.201	4.201	4.201
7.2 Riolering	-2.531	-2.612	-2.693	-2.705
7.3 Afval	-2.614	-2.614	-2.614	-2.614
7.4 Milieubeheer	4.704	3.402	3.399	3.398
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	93	78	60	60
7 Volksgezondheid en milieu	3.853	2.455	2.352	2.339
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuw				
8.1 Ruimtelijke ordening	1.816	1.816	1.816	1.816
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	672	647	647	647
8.3 Wonen en bouwen	4.536	4.836	5.136	5.436
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuw	7.023	7.299	7.599	7.899
Totaal saldo van lasten en baten	-1.697	8.141	7.861	7.083

Bedragen x 1.000 euro

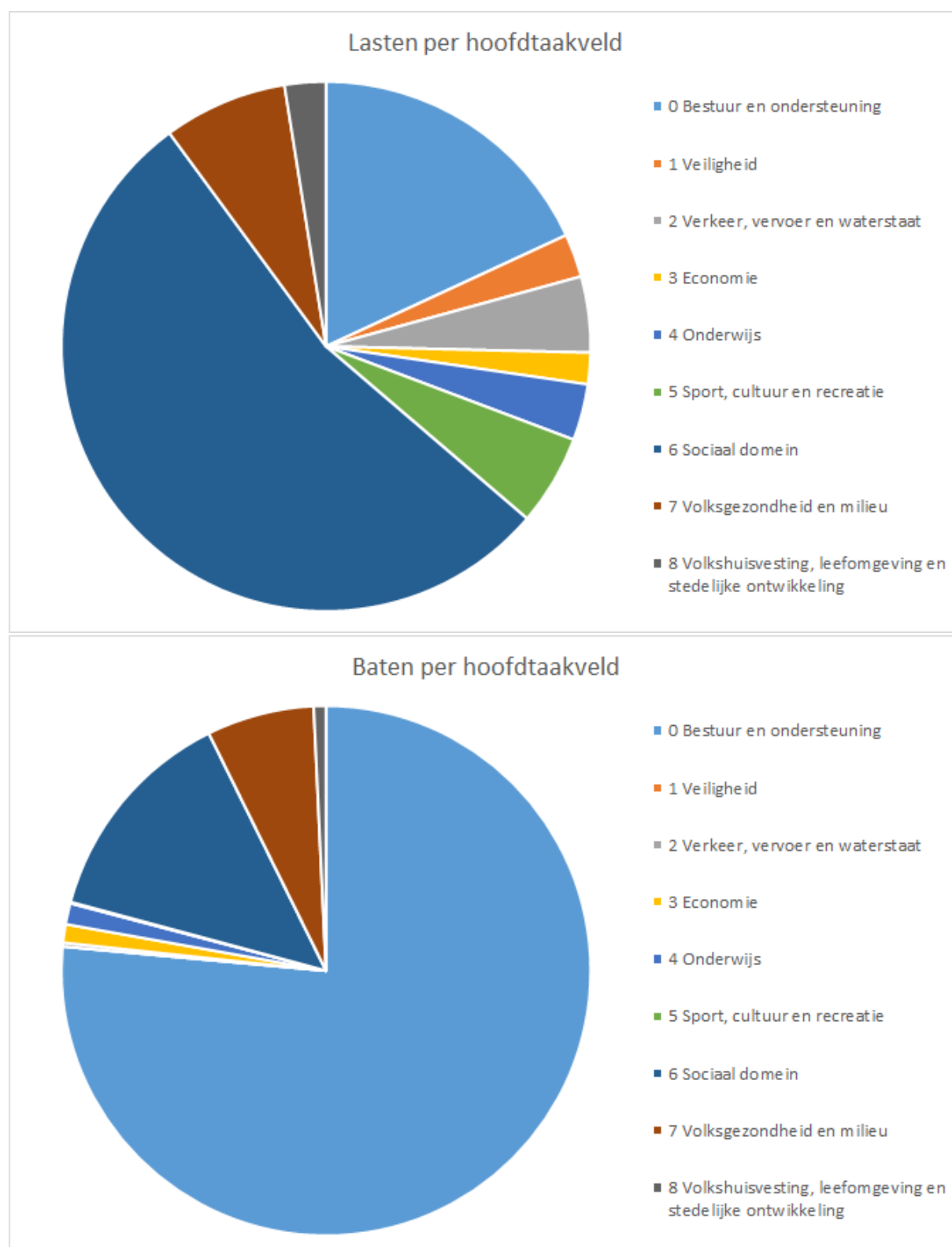
	2027	2028	2029	2030
Stortingens reserves	7.204	3.362	3.362	3.262
Onttrekkingens reserves	-7.730	-4.390	-4.209	-4.009
Totaal reserves	-526	-1.028	-847	-747

Bedragen x 1.000 euro

	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo	-2.222	7.113	7.014	6.336

Bedragen x 1.000 euro

3.3.4 Diagram baten en lasten

4. Bijlagen

4.1 Meerjareninvesteringsplan (MIP)

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
Informatisering en automatisering						
Investeringsruimte	B	4.688	1.172	1.172	1.172	1.172
<i>Totaal informatisering en automatisering</i>		4.688	1.172	1.172	1.172	1.172
Gronden en gebouwen						
Investeringsruimte	B	9.720	2.430	2.430	2.430	2.430
<i>Totaal gronden en gebouwen</i>		9.720	2.430	2.430	2.430	2.430
Kleine kapitaalwerken						
Investeringsruimte	B	600		200	200	200
<i>Totaal kleine kapitaalwerken</i>		600	-	200	200	200
Overig						
Reconstructie afvalbrengpunt en locatie Twente Milieu	B	7.200	7.200	-	-	-
<i>Totaal overig</i>		7.200	7.200	-	-	-
Hoofdtakveld Bestuur en Ondersteuning		22.208	10.802	3.802	3.802	3.802
Investeringsruimte		-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Veiligheid		-	-	-	-	-
Verharding/wegen						
Financiële ruimte 2027	B	1.045	1.045	-	-	-
Financiële ruimte 2028	B	1.305	-	1.305	-	-
Financiële ruimte 2029	B	665	-	-	665	-
Financiële ruimte 2030	B	1.885	-	-	-	1.885
Bornerbroeksestraat - verleggen riolering	B	75	-	-	-	75
Egbert ten Catelaan	B	800	800	-	-	-
GOA 2027 - Weezebeeksingel	B	250	250	-	-	-
Haghoek - deelproject 2 - Berninklaan e.o.	B	250	250	-	-	-
Haghoek - deelproject 3 - Frerikshuislaan e.o.	B	250	-	250	-	-
Haghoek - deelproject 4 - Beverdamlaan e.o.	B	250	-	-	250	-
Haghoek - deelproject 5 - Horstlaan e.o.	B	200	-	-	-	200
IGOP 2027 - Onvoorzien Grijs	B	250	250	-	-	-
IGOP 2028 - Onvoorzien Grijs	B	250	-	250	-	-
IGOP 2029 - Onvoorzien Grijs	B	250	-	-	250	-
IGOP 2030 - Onvoorzien Grijs	B	250	-	-	-	250
Jan Steenstraat - reconstructie 2028	B	865	-	20	845	-

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
Jan Steenstraat - reconstructie 2029	B	-	-	-	-	-
Louise van Haaftenplantsoen	B	140	140	-	-	-
Omvormen Markgravenweg	B	125	-	-	125	-
Omvorming Ootmarsumsestraat	B	250	-	-	250	-
Onderhoud rijbaan Aadijk	B	250	-	-	-	250
Onderhoud rijbaan Kolthofsingel	B	75	-	-	-	75
Reconstructie Boddensestraat en Het Bakken	B	10	-	10	-	-
Reconstructie Bornsestraat	B	500	-	500	-	-
Rehabilitatie asfalt 2027	B	400	400	-	-	-
Rehabilitatie asfalt 2028	B	800	-	800	-	-
Rehabilitatie asfalt 2029	B	400	-	-	400	-
Rehabilitatie asfalt 2030	B	400	-	-	-	400
Rehabilitatie elementenverharding 2027	B	400	400	-	-	-
Rehabilitatie elementenverharding 2028	B	400	-	400	-	-
Rehabilitatie elementenverharding 2029	B	400	-	-	400	-
Rehabilitatie elementenverharding 2030	B	400	-	-	-	400
Wilgenstraat Aadorp omvormen	B	350	-	-	350	-
<i>Totaal verharding</i>		14.140	3.535	3.535	3.535	3.535
Investeringsimpuls infrastructuur						
Kleine verkeersprojecten	A	85	85	-	-	-
Kruispunt Stins - Nijenrode	A	722	722	-	-	-
Subsidie Stins - Nijenrode	A	-325	-325	-	-	-
VR Limpurgingel verbeteren doorstroming en fietsoversteek	A	1.922	-	-	-	1.922
Subsidie vr Limpurgingel verbeteren	A	-865	-	-	-	-865
Zijtak F35 - Bleskolksingel - Aadorp	A	1.095	1.095	-	-	-
Subsidie zijtak F35 - Bleskolksingel - Aadorp	A	-800	-800	-	-	-
Reconstructie Aadorpsweg op N36	A	511	-	-	-	511
<i>Totaal investeringsimpuls infrastructuur</i>		2.345	777	0	0	1.568
Openbare verlichting						
Openbare verlichting - diverse vervangingen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	95	95	-	-	-
Openbare verlichting - diverse vervangingen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	95	-	95	-	-
Openbare verlichting - diverse vervangingen 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	95	-	-	95	-
Financiële ruimte 2030 - Voorbereiding en uitvoering	B	470	-	-	-	470
OV Vervanging masten en armaturen Schelfhorst fase 3 - Voorbereiding en uitvoering	B	375	375	-	-	-
OV Vervanging masten en armaturen Schelfhorst fase 4 - Voorbereiding en uitvoering	B	375	-	375	-	-
OV Vervanging masten en armaturen Schelfhorst fase 5 - Voorbereiding en uitvoering	B	375	-	-	375	-
<i>Totaal openbare verlichting</i>		1.880	470	470	470	470

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
Verkeersregelininstallaties						
Vervanging verkeersregelininstallaties	B	2.976	1.738	1.133	31	74
<i>Totaal verkeersregelininstallaties</i>		2.976	1.738	1.133	31	74
(Civiele) Kunstwerken						
Brug BB010 Windmolenbroeksweg	B	23	-	-	-	23
Brug BB014 Weezebeeksingel 2029	B	20	-	-	20	-
Brug BB070 Van Rechteren Limpurgsingel 2028	B	250	-	250	-	-
Brug BB071 Van Rechteren Limpurgsingel 2028	B	165	-	165	-	-
Brug BB100 Twentepoort Oost 2028	B	17	-	17	-	-
Brug BB101 Twentepoort Oost 2028	B	17	-	17	-	-
Brug BB115 Zomerdijk 2029	B	15	-	-	15	-
Brug BB116 Wolbeslanden 2029	B	15	-	-	15	-
Brug BB121 Aloespad 2029	B	20	-	-	20	-
Brug BB130 Bolscherlanden 2027	B	16	16	-	-	-
Brug BB131 Maatkampsweg 2027	B	15	15	-	-	-
Brug BB132 - Krikkenhaar	B	15	15	-	-	-
Brug BB172 Grote Bavenkelsweg 2028	B	15	-	15	-	-
Brug SB032 Eilandbrug 2027	B	88	88	-	-	-
Brug SB061 Javabrug 2028	B	325	-	325	-	-
Brug SB16-5 Bavinksweg 2027	B	19	19	-	-	-
Brug SB31-6 Bosuil 2027	B	50	50	-	-	-
Brug SV036 Sluiskade Noordzijde 2029	B	20	-	-	20	-
Financiële ruimte 2027	B	18	18	-	-	-
Financiële ruimte 2028	B	16	-	16	-	-
Financiële ruimte 2029	B	704	-	-	704	-
Financiële ruimte 2030	B	750	-	-	-	750
Tunnel TN078 Windmolenbroeksweg 2027	B	155	155	-	-	-
Tunnel TN079 Maardijk 2027	B	228	228	-	-	-
Tunnel TN080 Leemslagenweg 2027	B	122	122	-	-	-
Vervangen beschoeiingen 2027	B	25	25	-	-	-
Vervangen beschoeiingen 2028	B	25	-	25	-	-
Vervangen beschoeiingen 2029	B	25	-	-	25	-
Vervangen beschoeiingen 2030	B	25	-	-	-	25
<i>Totaal kunstwerken</i>		3.197	750	830	819	798
Verbreding Almelo-Nordhornkanaal						
investeringen 2027 bruggen	A	2.865	2.865	-	-	-
investeringen 2027 aanleg steigers	A	75	75	-	-	-
investeringen 2028 bruggen	A	-	-	-	-	-
investeringen 2028 aanleg steigers	A	75	-	75	-	-
investeringen 2029 bruggen	A	53	-	-	53	-
investeringen 2029 aanleg steigers	A	75	-	-	75	-

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
<i>Totaal verbreding Almelo-Nordhornkanaal</i>		3.143	2.940	75	128	-
Hoofdtakveld Verkeer, vervoer en waterstaat		27.681	10.210	6.043	4.983	6.445
Investeringsruimte		-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Economie		-	-	-	-	-
Onderwijshuisvesting						
Primair onderwijs	B	12.637	6.080	6.557	-	-
Speciaal onderwijs	B	-	-	-	-	-
Voortgezet onderwijs	B	-	-	-	-	-
Bewegingsonderwijs	B	1.883	1.883	-	-	-
Investeringsruimte	B	13.141	141	-	6.500	6.500
<i>Totaal onderwijshuisvesting</i>		27.661	8.104	6.557	6.500	6.500
Hoofdtakveld Onderwijs		27.661	8.104	6.557	6.500	6.500
Tractie sport						
Vervoermiddelen	B	-	-	-	-	-
Tractoren	B	70	-	-	-	70
Machines	B	123	123	-	-	-
Investeringsruimte	B	-	-	-	-	-
<i>Totaal tractie sport</i>		193	123	-	-	70
Tractie						
Investeringsruimte	B	2.082	577	750	435	320
<i>Totaal tractie</i>		2.082	577	750	435	320
Openbaar groen						
Groen en bomen						
IGOP 2027 - Reservering groen IGOP	B	125	125	-	-	-
IGOP 2028 - Reservering groen IGOP	B	125	-	125	-	-
IGOP 2029 - Reservering groen IGOP	B	125	-	-	125	-
Aanleg fietssnelweg F35 Wierdensestraat	B	110	110	-	-	-
Haghoek - deelproject 2 - Berninklaan e.o.	B	-	-	-	-	-
Haghoek - deelproject 3 - Frerikshuislaan e.o.	B	-	-	-	-	-
Haghoek - deelproject 4 - Beverdamlaan e.o.	B	-	-	-	-	-
Haghoek - deelproject 5 - Horstlaan e.o.	B	-	-	-	-	-
Boomwortelopgroei 2027	B	80	80	-	-	-
Boomwortelopgroei 2028	B	80	-	80	-	-
Boomwortelopgroei 2029	B	80	-	-	80	-
Boomwortelopgroei 2030	B	80	-	-	-	80

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
Financiële ruimte 2027	B	95	95	-	-	-
Financiële ruimte 2028	B	-	-	-	-	-
Financiële ruimte 2029	B	235	-	-	235	-
Financiële ruimte 2030	B	135	-	-	-	135
Vorbereiding groen algemeen 2027	B	50	50	-	-	-
Vorbereiding groen algemeen 2028	B	50	-	50	-	-
Vorbereiding groen algemeen 2029	B	50	-	-	50	-
Vorbereiding groen algemeen 2030	B	50	-	-	-	50
Kleine aanpassingen groen en bomen 2027	B	30	30	-	-	-
Kleine aanpassingen groen en bomen 2028	B	30	-	30	-	-
Kleine aanpassingen groen en bomen 2029	B	30	-	-	30	-
Kleine aanpassingen groen en bomen 2030	B	30	-	-	-	30
Ter Kleef 2027	B	15	15	-	-	-
Biljoen 2027	B	30	30	-	-	-
De Haere 2027	B	20	20	-	-	-
Elswout 2027	B	15	15	-	-	-
Hackfort 2027	B	20	20	-	-	-
Markiezenhof 2027	B	70	70	-	-	-
Middachten 2027	B	50	50	-	-	-
Nederhorst - Muiderslot 2027	B	40	40	-	-	-
Schapendijk 2027	B	20	20	-	-	-
Buitenhof 2028	B	200	-	200	-	-
De Bosrand 2028	B	70	-	70	-	-
Slot 2028	B	120	-	120	-	-
Beeklustpark 2027	B	130	130	-	-	-
Jura 2027	B	70	70	-	-	-
Begoniastraat 2028	B	70	-	70	-	-
Klimopstraat 2028	B	30	-	30	-	-
Maardijk Noord 2028	B	20	-	20	-	-
Rembrandtlaan Zuid 2028	B	50	-	50	-	-
Renoveren achterstallig bosplantsoen 2027	B	100	100	-	-	-
Renoveren achterstallig bosplantsoen 2028	B	100	-	100	-	-
Renoveren achterstallig bosplantsoen 2029	B	100	-	-	100	-
Renoveren achterstallig bosplantsoen 2030	B	100	-	-	-	100
Vervanging groen begraafplaats 2027	B	25	25	-	-	-
Vervanging groen begraafplaats 2028	B	25	-	25	-	-
Vervanging groen begraafplaats 2029	B	25	-	-	25	-
Vervanging groen begraafplaats 2030	B	25	-	-	-	25
Achterstallige omvormingen klein 2027	B	100	100	-	-	-
Achterstallige omvormingen klein 2028	B	100	-	100	-	-
Achterstallige omvormingen klein 2029	B	100	-	-	100	-
Achterstallige omvormingen klein 2030	B	100	-	-	-	100
Vervanging hagen 2028	B	75	-	75	-	-
Vervanging hagen 2029	B	75	-	-	75	-

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
Vervanging hagen 2030	B	75	-	-	-	75
Vervanging struiken 2028	B	75	-	75	-	-
Vervanging struiken 2029	B	75	-	-	75	-
Vervanging struiken 2030	B	75	-	-	-	75
Vervangen natuurlijke beplanting 2028	B	75	-	75	-	-
Vervangen natuurlijke beplanting 2029	B	150	-	-	150	-
Vervangen natuurlijke beplanting 2030	B	150	-	-	-	150
Vervanging bomen 2028	B	75	-	75	-	-
Vervanging bomen 2029	B	300	-	-	300	-
Vervanging bomen 2030	B	300	-	-	-	300
Vervanging gras- en kruidachtigen 2028	B	75	-	75	-	-
Vervanging gras- en kruidachtigen 2029	B	100	-	-	100	-
Vervanging gras- en kruidachtigen 2030	B	100	-	-	-	100
Verplaatsbare bomen	B	140	140			-
Totaal groen		5.445	1.335	1.445	1.445	1.220
Speeltoestellen/beweegplekken						
Speeltoestellen 2027	B	438	438	-	-	-
Speeltoestellen 2028	B	438	-	438	-	-
Speeltoestellen 2029	B	438	-	-	438	-
Speeltoestellen 2030	B	438	-	-	-	438
Skatevoorziening Spoorzone	B	125	-	-	125	-
Totaal speeltoestellen/beweegplekken		876	438	438	-	-
Sport						
Kunstgrasveld Luctor de Horst	B	442	-	442	-	-
Kunstgrasveld Luctor de Horst bijdrage SPUK	B	-77	-	-77	-	-
Kunstgrasveld SV Almelo	B	442	-	-	442	-
Kunstgrasveld SV Almelo bijdrage SPUK	B	-77	-	-	-77	-
Natuurgrasveld PH Almelo	B	95	95	-	-	-
Toplaag renovatie SISU atletiek	B	432	-	432	-	-
Toplaag renovatie SISU atletiek bijdrage SPUK	B	-68	-	-68	-	-
Natuurgrasveld SISU atletiek	B	54	-	54	-	-
Wielersbaan	B	133	133	-	-	-
Wielersbaan bijdrage SPUK	B	-21	-21	-	-	-
Totaal sport		1.355	207	783	365	-
Hoofdtakveld Sport, cultuur en recreatie		10.452	2.680	3.416	2.527	1.829
Investeringsruimte		-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Sociaal Domein		-	-	-	-	-
Riolering (vervanging)						

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
Blauw voorbereiding algemeen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	100	-	-	-
Blauw voorbereiding algemeen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	100	-	-
Blauw voorbereiding algemeen 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	100	-
Blauw voorbereiding algemeen 2030 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	-	100
Bornerbroeksestraat - verleggen riolering - Voorbereiding	B	250	250	-	-	-
Financiële ruimte 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	-	-	-	-	-
Financiële ruimte 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	100	-	-
Financiële ruimte 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	726	-	-	726	-
Financiële ruimte 2030 - Voorbereiding en uitvoering	B	1.326	-	-	-	1.326
Haghoek - deelproject 2 - Berninklaan e.o. - Voorbereiding	B	800	800	-	-	-
Haghoek - deelproject 3 - Frerikshuislaan e.o. - Voorbereiding	B	800	-	800	-	-
Haghoek - deelproject 3 - Frerikshuislaan e.o. - Uitvoering	B	-	-	-	-	-
Haghoek - deelproject 4 - Beverdamlaan e.o. - Voorbereiding	B	800	-	-	800	-
Haghoek - deelproject 5 - Horstlaan e.o. - Voorbereiding	B	800	-	-	-	800
Herinrichting Hagengracht - Uitvoering	B	300	300	-	-	-
IGOP 2027 - Nazorg 2026 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	15	-	-	-
IGOP 2027 - Onvoorzien Blauw - Voorbereiding en uitvoering	B	150	150	-	-	-
IGOP 2027 - Voorbereiding IGOP 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	15	-	-	-
IGOP 2028 - Nazorg 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	15	-	-
IGOP 2028 - Onvoorzien Blauw - Voorbereiding en uitvoering	B	200	-	200	-	-
IGOP 2028 - Voorbereiding IGOP 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	15	-	-
IGOP 2029 - Nazorg 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	15	-
IGOP 2029 - Onvoorzien Blauw - Voorbereiding en uitvoering	B	200	-	-	200	-
IGOP 2029 - Voorbereiding IGOP 2030 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	15	-
IGOP 2030 - Nazorg 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	-	15
IGOP 2030 - Onvoorzien Blauw - Voorbereiding en uitvoering	B	200	-	-	-	200
IGOP 2030 - Voorbereiding IGOP 2031 - Voorbereiding en uitvoering	B	15	-	-	-	15
Kolken vervangen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	115	115	-	-	-
Kolken vervangen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	115	-	115	-	-
Kolken vervangen 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	115	-	-	115	-
Kolken vervangen 2030 - Voorbereiding en uitvoering	B	115	-	-	-	115
Reconstructie Boddestraat en Het Baken - Voorbereiding	B	50	-	50	-	-
Reconstructie Boddestraat en Het Baken - Uitvoering	B	600	-	-	600	-
Relining diversen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.442	2.442	-	-	-
Relining diversen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.792	-	2.792	-	-
Relining diversen 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.916	-	-	2.916	-
Relining diversen 2030 - Voorbereiding en uitvoering	B	2.916	-	-	-	2.916
Rumerslanden - Leeuweriksstraat en omgeving - Voorbereiding en uitvoering	B	300	300	-	-	-
Rumerslanden - Leeuweriksstraat en omgeving - Uitvoering	B	300	-	300	-	-

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
Vervangen voorzieningen gemalen 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	540	540	-	-	-
Vervangen voorzieningen gemalen 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	540	-	540	-	-
Vervangen voorzieningen gemalen 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	540	-	-	540	-
Vervangen voorzieningen gemalen 2030 - Voorbereiding en uitvoering	B	540	-	-	-	540
Vervangen voorzieningen pompunits 2027 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	100	-	-	-
Vervangen voorzieningen pompunits 2028 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	100	-	-
Vervangen voorzieningen pompunits 2029 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	100	-
Vervangen voorzieningen pompunits 2030 - Voorbereiding en uitvoering	B	100	-	-	-	100
Wester-Sluitersveldlanden - Uitvoering	B	2.000	1.000	1.000	-	-
<i>Totaal riolering (vervanging)</i>		24.508	6.127	6.127	6.127	6.127
Riolering (verbetering)						
Aanpassen omgeving IJsselstraat 2027	B	400	400	-	-	-
Aanpassen omgeving IJsselstraat 2028	B	400	-	400	-	-
Afkoppelen HWA derden 2027	B	100	100	-	-	-
Afkoppelen HWA derden 2028	B	100	-	100	-	-
Afkoppelen HWA derden 2029	B	100	-	-	100	-
Afkoppelen HWA derden 2030	B	100	-	-	-	100
Doelenstraat - Molenstraat	B	100	100	-	-	-
Financiële ruimte 2027	B	344	344	-	-	-
Financiële ruimte 2028	B	444	-	444	-	-
Financiële ruimte 2029	B	994	-	-	994	-
Financiële ruimte 2030	B	1.194	-	-	-	1.194
Haghoek - deelproject 2 - Berninklaan e.o.	B	200	200	-	-	-
Haghoek - deelproject 3 - Frerikshuislaan e.o.	B	200	-	200	-	-
Haghoek - deelproject 4 - Beverdamlaan e.o.	B	200	-	-	200	-
Haghoek - deelproject 5 - Horstlaan e.o. - Voorbereiding	B	200	-	-	-	200
Herinrichting Hagengracht	B	200	200	-	-	-
Meeliften groenprojecten 2027	B	100	100	-	-	-
Meeliften groenprojecten 2028	B	100	-	100	-	-
Meeliften groenprojecten 2029	B	100	-	-	100	-
Meeliften groenprojecten 2030	B	100	-	-	-	100
Reconstructie Boddendaal en Het Baken	B	400	-	200	200	-
Rumerslanden - Abraham Steenhagenstraat en omgeving	B	150	150	-	-	-
Rumerslanden - Leeuweriksstraat en omgeving	B	150	-	150	-	-
<i>Totaal riolering (verbetering)</i>		6.376	1.594	1.594	1.594	1.594
Hoofdtakveld Volksgezondheid en milieu		30.884	7.721	7.721	7.721	7.721

Meerjareninvesteringsplan (MIP)	A/B	TOTAAL Bedrag	2027	2028	2029	2030
Investeringsruimte	-	-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-	-	-	-	-	-
Investeringsruimte	-	-	-	-	-	-
Totaal GENERAAL		118.886	39.517	27.539	25.533	26.297

Bedragen x 1.000 euro

* Onder voorbehoud van voldoende cofinanciering

4.2 Begrotingspost subsidies

Een subsidie wordt in principe altijd verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift: een subsidieregeling. Er zijn echter uitzonderingen op die regel. Deze zijn opgenomen in artikel 4:23, derde lid van de Algemene wet bestuursrecht. Een van die uitzonderingen betreft een begrotingspost subsidie.

Hieronder vindt u een overzicht van de Almeloze subsidieontvangers die specifieke taken uitvoeren en voor een begrotingspost subsidie in aanmerking komen. We stellen voor om deze lijst vast te stellen bij de begroting. Het college is bevoegd om de subsidie te verlenen, mits de begroting door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

Organisatie	Verleningsbedrag 2027
Stichting Almelo Doet Mee	181.282
Coöperatie Almelo Energie U.A.	945.000
Stichting Almelo Promotie	577.530
Beheerstichting Ondersteuning Vrijwilligersorganisatie (Almelo Sociaal)	261.979
Stichting Avedan Welzijn	5.680.549
Stichting Openbare Bibliotheek en Theater Hof88	3.372.833
Fysio Collectief Almelo	208.931
Humanitas afdeling Twente (District Oost)	176.155
Stichting Jeugdfonds Almelo	314.515
Stichting Kaliber Kunstenschool	1.636.578
Stichting De Klup Twente	1.247.994
De Klup Zwemactiviteiten	12.309
Stichting Mens door Mens	165.744
SamenTwente	122.201
Stichting Vluchtelingenwerk Almelo	198.500
Stichting Almeloze Media Instelling (1Twente)	193.888
De Almeloze Vereniging van uit Turkije Afkomstige Arbeiders	5.174
ANBO - PCOB	2.700
Stichting Budget Op Orde Almelo	20.000
Stichting Collectief Orgaan Samenwerkende Bonden van Ouderen in Almelo (COSBO)	1.900
Stichting Dimence Groep	354.723
Stichting Gemeenschapscentrum Aadorp	20.700
Stichting De Gravenruiters, Voor meer dan alleen paardrijden!	28.000
Stichting Halt	67.881
Stichting High Tech Ontdekkingsroute Twente	30.000

Organisatie	Verleningsbedrag 2027
Stichting Humanitas Onder Dak Twente	2.803.516
Stichting Humankind - AZC	125.000
Jarabee, Stichting voor Jeugdzorg in Twente	284.866
Jarabee, Stichting voor Jeugdzorg in Twente	197.734
Stichting Jeugdeducatiefonds	30.000
Stichting Kulturhus Bornerbroek	20.700
Stichting Leger des Heils	93.500
Stichting Lekker	25.000
Stichting MEE Samen	11.546
Stichting Ouderen Bornerbroek	1.294
Port of Twente	5.174
Stichting Present Almelo	40.000
Stichting Profronde Almelo	50.000
Stichting Rooms Katholieke Begraafplaats Almelo	16.000
N.H. Schipper verloskundige (Verloskundigenpraktijk Almelo)	33.626
Scouting H.J.B. Llanos	3.105
Scouting H.J.B. Wateregge	1.564
Vereniging Scouting J.F. Kennedy	8.702
Scouting Het Twentse Ros	2.388
Stichting Slachtofferhulp Nederland	30.882
Parochie St. Marcellinus	3.600
Stichting Stephanus Bornerbroek	3.510
Stichting Urgente Noden Twente	15.022
Stichting Tactus Verslavingszorg	1.711.973
Stichting Therapeuten voor Jongeren Almelo	93.345
Stichting Thuisteam Twente	10.000
Topsport Connect	4.999
Stichting De Twentse Zorgcentra	1.024.424
Stichting Varietas	114.999
Stichting Primair Onderwijs Viadere	1.021.222
Stichting Vizier - Antidiscriminatievoorziening Oost-Nederland	55.025
Nationale Stichting ter Bevordering van Vrolijkheid	5.000
Stichting Wijz/De Kern (Impluz)	25.000
Totaal	23.699.782

Bedragen in euro's

4.3 Wijzigingen delegatie- en mandaatregister

Inleiding

De gemeenteraad van Almelo besloot op 2 december 2014 ([RAAD-2331](#)) dat een geactualiseerd delegatieregister jaarlijks bij de programmabegroting moet worden vastgesteld. Het delegatieregister is ten opzichte van het delegatieregister dat bij de begroting voor het jaar 2026 is vastgesteld, niet gewijzigd.

Nr.	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Delegans	Delegataris	Voorwaarden
Wet open overheid (Woo)					
1.	Het beslissen op aan de raad gerichte aanvragen en verzoeken op grond van de Woo en daarmee verband houdende processuele handelingen.	art. 4.3 en 4.4 Woo art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
2.	Het aanwijzen van contactpersonen.	art. 4.7 Woo art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
Algemene wet bestuursrecht (Awb)					
3.	Het besluiten om toepassing te geven aan afdeling 3.4, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, van de Awb.	afd. 3.4 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
4.	Het in de gelegenheid stellen van aanvragers, geadresseerden en derde-belanghebbenden, hun zienswijze naar voren te brengen in gevallen bedoeld in artikel 4:7 en 4:8 Awb.	art. 4:7 en 4:8 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
5.	Het nemen van verdagingsbesluiten op bij de raad ingediende bezwaarschriften.	art. 4:14 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
6.	Het beslissen op een bezwaarschrift als bedoeld in de Awb, indien een hoorzitting achterwege wordt gelaten om één van de in artikel 7:3 Awb genoemde redenen.	art. 7:3 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
Omgevingswet					
7.	Bevoegdheden wijzigen en vaststellen Omgevingsplan in de volgende gevallen: a. het verwerken van kaderstellend beleid of beleidsregels waarover door de gemeenteraad of college is besloten in het omgevingsplan; b. het toevoegen en/of wijzigen van	art. 2.8 en 4.14 Ow. artikel 10:13 t/m 10:19 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	

Nr.	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Delegans	Delegataris	Voorwaarden
	begripsbepalingen, voor zover deze geen wezenlijke wijzigingen voor de fysieke leefomgeving tot gevolg hebben; c. het wijzigen van het omgevingsplan voor ontwikkelingen welke niet vallen binnen de categorieën van gevallen waarvoor, voor het verlenen van een omgevingsvergunning van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, advies van de gemeenteraad nodig is; d. het aanpassen van informatieproducten van het omgevingsplan; e. het aanpassen van het omgevingsplan aan veranderende wet- en regelgeving en beleidsnormen, voor zover hier geen beleidsvrijheid is toegekend; f. het corrigeren van verschrijvingen, verkeerde verwijzingen en inventarisatiefoutjes; g. het opnemen van verleende omgevingsvergunningen die in afwijking van het geldende omgevingsplan zijn verleend in het vast te stellen omgevingsplan; h. het toevoegen van die onderdelen uit de gemeentelijke verordeningen die beleidsneutraal overgeheveld worden naar het omgevingsplan; i. het aanpassen van het omgevingsplan als deze in overeenstemming is met wijzigingsbevoegdheden die in de vastgestelde bestemmingsplannen zijn opgenomen; j. het aanpassen van het omgevingsplan als deze in overeenstemming is met de uitwerkingsbevoegdheden die in de vastgestelde bestemmingsplannen zijn opgenomen; k. het nemen van een voorbereidingsbesluit met het oog op de voorbereiding van in het omgevingsplan te stellen regels.				
Verkeer					

Nr.	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Delegans	Delegataris	Voorwaarden
8.	Het aangeven van bebouwde komgrenzen ingevolge artikel 20a Wegenverkeerswet (WVW)	art. 20a WVW art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
9.	Een weg onttrekken aan het openbaar verkeer o.g.v. artikel 9 en 11 WVW	art. 9 en 11 WVW art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	Actieve informatieplicht richting de raad voorafgaand aan de besluitvorming. Raadsbesluit van 29 januari 2013 (Raad1200689)
Straatnaamgeving en huisnummers					
10.	Het geven van namen aan straten, pleinen, parken, buurten en nieuwbouwwijken en het toekennen van huisnummers.	art. 124 lid 1 Grondwet art. 108, 147 en 156 Gemeentewet	Raad	B en W	De raad stelt de verordening en de kaders vast waarbinnen B en W dienen te besluiten. Raadsbesluit van 18 december 2018 (Raad1805086, agendapunt 6)
Wet hergebruik overheidsinformatie					
11.	Het beslissen op aan de raad gerichte verzoeken om informatie op grond van de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who) en daarmee verband houdende processuele handelingen	Art. 3 en 4 Who Art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	

4.4 Stand van zaken moties

Vertrekpunt is het overzicht met de stand van zaken moties bij de Programmabegroting 2026. Afgehandelde moties zijn niet in dit overzicht opgenomen. Deze kunt u vinden in het overzicht met moties op iBabs.

Omschrijving motie	Datum raadsvergadering	Stand van zaken
Voor Almelo nu en morgen	30-06-2026	Dit is opgenomen in de programmabegroting 2027. De motie is hiermee afgedaan.
Ontwikkeling laagdrempelige hulp- en ondersteuningsapp voor jongeren en ouders	03-03-2026	Vanuit Plan de Campagne is de afgelopen jaren gewerkt aan de verbetering van de informatievoorziening over beschikbare voorzieningen in onze stad. De komende tijd gaan we onze dienstverlening verder verbeteren. De vraag in de motie nemen we mee in deze ontwikkeling door te onderzoeken welke optimalisaties mogelijk zijn voor jongeren en hun ouders.
Onderzoek naar ondersteuning voor thuisbatterijen in samenwerking met stroomleveranciers	03-03-2026	De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om de aanschaf van thuisbatterijen te stimuleren. Samen met Almelo Energie zijn de mogelijkheden voor een collectieve inkoopactie verkend. Dit wordt momenteel verder uitgewerkt.
Niemand zonder hulp door Powerful Ageing	28-01-2026	De verwachting is dat de gemeenteraad hierover in het najaar zal worden geïnformeerd.
Containertuintjes	16-12-2025	Er wordt gewerkt aan een aanpak voor dumpingen waar monitoring, sturing en handhaving onderdeel van uitmaken. De mogelijkheid voor containertuintjes wordt hierin meegenomen. De raad wordt hierover in het najaar geïnformeerd.
Onderzoek kindercollege	06-11-2025	De verwachting is dat de gemeenteraad hierover in het najaar zal worden geïnformeerd.
Preventie ontwikkeling Voorzorgcirkels als antwoord op vergrijzing	06-11-2025	We zijn betrokken bij een initiatief tot het komen van een voorzorgcirkel in het Windmolenbroek. We leren hiermee welke rol de gemeente en ketenpartners kunnen vervullen om voorzorgcirkels te bevorderen en tot een succes te maken.
Kinderburgemeester Almelo	06-11-2025	De verwachting is dat de gemeenteraad hierover in het najaar zal worden geïnformeerd.
Social Handprint	06-11-2025	De komende periode wordt gewerkt aan een nieuwe visie op sport, bewegen en spelen. Binnen dit traject wordt verkend hoe elementen van de Social Handprint kunnen bijdragen aan het zichtbaar maken van maatschappelijke effecten en opbrengsten van sport en bewegen.
Veilig sporten	06-11-2025	De motie wordt grotendeels uitgevoerd binnen de bestaande werkzaamheden van Sportbedrijf Almelo. Sportverenigingen worden actief ondersteund bij het realiseren van een veilig sportklimaat.
Veilige verlichting langs de fietssnelweg F35	06-11-2025	Een eerste inventarisatie heeft plaatsgevonden. Op basis van de bevindingen zullen lichtmasten worden bijgeplaatst aan de Wierdensestraat t.h.v. de brug. In het najaar volgt een nadere inventarisatie.
Out of the box	06-11-2025	In 2025 is via de Binnenstadpeiling onderzoek gedaan naar (sfeer)muziek in de binnenstad. In het

Omschrijving motie	Datum raadsvergadering	Stand van zaken
		meerjarenplan van CAA is het onderwerp in bredere zin opgenomen. CAA wil verkennen of en waar beeld en geluid de beleving van de binnenstad kunnen versterken. De bewegwijzering is meegenomen in de visie op de openbare ruimte.
30 km zones	06-11-2025	Met de mobiliteitsvisie wordt invulling gegeven aan deze motie.
Suicidepreventie	06-11-2025	Er is een suicidepreventieplan opgesteld. Dit plan is in concept gereed. Hierover zal in het najaar besluitvorming plaatsvinden.
Groen moet je doen	06-11-2025	De verwachting is dat de gemeenteraad hierover in het najaar zal worden geïnformeerd.
Leefbaarheid en veiligheid vergroten d.m.v. pilot streetcoaches	06-11-2025	Hiervoor is een plan uitgewerkt. De verwachting is dat de gemeenteraad hierover in het najaar zal worden geïnformeerd.
Aanvalsplan schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten	06-11-2025	De verwachting is dat het Aanvalsplan schoolverzuim en VSV in december 2026 wordt afgerond. Daarna kan het plan door het college worden vastgesteld.
Resultaatgerichtheid jeugdzorg, tussenstand en uitvoerbaarheid	10-07-2025	De verwachting is dat de gemeenteraad hierover in het najaar zal worden geïnformeerd.
Gratis drinkwater voor inwoner en toerist	10-07-2025	In de visie openbare ruimte binnenstad Almelo zijn een aantal zoeklocaties opgenomen voor openbare watertappunten.
Goed geschoold advies	10-07-2025	Motie wordt betrokken bij de invulling van de langjarige opgaven. Op dit moment wordt gewerkt aan een onderzoeksuitvraag.
Grip op grond XL2	04-02-2025	Dit is opgenomen in de programmabegroting 2027. De motie is hiermee afgedaan.
Monitoring maatschappelijke effecten bezuinigingen sociaal domein	07-11-2024	De monitoring van maatschappelijke effecten wordt onderdeel van Toekomstbestendig Sociaal Domein. Zo worden effecten niet eenzijdig gekoppeld aan afzonderlijke besparingsmaatregelen, maar gevolgd in samenhang met de bredere ontwikkeling van beleid, uitvoering en ondersteuning.
'BOSK' in Almelo	11-07-2024	In deze begroting is een financieel voorstel opgenomen voor realisatie van de motie. De motie is hiermee afgehandeld.
Hofkeshuis	13-07-2023	Na de verbouwing wordt conform de motie gekeken hoe we het museum feestelijk kunnen openen.
Uitwerking aanbevelingen en vaststellen tijdspad voor de nieuwe samenwerkingsnota	27-06-2023	De verwachting is dat de gemeenteraad hierover in het najaar zal worden geïnformeerd.
Evaluatie bomenbeleid Almelo	10-11-2022	De motie wordt betrokken bij de uitwerking van de ambitie om de groenste stad van Twente te worden, zoals vastgelegd in het collegeprogramma 2026-2030.